

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-99-24

Druk nr 813

Warszawa, 14 listopada 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam
Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych
został upoważniony Minister Klimatu i Środowiska.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw^{1), 2)}

Art. 1. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) miejskim planie adaptacji – rozumie się przez to dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu;”;

- 2) w art. 14 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz miejskich planów adaptacji.”;

- 3) w tytule I w dziale III po art. 18 dodaje się art. 18a–18c w brzmieniu:

„Art. 18a. 1. Dla miasta o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej, zgodnie z danymi statystycznymi dotyczącymi ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego ogłoszonymi przez Główny Urząd Statystyczny, sporządza się miejski plan adaptacji.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, ustawę z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim.

²⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1 i Dz. Urz. UE L 2024/299 z 17.01.2024).

2. Rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejskiego planu adaptacji.

3. Rada gminy podejmuje uchwałę z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza albo prezydenta miasta, o którym mowa w ust. 1.

4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, po podjęciu przez radę gminy uchwały sporządza projekt miejskiego planu adaptacji w celu realizacji polityki ochrony środowiska, w szczególności wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, oraz realizacji celów zawartych w strategiach rozwoju, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, oraz w planach, o których mowa w art. 315 pkt 1–3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089 i 1473).

5. Miejski plan adaptacji zawiera co najmniej:

- 1) część analityczną, w tym:
 - a) analizę zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych w mieście oraz ich pochodnych,
 - b) scenariusze zmian klimatu,
 - c) opis głównych zagrożeń klimatycznych dla miasta wynikających z analizy i scenariuszy, o których mowa w lit. a oraz b,
 - d) ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu,
 - e) ocenę potencjału adaptacyjnego miasta do zmian klimatu,
 - f) analizę podatności miasta na zmiany klimatu,
 - g) analizę ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian dla miasta;
- 2) koncepcję zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień;
- 3) koncepcję zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych;
- 4) zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzną zawierającą przedstawienie wyników analiz, o których mowa w pkt 1 lit. a, f oraz g, oraz zbiór danych przestrzennych z koncepcji, o których mowa w pkt 2 i 3;
- 5) część programową, w tym:
 - a) szczegółowe cele planu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z miernikami monitorowania skuteczności osiągania tych celów,

- b) działania adaptacyjne do zmian klimatu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z opisem tych działań, wskaźnikami monitorowania skuteczności wdrażania działań oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym tych działań,
 - c) wskazanie podmiotów i organów biorących udział w opracowaniu planu oraz sposobów ich włączenia w opracowanie tego planu;
- 6) wskazanie sposobu wdrażania planu, w tym:
- a) wskazanie podmiotów i organów odpowiedzialnych za wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu,
 - b) zasady monitorowania skuteczności osiągania szczegółowych celów planu z wykorzystaniem mierników monitorowania oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem wskaźników monitorowania;
- 7) wnioski i rekomendacje sporządzone na podstawie pkt 5.

6. W ramach zasad monitorowania, o których mowa w ust. 5 pkt 6 lit. b, można wskazać również dodatkowe wskaźniki monitorowania i mierniki monitorowania, które nie zostały wymienione w przepisach wydanych na podstawie art. 18c ust. 7.

7. Wszystkie wskaźniki monitorowania i mierniki monitorowania spełniają następujące kryteria:

- 1) określona liczbowo wartość początkowa;
- 2) określona liczbowo wartość docelowa;
- 3) rok osiągnięcia wartości docelowej.

8. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie miejskiego planu adaptacji.

Art. 18b. 1. Miejski plan adaptacji jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.

2. Uchwalenie miejskiego planu adaptacji następuje w terminie 30 miesięcy od dnia ogłoszenia przez Główny Urząd Statystyczny danych statystycznych dotyczących ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, zgodnie z którymi miasto osiągnęło liczbę mieszkańców, o której mowa w art. 18a ust. 1.

3. Miejski plan adaptacji nie jest aktem prawa miejscowego.

4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1, przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut, uchwałę w sprawie przyjęcia miejskiego planu adaptacji wraz z tym planem w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały.

5. Miejski plan adaptacji aktualizuje się, uwzględniając sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2, nie rzadziej niż raz na 6 lat.

6. Przepisy dotyczące miejskiego planu adaptacji, o których mowa w art. 18a ust. 2–8 oraz ust. 1, 3 i 4, stosuje się odpowiednio do jego aktualizacji.

Art. 18c. 1. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1:

- 1) monitoruje wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. b, przez podmioty i organy, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 6 lit. a;
- 2) sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w pkt 1, zwane dalej „sprawozdaniem z monitorowania”, i przedstawia je radzie gminy;
- 3) przekazuje sprawozdanie z monitorowania w roku parzystym Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po okresie, którego ono dotyczy, za pośrednictwem systemu elektronicznego, o którym mowa w ust. 4.

2. Pierwsze sprawozdanie z monitorowania sporządza się za okres od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok przekazania sprawozdania z monitorowania zgodnie z ust. 1 pkt 2.

3. Sprawozdanie z monitorowania zawiera w szczególności:

- 1) dane dotyczące miasta, dla którego jest sporządzane sprawozdanie;
- 2) informacje o celach i działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b;
- 3) informacje o osiągniętych wartościach mierników monitorowania i wskaźników monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b;
- 4) wnioski i rekomendacje wynikające z monitorowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

4. Sprawozdanie z monitorowania sporządza się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 7, w systemie elektronicznym dostępnym na stronie internetowej, której

adres Instytut Ochrony Środowiska udostępnia na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

5. Instytut Ochrony Środowiska weryfikuje i analizuje sprawozdanie z monitorowania oraz zgłasza do niego uwagi, a burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1, jest obowiązany uwzględnić te uwagi w terminie 60 dni od dnia ich otrzymania.

6. Instytut Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje w terminie do dnia 30 listopada roku parzystego ministrowi właściwemu do spraw klimatu podsumowanie sprawozdań z monitorowania.

7. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdania z monitorowania oraz mierniki monitorowania i wskaźniki monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b, mając na uwadze potrzebę ujednolicenia zakresu informacji przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast, o których mowa w art. 18a ust. 1.”;

4) w art. 71 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W gminach, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się wnioski i rekomendacje, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 7.”;

5) w art. 72 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wymagania, o których mowa w ust. 1–3, określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych, stosownie do rodzaju sporządzanego dokumentu, cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, a dla miast, które posiadają miejskie plany adaptacji – także na podstawie wniosków i rekomendacji, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 7.”;

6) w art. 88 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania wykonuje Instytut Ochrony Środowiska.”;

7) w art. 91 ust. 9c otrzymuje brzmienie:

„9c. W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku

województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.”;

8) w art. 400d:

a) w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) przedstawiciela organizacji pozarządowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o zasięgu ogólnokrajowym, działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii, w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Członkiem Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 273 i 834).”,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Rada Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na wniosek ministra właściwego do spraw klimatu, przeprowadza postępowanie konkursowe w celu wyłonienia kandydatów na przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5.

4. Zasady przeprowadzenia postępowania konkursowego określa Rada Działalności Pożytku Publicznego, uwzględniając zasadę przejrzystości oraz potrzebę wyłonienia kandydatów:

- 1) o potencjale do realizacji zadań Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu;
- 2) posiadających poparcie co najmniej pięciu organizacji pozarządowych o zasięgu ogólnokrajowym.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Rada Działalności Pożytku Publicznego w wyniku przeprowadzenia postępowania konkursowego wyłania od trzech do pięciu kandydatów na przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, i przekazuje informację o tych kandydatach ministrowi właściwemu do spraw klimatu nie później niż w terminie 45 dni od dnia otrzymania wniosku.

4b. W przypadku:

- 1) uchybienia terminowi, o którym mowa w ust. 4a, lub zasadom, o których mowa w ust. 4, lub
- 2) niewyłonienia wymaganego minimum kandydatów, zgodnie z ust. 4a – minister właściwy do spraw klimatu może delegować – na miejsce przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5 – swojego przedstawiciela.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W razie niezgłoszenia przedstawicieli przez stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego minister właściwy do spraw klimatu może delegować na ich miejsce swoich przedstawicieli.”;

9) w art. 400f:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) członkowie rad wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw klimatu spośród działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii, w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych;”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Członkiem rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.”;

c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W razie niewyznaczenia członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy, odpowiednio, przez wojewodę, Zarząd Narodowego Funduszu lub sejmik województwa, w terminie 14 dni od dnia odwołania albo wygaśnięcia mandatu,

minister właściwy do spraw klimatu może powołać na ich miejsce swoich przedstawicieli.”;

10) w art. 400i:

- a) w ust. 4 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.”,
- b) dodaje się ust. 19 i 20 w brzmieniu:

„19. Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu w przypadku jego nieobecności lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, na podstawie jego pisemnego upoważnienia i przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, zastępuje jeden z zastępców Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu. W przypadku gdy udzielenie upoważnienia przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu nie jest możliwe – upoważnienia udziela minister właściwy do spraw klimatu.

20. W przypadku śmierci Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu albo odwołania go ze sprawowanej funkcji do czasu powołania nowego Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu jego obowiązki pełni zastępca Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu.”;

11) w art. 400j:

- a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:
„2a. Jeżeli zarząd województwa w terminie 7 dni od dnia doręczenia wniosku, o którym mowa w ust. 2, nie odwoła lub nie powoła członków zarządu wojewódzkiego funduszu zgodnie z tym wnioskiem, odwołania lub powołania członków zarządu wojewódzkiego funduszu dokonuje rada nadzorcza wojewódzkiego funduszu.”,
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Członkiem zarządu wojewódzkiego funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.”;

12) w art. 401c w ust. 9a w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) zadania Instytutu Ochrony Środowiska, o których mowa w art. 18c ust. 5.”;

13) w art. 403:

a) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2, może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy lub budżetu powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych lub jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

5. Rada gminy albo rada powiatu określi, w drodze uchwały, zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące:

- 1) kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania;
- 2) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1;
- 3) tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Rada gminy albo rada powiatu w uchwale, o której mowa w ust. 5, może także określić:

- 1) kategorie podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji celowej;
- 2) dodatkowe kryteria lub warunki, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w umowie zawartej przez gminę albo powiat z Narodowym Funduszem albo z wojewódzkim funduszem, w ramach której gmina albo powiat otrzymuje dotację, o której mowa w art. 411 ust. 1 pkt 2;
- 3) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów lub warunków, o których mowa w pkt 2.

5b. W przypadku gdy uchwała, o której mowa w ust. 5, określa kryteria lub warunki, o których mowa w ust. 5a pkt 2, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy albo budżetu powiatu, przepisy art. 411 ust. 10g–10r i 10sa stosuje się odpowiednio.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, następuje na podstawie umowy zawartej z podmiotem niezaliczonym do sektora finansów publicznych albo z jednostką, o których mowa w ust. 4. W przypadku gdy dotacja celowa stanowi pomoc publiczną lub pomoc *de minimis* jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.”;

14) w art. 411:

a) ust. 10l otrzymuje brzmienie:

„10l. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego stosuje się przepisy art. 5 ust. 8–9 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy czym:

1) ilekroć w tych przepisach jest mowa o:

- a) rodzinie – rozumie się przez to gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 10j,
- b) gospodarstwie rolnym – rozumie się przez to gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1176);

2) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w:

- a) przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia danego roku do dnia ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego,
- b) ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia następującego po dniu ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w lit. a, wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych

gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego do dnia 31 grudnia danego roku.”,

b) dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

„12. Wojewódzkie fundusze – w zakresie, w jakim są zaangażowane w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z realizacją tej inwestycji:

- 1) Narodowemu Funduszowi jako ostatecznemu odbiorcy wsparcia w rozumieniu art. 141a pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostce wspierającej plan rozwojowy w rozumieniu art. 141a pkt 4 tej ustawy,
- 2) ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi do spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu i Prokuraturze Europejskiej

– na ich żądanie, w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.³⁾).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10e w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;”;

2) w art. 10f w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197 oraz Dz. Urz. UE L 63 z 28.02.2023, str. 1.

„Strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa.”;

- 3) w art. 10g w ust. 9 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa obszaru objętego tą strategią albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa.”;

- 4) w art. 28aa po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W gminach, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu raportu o stanie gminy uwzględnia się wnioski i rekomendacje zawarte w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) w art. 11:

- 1) w ust. 1c pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;”;

- 2) w ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) tworzenie warunków do prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222);”.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wymagania ochrony środowiska, w tym:

- a) gospodarowania wodami,
- b) ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- c) ochrony złóż kopalin,
- d) zmniejszania podatności na zmiany klimatu;”;

2) w art. 39 w ust. 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zasady prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu, które zmniejszają podatność regionu na zmiany klimatu;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491) w art. 35 w ust. 2 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) przeprowadzanie postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydatów na przedstawiciela organizacji pozarządowych do Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zgodnie z art. 400d ust. 3–4b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222).”.

Art. 6. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 78 otrzymuje brzmienie:

„Art. 78. 1. Organy gminy są obowiązane zakładać i utrzymywać w należyтым stanie tereny zieleni.

2. Przy zakładaniu terenu zieleni wykorzystuje się w pierwszej kolejności zasoby przyrodnicze terenu, w tym zachowuje istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnia, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90 % powierzchni tego terenu zieleni, z wyłączeniem terenów, w odniesieniu do których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności utrzymuje się funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej wegetacji, oraz w miarę możliwości zwiększa się udział w powierzchni tego terenu zieleni powierzchni biologicznie czynnej.”;

2) w art. 96:

a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Minister właściwy do spraw środowiska powołuje w drodze zarządzenia członków Państwowej Rady Ochrony Przyrody, spośród działających na rzecz ochrony przyrody przedstawicieli nauki, praktyki i organizacji ekologicznych.”,

b) uchyla się ust. 1b,

c) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Kadencja Państwowej Rady Ochrony Przyrody trwa 5 lat.”,

d) ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. Ustanie członkostwa w Państwowej Radzie Ochrony Przyrody następuje w przypadku:

- 1) pisemnej rezygnacji członka;
- 2) śmierci członka;
- 3) odwołania członka przez ministra właściwego do spraw środowiska w przypadku:
 - a) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków członka,
 - b) rażącego naruszenia prawa przez członka.”,

e) dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. W miejsce członka Państwowej Rady Ochrony Przyrody, którego członkostwo w Radzie ustało z przyczyn określonych w ust. 1c, minister właściwy do spraw środowiska może powołać inną osobę spełniającą przesłanki, o których mowa w ust. 1a, na czas pozostały do końca kadencji Rady.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1209) po art. 3a dodaje się art. 3b–3d w brzmieniu:

„Art. 3b. 1. Biomasa pozyskana z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, musi spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.

2. Minister właściwy do spraw klimatu oraz minister właściwy do spraw energii określają, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.

Art. 3c. 1. Biomasa roślinna z rolnictwa, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, musi

spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.

2. Minister właściwy do spraw klimatu oraz minister właściwy do spraw energii mogą określić, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy roślinnej z rolnictwa, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.

Art. 3d. 1. Biomasa pozyskana z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, musi spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.

2. Minister właściwy do spraw klimatu oraz minister właściwy do spraw energii mogą określić, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew lub krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 273 i 834) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt 70 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 71 w brzmieniu:
„71) członek Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, członek Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, członek rady nadzorczej wojewódzkiego

funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz członek zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.”;

- 2) w art. 8 w pkt 65 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 66 w brzmieniu:
„66) pkt 71 – minister właściwy do spraw klimatu.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 pkt 12 otrzymuje brzmienie:
„12) wsparcie zwrotne – wsparcie finansowe niestanowiące dotacji, podlegające całkowitemu albo częściowemu zwrotowi, przyznawane w szczególności w formie poręczeń, gwarancji lub pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach;”;
- 2) w art. 10a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.”;
- 3) w art. 14lzh po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4d w brzmieniu:
„4a. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji E3.1.1, o której mowa w załączniku do decyzji wykonawczej Rady wydanej na podstawie art. 20 ust. 1 rozporządzenia 2021/241, może na wniosek podmiotu wnioskującego o objęcie wsparciem udzielić wsparcia zwrotnego w formie nieoprocentowanej pożyczki przeznaczonej na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach oraz pokrycie wynagrodzenia za zarządzanie środkami.
4b. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 4a, uwzględnia koszty zarządzania przyznanymi środkami oraz ryczałt od kwoty transakcji nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach i jest uzgadniana z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.
4c. Umowa o objęciu przedsięwzięcia wsparciem zwrotnym z planu rozwojowego w formie nieoprocentowanej pożyczki przeznaczonej na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach określa zasady realizacji przedsięwzięcia, w tym w szczególności:
1) opis przedsięwzięcia, w tym cel, na jaki przyznano środki, i termin jego realizacji;

- 2) strategię inwestycyjną obejmującą zasady i tryb nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów w spółkach, zasady wykorzystywania przez spółki środków pochodzących z nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach, zasady i tryb zbywania lub umarzania akcji lub udziałów w spółkach oraz opis sposobu jej wdrażania;
- 3) wysokość przyznanych środków oraz sposób ustalania transz, terminy i warunki przekazywania tych środków;
- 4) zobowiązanie do przechowywania dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli przez okres wskazany w umowie;
- 5) zobowiązanie do poddania się kontroli i tryb kontroli realizacji przedsięwzięcia;
- 6) warunki rozwiązania umowy ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie realizacji przedsięwzięcia;
- 7) warunki i terminy zwrotu środków, w tym środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny;
- 8) zobowiązanie do prowadzenia działań informacyjnych o finansowaniu przedsięwzięcia ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- 9) wysokość wynagrodzenia za zarządzanie środkami;
- 10) inne postanowienia umożliwiające monitorowanie i sprawozdawanie z osiągnięcia wartości docelowych oraz wskaźników inwestycji, w ramach której jest realizowane przedsięwzięcie.

4d. W przypadkach, o których mowa w ust. 4a, nie stosuje się przepisów art. 411 ust. 6a i art. 411a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222) w zakresie wymogu uzyskania zgody ministra właściwego do spraw klimatu i ministra właściwego do spraw finansów publicznych.”;

4) w art. 14lzi:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Środki finansowe przekazane na realizację inwestycji lub jej części w formie wsparcia zwrotnego, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego, oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami, po pomniejszeniu o koszty realizacji zadań przez podmioty, o których mowa w art. 14lr pkt 2 i 3, ponoszone

zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2 i 3, podlegają zwrotowi na rachunek:”,

- b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b–2e w brzmieniu:

„2b. W przypadku, o którym mowa w art. 14lzh ust. 4a, środki, o których mowa w ust. 1, podlegają zwrotowi po pomniejszeniu o wynagrodzenie za zarządzanie środkami, o którym mowa w art. 14lzh ust. 4a.

2c. W przypadku gdy kwota uzyskana ze zbycia lub umorzenia akcji lub udziałów w spółkach lub pozyskana w wyniku innych zdarzeń przez podmiot, o którym mowa w art. 14lzh ust. 4a, jest niższa niż kwota udzielonej pożyczki, o której mowa w art. 14lzh ust. 4a, pomniejszona o wynagrodzenie za zarządzanie środkami, różnica jest pokrywana ze środków Funduszu Inwestycji Kapitałowych, o którym mowa w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834).

2d. Różnica, o której mowa w ust. 2c, jest finansowana na wniosek instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji przez dysponenta Funduszu Inwestycji Kapitałowych.

2e. W przypadku gdy kwota uzyskana ze zbycia lub umorzenia akcji lub udziałów w spółkach lub pozyskana w wyniku innych zdarzeń przez podmiot, o którym mowa w art. 14lzh ust. 4a, jest wyższa niż kwota udzielonej pożyczki, o której mowa w art. 14lzh ust. 4a, pomniejszona o wynagrodzenie za zarządzanie środkami, kwota nadwyżki uzyskanej przez ten podmiot jest przekazywana na rachunek Funduszu Inwestycji Kapitałowych.”;

- 5) art. 14lzl otrzymuje brzmienie:

„Art. 14lzl. Dostęp do danych osobowych i informacji gromadzonych przez administratorów przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, jednostce wspierającej plan rozwojowy, Bankowi Gospodarstwa Krajowego, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej.”;

- 6) w art. 24g ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Środki Funduszu przeznacza się na:

- 1) wzmocnianie zdolności inwestycyjnych miast i miejskich obszarów funkcjonalnych ukierunkowanych na zieloną transformację, w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i jednoczesnym nieograniczaniu potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym na:
 - a) wsparcie projektów inwestycyjnych, w tym związanych z tworzeniem terenów zieleni oraz przyczyniających się do redukcji emisji gazów cieplarnianych,
 - b) zapewnienie zdolności instytucjonalnej jednostek samorządu terytorialnego do realizowania projektów,
 - c) zintegrowanie z procedurami planowania przestrzennego,
 - d) zapewnienie partycypacji społecznej przez organizację konsultacji;
- 2) wdrażanie projektów lub inwestycji wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej lub polityki miejskiej;
- 3) realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących wzmocnianiu lub promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju;
- 4) realizację zadań polegających na rozwoju społeczności lokalnych lub wzmocnianiu społeczeństwa obywatelskiego.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21 w ust. 2 w pkt 23:
 - a) w lit. a dodaje się tiret siódme w brzmieniu:
„– miejskich planów adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy,”,
 - b) po lit. eb dodaje się lit. ec i ed w brzmieniu:
„ec) miejskich planach adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy,
ed) sprawozdaniach, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 tej ustawy,”;
- 2) w art. 25 w ust. 1 w pkt 8 w lit. a po tiret drugim średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się tiret trzecie i czwarte w brzmieniu:
„– miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy,
– sprawozdania, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 tej ustawy,”;
- 3) w art. 62 w ust. 1:
 - a) w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

- „a) środowisko, w tym klimat, oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi,”
- b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
 - „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”;
- 4) w art. 63 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e wyrazy „ze zmianą klimatu” zastępuje się wyrazami „ze zmianami klimatu”;
- 5) w art. 66 w ust. 1:
 - a) w pkt 1 lit. g otrzymuje brzmienie:
 - „g) ocenione w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianami klimatu, obejmujące ryzyko wynikające z podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”;
 - b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
 - „6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, katastrofy naturalnej lub budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, przewidywanej podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność analizowanych wariantów na zmiany klimatu, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi, o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”.

Art. 11. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 1446, 1473 i 1572) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1c w lit. a dodaje się tiret ósme w brzmieniu:
 - „– rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1186 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 20 oraz Dz. Urz. UE L 38 z 15.02.2017, str. 1),”;

2) w art. 11b ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Współfinansowanie ze środków Funduszu wynosi nie więcej niż 90 % kosztów realizacji porozumienia, o którym mowa w art. 11c ust. 1.”;

3) w art. 11c:

a) w ust. 1:

– w pkt 1 wyrazy „20 takich budynków” zastępuje się wyrazami „10 takich budynków”,

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych pochodzących z dochodów własnych lub ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których suma stanowi 10 % kosztów realizacji porozumienia, a w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000 – więcej niż 10 % kosztów realizacji porozumienia.”;

b) w ust. 5 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) koszty realizacji porozumienia, wraz z ich uzasadnieniem, na podstawie liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w pkt 2, przy czym średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym, a w przypadku budynku mieszkalnego jednorodzinnego o dwóch lokalach – w jednym lokalu, nie może przekroczyć kwoty 106 000 zł;”;

4) w art. 11d:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 3 i 4,

b) w ust. 1b wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,

c) ust. 2b otrzymuje brzmienie:

„2b. W przypadku realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego na podstawie ust. 2a nie stosuje się przepisów ust. 1–2, 5–11 i 13, art. 11e i 11f.”;

d) w ust. 7 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,

e) w ust. 7e:

- we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) przeprowadzić wywiad środowiskowy, o którym mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);”,
 - f) w ust. 8a w pkt 2 wyrazy „oświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”,
 - g) ust. 13 otrzymuje brzmienie:
 - „13. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, sporządza się zgodnie ze wzorem udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu.”;
- 5) w art. 11f:
- a) w ust. 6 wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”,
 - b) w ust. 7 w pkt 2 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”;
- 6) w art. 22c w ust. 3 w pkt 1 wyrazy „w terminach, o których mowa w art. 11c ust. 4” zastępuje się wyrazami „w terminie, na który jest ono zawierane”.

Art. 12. W ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673 oraz z 2024 r. poz. 834) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 2 wyrazy „31 stycznia” zastępuje się wyrazami „28 lutego”;
- 2) w art. 9:
 - a) w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”,
 - b) w ust. 1b wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”,
 - c) w ust. 1f wyrazy „12 miesięcy” zastępuje się wyrazami „6 miesięcy”,
 - d) w ust. 5:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) dotyczą kolejnych 6 lat kalendarzowych kończących się cyfrą 0 albo cyfrą 5, następujących po roku, w którym są sporządzane prognozy;”,

- uchyla się pkt 2,
- pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
 - „3) informacje i dane podaje się na podstawie danych dla roku odniesienia, gromadzonych na potrzeby statystyki publicznej, a w razie braku takich danych – na podstawie innych posiadanych danych dla tego roku, ze wskazaniem ich źródła, gdzie rokiem odniesienia jest rok rozpoczynający się 3 lata przed rokiem, w którym są sporządzane prognozy;
 - 4) w uzasadnionych przypadkach dla poszczególnych informacji i danych można przyjąć za rok odniesienia inny reprezentatywny rok niż rok, o którym mowa w pkt 3, dla którego są dostępne te informacje i dane, pod warunkiem zamieszczenia w prognozach informacji o roku, którego one dotyczą, oraz powodu ich wykorzystania.”,
- e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Krajowy ośrodek w okresie od 18 do 22 miesięcy od dnia sporządzenia prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, przeprowadza ocenę dotyczącą zasadności sporządzenia aktualizacji tych prognoz i w razie potrzeby sporządzenia aktualizacji wskazuje jej zakres, biorąc pod uwagę w szczególności:

 - 1) zmiany mające wpływ na poziomy aktywności, które zaszły w okresie 18 miesięcy od dnia sporządzenia ostatnich prognoz, w obszarze:
 - a) krajowych lub sektorowych polityk i strategii gospodarczych,
 - b) krajowych przepisów prawa dotyczących poszczególnych sektorów gospodarki, o których mowa w ust. 1;
 - 2) udział aktywności, której poziom uległ zmianie, w całkowitej wielkości emisji.”,
- f) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Krajowy ośrodek sporządza aktualizację prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, w terminie 2 lat od dnia sporządzenia tych prognoz, jeżeli ocena, o której mowa w ust. 5a, wykazała zasadność sporządzenia aktualizacji. Aktualizacja prognoz jest sporządzana na podstawie tej oceny.”,
- g) uchyla się ust. 7,
- h) w ust. 8 wyrazy „1c–1e” zastępuje się wyrazami „1c–1f”,
- i) uchyla się ust. 9;
- 3) w art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prognozy wielkości emisji i pochłaniania obejmują okres 30 lat i są aktualizowane po upływie 4 lat.”;

4) w art. 16b:

a) w ust. 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) w stosownych przypadkach, informacje na temat możliwości stosowania przepisów art. 16d ust. 3 i 5 oraz o skutkach zastosowania tych przepisów dla środowiska;”;

b) w ust. 4 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) uwzględnia najlepsze dostępne techniki zgodnie z dyrektywą 2010/75/WE, jak i wytyczne dotyczące amoniaku, o których mowa w lit. A części 2 załącznika III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2024/299 z 17.01.2024), zwanej dalej „dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284”;

6) uwzględnia skutki przyjętych środków wynikających z lit. A i B części 2 załącznika III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 dla małych i bardzo małych gospodarstw rolnych.”;

c) dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. W przypadku gdy z oceny, o której mowa w ust. 4 pkt 1, wynika, że krajowe źródła emisji substancji wpływają na jakość powietrza na terytorium sąsiednich państw członkowskich Unii Europejskiej, minister właściwy do spraw klimatu przeprowadza konsultacje transgraniczne projektu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.”;

d) ust. 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„12. W przypadku gdy:

- 1) z inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub z prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1, wynika, że przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty, oraz
- 2) do upływu terminu, o którym mowa w ust. 10, pozostaje więcej niż 24 miesiące

– dokonuje się aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza w zakresie środków i strategii, o których mowa w ust. 3 pkt 4.

13. Aktualizacja, o której mowa w ust. 12, dotyczy dodatkowych działań i środków, które zostały lub zostaną podjęte w celu zmniejszenia poziomu emisji substancji zgodnie z przyjętą ścieżką redukcji emisji spośród ścieżek redukcji emisji, o których mowa w art. 16c.”,

e) ust. 15 i 16 otrzymują brzmienie:

„15. Aktualizacji, o której mowa w ust. 12, dokonuje się w terminie 18 miesięcy od dnia przekazania Komisji Europejskiej inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1.

16. Do aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1, 2 i 4–9, z zastrzeżeniem, że do aktualizacji, o której mowa w ust. 12, nie stosuje się ust. 4.”;

5) w art. 16d:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw klimatu informuje właściwych ministrów w zakresie ich właściwości, że zgodnie z inwentaryzacją emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub z prognozami wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1, przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty.”,

b) w ust. 3 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) co najmniej jedno zobowiązanie w zakresie redukcji emisji substancji zostało określone na poziomie wyższym niż racjonalna pod względem kosztów redukcja określona w sprawozdaniu nr 16, o którym mowa w art. 5 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284, oraz”,

c) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Znacząco różne wskaźniki emisji przyjęte do skorygowania inwentaryzacji emisji, o której mowa w ust. 7, nie mogą wynikać z wdrażania lub egzekwowania przepisów prawa Unii Europejskiej w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza u źródła.”;

6) w załączniku 2:

a) w części 2:

- w ust. 2 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie w brzmieniu:
„Jeżeli nie jest to możliwe ze względu na brak wystarczająco szczegółowych danych, w raporcie metodycznym IIR zamieszcza się uzasadnienie bardziej zagregowanego poziomu sprawozdawczości.”,
 - w tabeli 3 kolumnie pierwszej: „Rodzaj informacji” w wierszu trzecim wyrazy „Prognozowane emisje według zagregowanych kategorii NFR” zastępuje się wyrazami „Prognozowane emisje w podziale na kategorie źródeł według NFR”,
- b) w części 3:
- w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) w przypadku wykorzystania elastycznego podejścia, o którym mowa w pkt 6, informacje wykazujące, że korzystanie z tego podejścia spełnia warunki określone w art. 5 ust. 1 i w załączniku IV część 4 lub w art. 5 ust. 2, 3 lub 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284;”,
 - w tabeli 4 w kolumnie trzeciej: „Szereg czasowy” wyrazy „Wszystkie lata (jak podano w części 1 ust. 6, części 2 ust. 4)” zastępuje się wyrazami: „Wszystkie lata (jak podano w części 1 ust. 6 i 7, części 2 ust. 4)”.

Art. 13. W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 33b w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) środki z tytułu nadwyżki, o której mowa w art. 14lzi ust. 2e ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862);”;
- 2) w art. 33c w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) pokrycie różnicy, o której mowa w art. 14lzi ust. 2cd ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578 oraz z 2024 r. poz. 1572) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 w ust. 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu.”;
- 2) w art. 12a ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Strategia rozwoju związku metropolitalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gmin wchodzących w skład związku albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju związku metropolitalnego stosuje się ust. 3–6.”.

Art. 15. 1. Rada gminy może, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, uznać dotychczas uchwalony dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędący aktem prawa miejscowego, który realizuje cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, za miejski plan adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1.

2. Informację o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, za miejski plan adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1 właściwy burmistrz albo prezydent miasta zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu gminy albo miasta, w terminie 14 dni od dnia uznania, o którym mowa w ust. 1, oraz przekazuje tę informację wraz z tym planem Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut.

3. Dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, zachowuje ważność i może być aktualizowany, zgodnie z art. 18b ust. 5 i 6 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, którego termin aktualizacji, zgodnie z art. 18b ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, przypada w okresie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, aktualizuje się w terminie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 16. 1. Sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się dla dokumentu, o którym mowa w art. 15, w zakresie wynikającym z tego dokumentu.

2. Dla dokumentu, o którym mowa w art. 15, pierwsze sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się i przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska za okres od dnia jego uchwalenia do dnia 31 grudnia 2025 r., w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r.

Art. 17. Do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy art. 91 ust. 9c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 18. 1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekazują Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu listy członków organów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r., zawierające następujące dane tych osób: datę urodzenia, imię (imiona), nazwisko oraz numer PESEL, a w przypadku nieposiadania przez te osoby numeru PESEL – imię ojca.

2. Imiona i nazwiska osób ujętych na listach, o których mowa w ust. 1, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przekazują do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

3. Listy, o których mowa w ust. 1, sporządza się na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz przekazuje w postaci papierowej.

4. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania list, o których mowa w ust. 1, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, przekazuje, w sposób określony w ust. 3, ministrowi właściwemu do spraw klimatu informacje o osobach:

- 1) które złożyły oświadczenie lustracyjne potwierdzające pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami;
- 2) wobec których wydano prawomocne orzeczenie stwierdzające fakt złożenia przez te osoby niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego.

Art. 19. 1. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 18 ust. 4, minister właściwy do spraw klimatu odwołuje członków Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, lub członków Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy złożyli oświadczenia lustracyjne potwierdzające pracę lub służbę w organach

bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami albo wobec których wydano prawomocne orzeczenie stwierdzające fakt złożenia przez te osoby niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego.

2. W przypadku gdy informacja, o której mowa w art. 18 ust. 4, dotyczy członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członka rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznaczonego przez inny podmiot niż minister właściwy do spraw klimatu, minister właściwy do spraw klimatu, odwołując tego członka, wzywa ten podmiot do wyznaczenia innego przedstawiciela w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Art. 20. Minister właściwy do spraw klimatu przekazuje informację, o której mowa w art. 18 ust. 4, właściwej radzie nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, która w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji wnioskuje do zarządu województwa o odwołanie członka zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, którego dotyczy ta informacja.

Art. 21. 1. Członkowie organów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, którzy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie złożyli oświadczeń lustracyjnych, są obowiązani do ich złożenia w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Minister właściwy do spraw klimatu odwołuje członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członka rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, lub członka Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który:

- 1) złożył oświadczenie lustracyjne potwierdzające pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami;
- 2) nie złożył oświadczenia lustracyjnego w terminie, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 2, dotyczą:

- 1) członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członka rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznaczonego przez inny podmiot niż minister właściwy do spraw klimatu, minister właściwy do spraw klimatu wzywa ten podmiot do wyznaczenia innego przedstawiciela w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania;

- 2) członka zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, minister właściwy do spraw klimatu przekazuje informację o zaistnieniu tych okoliczności do właściwej rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, która w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji wnioskuje do zarządu województwa o odwołanie członka zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 2.

Art. 22. Mandat członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powołanego na podstawie art. 400d ust. 2 pkt 5 i ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym wygasa z dniem powołania członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wyłonionego w trybie określonym w art. 400d ust. 2 pkt 5 oraz ust. 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz w art. 400d ust. 4a i 4b ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 23. Członkowie rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznaczeni do składu tych rad na podstawie art. 400f ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym pełnią swoje funkcje do czasu cofnięcia ich wyznaczenia przez ministra właściwego do spraw klimatu.

Art. 24. 1. Uchwały rady gminy albo rady powiatu podjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do uchwał, o których mowa w ust. 1, podjętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 25. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, podmiotom, o których mowa w art. 411 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, na ich żądanie, w celu, o którym mowa w tym przepisie, niezbędne dane osobowe osób fizycznych pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. i przetwarzane w związku z zaangażowaniem tych funduszy w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Art. 26. 1. Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność i mogą być zmieniane.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

3. Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za miejskie plany adaptacji, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 27. 1. Państwowa Rada Ochrony Przyrody, w składzie obowiązującym w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, działa do końca 5-letniej kadencji, o której mowa w art. 96 ust. 1ba ustawy zmienianej w art. 6, liczonej od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Członkowie Państwowej Rady Ochrony Przyrody powołani do składu Państwowej Rady, o której mowa w ust. 1, pełnią swoje funkcje do zakończenia kadencji, o której mowa w art. 96 ust. 1ba ustawy zmienianej w art. 6, liczonej od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 28. 1. Do polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 9 w brzmieniu dotychczasowym, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do spraw dotyczących opracowania i uchwalania strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, strategii rozwoju województwa i strategii rozwoju związku metropolitalnego, o których mowa w przepisach ustaw zmienianych w art. 2, 3, 9 i 14, albo zmian tych strategii, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 29. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i postępowań, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 10, oraz postępowań w sprawie wydania pozwolenia, o którym mowa w art. 75e ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 545 i 834), wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 30. 1. Do porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5. Strony tych porozumień dostosują je do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Do umów, o których mowa w art. 11c ust. 1b ustawy zmienianej w art. 11, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5.

3. Do wniosków, o których mowa w art. 11c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 11, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wzywa wnioskodawcę do dostosowania wniosku do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania, o czym poucza wnioskodawcę w tym wezwaniu.

4. Do wniosków, o których mowa w art. 11d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 11, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Do umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 11, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

6. W porozumieniach, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11, zawartych przed dniem 1 stycznia 2024 r., okres, na który są one zawierane, nie może być dłuższy niż:

- 1) 4 lata – w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie nie większej niż 2 % łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy;
- 2) 5 lat – w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie większej niż 2 % łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy.

Art. 31. Do porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 11c ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Strony tych porozumień dostosują je do art. 11c ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 32. 1. Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami po raz pierwszy sporządza prognozy zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 12 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 30 czerwca 2026 r.

2. Informacje i dane, o których mowa w art. 9 ust. 1c i 1d ustawy zmienianej w art. 12, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, właściwi ministrowie w zakresie swojej właściwości przekazują po raz pierwszy Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami do dnia 31 grudnia 2025 r.

3. Terminy sporządzania prognoz zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 12 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, liczy się od dnia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 33. 1. W latach 2025–2034 maksymalny limit wydatków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy wynosi 2 013 tys. zł, w tym w:

- 1) 2025 r. – 0 tys. zł;
- 2) 2026 r. – 200 tys. zł;
- 3) 2027 r. – 50 tys. zł;
- 4) 2028 r. – 320 tys. zł;
- 5) 2029 r. – 50 tys. zł;
- 6) 2030 r. – 431 tys. zł;
- 7) 2031 r. – 50 tys. zł;
- 8) 2032 r. – 431 tys. zł;
- 9) 2033 r. – 50 tys. zł;
- 10) 2034 r. – 431 tys. zł.

2. Organem monitorującym wykorzystanie limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz wdrażającym mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3, jest minister właściwy do spraw klimatu.

3. W przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 3 w zakresie art. 18b ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.

UZASADNIENIE

I. WPROWADZENIE

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw wprowadza zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Poś”;
- 2) ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572), zwanej dalej „ustawą o samorządzie gminnym”;
- 3) ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566), zwanej dalej „ustawą o samorządzie województwa”;
- 4) ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130), zwanej dalej „ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”;
- 5) ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491), zwanej dalej „ustawą dppw”;
- 6) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”;
- 7) ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1209), zwanej dalej „ustawą o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw”;
- 8) ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 273 i 834), zwanej dalej „ustawą o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów”;
- 9) ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862), zwanej dalej „UZPPR”;
- 10) ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), zwanej dalej „ustawą ooś”;
- 11) ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 1446, 1473 i 1572), zwanej dalej „ustawą o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków”;

- 12) ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673 oraz z 2024 r. poz. 834), zwanej dalej „USZE”;
- 13) ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834), zwanej dalej „ustawą o zasadach zarządzania mieniem państwowym”;
- 14) ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578 oraz z 2024 r. poz. 1572), zwanej dalej „ustawą o związku metropolitalnym”.

Projekt, wprowadzając zmiany we wskazanych ustawach, ma na celu wsparcie przedsięwzięć prośrodowiskowych prowadzonych zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym, w szczególności mając na uwadze działania dotyczące adaptacji do zmian klimatu, poprawy jakości powietrza oraz usprawnienia systemu zarządzania emisjami. Ustawa wpisuje się w realizację priorytetów ogłoszonych przez Prezesa Rady Ministrów do realizacji przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w obecnej kadencji.

Ograniczenie skutków pogłębiających się zmian klimatu w miastach ma bezpośredni wpływ nie tylko na życie obywateli, ale także dynamiczny rozwój gospodarczy kraju oraz regionów. To samo odnosi się do prawa do oddychania czystym powietrzem. W tym celu zaproponowane zostały odpowiednie przepisy, które pozwolą na dalszą efektywną realizację przedsięwzięć mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu sektora mieszkalnictwa na stan powietrza oraz jeszcze efektywniejszą realizację narzędzi finansowych dedykowanych temu zadaniu.

Do zasadniczych celów ustawy należy m.in. wprowadzenie rozwiązań służących wzmocnieniu aspektów transformacji ekologicznej i klimatycznej miast. Projektowane rozwiązania wpisują się w szerokie spektrum działań realizowanych przez Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju.

Miasta są obszarem, w którym koncentrują się współczesne wyzwania cywilizacyjne. Są również terenami najbardziej wrażliwymi na zmiany klimatu. Kryzys klimatyczny ma istotny wpływ zarówno na dynamikę rozwoju tkanki miejskiej, jak i jakość życia mieszkańców miast, stanowiących obecnie ok. 60 % populacji Polski. Należy zatem dążyć do osiągnięcia neutralności klimatycznej miast oraz zwiększyć odporność miast na zachodzące zmiany klimatu.

Niniejszy pakiet zmian jest zgodny zarówno z krajowymi dokumentami strategicznymi: Polityką ekologiczną państwa 2030, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Krajową Polityką Miejską 2030, jak również z inicjatywami unijnymi i międzynarodowymi w zakresie polityk miejskich, adaptacyjnych i mitygacyjnych, takimi jak: Nowa Karta Lipska – Transformacyjna siła miast na rzecz wspólnego dobra, Agenda Terytorialna UE 2030 czy Nowa Agenda Miejska ONZ.

Proponowany projekt stanowi jeden z rezultatów działań analitycznych podejmowanych w roku 2020 przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ), w tym warsztatów miejskich prowadzonych z przedstawicielami samorządów miejskich, biznesu, think tanków, organizacji społecznych i obywatelskich, ekspertów, naukowców, architektów i urbanistów w ramach projektu „Miasto z Klimatem”. Miały one na celu zidentyfikowanie głównych problemów dotyczących szeroko rozumianych działań i polityki adaptacyjnej. W ich trakcie jednym z najczęściej podkreślanych problemów był niewystarczający stopień zaangażowania miast w opracowywanie miejskich planów adaptacji (MPA). Wskazywano, że MPA nie są osadzone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, a w części miast nie podejmuje się wystarczających działań adaptacyjnych pomimo stworzenia planów adaptacji do zmian klimatu.

Zasadne jest także stworzenie przestrzeni prawnej dla opracowania i wdrażania przez miasta MPA, a także powiązania tych planów z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym.

Aby rozwiązać przedstawione problemy, zdecydowano się na wprowadzenie zmian polegających na:

- doprecyzowaniu przygotowywanej przez samorząd województwa polityki rozwoju województwa o kontekst prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu, zmniejszających podatność na zmiany klimatu,
- wprowadzeniu obowiązku opracowania MPA przez miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.,
- określeniu działań zmniejszających podatność na zmiany klimatu, a w szczególności rekomendacji i wniosków zawartych w MPA, jako jednego z kluczowych elementów polityki przestrzennej,
- doprecyzowaniu przepisów ustawy o oś dotyczących zakresu oraz wskazanie elementów niezbędnych do oceny oddziaływania na środowisko w obszarze dotyczącym analiz klimatycznych (wprowadzenie obowiązku wykonania analizy podatności przedsięwzięcia

na zmiany klimatu, obejmującej analizę narażenia oraz odporności przedsięwzięcia na zmiany klimatu, zgodnie z treścią dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 124 z 25.04.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą oos”).

Projekt ustawy wprowadza także dodatkowe mechanizmy wspierające realizację przedsięwzięć proekologicznych w miastach oraz na pozostałych obszarach kraju, w których są stwierdzane przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla substancji objętych systemem monitoringu jakości powietrza, nie tylko przez wydłużenie czasu na realizację działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza, ale także uatrakcyjnienie warunków realizacji Programu „Stop Smog” oraz Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, które są dedykowane dofinansowaniu m.in. wymiany urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych oraz przyłączaniu do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej oraz kompleksowej termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy w tym zakresie, nastąpi usprawnienie realizacji przedsięwzięć w ramach Programu „Stop Smog” i Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, a co za tym idzie nastąpi nie tylko dalsza poprawa stanu powietrza, ale także ograniczenie wielkości emisji gazów cieplarnianych do powietrza.

Projekt ustawy zmienia również termin opracowania przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 9c ustawy Poś. Ponadto projekt doprecyzowuje sposób ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś.

Jednocześnie zmiany wprowadzane w ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków pozwolą na dostosowanie Programu „Stop Smog” do obecnych realiów ekonomicznych i urealnienie wydatków ponoszonych na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację przez gminy. Obecnie wskazany w ustawie średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym nie pozwala w pełni na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych. Konieczne jest również zwiększenie współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przy równoczesnym zmniejszeniu zaangażowania gminy. Proponowane zmiany uwzględniają

oczekiwania podmiotów realizujących obecnie przedsięwzięcia niskoemisyjne, które wyrażają zainteresowanie przystąpieniem do programu.

W celu usprawnienia funkcjonowania Programu „Stop Smog” zaplanowano również likwidację kryterium majątkowego beneficjenta końcowego i pozostawienie jedynie kryterium dochodowego, podobnie jak ma to miejsce w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”.

Wprowadzane są również zmiany w USZE, które mają na celu uporządkowanie ustawowych zadań wykonywanych przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE). Proponowane zmiany w zakresie terminów zadań wykonywanych przez KOBiZE pozwolą usprawnić jego pracę oraz uelastyczyć wykonywanie rozległego zakresu realizowanych zadań ustawowych, co z kolei pozwoli na wydłużenie okresu prac nad przygotowaniem dokumentów i raportów m.in. obejmujących swoim zakresem gazy cieplarniane i inne zanieczyszczenia powietrza. Dodatkowo zaproponowane zmiany stanowią doprecyzowanie przepisów. Ze względu na przewidziany w obecnym brzmieniu USZE jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, który należy stosować zarówno w przypadku, gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia, proponuje się doprecyzowanie przepisów tak, żeby w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych – aktualizowane były jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie. Dokumenty te służą do monitorowania wyników prowadzonych działań na rzecz ograniczania zanieczyszczenia powietrza i zmniejszania emisji gazów cieplarnianych, jak i zwiększania odporności ekosystemów także na terenach zurbanizowanych.

II. OBECNY STAN PRAWNY I SZCZEGÓŁOWE PRZEDSTAWIENIE ZMIAN

ART. 1 – ZMIANY W USTAWIE – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

Zmiana w art. 3

W art. 3 proponuje się dodanie nowego punktu zawierającego definicję MPA. Opracowanie MPA w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców zainicjowane zostało w 2017 r. przez Ministerstwo Środowiska w ramach projektu, którego głównym celem była ocena wrażliwości na zmiany klimatu 44 największych polskich miast i zaplanowanie działań adaptacyjnych, adekwatnych do zidentyfikowanych zagrożeń. Wzorem tych 44 miast niektóre mniejsze polskie miasta we własnym zakresie przystąpiły do opracowania planów adaptacji do zmian klimatu.

Z szacunków MKiŚ wynika, że 142 miasta powyżej 20 tys. mieszkańców rozpoczęły prace nad opracowaniem MPA, w tym 106 miast przyjęło go w drodze uchwały.

Zmiana art. 14 ust. 2 oraz dodanie art. 18a–18c

Proponuje się uzupełnienie art. 14 ust. 2 o wskazanie MPA jako kolejnego narzędzia, za pomocą którego jest prowadzona polityka ochrony środowiska. Dodane zostają także nowe regulacje – art. 18a–18c, zgodnie z którymi burmistrz albo prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. sporządza MPA. Przyjęcie założenia, że opracowanie MPA będzie obligatoryjne dla miast liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców, wynika z potrzeby zwiększenia liczby mniejszych miast, które zwiększą swój potencjał adaptacji do zmian klimatu. Doprecyzowano, że miasto o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys., które będzie zobowiązane do opracowania MPA, to miasto, w którym liczba ludności zgodnie z danymi statystycznymi ogłoszonymi przez Główny Urząd Statystyczny na koniec poprzedniego roku jest równa lub większa niż 20 tysięcy.

MPA są instrumentami wspierającymi działania na rzecz zwiększenia odporności na zmiany klimatu, w tym zwiększanie retencji wody opadowej i roztopowej, rozwój zieleni oraz tzw. odbetonowanie przestrzeni miejskiej. W obecnym stanie prawnym nie uwzględnia się kwestii adaptacji do zmian klimatu i nie ma wymogu przygotowywania tych dokumentów.

Niewystarczające uwzględnienie kwestii środowiskowego wymiaru polityki miejskiej, w tym planowania działań adaptacyjnych do zmian klimatu w dokumentach strategicznych i planistycznych przygotowywanych przez miasta, hamuje działania i programy podejmowane w ramach polityki krajowej. Mają one na celu przystosowanie miast do zmian klimatu, zmniejszenie ich podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk i ich pochodnych. Uwzględnienie ich w polityce miasta będzie miało pozytywny wpływ na przestrzeń miast, odporność miast na zmiany klimatu oraz estetykę, a tym samym podniesie komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców.

W art. 18a ust. 5 określono zasadnicze części MPA. Część analityczna jest kluczowa dla opracowania celów planu, ponieważ w obiektywny sposób identyfikuje zagrożenia klimatyczne dla miasta, dokonuje oceny wrażliwości miasta na zmiany klimatu oraz określa potencjał adaptacyjny miasta, w tym materialnych i niematerialnych zasobów. Część analityczna jest zbudowana na podstawie analizy informacji zawartych w dokumentach planistycznych i strategicznych miasta, danych meteorologicznych i hydrologicznych, danych statystycznych i

przestrzennych oraz ocen przeprowadzonych przez ekspertów we współpracy z przedstawicielami miasta. Kluczowe jest również przeprowadzenie analizy podatności miasta na zmiany klimatu, która powinna obejmować stopień, w jakim miasto nie jest zdolne do poradzenia sobie z negatywnymi skutkami zmian klimatu. Kolejnym istotnym elementem części analitycznej jest obligatoryjne przeprowadzenie analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian w oparciu o scenariusze zmian klimatu, ustalając zagrożenie dla miasta wynikające z przewidywanych zmian klimatu oraz potencjalnych skutków wystąpienia tych zjawisk klimatycznych w przestrzeni miasta. Analizy wskazane powyżej mogą być wykonane na podstawie bezpłatnych dostępnych danych gromadzonych przez służbę meteorologiczną i hydrologiczną (dane publiczne Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego), danych statystyki publicznej, a także danych i informacji z zakresu planowania przestrzennego, które są w posiadaniu jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) udostępnia na stronie projektu KLIMADA 2.0 opracowane dla poszczególnych powiatów scenariusze klimatyczne dla każdej dekady do roku 2100 oraz analizę ryzyka, które mogą być wykorzystane przez samorządy w opracowaniu miejskich planów adaptacji. Dodatkowo IOŚ-PIB udostępnia inne informacje i dane pomocne w opracowaniu MPA.

Ponadto częścią składową MPA będzie koncepcja zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień, oraz koncepcja zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych. Wskazówki do opracowania wspomnianych koncepcji zostały przedstawione w Podręczniku adaptacji do zmian klimatu dla miast, opracowanym przez IOŚ-PIB.

Kolejną wymaganą częścią MPA jest zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzna zawierająca przedstawienie wyników analiz z części analitycznej, co jest istotne z punktu widzenia przestrzennego zobrazowania szans i zagrożeń dla miasta. Same wartości mierników tradycyjnych nie zawsze pozwalają na wyodrębnienie części przestrzeni miasta, które są szansą albo zagrożeniem w kontekście działań adaptacyjnych do zmian klimatu. Obrazowanie kartograficzne jest aktualnie nowoczesnym, dostępnym i pożądanym sposobem obrazowania danych.

W części programowej zobowiązano miasta do określenia szczegółowych celów planu wraz z miernikami, ale co ważne na podstawie części analitycznej, graficznej oraz koncepcji zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień, i koncepcji

zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Ponadto w tej części zostaną określone działania adaptacyjne do zmian klimatu, w tym opis, wskaźniki oraz harmonogram rzeczowo-finansowy tych działań, a także wskazane podmioty i organy biorące udział w opracowaniu planu oraz sposoby ich włączenia w opracowanie tego planu. Obligatoryjne wskaźniki i mierniki zostaną określone w rozporządzeniu, natomiast miasta mogą uwzględnić w MPA dodatkowe wskaźniki i mierniki. Wszystkie wskaźniki i mierniki muszą spełniać następujące kryteria: liczbowo określona wartość początkowa; liczbowo określona wartość docelowa; rok osiągnięcia wartości docelowej. Część programowa, łącznie z określonym w kolejnym punkcie sposobem wdrażania MPA, jest kluczowa dla systemu monitorowania i sprawozdawczości tego planu. Na podstawie informacji zawartych w części programowej sporządzane są wnioski i rekomendacje.

Katalog tych części pozostaje katalogiem otwartym, wymieniając jedynie najważniejsze i obowiązkowe elementy, które decydują o jakości opracowywanego MPA. Analizując indywidualne działania miast na rzecz adaptacji do zmian klimatu, można zaobserwować, że niektóre z nich podejmują dodatkowe, niestandardowe działania – tym samym nie jest możliwe enumeratywne wymienienie wszystkich elementów, które potencjalnie mogłyby stać się częścią MPA. Przy opracowaniu MPA miasta mogą korzystać z „Podręcznika adaptacji dla miast – wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”, w którym określono metodologię sporządzania MPA. Podręcznik został zaktualizowany w roku 2023. Ponadto w ramach projektu KLIMADA 2.0 IOŚ-PIB przeprowadzi dla samorządów cykl nieodpłatnych szkoleń z zakresu przygotowywania planów adaptacji.

W art. 18b ust. 1 i 2 projektu ustawy wskazano, że rada miasta uchwali MPA oraz określono termin na to działanie. Uchwalenie MPA ma nastąpić w terminie 30 miesięcy od dnia ogłoszenia przez Główny Urząd Statystyczny danych statystycznych dotyczących ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, zgodnie z którymi miasto osiągnęło liczbę mieszkańców, o której mowa w ust. 1, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 lipca 2025 r. W obecnej perspektywie finansowej UE miasta mogą sięgnąć po środki na opracowanie i realizację MPA. Opracowywanie przez miasta MPA ma wsparcie finansowe UE. Zaproponowana w przedmiotowym projekcie ustawy zmiana w ustawie Poś uzasadnia aplikowanie o środki na ten cel. MPA nie będą aktami prawa miejscowego.

W art. 18c przedstawiono obowiązek sprawozdawania się z wdrażania działań adaptacyjnych. Burmistrz albo prezydent miasta będzie zobowiązany ustawowo do monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w uchwalonym MPA, a co 2 lata od dnia przyjęcia planu

będzie sporządzał sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu. Wyjątkiem jest pierwsze sprawozdanie, które sporządza się za okres od dnia przyjęcia MPA do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok przekazania sprawozdania zgodnie z ust. 2 ustawy Poś. Celem tej regulacji jest doprowadzenie do sytuacji, gdy kolejne dwuletnie okresy sprawozdawcze będą kończyły się w roku nieparzystym. Zakłada się, że IOŚ-PIB w 2030 r. będzie w posiadaniu 100 % sprawozdań z 209 miast (liczba wg danych GUS na dzień 31 grudnia 2023 r.) o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. Kolejne sprawozdania będą składane co 2 lata od dnia złożenia pierwszego sprawozdania.

Podstawowy zakres sprawozdań z monitorowania został określony w art. 18c ust. 3, natomiast szczegółowy zakres sprawozdań oraz obowiązkowe wskaźniki monitorowania skuteczności podejmowanych działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierniki monitorowania skuteczności osiągania postawionych celów zostaną określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18c ust. 7. Wskaźniki i mierniki będą dotyczyć m.in. usuwania skutków zjawisk ekstremalnych, nasadzeń, zasobów i powierzchni terenów zieleni oraz obiektów małej retencji, a ich określenie przez ministra ma na celu ustandaryzowanie danych między miastami i umożliwienie porównywania danych. Niezależnie od wskaźników monitorowania i mierników monitorowania ustalonych na podstawie rozporządzenia, zgodnie z projektowanym art. 18a ust. 6, w danym MPA możliwe będzie też uwzględnienie dodatkowych wskaźników i mierników, odpowiadających specyfice danego miasta czy konkretnym specyficznym celom określonym w danym planie. Burmistrz albo prezydent miasta będzie przekazywał sprawozdania do IOŚ-PIB w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po okresie, którego sprawozdanie dotyczy, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez IOŚ-PIB. Instytut będzie weryfikował sprawozdania i może zgłosić uwagi, które burmistrz lub prezydent miasta musi uwzględnić w terminie 60 dni. Na podstawie sprawozdań z monitorowania burmistrz albo prezydent miasta będzie aktualizował MPA nie rzadziej niż raz na 6 lat. Do zadań IOŚ-PIB będą należały weryfikacja i analiza sprawozdań oraz sporządzanie i przekazanie do końca listopada roku sprawozdawczego podsumowania z tych sprawozdań do MKiŚ. IOŚ-PIB został wskazany jako jednostka koordynująca monitorowanie z uwagi na posiadane doświadczenie związane np. z realizacją projektu KLIMADA i KLIMADA 2.0 oraz projektu MPA44 – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, z rolą lidera konsorcjum realizowanego systemu doradztwa strategicznego dla miast w ramach projektu Miasto z Klimatem, czy też z uruchomieniem i rozbudową Bazy Danych o Odpadach. Zadania IOŚ-PIB zostaną sfinansowane ze środków

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Narodowym Funduszem”. Obowiązek opracowania, wdrażania MPA, realizacji działań ujętych w miejskim planie oraz sprawozdawania się z jego realizacji jest zadaniem miasta, rozumianym jako urząd miasta oraz jednostki jemu podległe.

Zmiana wymaga regulacji przejściowych. Proponuje się (art. 15–16 projektu ustawy), by dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, mogły zostać przez radę gminy uznane za MPA w rozumieniu art. 18a ust. 1 ustawy Poś i aby sporządzano dla nich sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu.

Zmiana art. 71 i 72

W projekcie odniesiono się również do kwestii niewystarczającego uwzględnienia polityk adaptacyjnych w tworzeniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, strategii rozwoju ponadlokalnego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gmin. Dokumenty te są podstawowymi źródłami kreującymi politykę rozwoju oraz planistyczną gmin. Istotne jest by strategia jako dokument określający ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, również wykazywał zgodność z MPA i tłumaczył wyrażone w tymże planie postulaty na język określonych wytycznych do zastosowania w ramach realizacji polityki przestrzennej.

Mając na względzie wagę zagrożeń, jakie dla funkcjonowania miast niosą ze sobą zmiany klimatu, proponuje się zastosowanie bardziej wymagających regulacji dotyczących respektowania celów określonych w MPA. Zaproponowane rozwiązanie określa działania zmniejszające podatność na zmiany klimatu, a w szczególności rekomendacje i wnioski zawarte w MPA jako jeden z kluczowych elementów polityki gminnej. Oznacza to, że ustalenia lub rekomendacje określone w strategiach, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie mogą być sprzeczne z celami wyznaczonymi w MPA, tym samym nie mogą wpływać negatywnie na mierniki realizacji celów określonych w tych planach. Zaproponowane rozwiązanie sprawi, że MPA w miastach, dla których zostały przygotowane, będą miały bezpośrednie przełożenie na wygląd i układ przestrzenny, a także poprawią wdrażanie działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji.

W art. 71 zawarto ogólne wskazówki odnośnie do uwzględniania kwestii ochrony środowiska w wymienionych w ust. 1 dokumentach związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym. Przepis ust. 1 tego artykułu wskazuje, jakie aspekty należy wziąć pod uwagę przy opracowaniu dokumentów planistycznych – są to zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Dotychczas nie uwzględniano w nich zagadnień dotyczących adaptacji do zmian klimatu, które w ostatnich latach ze względu na postępowanie tych zmian stały się kluczowym elementem polityk dotyczących rozwoju miast i planowania przestrzennego.

Wprowadzenie omawianej zmiany będzie miało realny wpływ na bardziej zrównoważone kształtowanie przestrzeni miejskich, a tym samym będzie konsekwentnie zwiększało odporność miast i terenów zurbanizowanych na zmiany klimatu. Zmiany klimatu silnie wpływają na komfort życia mieszkańców gmin miejskich, dlatego wdrażanie działań adaptacyjnych znajduje oparcie w szeroko pojętym interesie publicznym zawierającym się w dążeniu do zapewnienia jak najkorzystniejszych warunków bytowania człowieka. Zmiana wymaga regulacji przejściowych (art. 26 projektu ustawy), proponuje się zatem, by plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowały swoją moc. Przyjęcie MPA nie wymaga natychmiastowej aktualizacji tych dokumentów. Do strategii, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co do których przed dniem uchwalenia MPA tych gmin rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosować się będzie przepisy dotychczasowe.

Przepisy przejściowe dotyczące strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, strategii rozwoju województwa i strategii rozwoju związku metropolitalnego zostały zawarte w art. 28 ust. 2 projektu ustawy, zgodnie z którym do spraw dotyczących opracowania i uchwalania tych strategii oraz ich zmian stosować się będzie przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 88 ust. 7

Zmiana przepisu ma charakter porządkujący i jest związana z użyciem po raz pierwszy w ustawie Poś wyrażenia „Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy” w nowododawanym art. 18b.

Zmiana art. 91 ust. 9c

W efekcie zmiany brzmienia art. 91 ust. 9c ustawy Poś zarząd województwa będzie zobowiązany opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 tej ustawy, a nie jak ma to miejsce dotychczas w terminie 3 lat od

dnia wejścia w życie takiej uchwały. Dodatkowo zmienia się termin z 2 na 3 miesiące na określenie przez sejmik województwa w drodze uchwały aktualizacji programu ochrony powietrza.

Zmiana terminu opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza oraz terminu jego przyjęcia w drodze uchwały sejmiku województwa wynika z faktu zgłaszania przez zarządy województw problemów z wykazaniem osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych realizowanych działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza.

W związku z powyższym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samorządów województw, zmieniono terminy realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 91 ust. 9c ww. ustawy, tak aby możliwe było przeprowadzenie oceny stopnia wdrażania działań naprawczych w nim określonych na podstawie wyników dwóch następujących po sobie ocen jakości powietrza, przeprowadzanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Zmiana art. 400d, 400f, 400i oraz 400j

Zmienia się ust. 2 pkt 5 przez wskazanie, że w skład rady nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) wchodzi przedstawiciel organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii. Zasadne jest bowiem, żeby działania takiej organizacji korespondowały z zakresem działań Ministra Klimatu i Środowiska.

Uchyła się wymóg posiadania struktur organizacyjnych na terenie całego kraju przez organizacje pozarządowe, których przedstawiciel jest członkiem rady nadzorczej NFOŚiGW oraz przez organizacje pozarządowe udzielające swojego poparcia kandydatowi. Dotychczasowy przepis budził wątpliwości interpretacyjne i został uznany za zbędny, ponieważ rozwój systemów porozumiewania się na odległość umożliwia tym organizacjom funkcjonowanie na terenie całego kraju bez konieczności posiadania struktur organizacyjnych na terenie całego kraju.

W efekcie uwzględnienia uwagi Rady Działalności Pożytku Publicznego (RDPP) zgłoszonej w toku opiniowania projektu ustawy, wprowadzono zmiany w art. 400d ust. 3 i nast. ustawy Poś. Przeprowadzenie konkursu na kandydata do rady nadzorczej NFOŚiGW ma być prowadzone przez Radę Działalności Pożytku Publicznego, co pozwoli na aktywny udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w wyborze swojego reprezentanta. Udział przedstawicieli innych resortów (ministerstw), będących członkami RDPP, sprawi, że proces ten będzie

konkurencyjny, z zachowaniem zasady bezstronności. Wprowadzenie wskazanych wyżej zmian wymaga wprowadzenia przepisu przejściowego (art. 23).

Zmienia się ust. 2 pkt 1 w art. 400f ustawy Poś przez wskazanie, że minister właściwy do spraw klimatu wyznacza do składu rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) spośród działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych, tym samym doprecyzowując dotychczasowy wymóg, który wskazywał na przedstawiciela nauki lub organizacji pozarządowych, bez określenia dziedziny nauki ani zakresu działania organizacji pozarządowej, której przedstawiciel może zostać wyznaczony do składu rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu. Wprowadzenie wskazanych wyżej zmian wymaga wprowadzenia przepisu przejściowego.

Wobec szerokich kompetencji Prezesa Zarządu NFOŚiGW, określonych w art. 400i ust. 16–18 ustawy Poś, mając na względzie potrzebę zabezpieczenia funkcjonowania NFOŚiGW, jest zasadne dodanie w ustawie regulacji odnoszących się do różnych sytuacji, gdy Prezes nie może wykonywać swoich zadań albo gdy powstał wakat na stanowisku Prezesa. W sytuacji nieobecności Prezesa Zarządu lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, proponuje się dodanie regulacji ustawowych pozwalających na upoważnienie zastępcy Prezesa Zarządu do zastępowania Prezesa, a jeśli okoliczności faktyczne uniemożliwią udzielenie przez Prezesa Zarządu stosownego upoważnienia – pozwalającej na udzielenie takiego upoważnienia przez ministra właściwego do spraw klimatu, sprawującego nadzór nad tym Funduszem. Ponadto, na wypadek śmierci Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu albo odwołania go ze sprawowanej funkcji, proponuje się uzupełnienie regulacji w taki sposób, aby do czasu powołania nowego Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu jego obowiązki pełnił Zastępca Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu. Należy podkreślić, że wymagania wobec zastępców Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu oraz tryb ich powołania są analogiczne jak dla Prezesa Zarządu, wobec czego upoważnienie albo wyznaczenie jednego z nich do zastępowania Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu, w określonych wyżej sytuacjach, daje gwarancję prawidłowego realizowania zadań ustawowych do czasu, odpowiednio, powrotu Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu do wykonywania swoich zadań albo powołania nowego Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu.

Z uwagi na wątpliwości, jakie wywołuje aktualne brzmienie art. 400j ust. 2a ustawy Poś, w celu ich eliminacji, proponuje się uzupełnienie brzmienia tego przepisu o wyraźne wskazanie, że

kompetencja działania zastępczego przez radę nadzorczą wfośigw, określona w art. 400j ust. 2a Poś, w przypadku gdy zarząd województwa we wskazanym terminie nie uwzględni wniosku rady nadzorczej o odwołanie lub powołanie członka zarządu wfośigw, obejmuje także odwołanie dotychczasowego członka zarządu i następnie powołanie w jego miejsce innej osoby.

Projekt ustawy ma ponadto na celu wprowadzenie wymagań w stosunku do członków organów NFOŚiGW oraz wfośigw uniemożliwiających pełnienie tych funkcji osobom, które w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. pracowały lub pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub były współpracownikami tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, zwanej dalej „ustawą lustracyjną”. Powyższe przepisy oznaczają niemożność kontynuowania stosunków pracy osób już zatrudnionych lub odwołanie takich osób, wypełniających powyższe przesłanki, oraz wykluczają zatrudnienie lub powołanie takich osób w przyszłości. Uzasadnieniem dla powyższych zmian jest konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, szczególnie w sytuacji podwyższonego zagrożenia w związku z trwającym konfliktem zbrojnym wywołanym atakiem wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. W ocenie projektodawcy osoby, które pracowały albo pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944–1990 lub były współpracownikami tych organów, nie dają rękojmi rzetelności pełnionych funkcji w ramach rad nadzorczych lub zarządów – co może wskazywać na zagrożenie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.

Jak wskazano wyżej, ustawa nowelizująca wprowadza w art. 400d ust. 1a, 400f ust. 1a i art. 400j ust. 3a wymagania w stosunku do, odpowiednio, członków Rady Nadzorczej NFOŚiGW, członków rad nadzorczych wfośigw oraz prezesa zarządu wfośigw albo zastępcy prezesa zarządu wfośigw, a w art. 400i w ust. 4 w pkt 8 uzupełnia obowiązujące wymagania w stosunku do Prezesa NFOŚiGW i jego zastępców o wymóg bycia osobą, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy lustracyjnej. Zdecydowano o wprowadzeniu jednolitych reguł, zarówno wobec NFOŚiGW, jak i wfośigw, mając na względzie jednolitość sytuacji prawnej dotyczącej obu tych grup.

Wprowadzenie wskazanych wyżej zmian wymaga ponadto uregulowania w art. 18–23 projektu ustawy kwestii intertemporalnych.

Zmiana art. 401c ust. 9a przez dodanie pkt 4

Wskazano, że sprawozdawczość z MPA – zadania realizowane przez IOŚ-PIB – zostaną sfinansowane przez Narodowy Fundusz w ramach dostępnego limitu wydatków Narodowego Funduszu z zobowiązania wieloletniego „ochrona powietrza”, o którym mowa w art. 401c ust. 9a ustawy Poś.

Zmiana art. 403

Proponowana zmiana przepisów art. 403 ustawy Poś, polegająca na zmianie brzmienia ust. 4, 5 oraz 6, a także dodaniu nowych ust. 5a i 5b, ma na celu uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu lub rady gminy w zakresie zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin.

W związku z pojawiającymi się w orzecznictwie sądów i administracji wątpliwościami dotyczącymi możliwości wprowadzania odpowiednio przez powiaty lub gminy dodatkowych kryteriów lub warunków dofinansowania, w tym dotyczących potencjalnych beneficjentów dotacji celowej, mając na względzie dbałość o środki publiczne, w tym środki pochodzące z opłat i kar środowiskowych, a także przekazywane do budżetów powiatów i gmin dotacje udzielane przez Narodowy Fundusz i wfośigw na podstawie art. 411 ust. 1 pkt 2 ustawy Poś, a także konieczność zapewnienia ich racjonalnego i celowego wydatkowania, przewiduje się rozszerzenie uprawnień organu stanowiącego odpowiednio powiatu lub gminy w tym zakresie.

Projektowane przepisy przyznają powiatom lub gminom możliwość doprecyzowania szczegółowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym także wynikających z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie dotacji zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wfośigw. W wyniku proponowanej zmiany nie będzie budziła wątpliwości możliwość wprowadzenia w uchwale organu stanowiącego powiatu lub gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej, np. odnośnie tytułu prawnego do nieruchomości objętej przedsięwzięciem lub określonego poziomu dochodu, a także dodatkowych warunków wskazanych we wdrażanym przez gminę programie priorytetowym Narodowego Funduszu lub wfośigw, np. dotyczących zasad kontroli, jeżeli przy udzielaniu dotacji celowej powiat lub gmina będą wykorzystywały środki pochodzące z dotacji przyznanej im przez te fundusze.

Projektowana zmiana usprawni jednocześnie wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie środków finansowych wfośigw z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez Narodowy Fundusz programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii, zgodnie z art. 411 ust. 10f ustawy Poś, w tym w szczególności programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” skierowanego do gmin.

Dodatkowo, unikając wszelkich wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się regulację wskazującą na możliwość odpowiedniego stosowania przepisów art. 411 ust. 10g–10r oraz ust. 10sa ustawy Poś, dotyczących wydawania zaświadczeń potwierdzających przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy zasady udzielania dotacji celowej określają kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wfośigw, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy lub budżetu powiatu.

Dodano również odpowiedni przepis przejściowy (art. 24), zgodnie z którym do uchwały określającej zasady udzielania dotacji celowej, podjętej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Zmiana art. 411 ust. 10l

W art. 411 ustawy Poś zmienia się brzmienie ust. 10l celem doprecyzowania sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś, wydawanego na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

Zmiana art. 411 przez dodanie ust. 12

Celem projektowanych przepisów art. 411 ust. 12 ustawy Poś jest wzmocnienie i doprecyzowanie obecnych krajowych regulacji umożliwiających udostępnianie przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), danych osobowych osób fizycznych przetwarzanych w

związku z realizacją przez te fundusze zadań powierzonych im do realizacji na podstawie umów i porozumień zawartych z NFOŚiGW w ramach zaangażowania tych funduszy w realizację inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Odbiorcami tych danych będą:

- 1) Narodowy Fundusz jako ostateczny odbiorca wsparcia w rozumieniu art. 141a pkt 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostka wspierająca plan rozwojowy w rozumieniu art. 141a pkt 4 tej ustawy;
- 2) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, instytucja odpowiedzialna za realizację reformy, instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji, Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwe jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej, Komisja Europejska, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejski Trybunał Obrachunkowy, Prokuratura Europejska (EPPO).

W przepisach rozdziału 2aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju określono jedynie cel przetwarzania danych osobowych oraz podmioty, które w procesie realizacji planu rozwojowego mogą przetwarzać takie dane. Nie określono natomiast szczegółowego zakresu przetwarzanych danych. Tym samym nie jest możliwe określenie takiego zakresu dla niebędących administratorami na gruncie tej ustawy wojewódzkich funduszy (podmiotów zaangażowanych przez umowy i porozumienia zawarte z Narodowym Funduszem w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 tej ustawy w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, przetwarzających dane osób fizycznych na potrzeby tego planu).

Zakres danych osobowych osób fizycznych udostępnianych przez wojewódzkie fundusze podmiotom wskazanym w przepisie art. 411 ust. 12 ustawy Poś będzie odpowiadał zakresowi niezbędnych danych do realizacji obowiązków tych podmiotów nałożonych ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, polegających na realizacji, kontroli, audycie i ewaluacji reform i inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Przewiduje się, że udostępnianie danych będzie się odbywać zarówno drogą tradycyjną, jak i elektroniczną, na żądanie uprawnionych podmiotów.

Dodano także odpowiedni przepis przejściowy (art. 25), który pozwoli na udostępnienie przez wojewódzkie fundusze niezbędnych danych osobowych beneficjentów Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którzy otrzymali dofinansowanie w ramach edycji programu realizowanej od dnia 15 maja 2020 r.

ART. 2 – ZMIANY W USTAWIE O SAMORZĄDZIE GMINNYM

Zmiana art. 10e ust. 3 pkt 1, art. 10f ust. 5, art. 10g ust. 9 oraz art. 28aa przez dodanie ust. 3a

W art. 10e ust. 3 zostały określone obligatoryjne części składowe strategii rozwoju gminy. Aspekt adaptacji do zmian klimatu nie jest wystarczająco mocno osadzony w przepisach dotyczących rozwoju gminy i rozwoju ponadlokalnego, dlatego w ustawie o samorządzie gminnym został dodany przepis, zgodnie z którym strategię rozwoju na poziomie gminnym i ponadlokalnym będą musiały wskazywać nie tylko cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, ale również cele klimatyczno-środowiskowe. Przez cele klimatyczno-środowiskowe rozumiane są cele w zakresie ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystania jego zasobów, zapewnienia ekologicznych warunków życia obywatelom, transformacji ekologicznej i klimatycznej. W art. 10f ust. 5 oraz w art. 10g ust. 9 doprecyzowano, że odpowiednio strategia rozwoju gminy albo strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji także w przypadku, gdy wymaga tego sytuacja klimatyczno-środowiskowa gminy. W art. 28aa po ust. 3 dodaje się ust. 3a, zgodnie z którym w gminach, które posiadają MPA, przy sporządzaniu raportu o stanie gminy należy uwzględnić wnioski i rekomendacje ze sprawozdań z monitorowania MPA.

ART. 3 – ZMIANY W USTAWIE O SAMORZĄDZIE WOJEWÓDZTWA

Zmiana art. 11 ust. 1c oraz ust. 2

Art. 11 ust. 1c określa, co powinna zawierać strategia rozwoju województwa. W związku ze zmianami w art. 2 należy ujednolicić, by strategia rozwoju województwa również wskazywała nie tylko cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, ale także cele klimatyczno-środowiskowe.

Art. 11 ust. 2 jest przepisem regulującym w sposób ramowy prowadzenie polityki rozwoju województwa. Stanowi on również samodzielną podstawę do prowadzenia przez samorząd województwa polityki rozwoju. Zgodnie z obecnym stanem prawnym przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Fundusze na rozwój regionalny są przyznawane w formie dofinansowania do konkretnych programów, natomiast art. 11 ustawy

konstytuuje obowiązek jej prowadzenia przez samorząd województwa i także wskazuje źródło jej finansowania.

Aktualnie samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Tym samym aktualny stan prawny nie uwzględnia w pełni kwestii odnoszących się do kontekstu klimatyczno-przyrodniczego. Obecny stan prawny może prowadzić do problemów z wdrażaniem krajowej polityki adaptacyjnej. Działania na rzecz adaptacji do zmian klimatycznych są bowiem działaniami wymagającymi szerszego spojrzenia terytorialnego, wykraczającego poza obszar konkretnej gminy.

Ponadto w zakresie tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu, należy wskazać, że samorządy województw są odpowiedzialne za programowanie i wdrażanie Funduszy Europejskich dla Regionów, w ramach których programuje się oraz wdraża szereg działań z zakresu mitygacji oraz adaptacji do zmian klimatu, a co więcej, istnieje konieczność przeznaczania minimum 30 % alokacji na te działania w ramach koncentracji tematycznej oraz tak zwanego mainstreamingu klimatycznego. Działania zaplanowane w ramach Funduszy Europejskich dla Regionów są jednocześnie komplementarne do analogicznego wsparcia JST z krajowych programów operacyjnych z uwzględnieniem obowiązującej linii demarkacyjnej.

W związku z tym w projektowanej zmianie proponuje się doprecyzowanie zakresu prowadzenia przez samorząd województw polityki rozwoju przez uzupełnienie katalogu o kwestie tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu.

Rola samorządu województwa jest kluczowa m.in. w zakresie programowania i wdrażania obecnej perspektywy finansowej UE, w której kontekst adaptacji do zmian klimatu jest działaniem horyzontalnym, w związku z tym włączenie tych kwestii do polityki rozwoju województwa jest wysoce uzasadnione. Jedynie działania na wszystkich szczeblach rządowych, jak i samorządowych zapewnią kompleksowość działań na rzecz wzmacniania polityki adaptacyjnej.

Zmiana art. 11 ust. 1c wymaga regulacji przejściowej, którą zawarto w art. 30 ust. 2, natomiast zmiana art. 11 ust. 2 nie wymaga regulacji przejściowych.

ART. 4 – ZMIANY W USTAWIE O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Zmiana art. 1 ust. 2 pkt 3

W art. 1 ust. 2 określono wymagania, które należy uwzględniać w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zapewniające w szczególności poszanowanie praw i wolności obywateli, jak też respektowanie innych wartości chronionych prawem. Kierunki tych działań są wyznaczone potrzebami ładu przestrzennego oraz rozwoju, określonego jako „zrównoważony”. Przepisy te stanowią podstawę działań planistycznych.

Zmieniany przepis wprowadza obowiązek uwzględniania wymienionych w nim wymagań, wartości i potrzeb. Nie zostały jednak wśród nich uwzględnione kwestie adaptacji do zmian klimatu. Mimo że przepis ten nie ma charakteru *numerus clausus*, wymieniono tu tylko te kwestie, które są najistotniejsze dla procesu planowania i zagospodarowania przestrzennego. Jak już wspomniano, adaptacja miast do zmian klimatu stała się w ostatnich latach szczególnie istotna. Pogłębiające się zmiany klimatu mają znaczny wpływ na dynamikę rozwoju tkanki miejskiej, jednakże, mając na uwadze całość działań planistycznych, uwzględnianie wymagań ochrony środowiska w zakresie zmniejszania podatności na zmiany klimatu powinno mieć charakter ogólny. Zwiększenie zdolności adaptacyjnych oraz odporności na zmiany klimatu powinny być więc uwzględnione wprost w polityce przestrzennej.

Proponowane rozwiązanie będzie skutkowało zwiększeniem bezpośredniego wpływu MPA na kontekst funkcjonalno-przestrzenny, a także poprawi potencjał do wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji. Docelowo prowadzić to będzie do zwiększenia odporności gmin na zmiany klimatu oraz polepszenia komfortu życia ich mieszkańców.

Zmiana nie wymaga regulacji przejściowych.

Zmiana art. 39 ust. 3

W projekcie zaproponowano doprecyzowanie przygotowywanej przez samorząd województwa polityki rozwoju województwa o kontekst działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu przez zmiany w ustawie o samorządzie województwa, w art. 11 w ust. 2 dodano pkt 5a. Mając na uwadze, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi integralną część polityki rozwoju województwa, jest zasadne doprecyzowanie przedmiotowych przepisów również w tym planie. Proponowaną zmianą jest dodanie w art. 39 w ust. 3 pkt 2a stanowiącego, że w planie zagospodarowania przestrzennego województwa określa się w szczególności m.in.

zasady dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu, zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu.

Proponuje się wprowadzenie odpowiednich przepisów przejściowych (art. 26 projektu ustawy), zgodnie z którymi plany zagospodarowania przestrzennego województw obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

ART. 5 – ZMIANY W USTAWIE DPPW

Zmiana art. 35 przez dodanie w ust. 2 pkt 9

Zmiana doprecyzowująca, w wyniku zmian w art. 1 (art. 400d ustawy PoŚ), że do zadań Rady Działalności Pożytku Publicznego należy również przeprowadzenie postępowania konkursowego mającego na celu wyłonienie kandydatów na przedstawicieli organizacji pozarządowych do Rady Nadzorczej NFOŚiGW.

ART. 6 – ZMIANY W USTAWIE O OCHRONIE PRZYRODY

Zmiany art. 78 przez zmianę ust. 1 oraz dodanie ust. 2 i 3

W ustawie o ochronie przyrody w art. 78 ust. 1 zostanie wskazane, że obowiązek zakładania i utrzymania w należyтым stanie terenów zieleni należy do organów gminy. Wskazane zostaną również zasady działania dla organów gmin przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni. Proponuje się dodanie do art. 78 ust. 2 i 3 wskazujących na to, że przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachowywać istniejącą roślinność rodzimą oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90 % powierzchni terenu zieleni, z wyłączeniem terenów, w odniesieniu do których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenów do naturalnej vegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni miała powierzchnia biologicznie czynna.

Te dodatkowe regulacje będą chroniły tereny zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szczelnymi, a także będą chroniły tereny zieleni „dzikiej”, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji do zmian klimatu, np. spełniając funkcje retencyjne.

Zmiana art. 78 nie wymaga regulacji przejściowych.

Zmiana art. 96

W zakresie powoływania członków Państwowej Rady Ochrony Przyrody przewiduje się ich powoływanie w drodze zarządzenia ministra właściwego do spraw środowiska, co ułatwi tę procedurę. Dodatkowa zmiana ma na celu wprowadzenie kadencyjności Państwowej Rady Ochrony Przyrody, która zapewni stabilność składu Rady. Zakłada się 5-letnią kadencję, analogicznie do okresu trwania kadencji pozostałych kadencyjnych organów w zakresie ochrony przyrody – regionalnej rady ochrony przyrody oraz rady naukowej parku narodowego. W związku z wprowadzeniem kadencji Rady konieczne było też doprecyzowanie kwestii ustania członkostwa w trakcie kadencji oraz uzupełnienia składu Rady, jeśli w związku z ustaniem członkostwa w składzie Rady pozostanie mniej niż 20 członków Rady. Stosownie do tego rozwiązania w art. 25 projektowanej ustawy dodano przepisy przejściowe odnoszące się do istniejącej obecnie Rady i jej już powołanych członków, którzy mają pozostać w Radzie do czasu upływu przewidzianej w nowym art. 96 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody kadencji. Pozwoli to na zachowanie ciągłości Pracy Państwowej Rady Ochrony Przyrody i wypełnianie roli organu opiniotawczo-doradczego ministra właściwego do spraw środowiska.

ART. 7 – ZMIANY W USTAWIE O SYSTEMIE MONITOROWANIA I KONTROLOWANIA JAKOŚCI PALIW

W ramach rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. W celu wykonania tej rekomendacji zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji do ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie upoważnienia do określenia, w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW odpowiednio dla:

- 1) biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, w postaci brykietu lub peletu;
- 2) biomasy roślinnej z rolnictwa, w postaci brykietu lub peletu;

- 3) biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Dodatkowo powyższe działania będą stanowiły podstawę do realizacji przez MKiŚ kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (zwanego dalej „KPO”).

ART. 8 – ZMIANY W USTAWIE O UJAWNIANIU INFORMACJI O DOKUMENTACH ORGANÓW BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA Z LAT 1944–1990 ORAZ TREŚCI TYCH DOKUMENTÓW

W konsekwencji wprowadzenia zmian w ustawie Poś odnoszących się do wymagań w stosunku do Prezesa Narodowego Funduszu i jego zastępców o wymóg bycia osobą, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy lustracyjnej, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian w ustawie o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów:

- w art. 4 pkt 71 ustawy poszerza się katalog osób pełniących funkcje publiczne, których dotyczy obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego, o członków Rady Nadzorczej NFOŚiGW, członków Zarządu NFOŚiGW, członków rady nadzorczej wfośigw oraz członków zarządu wfośigw,
- w art. 8 pkt 66 ustawy wskazuje się organ właściwy do przedłożenia oświadczeń lustracyjnych przez ww. kategorie osób.

ART. 9 – ZMIANY W UZPPR

Zmiana art. 5 pkt 12, art. 14lzh, art. 14li, art. 14lz

Celem proponowanych zmian jest zapewnienie krajowej podstawy prawnej realizacji inwestycji E3.1.1 Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej (dalej jako: E3.1.1) zgodnie z wymogami zatwierdzonego przez Radę Unii Europejskiej w dniu 16 lipca 2024 r. KPO.

Rewizja KPO w zakresie inwestycji E.1.1.1, obecnie E.3.1.1

Inwestycja E3.1.1. jest kontynuacją (dopełnia) inwestycji E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej (dalej jako: E1.1.1) oraz jest niezbędna dla wykorzystania środków dla Polski

z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Ze względu na niemożliwość efektywnej operacjonalizacji inwestycji E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej uległa ona zmianom w ramach II rewizji KPO. W wyniku zmian inwestycja E1.1.1 jest kontynuowana jako E3.1.1 w ramach części pożyczkowej, z zachowaniem alokacji, tj. 1 113 750 000 EUR. Nastąpiło uproszczenie struktury wdrażania inwestycji oraz zmiana charakteru i terminów realizacji wskaźników, co urealnia również terminy realizacji projektów inwestycyjnych.

W obecnym kształcie w ramach Inwestycji E3.1.1 przewidziane jest udzielanie wsparcia całkowicie przez inwestycje kapitałowe. Ta forma wsparcia jest bardziej adekwatna dla zrealizowania określonego celu inwestycji.

Cel inwestycji E3.1.1 (zgodnie z CID)

Ogólnym celem inwestycji jest przyczynianie się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej i zeroemisyjnej przez wspieranie przemysłu z myślą o sektorze czystej mobilności i sektorze energetycznym. Celem szczegółowym inwestycji jest zwiększenie potencjału wybranych sektorów w zakresie opracowywania zeroemisyjnych i niskoemisyjnych rozwiązań produktowych.

Działanie to polega na inwestycji publicznej w Instrument, który działa przez zapewnienie inwestycji kapitałowych bezpośrednio sektorowi prywatnemu, jak również sektorowi publicznemu zaangażowanemu w podobną działalność.

Zadaniem Instrumentu jest przyczynienie się do zwiększenia mocy produkcyjnej w zakresie nowych pojazdów zeroemisyjnych oraz infrastruktury na potrzeby rozwoju elektromobilności, a także instalacji przemysłowych oraz innowacyjnych rozwiązań nastawionych na produkcję i magazynowanie zeroemisyjnej energii.

Mając na uwadze powyższe, zaproponowano wprowadzenie stosownych zmian w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Polegają one na uzupełnieniu definicji wsparcia zwrotnego w art. 5 pkt 12 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju polegającego na uszczegółowieniu rodzajów pożyczek o pożyczki przeznaczone na objęcie lub nabycie udziałów lub akcji, a także konsekwentnego uzupełnienia tej formy wsparcia zwrotnego (obok wsparcia zwrotnego przyznawanego w formie pożyczek) w dalszej części przepisów tej ustawy.

Umożliwienie realizacji przedsięwzięć w ramach inwestycji E3.1.1 przez Ostatecznego odbiorcę wsparcia (OOW)

W celu umożliwienia realizacji inwestycji E3.1.1 przez OOW wprowadzono zmiany do art. 14lzh (dodawane ust. 4a–4d) ustawy zapewniając:

- 1) możliwość udzielenia przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji nieoprocentowanej pożyczki w celu nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach oraz pokrycia wynagrodzenia za zarządzanie środkami (ust. 4a);
- 2) określenie wysokości wynagrodzenia w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych (ust. 4b);
- 3) określenie elementów przedmiotowo istotnych umowy o objęciu przedsięwzięcia wsparciem zwrotnym z planu rozwojowego w formie nieoprocentowanej pożyczki przeznaczonej na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach (ust. 4c);
- 4) wyłączenie zgody ministra właściwego do spraw klimatu i ministra właściwego do spraw finansów publicznych na objęcie udziałów lub akcji z uwagi na:
 - a) kwestię zapewnienia niezależności wyboru przedsięwzięć w ramach inwestycji – są to wymogi określone w KPO (wyboru przedsięwzięcia dokonuje niezależny komitet inwestycyjny większością głosów niezależnych od rządu),
 - b) wzajemnych relacji między przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
 - c) uwarunkowań czasowych realizacji inwestycji E3.1.1 (ust. 4d).

Ponadto zaproponowane zmiany w art. 14lzi ustawy polegają na wskazaniu, iż środki zwracane przez ostatecznych odbiorców wsparcia oraz zwracane przez nich odsetki, przychody i zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami można przed ich przekazaniem do instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji pomniejszyć o koszty związane z realizacją inwestycji ponoszone przez podmioty bezpośrednio realizujące te inwestycje, czyli Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz NFOŚiGW. Brak takich zapisów budzi wątpliwości interpretacyjne w szczególności w kontekście przepisów art. 14lj ust. 2 pkt 7, który wprost wskazuje, iż jednym ze składników umowy zawieranej z BGK lub NFOŚiGW są zapisy dotyczące wynagrodzenia za zarządzanie powierzonymi środkami. Należy również podkreślić, iż standardową praktyką rynkową w inwestycjach pożyczkowych i kapitałowych jest cykliczne pobieranie przez okres realizacji inwestycji przez podmiot zarządzający takim instrumentem opłat za zarządzanie. Brak jednoznacznego wskazania, iż koszty ponoszone przez BGK i NFOŚiGW mogą być pokrywane ze środków zwracanych do tych podmiotów przez ostatecznych odbiorców

wsparcia, powoduje, iż do 2026 r., czyli ostatniego roku wydatkowania środków w KPO, całość kosztów planowanych do poniesienia po tym roku w okresie realizacji inwestycji (inwestycje pożyczkowe i kapitałowe planowane do realizacji przez 20–30 lat) będzie musiała być poniesiona z góry. Jest to sprzeczne z zasadą racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi.

Dodatkowo zaproponowano dodanie ust. 2b–2e w art. 14lzi ustawy, gdyż ostateczny odbiorca wsparcia otrzymywał będzie pożyczkę, która następnie jest przeznaczana na nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów w spółkach. Ze względu na asymetryczność instrumentu służącego pozyskaniu środków pożyczki z jednej strony i instrumentu służącego przekazaniu dalej tych środków, zachodzi konieczność uregulowania sytuacji w której suma środków uzyskanych tytułem dokonanej inwestycji będzie się różnić od kwoty otrzymanej pożyczki (pomniejszonej o wynagrodzenie z tytułu zarządzania tymi środkami).

W tym zakresie w projektowanych ust. 2c i 2e art. 14lzi wskazano sytuacje, które będą prowadzić do uzyskania środków finansowych przez beneficjenta w wyniku dokonanych inwestycji kapitałowych. Co do zasady środki z dokonanej inwestycji uzyskane zostaną wskutek zbycia lub umorzenia udziałów lub akcji w spółkach. Aby jednak uwzględnić wszystkie przypadki uzyskania przez ostatecznego odbiorcę wsparcia inwestycji E3.1.1 środków finansowych z dokonanych inwestycji, wskazano dodatkowo otwarty katalog „innych zdarzeń”, w wyniku których ostateczny odbiorca wsparcia odzyska zainwestowane lub uzyska dodatkowe środki finansowe. Nie można bowiem wykluczyć, uwzględniając nawet kilkunastoletni okres wyjścia z inwestycji, takich sytuacji jak uzyskanie odszkodowania, wypłata w wyniku postępowań upadłościowych lub restrukturyzacyjnych, czy też innych dodatkowych form odzyskania lub uzyskania środków finansowych przez ostatecznego odbiorcę wsparcia.

Wprowadza się mechanizm, zgodnie z którym w roli swoistego gwaranta zwrotu środków z tej pożyczki występuje Fundusz Inwestycji Kapitałowych, o którym mowa w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834). Ewentualne ujemne różnice pomiędzy kwotą uzyskaną z tytułu posiadanych przez OOW praw udziałowych a kwotą pożyczki pokrywane są z tego funduszu, zaś ewentualne nadwyżki tej kwoty zasilają ten fundusz.

Oprócz tego wprowadza się zmiany redakcyjne w art. 14lzl, które mają na celu:

- 1) skorygowanie oczywistej omyłki pisarskiej, mogącej sugerować (wbrew założeniu regulacji), że przepis odnosi się do BGK i NFOŚiGW jedynie wówczas, gdy instytucje te

występują w roli jednostki wspierającej plan rozwojowy, względnie, że BGK i NFOŚiGW są jedynymi jednostkami wspierającymi plan rozwojowy, do których przepis ten się odnosi;

2) ujednolicenie sposobu sformułowania wyliczenia podmiotów, których przepis dotyczy.

Zmiany art. 10a ust. 1

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przy opracowaniu projektu strategii rozwoju (gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju), projektu polityki publicznej, projektu programu rozwoju lub projektu programu służącego realizacji umowy partnerstwa podmiot opracowujący przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, natomiast nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji klimatyczno-środowiskowej. Zasadne jest więc zapewnienie w przepisach prawa elementu składowego polityki rozwoju, który doprowadzi do wzmocnienia roli działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

Ponieważ część dokumentów wskazanych w art. 8 – dla okresu programowania 2021–2027 – jest aktualnie w trakcie opracowania, w momencie wejścia w życie projektowanej ustawy przedmiotowe dokumenty strategiczne mogą znajdować się w końcowych fazach opracowania, toteż w celu nieopóźniania absorpcji środków UE na perspektywę finansową 2021–2027 jest konieczne zawarcie odpowiednich przepisów przejściowych w odniesieniu do np. projektów dokumentów, których proces opracowania został formalnie rozpoczęty, lub ewentualnie znajdujących się np. na etapie konsultacji publicznych. Wprowadzono przepis przejściowy (art. 28 ust. 1 projektu ustawy), zgodnie z którym do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, co do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zmiany art. 24g ust. 3

Zmiany w rozdziale 4b mają na celu wzmocnienie prowadzenia polityki regionalnej i miejskiej o działania i efekty zielonej transformacji miast. Zakres interwencji istniejącego już Funduszu Rozwoju Regionalnego zostaje rozszerzony o projekty i inwestycje służące zielonej transformacji miast i miejskich obszarów funkcjonalnych, o których mowa w art. 5 pkt 6a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Termin zielona transformacja należy rozumieć jako proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego. Szerzej jest to proces, który

tworzy potencjał do rozwoju społecznego i gospodarczego w oparciu o założenia Europejskiego Zielonego Ładu oraz podstawowych priorytetów strategii UE w zakresie przystosowania do zmian klimatu. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej i jednocześnie tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi.

Fundusz Rozwoju Regionalnego powinien finansować zróżnicowane projekty o charakterze lokalnym i ponadlokalnym ukierunkowane na zrównoważony rozwój, zgodny z zasadami określonymi w krajowych i europejskich dokumentach strategicznych. Dodatkowo, w ramach Funduszu Rozwoju Regionalnego wsparcie będą mogły otrzymać projekty lub inwestycje wynikające z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej i krajowej polityki miejskiej. W ten sposób wsparcie z Funduszu Rozwoju Regionalnego będzie komplementarne do systemu finansowania inwestycji środkami pochodzącymi z funduszy europejskich. Przykłady takich inwestycji w obszarze zielonej transformacji to w szczególności: zwiększanie efektywności energetycznej budynków, zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej, rozwój inwestycji samorządowych zwiększających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego (pieszego, rowerowego) zintegrowanego z transportem zbiorowym, zwiększenie terenów zieleni w miastach.

Finansowane projekty i inwestycje powinny mieć charakter kompleksowy, tj. pozwalać zrealizować całościowe przedsięwzięcia, poprawiające radykalnie jakość życia w jednostkach samorządu terytorialnego, obniżające ich koszty funkcjonowania, wpływające na poprawę jakości środowiska przyrodniczego, przyjazność dla klimatu, a tym samym na ochronę i poprawę zdrowia mieszkańców, konkurencyjność przedsiębiorstw lub stanowić uzupełnienie wcześniej podjętych inicjatyw lokalnych doprowadzając do tego samego efektu.

Rozszerzenie zakresu Funduszu Rozwoju Regionalnego wynika z faktu, że skala i dynamika procesów społeczno-gospodarczych i przestrzennych w Polsce, w tym terytorialna dywersyfikacja tempa rozwoju gospodarczego i zmian demograficzno-społecznych, oraz takie procesy jak metropolizacja i suburbanizacja, determinują nowe wyzwania w zakresie zarządzania terytorialnego, w tym programowania rozwoju oraz zintegrowanego planowania strategicznego i przestrzennego miast i ich obszarów funkcjonalnych.

ART. 10 – ZMIANY W USTAWIE O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Kluczową kwestią w zakresie zmian legislacyjnych w obszarze oceny oddziaływania na środowisko (oos) jest doprecyzowanie w ustawie zagadnień związanych z analizą podatności (narażenia oraz odporności) przedsięwzięcia na zmiany klimatu, która powinna zostać przeprowadzona na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko (wymóg przeprowadzenia analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu zgodnie z wymogiem wskazanym dyrektywą oos).

Dyrektywa oos nie definiuje pojęć „podatność” i „odporność”, natomiast zgodnie z IPCC AR5, 2014), Annex II (Glossary):

- Podatność (Vulnerability) – skłonność lub predyspozycja do ulegania negatywnym wpływom. Podatność obejmuje szereg pojęć i elementów, w tym wrażliwość na szkody oraz brak zdolności do radzenia sobie i adaptacji,
- Odporność (Resilience) – zdolność systemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych do radzenia sobie z niebezpiecznymi zdarzeniami, tendencjami lub zakłóceniami, reagując lub reorganizując się w sposób, który utrzymuje ich podstawowe funkcje, tożsamość i strukturę, zachowując jednocześnie zdolność do adaptacji, uczenia się i transformacji.

Zakres zmian w ustawie oos polega na doprecyzowaniu przepisów dotyczących analiz ryzyka klimatycznego w postępowaniu oos przez wskazanie, że w skład tych analiz zgodnie z dyrektywą oos wchodzi analiza podatności przedsięwzięć na zmiany klimatu.

Praktyka wykonywania oos w Polsce wskazuje, że obecne przepisy ustawy oos w zakresie analiz dotyczących ryzyka klimatycznego, w szczególności w odniesieniu do adaptacji przedsięwzięć do zmian klimatu, wymagają osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności. Wnioski na temat uwzględniania przez inwestorów kwestii klimatycznych w procesie oos pochodzą z następujących źródeł:

- doświadczenia w pracach Grupy Roboczej do spraw ocen oddziaływania na środowisko działającej w ramach Sieci Partnerstwo „Środowisko dla Rozwoju”,
- wniosków z kontroli systemowej przeprowadzonej w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniach od 29 listopada do 9 grudnia 2016 r. w zakresie

- dotyczącym weryfikacji przez Narodowy Fundusz dokumentacji aplikacyjnej na poziomie oceny merytorycznej II stopnia dla projektów działania 2.3. POIiŚ 2014–2020,
- wniosków z Raportu końcowego dla analizy pn.: „Uwzględnianie w projektach realizowanych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 aspektów adaptacji do zmian klimatu, łagodzenia zmian klimatu i zwiększania odporności inwestycji na skutki tych zmian i zagrożenia klęskami żywiołowymi lub katastrofami naturalnymi” (Fundeko, 2019).

Należy zauważyć, że analiza ryzyka związanego ze zmianami klimatu, obejmująca analizę podatności, jest pojęciem dobrze zdefiniowanym w wytycznych UE, zwłaszcza w przepisach i wytycznych (poradnikach) przeznaczonych dla beneficjentów funduszy UE¹⁾. Etap ooś jest jednocześnie optymalnym etapem dla przeprowadzenia oceny ryzyka związanego ze zmianami klimatu, ponieważ w przygotowaniu inwestycji jest jednym z najwcześniejszych etapów, kiedy większość rozstrzygnięć dotyczących ostatecznego kształtu przedsięwzięcia nie została jeszcze podjęta oraz jest możliwe jeszcze wariantowanie w zakresie dotyczącym oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań na klimat, oraz odporności przedsięwzięć na zmiany klimatu. Należy też podkreślić jeszcze jeden ważny aspekt oceny podatności. W celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska, działania zapobiegawcze należy podjąć w szczególności w przypadku niektórych projektów, które ze względu na swoją podatność na poważne wypadki lub klęski żywiołowe (takie jak powodzie, podnoszenie się poziomu morza lub trzęsienia ziemi) mogą mieć znaczące niekorzystne skutki dla środowiska. W przypadku takich projektów należy ocenić ich podatność (narażenie i odporność) na poważne wypadki lub katastrofy, ryzyko wystąpienia tych wypadków lub katastrof oraz konsekwencje dla prawdopodobieństwa wystąpienia znaczących niekorzystnych skutków dla środowiska. Ponadto należy zauważyć, że właściwe przeprowadzenie analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu przedsięwzięć będzie niezbędne do prawidłowej i efektywnej oceny przedsięwzięć/projektów kierowanych do dofinansowania ze środków UE w perspektywie finansowej 2021–2027, w ramach której zgodność projektów z celami ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu będzie traktowana priorytetowo. Zgodnie z art. 73 ust. 2 lit. j rozporządzenia Parlamentu i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej

¹⁾ Poradnik weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat i adaptacji do zmian klimatu w okresie programowania UE 2021–2027.

Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, przy dokonywaniu wyboru operacji instytucja zarządzająca zapewnia uodpornienie na klimat w odniesieniu do inwestycji w infrastrukturę o przewidywanej trwałości wynoszącej co najmniej pięć lat.

Dla inwestycji finansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 analizy ryzyka związanego ze zmianami klimatu były wymagane – nie tylko na etapie postępowania ooś, ale mogły zostać też przeprowadzone na etapie studium wykonalności. Co do zasady weryfikacja spełnienia tego wymogu następowała na etapie oceny kryteriów II stopnia. Warto także podkreślić, że jeżeli w toku oceny projektu okaże się, że wymagany zakres analiz ryzyka związanego ze zmianami klimatu nie został przeprowadzony na etapie ooś, wówczas weryfikuje się pod tym kątem studium wykonalności. Jeżeli w studium wykonalności również zostanie stwierdzony brak adekwatnych analiz ryzyka związanego ze zmianami klimatu, który w szczególności kompensowałby braki z etapu ooś, wnioskodawca zostanie wezwany do uzupełnienia studium wykonalności w tym obszarze. Podobne zasady będą stosowane w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027, przy uwzględnieniu wszystkich koniecznych zmian wynikających z systemu oceny projektów oraz przepisów stosownych rozporządzeń UE. Warto także zwrócić uwagę, że został przygotowany „Poradnik weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat i adaptacji do zmian klimatu w okresie programowania UE 2021–2027”, który stanowi aktualizację „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe”, wydanego przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r.

Zmiany art. 21 i 25

Wśród dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie z zakresu ustawy Poś, które należy zamieścić w publicznie dostępnych wykazach, uwzględniono projekty MPA, uchwalone MPA oraz sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA.

Zmiany art. 62 ust. 1

W art. 62 w ust. 1 ustawy ooś, proponuje się zmianę o charakterze porządkującym (zgodność z art. 66 ustawy ooś), przez wskazanie, że w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na

środowisko określa się, analizuje oraz ocenia: (...) wpływ na „a) środowisko, w tym klimat, oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi”. A ponadto proponuje się dodać pkt 1b w brzmieniu: „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu”, co ma charakter precyzujący.

Proponowane zmiany pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z dnia 16 kwietnia 2014 r. – Załącznik IV Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 (Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Zgodnie z nowelizacją dyrektywy ooś, wskazaną w załączniku IV, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zawiera informacje o wpływie przedsięwzięcia na klimat oraz podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu (narażenia na zmiany klimatu oraz odporności na nie) – regulacje są wzmacniane zgodnie z brzmieniem znowelizowanej w 2014 r. dyrektywy ooś. Pomimo, iż obowiązujące przepisy krajowe w analizowanym zakresie pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z 2014 r., to jednak konieczne wydaje się doprecyzowanie w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności w tym zakresie.

Zmiana art. 63 ust. 1

Ujednolicone zostanie określenie „zmiany klimatu” – w liczbie mnogiej, które zastąpi obowiązujące „zmiana klimatu” – w liczbie pojedynczej (art. 63 ust. 1 pkt 1 lit. e).

Zmiany art. 66 ust. 1

Wprowadzenie do ustawy doprecyzowującego pojęcia ryzyka związanego ze zmianami klimatu, w szczególności w kontekście podatności, jest odpowiedzią na konieczność eliminacji dowolności interpretacyjnej, która do tej pory mogła prowadzić do pominięcia kluczowych aspektów w analizach ryzyka klimatycznego w raportach o oddziaływaniu na środowisko. Dotychczasowa praktyka wykazała, że bez jasno określonych wymagań ocena podatności mogła nie być adekwatnie realizowana, co zagrażało skuteczności ocen środowiskowych.

Podatność, zgodnie z definicją przyjętą przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) w VI Raporcie, odnosi się do stopnia, w jakim system jest podatny na zmiany klimatu, i niezdolny do radzenia sobie ze szkodliwymi skutkami zmian klimatu, w tym ekstremalnych zjawisk pogodowych. Jest to pojęcie, które obejmuje zarówno aspekty związane z narażeniem, jak i zdolnością do adaptacji i odporności.

Uściślenie w ustawie, że analiza ryzyka klimatycznego musi obejmować analizę podatności, zgodnie z międzynarodowymi standardami, jest zatem niezbędne, aby zapewnić, że każde przedsięwzięcie będzie odpowiednio oceniane pod kątem swojego wpływu na środowisko w

kontekście zmian klimatu. To podejście nie tylko wzmacnia spójność regulacyjną i zapewnia zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami, ale także przyczynia się do lepszego zrozumienia i zarządzania ryzykiem klimatycznym, co jest kluczowe dla planowania oraz realizacji trwałych i zrównoważonych przedsięwzięć.

Zmiana ta zapewnia, że ocena oddziaływania na środowisko będzie pełniła lepiej swoją rolę jako narzędzia identyfikacji potencjalnych zagrożeń oraz promowania skutecznych strategii adaptacyjnych w obliczu zmian klimatycznych, bez pozostawiania marginesu interpretacyjnego.

Zmiany wymagają wprowadzenia regulacji przejściowych (art. 27 projektu ustawy). Proponuje się, by do spraw wszczętych na podstawie ustawy o oś i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosowane były przepisy dotychczasowe.

ART. 11 – ZMIANY W USTAWIE O WSPIERANIU TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW ORAZ O CENTRALNEJ EWIDENCJI EMISYJNOŚCI BUDYNKÓW

Zmiana art. 2 w pkt 1c lit. a

Zmiana w art. 2 w pkt 1c w lit. a ma charakter porządkowy i rozszerza katalog wymagań, jakie spełniają urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach o kwestie etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

Zmiany w art. 11b ust. 11 oraz 11c ust. 1 pkt 4

Zmiany w art. 11b ust. 11 oraz 11c ust. 1 pkt 4 dotyczą zwiększenia współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów do poziomu 90 % przy równoczesnym zmniejszeniu wkładu własnego gminy na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych do poziomu 10 %. Jako główny powód braku przystąpienia do realizacji Programu „Stop Smog” zapytane przez Narodowy Fundusz gminy wskazują brak możliwości wniesienia wkładu własnego na poziomie 30 % kosztu realizacji porozumienia. Obecna sytuacja związana z gwałtownie rosnącymi kosztami ponoszonymi przez samorządy jeszcze pogłębia problem związany z możliwością wniesienia wkładu własnego do realizowanych przedsięwzięć. Zwiększenie wkładu środków pochodzących z budżetu państwa do 90 % wartości porozumienia pozwoli na odciążenie budżetów samorządów i tym samym umożliwi większej liczbie gmin przystąpienie do programu. Tym samym umożliwi to udzielenie pomocy większej

liczbie osób ubogich energetycznie, co w obecnych okolicznościach jest działaniem priorytetowym.

Zmiana art. 11c ust. 1 pkt 1

Zmiana art. 11c ust. 1 pkt 1 jest podyktowana potrzebą zmniejszenia wymagań dotyczących minimalnej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych deklarowanych przez gminy do realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach zawieranych porozumień. Od początku funkcjonowania Programu „Stop Smog” wiele gmin zgłaszało problem ze zrealizowaniem liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych na poziomie minimum 20. Proponowana zmiana rozwiązuje powyższy problem i umożliwia efektywne skorzystanie z programu przez mniejsze gminy, w których zrealizowanie min. 20 przedsięwzięć było niemożliwe.

Zmiana art. 11c ust. 5 pkt 5

Zmiana w art. 11c ust. 5 pkt 5 jest podyktowana koniecznością zwiększenia średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinym do kwoty 106 000 zł.

Obowiązujący średni koszt realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych był ustalany na etapie tworzenia Programu „Stop Smog” w 2018 r. Od tego momentu ceny materiałów, urządzeń oraz usług znacznie wzrosły. W szczególności najwyższe wzrosty dotyczyły kosztów związanych z termomodernizacją budynków. Na podstawie rozeznania rynku przygotowanego na potrzeby zmian wprowadzanych w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, gdzie mamy do czynienia z tymi samymi kategoriami kosztów, urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych w ramach Programu „Stop Smog”. Na tej podstawie oraz na podstawie zgłoszeń otrzymanych od wszystkich gmin realizujących obecnie przedsięwzięcia niskoemisyjne oraz gmin, które złożyły wnioski w programie, proponujemy podniesienie średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w programie.

Podniesienie średniej wartości na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego pozwoli gminom realizującym przedsięwzięcia niskoemisyjne na wyjście z obecnie powszechnie zgłaszanego problemu z wyłanianiem wykonawców. Gminy wielokrotnie muszą powtarzać procedury przetargowe z uwagi na brak oferentów lub przeszacowanie wartości oferty w stosunku do wartości zamówienia. Taka sytuacja zmusza gminy do ograniczania zakresów robót termomodernizacyjnych, co z kolei może mieć wpływ na osiągnięcie zakładanego efektu ekologicznego.

Zmiany w art. 11d ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2b, ust. 7, ust. 7e, ust. 8a pkt 2, ust. 13 oraz w art. 11f ust. 6 i 7 pkt 2

Zmiany w art. 11d ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2b, ust. 7, ust. 7e, ust. 8a pkt 2, ust. 13 oraz w art. 11f ust. 6 i ust. 7 pkt 2 są podyktowane potrzebą likwidacji kryterium majątkowego beneficjenta końcowego. Obecnie w Programie „Stop Smog” obowiązuje zarówno kryterium dochodowe, jak i majątkowe, które znacząco utrudnia realizację programu przez gminy. Kryterium dochodowe jest wystarczającym warunkiem do spełnienia przez wnioskodawców celem ukierunkowania wsparcia dla najmniej zamożnych gospodarstw domowych.

W sposób analogiczny przebiega weryfikacja w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, w części z najwyższym poziomem dofinansowania skierowanym do najuboższych właścicieli budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Jednocześnie kryterium majątkowe jest trudne do weryfikacji, w szczególności przy szacowaniu wartości ruchomych składników majątku (samochody, sprzęt rolniczy itp.). Ponadto kryterium majątkowe wyklucza z udziału w programie duże grono osób z gmin wiejskich, gdzie potencjalny beneficjent jest często właścicielem niewielkiej działki rolnej lub leśnej, której wartość przekracza dopuszczalny limit.

Dodatkowo w art. 11d ust. 7e zaproponowano zmianę o charakterze porządkującym, polegającą na podaniu metryki ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335) w związku z jej uchYLENIEM w ust. 1 pkt 3 tego artykułu.

Zmiana art. 22c ust. 3 pkt a

Zmiana jest podyktowana koniecznością korekty w związku ze zmianami wprowadzanymi w art. 11c ust. 1 pkt 1.

ART. 12 – ZMIANY W USTAWIE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA EMISJAMI GAZÓW CIEPLARNIANYCH I INNYCH SUBSTANCJI

Zmiany art. 5

Ustawa przewiduje zmianę art. 5 ust. 2 USZE polegającą na przesunięciu terminu składania przez KOBiZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań z dnia 31 stycznia na dzień 28 lutego. KOBiZE każdego roku przedstawia sprawozdanie z realizacji powierzonych mu zadań publicznych. Sprawozdanie dokumentuje całokształt zadań zrealizowanych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego. Z tej perspektywy problem generuje wskazany w ustawie termin 31 stycznia. Termin ten jest za krótki biorąc pod uwagę

rozległy zakres zadań ustawowych realizowanych przez KOBiZE. W praktyce, aby dotrzymać tego terminu prace nad sprawozdaniem muszą się rozpoczynać jeszcze w trakcie okresu sprawozdawczego, co z kolei implikuje konieczność aktualizowania szeregu informacji potrzebnych do sporządzenia sprawozdania, zwłaszcza informacji dotyczących statystyk załatwianych spraw, wniosków, raportów itp. Działanie takie należy ocenić jako nieefektywne przede wszystkim pod względem wykorzystania czasu pracy ekspertów. Przesunięcie terminu sporządzenia sprawozdania na 28 lutego umożliwi rozpoczęcie pracy nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której zebrane będą już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania.

Zmiany art. 9

USZE przewiduje dla KOBiZE obowiązek przygotowywania co 5 lat prognoz zmian aktywności dla wybranych sektorów gospodarki i prognoz zmian aktywności w zakresie zużycia nośników energii. 5-letni okres jest liczony począwszy od dnia 31 grudnia 2021 r. (art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1501)). Ze względu na to, że prognozy zmian aktywności są sporządzane głównie na potrzeby wykonania prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 USZE, jest zasadne by terminy przygotowania prognoz zmian aktywności były zsynchronizowane z nowym terminem opracowywania aktualizacji prognoz wielkości emisji. Zaproponowana zmiana skraca okres między prognozami zmian aktywności do 4 lat i przenosi termin ich wykonania na 30 czerwca w roku parzystym, co umożliwi wykorzystanie najbardziej aktualnych prognoz zmian aktywności do wykonania aktualizacji prognoz wielkości emisji w nowych terminach. Aktualizację prognoz wielkości emisji KOBiZE przekazuje do MKiŚ na 60 dni przed terminem wynikającym z prawa UE i prawa międzynarodowego, czyli w praktyce ok. 15 stycznia roku kalendarzowego, w którym jest obowiązek przekazania tych danych (lata nieparzyste). Zatem główne prace nad prognozami wielkości emisji trwają w drugiej połowie roku parzystego. Dostępność aktualnych prognoz zmian aktywności od 30 czerwca roku parzystego umożliwi wykorzystanie tych danych w prognozach wielkości emisji.

W następstwie skrócenia okresu między prognozami zmian aktywności, został zmieniony także termin przekazania do Krajowego ośrodka informacji i danych przez właściwych ministrów z 12 do 6 miesięcy przed terminem sporządzenia prognoz. Doświadczenia uzyskane podczas pracy nad pierwszymi prognozami wykazały, że okres 6 miesięcy jest wystarczający dla

Krajowego ośrodka do opracowania prognoz oraz zapewni większą aktualność otrzymywanych danych.

Projekt ustawy przewiduje również zmiany w przepisach dotyczących roku odniesienia dla sporządzanych prognoz zmian aktywności. Nowe zasady ustalania roku odniesienia mają zapewnić korzystanie z możliwie najbardziej aktualnych danych. Dodatkowo wprowadzono regułę, według której w uzasadnionym przypadku możliwe będzie przyjęcie za rok odniesienia innego roku. Taka przesłanka wynika z potrzeby wprowadzenia elastyczności w wyborze innego roku odniesienia (wcześniejszego) niż wskazany w pkt 3. Aktualny przepis daje jedynie możliwość wykorzystania danych dla innego roku, gdy nie są dostępne dane dla roku, o którym mowa w pkt 3. Natomiast mogą zajść takie okoliczności, w których przyjęcie innego roku będzie zasadne, mimo że dane za rok, o którym mowa w pkt 3, będą dostępne, np. jeżeli będą budziły uzasadnione zastrzeżenia co do ich reprezentatywności (ze względu na nagłe zakłócenia, które bardzo znacząco wpływają na poziomy aktywności, takie jak pandemia lub wojna itp.). Powód wykorzystania innego roku niż wskazany w pkt 3 musi zostać wyjaśniony w prognozie. Zaproponowano również zmienione przesłanki do sporządzania aktualizacji prognoz zmian aktywności. Aktualizacja będzie poprzedzona badaniem oceny jej zasadności i jej potencjalnego zakresu, w oparciu o zdefiniowane w ustawie elementy (zmiany w obszarze polityk i strategii, regulacji prawnych oraz udział zmienionej aktywności w całkowitej emisji). Jeżeli ocena wykaże taką potrzebę, aktualizacja będzie przygotowywana w połowie okresu między ustawowymi terminami przygotowywania prognoz zmian aktywności.

Ponadto uporządkowano inne przepisy w art. 9 USZE przez uchylenie ust. 9, odpowiednią zmianę ust. 8 oraz uchylenie w ust. 5 pkt 2 w związku z proponowanymi rozwiązaniami dotyczącymi roku odniesienia.

Zmiana art. 12

W wyniku zmian wprowadzonych do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 328 z 29.07.2021, str. 1, z późn. zm.) (zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1999”), przez przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby

osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz. Urz. UE L 243 z 09.07.2021, str. 1) wydłużony został horyzont czasowy prognoz wielkości emisji z 20 na 30 lat. W następstwie tych zmian prognozy wielkości emisji mają obejmować okres do 2050 r., co powinno być uwzględnione już w najbliższych prognozach, które zostaną zrealizowane do marca 2023 r., jednakże prognozy realizowane na podstawie aktualnego art. 12 ust. 3 USZE są wykonywane dla 20-letniego okresu (dotyczą jedynie okresu do 2040 r.).

Dodatkowo zmieniono okres aktualizacji prognoz wielkości emisji z 5 na 4 lata. Taka zmiana odpowiada 4-letniemu terminowi na złożenie raportu rządowego wynikającego z decyzji 9/CP.16 (FCCC/CP/2010/7/Add.2, str. 17) wydanej na podstawie Konwencji Klimatycznej. Elementem tego raportu są właśnie prognozy wielkości emisji.

Zgodnie z projektem nowe terminy przewidziane dla aktualizacji prognoz wielkości emisji i dla nowych prognoz zmian aktywności będą ze sobą skorelowane, co ma istotne znaczenie z uwagi na to, że prognozy zmian aktywności są wykorzystywane do sporządzania aktualizacji prognoz wielkości emisji.

Zmiana art. 16b i 16d

Zmiany zaproponowane w art. 16b ust. 12 i 13 oraz art. 16d ust. 1 USZE mają na celu doprecyzowanie przepisów. Natomiast zmiany w art. 16b ust. 3 pkt 6, ust. 4 pkt 5 i 6, ust. 7a oraz art. 16d ust. 1 i ust. 7a stanowią uzupełnienie przepisów zgodnie z uwagami Komisji Europejskiej wskazanymi w uzasadnionej opinii – uchybienie zobowiązaniom dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE, dalej „dyrektywa NEC” (naruszenie nr 2021/2024).

Ustawa nakłada obowiązek opracowywania Krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz ich aktualizacji z częstotliwością określoną w art. 16b ust. 10 i 12. Przewiduje się dwa tryby opracowywania aktualizacji Krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza – co 4 lata oraz w przypadku gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji, o których mowa odpowiednio w art. 12 ust. 1 i w art. 11 ust. 1 pkt 3, wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia. Przy czym zmienione przepisy (art. 16b ust. 12 i 15 oraz art. 16d ust. 1) będą się odwoływać do art. 12 ust. 1 tylko w zakresie prognoz wielkości emisji, nie zaś do prognoz

wielkości pochłaniania, o których również mowa w tym przepisie. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza nie dotyczy gazów cieplarnianych, tylko zanieczyszczeń powietrza, zatem jest bezzasadne odwoływanie się także do pochłaniania, występującego jedynie w przypadku dwutlenku węgla (CO₂). W pierwszym przypadku dokonywana jest pełna aktualizacja programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, w drugim – są aktualizowane jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie.

W obecnym brzmieniu USZE jest przewidziany jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza. Ponadto w art. 16b ust. 12 USZE wskazana jest wyłącznie sytuacja, w której z inwentaryzacji emisji wynika, że konieczna jest aktualizacja Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, przepis nie uwzględnia prognoz emisji. Zaproponowane zmiany przewidują tryb aktualizacji odpowiednich części Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

Ponadto w celu uniknięcia sytuacji, w której mogłoby dojść do nałożenia się prac nad aktualizacją Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie obu trybów, zaproponowano, żeby aktualizację w zakresie środków i strategii dotyczącą redukcji emisji zawartych w Krajowym programie przeprowadzić w przypadku, gdy do upływu terminu pełnej aktualizacji Krajowego programu pozostaje więcej niż 24 miesiące (art. 16b ust. 12 pkt 2 USZE w projekcie ustawy). Jeżeli termin ten będzie krótszy, wówczas Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza zostanie zaktualizowany w całości – w trybie art. 16b ust. 10 i 11 USZE.

Doprecyzowano również, w dodawanym art. 16b ust. 7a, że minister właściwy do spraw klimatu w określonym przypadku przeprowadza konsultacje transgraniczne projektu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza. Konsultacje takie są wymagane zgodnie z art. 6 ust. 5 dyrektywy NEC.

Zmiana załącznika 2 części 2 i części 3 – prognozy emisji i raport metodyczny IIR

Zmiana w części 2 wynika z konieczności transpozycji do prawa krajowego dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2024/299 z dnia 27 października 2023 r. zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w odniesieniu do metod zgłaszania prognozowanych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych (Dz. Urz. UE L 2024/299 z 17.01.2024). Dyrektywa ta wprowadza zmiany w wymaganiach dotyczących prognoz emisji zanieczyszczeń w taki sposób, aby były zgodne z zasadami przewidzianymi

w Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości, zwanej dalej „konwencją LRTAP”. W grudniu 2022 r. wytyczne konwencji LRTAP zostały zmienione w zakresie zgłaszania prognoz emisji. Obecnie prognozy emisji należy zgłaszać, podobnie jak bilanse emisji, w podziale na poszczególne kategorie źródeł wg nomenklatury dla sprawozdawczości (NFR), a nie jak wcześniej, według kategorii zagregowanych. Zmianę tę należy wprowadzić do prawa krajowego, stąd zmiana w tabeli nr 3 załącznika. Dotychczasowy obowiązek przekazywania prognozowanych emisji według zagregowanych kategorii NFR zastępuje się obowiązkiem przekazywania prognozowanych emisji w podziale na kategorie źródeł według NFR.

Dodatkowo w opisie do tej tabeli zamieszcza się, za Dyrektywą 2024/299, informację, że jeżeli nie jest możliwe oszacowanie prognoz emisji w podziale na kategorie źródeł ze względu na brak wystarczająco szczegółowych danych, wówczas w raporcie metodycznym IIR należy zamieścić uzasadnienie dla bardziej zagregowanego poziomu sprawozdawczości.

Natomiast zmiany w części 3 stanowią uzupełnienie przepisów zgodnie z uwagami Komisji Europejskiej wskazanymi w ww. uzasadnionej opinii (nr naruszenia 2021/2024).

ART. 13 – ZMIANY W USTAWIE O ZASADACH ZARZĄDZANIA MIENIEM PAŃSTWOWYM

W konsekwencji zmian wprowadzonych w art. 9 ustawy zmiany wymagają odpowiednie przepisy dotyczące Funduszu Inwestycji Kapitałowych, o którym mowa w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834), zwanym dalej „FIK”.

Katalog prawnie dopuszczalnych celów finansowania środkami z FIK został określony w art. 33c ust. 1 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym i nie przewiduje on celu opisanego w proponowanym art. 14lzh o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Z tego samego względu zmiany wymaga art. 33b w ust. 1 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, który określa źródła przychodów FIK.

ART. 14 – ZMIANY W USTAWIE O ZWIĄZKU METROPOLITALNYM

Zgodnie z art. 10e ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym gminy przygotowują strategię rozwoju, która jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę. Zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o związku metropolitalnym związek metropolitalny opracowuje strategię rozwoju związku. Do strategii

rozwoju związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 10e ust. 2–4 ustawy o samorządzie gminnym. Ponadto w myśl art. 12a ust. 6 ustawy o związku metropolitalnym strategia rozwoju związku metropolitalnego jest przyjmowana przez zgromadzenie związku metropolitalnego, w drodze uchwały, jako strategia rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Zgodnie z projektowanymi zmianami (art. 2) strategia rozwoju gminy i strategia rozwoju ponadlokalnego będzie określać cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Zgodnie z art. 8 podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Jednocześnie zgodnie z art. 10e ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym gminy przygotowują strategię rozwoju, która jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę. Taką strategią rozwoju ponadlokalnego jak wskazano powyżej jest strategia rozwoju związku metropolitalnego.

Ponieważ związek metropolitalny ma opracowywać strategię rozwoju związku i określać w niej cele strategiczne w wymiarze klimatyczno-środowiskowym, a gminy członkowskie mają zachować spójność swojej strategii ze strategią związku również w wymiarze klimatyczno-środowiskowym, zasadne jest wskazanie wprost w art. 12 ust. 1 ustawy zadania polegające na prowadzeniu działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu.

Jednocześnie należy uspołnić wymagania, kiedy strategia rozwoju związku metropolitalnego wymagać będzie aktualizacji, podobnie jak ma to miejsce w przypadku pozostałych strategii.

Powyższa propozycja pozwoli na zachowanie spójności już uchwalonych przepisów oraz projektowanych zmian ustawowych dotyczących konieczności podejmowania działań na rzecz klimatu. W innym przypadku mogą pojawiać się wątpliwości interpretacyjne. Wymagane są przepisy przejściowe – vide art. 28 ust. 2.

ART. 15–32 – PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

W projekcie ustawy przewidziano przepisy przejściowe regulujące kwestie intertemporalne związane z wejściem w życie ustawy.

Art. 15–16

Dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, będą mogły zostać uznane przez radę gminy za MPA w rozumieniu art. 18a ust. 1 ustawy Poś. Informacja o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym za MPA zostanie zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu gminy oraz przekazana IOŚ-PIB w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia. Ponadto dokumenty uznane za MPA zachowują moc i mogą być zmieniane i aktualizowane. Aktualizacja dokumentów uznanych za MPA, zgodnie z art. 18b ust. 5, odbywa się przynajmniej raz na 6 lat uwzględniając sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w projektowanej ustawie w art. 18c ust. 1 pkt 2, natomiast ewentualna zmiana tych dokumentów może nie wynikać z zakresu aktualizacji. Dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym uznane za MPA, których termin aktualizacji (6 lat od dnia uchwalenia) przypada w terminie 30 miesięcy od dnia wejście w życie ustawy, powinny zostać zaktualizowane w tym terminie.

Zgodnie z art. 16 dla dokumentów uznanych za MPA sporządza się sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych, w zakresie wynikającym z tych dokumentów. Pierwsze sprawozdanie sporządza się i przekazuje IOŚ-PIB za okres od dnia uchwalenia MPA do dnia 31 grudnia roku 2025 r., w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r.

Art. 17

Do programów ochrony powietrza opracowanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy Poś, stosuje się art. 91 ust. 9c tej ustawy w nowym brzmieniu. Spowoduje to wydłużenie terminu z 3 na 4 lata na przygotowanie, a następnie przyjęcie aktualizacji programów ochrony powietrza w drodze uchwał sejmików województw.

Art. 18–21

W celu zweryfikowania spełniania przez obecnych członków organów Narodowego Funduszu oraz wfośigw urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r. nowego wymogu wprowadzonego na podstawie ustawy Poś, odnoszącego się do nie pracowania lub nie pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie bycia współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, niezbędne jest wprowadzenie przepisów

określających procedurę przeprowadzenia weryfikacji tych osób oraz przepisów umożliwiających odwołanie osób, które złożyły oświadczenia lustracyjne, potwierdzające pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami, albo wobec których wydano prawomocne orzeczenie stwierdzające fakt złożenia przez te osoby niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego.

Art. 22

Wobec zmiany sposobu wyłaniania przedstawiciela organizacji pozarządowych w radzie nadzorczej NFOŚiGW, proponuje się, aby mandat członka rady nadzorczej NFOŚiGW zgłoszonego do składu rady na podstawie art. 400d ust. 2 pkt 5 i ust. 6 ustawy Poś w brzmieniu dotychczasowym wygasł z dniem powołania członka rady nadzorczej NFOŚiGW wyłonionego w trybie określonym w art. 400d ust. 2 pkt 5 i ust. 3–4b ustawy Poś w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

Art. 23

Ze względu na zmiany kręgu organizacji, spośród których wyłania się przedstawicieli organizacji pozarządowych do rad nadzorczych wfośigw, wprowadza się przepis przejściowy wskazujący, że przedstawiciele rad nadzorczych wyznaczeni do składu rad nadzorczych wfośigw na podstawie art. 400f ust. 2 pkt 1 ustawy Poś w dotychczasowym brzmieniu pełnią swoje funkcje do czasu cofnięcia ich wyznaczenia przez ministra właściwego do spraw klimatu.

Art. 24

Do uchwały określającej zasady udzielania dotacji celowej, podjętej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, ponadto do ww. uchwały stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 25

Wojewódzkie fundusze udostępniają Narodowemu Funduszowi oraz podmiotom, które na podstawie odrębnych przepisów są uprawnione do wykonywania zadań w zakresie ochrony interesów finansowych i budżetu Unii Europejskiej, w celu realizacji tych zadań, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z wykonywaniem zadań publicznych przez te fundusze, pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. Środki wydatkowane przez Narodowy Fundusz na realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” od dnia 15 maja 2020 r. do dnia zawarcia umowy o objęcie wsparciem przedsięwzięcia „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych w ramach

Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” zostaną zrefundowane ze środków KPO. W związku z tym, aby je rozliczyć, konieczne będzie udostępnienie przez wojewódzkie fundusze wskazanych niezbędnych danych uprawnionym podmiotom w rozumieniu art. 411 ust. 12 ustawy Poś.

Art. 26

Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.

Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia MPA, o których mowa w art. 18a ustawy Poś, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za MPA, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 27

W celu zachowania ciągłości pracy Państwowej Rady Ochrony Przyrody określono, że do Rady powołanej na podstawie dotychczasowych przepisów stosuje się przepisy dotyczące Państwowej Rady Ochrony Przyrody w ustawie o ochronie przyrody, w brzmieniu nadanym przedmiotową ustawą.

Art. 28

Do spraw dotyczących opracowania i uchwalania strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, strategii rozwoju województwa, strategii rozwoju związku metropolitalnego, o których mowa w przepisach ustawy zmienianej w art. 2, 3, 9 i 14, albo zmian tych strategii, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 29

Artykuł stanowi przepis przejściowy dla wszczętych i niezakończonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz postępowań, w ramach których przeprowadza się ponowną ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Zgodnie z art. 29 do postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz postępowań, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 10 i postępowań w sprawie wydania pozwolenia, o którym mowa w art. 75e ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 30

Uwzględniając, że wszystkie proponowane w projekcie zmiany warunków udziału w Programie „Stop Smog” są korzystniejsze niż obecnie obowiązujące, proponuje się zamieszczenie w art. 30 projektu stosownych przepisów przejściowych.

Zgodnie z proponowanym w projekcie art. 30 ust. 1 do porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy będą miały zastosowanie przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą w zakresie nie dotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów zawartych przez gminy z beneficjentami przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Strony tych porozumień będą miały obowiązek dostosowania ich do przepisów zmienionych projektowaną ustawą w terminie 60 dni od dnia jej wejścia w życie.

Dodatkowo, uwzględniając także, że zgodnie z art. 11c ust. 1a ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków stroną porozumienia na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych może być związek międzygminny, związek metropolitalny lub powiat, w ust. 2 uregulowano kwestię umów zawieranych przez gminy uczestniczące w tych związkach lub położone na terytorium powiatu.

Ust. 3 tego przepisu nakazuje dostosowanie do nowych przepisów złożonych przez gminy wniosków o zawarcie porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych w terminie wskazanym przez Narodowy Fundusz.

W zakresie wniosków beneficjentów o zawarcie umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego z gminami, złożonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto takich umów przed tym dniem, zgodnie z projektowanym

art. 30 ust. 4, przyjmuje się, że będą miały zastosowanie przepisy ustawy zmienianej, co pozwoli w szczególności na aktualizację finansowych aspektów realizowania przedsięwzięć niskoemisyjnych w aktualnie zawieranych przez gminę z beneficjentem umowach o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego.

Zgodnie natomiast z projektowanym art. 30 ust. 5 do umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego zawartych przez gminę z beneficjentem, tj. z osobą fizyczną będącą właścicielem lub posiadaczem budynku lub lokalu, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, bez względu na stopień zaawansowania realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego, będą nadal stosowane przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków w brzmieniu dotychczasowym, tak aby realizacja przedsięwzięcia została dokończona na podstawie wcześniejszych regulacji.

Natomiast zgodnie z projektowanym art. 30 ust. 6 podmioty, które zawarły porozumienie na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych przed dniem 1 stycznia 2024 r., będą mogły wydłużyć okres ich realizacji do 4 lub 5 lat w zależności od ilości realizowanych przedsięwzięć niskoemisyjnych.

Zaproponowane przepisy przejściowe umożliwiają w ramach już zawartych porozumień między Narodowym Funduszem a gminami, realizację przez gminy nowych umów, które nie zostały jeszcze zawarte z beneficjentami na nowych korzystniejszych warunkach. Należy tu ponownie podkreślić, że przeprowadzone przez Narodowy Fundusz szerokie konsultacje z gminami zarówno biorącymi już udział w programie, jak i pozostałymi, które jeszcze nie przystąpiły do programu, jednoznacznie wskazują na konieczność wprowadzenia zmian w Programie „Stop Smog” mających na celu dostosowanie zasad uczestnictwa w nim i jego realizacji do bieżących uwarunkowań społeczno-gospodarczych (np. inflacja, ograniczona dostępność towarów i usług itd.). W obecnej sytuacji wiele przetargów ogłaszanych przez gminy kończy się brakiem możliwości wyłonienia wykonawcy robót budowlanych, co w konsekwencji będzie prowadzić do zmniejszenia zakresu już podpisanych porozumień do niezbędnego minimum przewidzianego wskazanymi w ustawie wymaganiami lub – w przypadku braku możliwości ich realizacji – rozwiązania podpisanych już porozumień. Zaproponowane przepisy przejściowe mają na celu zapobieganie tej sytuacji i uatrakcyjnienie zasad funkcjonowania programu, tak aby możliwe było pozyskanie nowych gmin przy jednoczesnym ułatwieniu realizacji tym, które już przystąpiły do programu. Proponowana nowelizacja stanowi odpowiedź na konieczność wsparcia samorządów gminnych w przedsięwzięciach poprawiających stan techniczny budynków jednorodzinnych. Działania

mające na celu poprawę stanu technicznego zasobów mieszkaniowych i poprawę warunków mieszkaniowych społeczeństwa przyczyniają się równocześnie do realizacji innych priorytetów rządu, takich jak poprawa efektywności energetycznej czy walka z ubóstwem energetycznym.

Art. 31

Zgodnie z proponowanym art. 31 do porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy art. 11c ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą. Strony tych porozumień będą miały obowiązek dostosowania ich do przepisów zmienionych projektowaną ustawą w terminie 60 dni od dnia jej wejścia w życie.

Art. 32

Przepisy przewidują sporządzenie pierwszych prognoz zmian aktywności według nowych terminów – do dnia 30 czerwca 2026 r. Od tego terminu będą liczone nowe 4-letnie terminy na sporządzanie kolejnych prognoz. Na potrzeby prognoz zmian aktywności, które mają być sporządzone do dnia 30 czerwca 2026 r., właściwi ministrowie prześlą potrzebne informacje i dane do dnia 31 grudnia 2025 r.

Art. 33

W projekcie ustawy, w związku z koniecznością kontynuacji realizacji zadań określonych w art. 18c ust. 5 ustawy Poś, określono maksymalne limity wydatków sektora finansów publicznych na lata 2025–2034 dla sektora finansów publicznych w ramach środków pochodzących z budżetu państwa, Narodowego Funduszu.

Wprowadza się mechanizm korygujący, który należy wdrożyć w przypadku przekroczenia lub ryzyka przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków. Nadzór nad monitoringiem limitu wydatków oraz wdrażania mechanizmu korygującego został powierzony ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

III. INFORMACJE KOŃCOWE

Projektowana ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projektowana ustawa będzie miała korzystny finansowy wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, którzy zajmują się opracowaniem MPA oraz innych analogicznych dokumentów planistycznych i strategicznych.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, za wyjątkiem art. 1 pkt 3 w zakresie art. 18b ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.

Termin 14 dni na wejście w życie ustawy jest wystarczający również pod względem nowych zobowiązań dla miast, o których mowa w art. 15 przedmiotowej ustawy. Miasta będą miały 30 dni na podjęcie uchwały w sprawie uznania dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym za MPA w rozumieniu ustawy, 14 dni na zamieszczenie informacji o tym uznaniu na stronie urzędu oraz 30 dni na przekazanie tej informacji wraz z MPA do IOŚ-PIB za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnionego przez Instytut. Opracowanie głównej części systemu wchodziło w zakres projektu Klimady 2.0.

IV. ZGODNOŚĆ Z KPO

Zaproponowane przepisy w art. 7, obejmujące zmianę przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, pozwolą na realizację kamienia milowego przyczynią się pośrednio do wypełnienia kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanych w ramach reformy B1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Za realizację tej reformy i kamienia milowego odpowiedzialne jest Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Dodanie do ustawy upoważnienia ustawowego umożliwi określenie w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu i brykietu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW.

To na podstawie proponowanego upoważnienia będzie możliwe wypełnienie kamienia milowego B5G przez wydanie rozporządzenia określającego parametry jakościowe dla paliw stałych – z biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu i brykietu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym.

Zaproponowane przepisy w art. 9 pkt 2 – zmiany w zakresie zwiększenia możliwości działania Funduszu Rozwoju Regionalnego – są odpowiedzią na zapisy Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w zakresie kamienia milowego B24L dotyczącego rozwiązań prawnych służących procesom transformacyjnym miast (reforma B.3.4 Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich). Za realizację reformy i kamienia milowego odpowiedzialne jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Wymogiem KPO względem projektowanej ustawy jest przygotowanie i wdrożenie skutecznych rozwiązań formalno-prawnych, organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyspieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce oraz przede wszystkim zapewnienie trwałości we wspieraniu zdolności obszarów miejskich w inwestowaniu w zieloną transformację.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17) jednym z sześciu filarów KPO jest zielona transformacja. Zieloną transformację należy rozumieć jako proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego. Szerzej jest to proces, który tworzy potencjał do rozwoju społecznego i gospodarczego w oparciu o założenia Europejskiego Zielonego Ładu oraz podstawowych priorytetów strategii UE w zakresie przystosowania do zmian klimatu. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej i jednocześnie tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi. Przedmiotowa reforma stworzy warunki i instrument trwałego wsparcia rozwoju miast i miejskich obszarów funkcjonalnych, w tym inwestycji ukierunkowanych na zieloną transformację.

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw realizuje również pozostałe cele reformy B3.4 Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich, którymi są: wsparcie dla samorządów terytorialnych w zakresie zdolności do określania priorytetów, planowania i realizacji projektów dotyczących łagodzenia zmian klimatu, uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w procedurach planowania przestrzeni miejskiej oraz odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach tych procedur, zwiększenie udziału terenów zieleni w miastach.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Krzysztof Bolesta, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Pani Urszula Zielińska, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marzena Zawalich, radca Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych marzena.zawalich@klimat.gov.pl tel.: (+48 22) 36 92 806 Veranika Stopczyk, główny specjalista Departament Adaptacji do Zmian Klimatu i Polityki Miejskiej Veranika.Stopczyk@klimat.gov.pl tel.: (+48 22) 36 92 849	Data sporządzenia 22.10.2024 r. Źródło: <u>Realizacja KPO:</u> 1) kamień milowy B5G w ramach reformy B1.1 – realizowany przez MKiŚ; 2) kamień milowy B24L w ramach reformy B3.4 – realizowany przez MFiPR; 3) Inwestycja E3.1.1. <u>Transpozycja dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2024/299</u> <u>Inicjatywa własna</u> Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UC33
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W obowiązujących przepisach krajowych nie uregulowano dotychczas kompleksowo rozwiązań wspierających miasta w prowadzeniu polityki adaptacji do zmian klimatu.

Jednocześnie konieczne jest zapewnienie środków finansowych na realizację działań związanych z poprawą jakości powietrza, w tym w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (ze środków unijnych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności („KPO”), w ramach którego niezbędna jest realizacja m.in. kamienia milowego B5G polegająca na wejściu w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, a także z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko („FENIKS”)) i Programu „Stop Smog”. Konieczne jest zapewnienie możliwości dofinansowania ze środków unijnych realizacji działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza przez zmianę terminu opracowania przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza z 3 na 4 lata. Dodatkowo należy usprawnić wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie środków finansowych wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej („wfośigw”) z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („NFOŚiGW”) programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Niezbędne jest także:

- 1) uporządkowanie terminów realizacji zadań ustawowych wykonywanych przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami („KOBiZE”), które nie tylko pozwolą usprawnić jego pracę, ale także uelastyczną wykonywanie szerokiego katalogu zadań, mających na celu wykonanie wymogów prawa unijnego i krajowego w obszarze ochrony powietrza, a także
- 2) modyfikacja (w niewielkim zakresie) wymagań ustawowych w odniesieniu do zadań KOBiZE wynikająca z konieczności transpozycji dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2024/299 z dnia 27 października 2023 r. zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w odniesieniu do metod zgłaszania prognozowanych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych („Dyrektywa 2024/299”).

Należy również uzupełnić przepisy ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673 oraz z 2024 r. poz. 834) („USZE”) w związku z uwagami Komisji Europejskiej wskazanymi w uzasadnionej opinii – uchybienie zobowiązaniom dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (nr naruszenia 2021/2024).

Najważniejsze kwestie rozwiązywane w przedmiotowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*:

1. Uwzględnienie kwestii adaptacji do zmian klimatu (w tym zielonej transformacji) w polityce rozwoju gminy, województwa oraz kraju

Działania z zakresu adaptacji do zmian klimatu powinny być podejmowane zarówno na poziomie gminnym, jak i w większym zakresie na poziomie regionalnym i krajowym. Obowiązujące przepisy prawa nie zawierają przepisów zobowiązujących do takich działań, m.in:

- a) aktualnie realizowane działania w zakresie np. wojewódzkich programów ochrony środowiska, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222), zwanej dalej „uPoś”, są niewystarczające. W związku z rolą samorządu województwa, m.in. w zakresie programowania i wdrażania środków unijnych, jest konieczne uwzględnianie aspektu adaptacji do zmian klimatu w polityce rozwoju województwa, w celu tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu,
- b) zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862) przy opracowaniu strategii rozwoju: gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju podmiot opracowujący przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, natomiast nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji klimatyczno-środowiskowej.

Zasadne jest więc zapewnienie w przepisach prawa elementu składowego polityki rozwoju gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju, który doprowadzi do wzmocnienia roli działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu i tych podejmowanych na rzecz zielonej transformacji.

2. Wprowadzenie rozwiązań prawnych oraz organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyspieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce (kamień milowy KPO B24L)

Miasta są obszarem szczególnie wrażliwym, w którym koncentrują się najpilniejsze współcześnie wyzwania, począwszy od niedoboru wody i złej jakości powietrza, po zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego, który będzie uwzględniał również wyzwania klimatyczne. Rozwój miast zwiększa presję na środowisko i zdrowie. Każde miasto mierzy się ze specyficznymi dla swojej lokalizacji, struktury i uwarunkowań zagrożeniami środowiskowymi i klimatycznymi. Polska jest pod tym względem bardzo zróżnicowana.

Miasta w Polsce charakteryzują się też dużym zróżnicowaniem pod względem udziału i dostępności do terenów zieleni, szczególnie na obszarach zamieszkałych. Światowa Organizacja Zdrowia w swoich raportach cyklicznie pokazuje związki między jakością zazielenionych przestrzeni publicznych, a stanem zdrowia mieszkańców miast.

Odpowiedzią na te problemy będzie stworzenie takich możliwości dla miast, które będą wspierać podejmowane działania na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi.

Warto podkreślić, że zmiany te przyczynią się do wypełnienia kamienia milowego B24L pn. Wejście w życie ustawy o zrównoważonym rozwoju obszarów miejskich służącej wyznaczeniu celów, kierunków, zasad realizacji oraz mechanizmów koordynacji zielonej transformacji miast, realizowanego w ramach reformy B.3.4. pn. Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Za realizację reformy i kamienia milowego odpowiedzialne jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

3. Miejskie plany adaptacji (MPA)

Obecnie ludność polskich miast ocenia się na 22,4 mln osób, co stanowi 59,5 % populacji kraju¹⁾ – skala problemu jest więc olbrzymia. Wysoki poziom urbanizacji oraz wysoki poziom uszczelnienia gruntów oznacza, że zmiany klimatu będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast, a tym samym na jakość życia ich mieszkańców. Dlatego też zwiększenie zdolności adaptacyjnych do negatywnych skutków zmian klimatu oraz wspieranie odporności na jego zmiany, jednocześnie z celem zapobiegania im, jest jednym z elementów polityki środowiskowej państwa. Jednakże kwestie adaptacji do zmian klimatu i planowanie działań adaptacyjnych nie są w wystarczającym stopniu uwzględniane w dokumentach strategicznych przygotowywanych przez miasta.

Wyniki „Analizy miejskich planów adaptacji do zmian klimatu” zrealizowanej przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) wskazują, że kontynuowanie działań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności z punktu widzenia wdrażania MPA jest dla miast priorytetowe, a niektóre z miast widzą także potrzebę aktualizacji MPA, tak aby w tym dokumencie położyć jeszcze większy nacisk na rozwiązania z zastosowaniem błękitno-zielonej infrastruktury (BZI). W miastach, w których MPA analizowano i z których przedstawicielami przeprowadzono wywiady, najwyższy priorytet został nadany działaniom z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury oraz gospodarowania wodami opadowymi.

4. Planowanie przestrzenne

Praktyka planowania przestrzennego w Polsce wskazuje, że aspekty związane z adaptacją do zmian klimatu nie są w wystarczającym stopniu brane pod uwagę w procesie planowania przestrzennego, w szczególności na etapie

sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) oraz nowowprowadzonych planów ogólnych gmin.

Zgodnie z wynikami „Analizy miejskich planów adaptacji do zmian klimatu”, zrealizowanej przez IOŚ-PIB, miasta dostrzegają potrzebę włączenia adaptacji do zmian klimatu w politykę rozwoju miasta i podejmowanie decyzji (*mainstreaming*). Odbywa się to m.in. przez dostosowanie dokumentów strategicznych i planistycznych, które są wyrazem polityki miejskiej, do nowych uwarunkowań klimatycznych i potrzeb adaptacji do zmian klimatu.

5. Ocena oddziaływania na środowisko

Praktyka wykonywania ocen oddziaływania na środowisko (ooś) w Polsce wskazuje, że przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), zwanej dalej „Uooś”, w zakresie analiz dotyczących ryzyka klimatycznego przedsięwzięć – zwłaszcza w odniesieniu do adaptacji do zmian klimatu – mogą być potencjalnie interpretowane niedostatecznie jednoznacznie, w związku z tym konieczne staje się doprecyzowanie ww. przepisów w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności, uwzględniając przy tym fakt, że co do zasady aktualne polskie przepisy pozostają w zgodności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2011/52/UE *w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko* (Dz. Urz. UE L 124 z 25.04.2014, str. 1, z późn. zm.), zwaną dalej „dyrektywą ooś”, w przedmiotowym zakresie. Posiadane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska („MKiŚ”) dane oraz wnioski na temat uwzględniania przez inwestorów kwestii klimatycznych w procesie oceny oddziaływania na środowisko pochodzą z następujących źródeł:

- doświadczenia MKiŚ w pracach Grupy Roboczej Sieci Partnerstwo „Środowisko dla Rozwoju”,
- wniosków z kontroli systemowej przeprowadzonej przez MKiŚ w NFOŚiGW od dnia 29 listopada do dnia 9 grudnia 2016 r. w zakresie dotyczącym weryfikacji przez NFOŚiGW dokumentacji aplikacyjnej na poziomie oceny merytorycznej II stopnia dla projektów działania 2.3. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020,
- wniosków z Raportu końcowego dla analizy pn. „Uwzględnianie w projektach realizowanych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 aspektów adaptacji do zmian klimatu, łagodzenia zmian klimatu i zwiększania odporności inwestycji na skutki tych zmian i zagrożenia klęskami żywiołowymi lub katastrofami naturalnymi” (Fundeko, 2019).

6. Zmiana terminu opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza

Przepisy art. 91 ust. 9c uPoś stanowią, że zarząd województwa ma obowiązek opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 3 lat od daty wejścia w życie uchwały sejmiku województwa. W związku ze zbyt krótkim terminem na podjęcie realizacji działań naprawczych wynikających z programów ochrony powietrza, zarządy województw zgłaszają problem z wykazaniem osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych. Koniecznym jest zatem wydłużenie okresu na realizację działań naprawczych określonych w tych w programach, tak aby możliwa była realna ocena efektów rzeczowych i ekologicznych ich podjęcia, i dopiero na podstawie wyników tej oceny, podjęcie decyzji co do zasadności przygotowania aktualizacji programu ochrony powietrza.

7. Brak możliwości wydawania zaświadczeń przez gminę w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dla gospodarstw rolnych w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego

Przepisy art. 411 ust. 10k pkt 2 uPoś wskazują, że wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia. W przypadku gospodarstw rolnych, gdzie dochód jest ustalany w oparciu o przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1ha przeliczeniowego ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego we wrześniu, brak jest możliwości w aktualnym stanie prawnym wydania zaświadczenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ww. publikacji.

8. Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Analizując uwagi zgłaszane przez gminy biorące udział w Programie „Stop Smog”, jak również biorąc pod uwagę robocze kontakty z gminami potencjalnie zainteresowanymi udziałem w programie, można wyróżnić 3 główne problemy wskazywane przez gminy:

- zbyt niska wysokość dofinansowania na przedsięwzięcia niskoemisyjne, wskazana w ustawie – na poziomie 53 000 zł;
- potrzeba zwiększenia finansowania przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przy jednoczesnym zmniejszeniu wkładu własnego gminy;
- potrzeba zlikwidowania kryterium majątkowego beneficjenta końcowego i pozostawienie jedynie kryterium dochodowego.

Zmiana powyższych kwestii jest kluczowa dla dalszego rozwoju Programu „Stop Smog” i zwiększenia jego atrakcyjności zarówno dla gmin, jak i dla mieszkańców.

¹⁾ GUS, 2023.

9. Zmiany przepisów USZE

KOBiZE, jako jednostka nadzorowana przez ministra właściwego do spraw klimatu, wykonuje prace wynikające m.in. z uPoś oraz USZE. Przepisy ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji przewidują jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, który należy stosować zarówno w przypadku, gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione, jak również wtedy, gdy istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia. Dlatego proponuje się doprecyzowanie przepisów tak, żeby w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych – były aktualizowane jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie, a nie było konieczności przeprowadzania pełnej aktualizacji. Ze względu na rozległy zakres zadań wykonywanych przez KOBiZE i powiązany z tym krótki czas na przygotowanie dokumentów i raportów istnieje potrzeba wydłużenia terminów zadań wykonywanych przez ten Ośrodek.

Ponadto w związku z opublikowaniem Dyrektywy 2024/299 pojawiła się konieczność jej transpozycji do krajowego porządku prawnego (art. 2 tej Dyrektywy). Dyrektywa 2024/299 wprowadza niewielkie zmiany w wymaganiach dotyczących prognoz emisji zanieczyszczeń w taki sposób, aby były zgodne z zasadami przewidzianymi w Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości (konwencja LRTAP).

Niezbędne są również drobne zmiany w ustawie wynikające z uwag Komisji Europejskiej wskazanych w uzasadnionej opinii (nr naruszenia 2021/2024).

10. Zmiany w zakresie przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1209)

Wzrost liczby urządzeń na paliwa stałe z biomasy, w tym pelet i brykiet, pociąga za sobą coroczny wzrost zużycia tych paliw, który jest obserwowany w Polsce od 2014 r. Z uwagi na prognozowany wzrost krajowego zużycia paliw stałych z biomasy można się spodziewać zwiększonej liczby przypadków wprowadzania na rynek peletu i brykietu zanieczyszczonego odpadami z tworzyw sztucznych lub wyprodukowanego w dużej mierze z odpadów meblarskich, których spalanie wpływa niekorzystnie zarówno na zdrowie człowieka, jakość powietrza, jak i na urządzenie grzewcze. Jakkolwiek stosowanie pozostałości produkcyjnych, takich jak np. płyty MDF (dopóki nie zostały poddane obróbce za pomocą substancji zawierających związki chloroorganiczne i metale ciężkie), jest dopuszczane w przypadku klasy B dla peletu oraz klasy B dla brykietu, niemniej jednak biopaliwa te muszą spełniać szereg wymagań jakościowych. Brak nadzoru nad rynkiem może skutkować wykorzystaniem tego typu surowców na znacznie większą skalę i wprowadzaniem do obrotu peletu i brykietu, których parametry jakościowe będą znacznie odbiegały od minimum wprowadzonego przez normy PN-EN ISO 17225-2 oraz 17225-3. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zapotrzebowanie w kraju na paliwa stałe z biomasy rośnie. Dotyczy to zarówno paliwa formowanego, jak i drewna kawałkowego. W ostatnim okresie producenci kotłów na pelet sygnalizowali wzrost sprzedaży na poziomie 30 %, jak również zwiększone zainteresowanie kotłami zgazowującymi.

Ze względu na to, że w obowiązujących przepisach nie ustanowiono wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym jest wskazane określenie rodzajów oraz minimalnych wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu i brykietu. Ustanowienie przepisów zlikwiduje możliwość wprowadzania na rynek, a następnie spalanie w gospodarstwach domowych i instalacjach grzewczych do 1 MW, paliw stałych z biomasy z domieszką dodatków chemicznie przetworzonych oraz zawierających domieszki tworzyw sztucznych.

Warto podkreślić, iż wprowadzenie upoważnienia do wydania rozporządzenia określającego wymagania jakościowe dla paliw stałych z biomasy pozyskanej z drzew i krzewów przyczyni się pośrednio do wypełnienia kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Kamień milowy jest realizowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Jednocześnie zaproponowano wprowadzenie dwóch fakultatywnych upoważnień ustawowych do wydania rozporządzeń określających wymagania jakościowe dla biomasy roślinnej z rolnictwa w postaci brykietu lub peletu oraz biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego.

11. Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw)

- **brak elastyczności obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu oraz rady gminy w zakresie określania zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin**

W orzecznictwie sądów i regionalnych izb obrachunkowych pojawiają się wątpliwości dotyczące możliwości wprowadzania odpowiednio przez powiaty lub gminy dodatkowych kryteriów lub warunków finansowania, o których mowa w art. 403 ust. 4 uPoś, w tym dotyczących potencjalnych beneficjentów dotacji celowej, które skutkują

stwierdzeniem nieważności uchwał rad powiatów i gmin w przedmiocie określenia zasad i trybu udzielania przez daną jednostkę samorządu terytorialnego dotacji celowej.

- **nieprecyzyjne regulacje w zakresie podstaw prawnych do przekazywania przez wfośigw niezbędnych danych osobowych osób fizycznych do NFOŚiGW oraz właściwych podmiotów, zarówno krajowych, jak i europejskich, niezbędnych do niezakłóconej realizacji programów wdrażanych przez NFOŚiGW wspólnie z wfośigw, w szczególności Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” współfinansowanego ze środków KPO**

Wfośigw pełniące rolę podmiotów zaangażowanych w realizację inwestycji w ramach KPO nie mieszczą się w katalogu administratorów danych osobowych, o których mowa w art. 141z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, którzy udostępniają sobie nawzajem dane osobowe niezbędne do realizacji ich zadań.

Powyższy problem może być aktualny również w przypadku wdrażania innych programów z udziałem wfośigw, w tym programów priorytetowych NFOŚiGW.

12. Wątpliwości interpretacyjne związane z ustanawianiem składu i struktury Rady Nadzorczej NFOŚiGW oraz wfośigw

Przepisy uPoś dotyczące wymogów dla przedstawicieli organizacji pozarządowych w radzie nadzorczej NFOŚiGW i w radach nadzorczych wfośigw w obecnym brzmieniu nie są jednolite.

Art. 400d ust. 2 pkt 5 uPoś zawęża wybór organizacji pozarządowych, których przedstawiciel może być członkiem rady nadzorczej NFOŚiGW do organizacji ekologicznych, podczas gdy zasadnym jest, żeby działania takiej organizacji korespondowały z pełnym zakresem działań Ministra Klimatu i Środowiska.

Organizacje ekologiczne zgłosiły także wątpliwości interpretacyjne art. 400d ust. 2 pkt 5 tej ustawy dotyczące wymogu posiadania przez nie struktur organizacyjnych na terenie całego kraju.

Ponadto w obecnym brzmieniu art. 400f ust. 2 pkt 1 uPoś nie określa obszaru nauki ani zakresu działania organizacji pozarządowej, której przedstawiciel może zostać wyznaczony do składu rady nadzorczej wfośigw. Zasadne jest doprecyzowanie, że w skład rady wchodzi wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw klimatu przedstawiciele nauki lub organizacji pozarządowych działający w obszarze właściwości Ministra Klimatu i Środowiska.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem niniejszej ustawy jest m.in. wprowadzenie rozwiązań służących wzmocnieniu środowiskowego wymiaru polityki miejskiej, w szczególności wzmocnienie aspektów transformacji ekologicznej miast, w tym poprawy jakości powietrza, dlatego jedynym rekomendowanym rozwiązaniem są zmiany w ustawie – Prawo ochrony środowiska oraz w niektórych innych ustawach.

Projektowane narzędzia interwencji polegają na wprowadzeniu obligatoryjnego opracowywania dla miast o liczbie mieszkańców równej i większej niż 20 tys. MPA oraz uwzględniania aspektu adaptacji do zmian klimatu w dokumentach o charakterze strategicznym, w tym dotyczących planowania przestrzennego miast. Kolejnym elementem interwencji jest wzmocnienie polityki prowadzonej przez samorząd gminy i województwa, a także polityki krajowej o kontekst adaptacji do zmian klimatu, a także doprecyzowanie przepisów Uoos w zakresie analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu. Jednocześnie w ramach celu ustawy wprowadzono także dodatkowe mechanizmy wspierające realizację przedsięwzięć proekologicznych w miastach oraz pozostałych obszarach kraju, w których są stwierdzane przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla substancji objętych systemem monitoringu jakości powietrza, nie tylko przez wydłużenie czasu na realizację działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza, ale także uatrakcyjnienie warunków realizacji Programu „Stop Smog” oraz Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, które są dedykowane dofinansowaniu m.in. wymiany urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych oraz przyłączaniu do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej oraz kompleksowej termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W wyniku wdrożenia działań wynikających z wejścia w życie przepisów ustawy możliwe będzie przyspieszenie procesu nie tylko poprawy stanu powietrza, ale także ograniczenia wielkości emisji gazów cieplarnianych do powietrza. Proponowane działania wynikające z przepisów usprawnią niektóre procesy administracyjne i przełożą się na możliwość pozyskania przez jednostki samorządowe większych środków finansowych na poprawę jakości powietrza czy też odporności miast na zmiany klimatu.

1. Uwzględnienie kwestii adaptacji do zmian klimatu i zielonej transformacji w polityce rozwoju gminy, województwa oraz kraju

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w ustawach: z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572), z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 i 834) oraz z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578 oraz z 2024 r. poz. 1572) polegające na uwzględnieniu komponentu klimatyczno-środowiskowego w strategiach rozwoju gmin, ponadlokalnego, województw, związku metropolitalnego oraz kraju.

Kwestie adaptacyjne zostaną też bardziej podkreślone w polityce rozwoju województwa oraz w zadaniach realizowanych przez związek metropolitalny w województwie śląskim. Korzyścią będzie zobowiązanie samorządu województwa i związku metropolitalnego do tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych,

zmniejszających podatność na zmiany klimatu. Rola samorządu województwa jest kluczowa m.in. w zakresie programowania i wdrażania obecnej perspektywy finansowej UE, w której kontekst adaptacji do zmian klimatu jest działaniem horyzontalnym, w związku z tym włączenie tych kwestii do polityki rozwoju województwa jest wysoce uzasadnione. Jedynie działania na wszystkich szczeblach rządowych, jak i samorządowych zapewnią kompleksowość działań na rzecz wzmocnienia polityki adaptacyjnej, zwłaszcza w kontekście sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

Mając na uwadze, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi integralną część polityki rozwoju województwa, zasadne jest doprecyzowanie przedmiotowych kwestii również w przygotowywanym przez samorząd województwa planie regionalnym, dlatego też proponuje się analogiczną zmianę w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130).

2. Wprowadzenie rozwiązań prawnych oraz organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyspieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce (kamień milowy KPO B24L)

Proponowanym rozwiązaniem jest stworzenie trwałego, systemowego rozwiązania instytucjonalnego na rzecz wsparcia zielonej transformacji obszarów miejskich.

Celem ustawy jest zwiększenie możliwości oferowanego wsparcia Funduszu Rozwoju Regionalnego (FRR) o działania na rzecz zielonej transformacji w miastach. Zmiany w rozdziale 4b w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju mają na celu wzmocnienie prowadzenia polityki miejskiej o działania na rzecz zielonej transformacji miast. Zakres interwencji istniejącego już Funduszu Rozwoju Regionalnego zostanie rozszerzony o inwestycje służące zielonej transformacji miast i ich obszarów funkcjonalnych. Będzie on również umożliwiał wdrożenie projektów lub ich rezultatów wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej i polityki miejskiej.

Nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wprowadza również definicję zielonej transformacji, którą należy rozumieć jako „proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego”.

3. Miejskie plany adaptacji

Istnieje potrzeba wprowadzenia przepisami ustawy rozwiązań systemowych, które zapewnią planowanie działań adaptacyjnych, zwiększenie ilości zieleni w miastach, a co za tym idzie zwiększenie retencji wód w tych obszarach. Wprowadzenie tych działań do porządku prawnego wiąże się ze zmianą przepisów uPoś.

MPA, przygotowywane przez burmistrza albo prezydenta miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.²⁾, mają na celu przygotowanie miast do zmian klimatu, zmniejszenie ich podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk i ich pochodnych. Plan będzie opracowywany przy zapewnieniu możliwości udziału w jego przygotowaniu społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w Uooś. MPA nie będą aktami prawa miejscowego.

Miasta liczące co najmniej 20 tys. mieszkańców, które jeszcze nie mają opracowanych MPA, będą do ich opracowania i uchwalenia zobowiązane najpóźniej do dnia 2 stycznia 2028 r. Zasadnicze części składowe planu zostaną przedstawione w projekcie ustawy. Składową MPA będzie również koncepcja zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień, oraz koncepcja zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Obowiązujące przed wejściem w życie projektowanej ustawy dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel zmniejszenia podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu (w miastach liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców) zachowają moc i będą mogły być zmieniane lub aktualizowane. Aktualizacja będzie się odbywać przynajmniej raz na 6 lat, uwzględniając sprawozdania z monitorowania, natomiast zmiana dokumentów może nie wynikać z aktualizacji. Miasta mają możliwość sfinansowania opracowania i wdrażania MPA ze środków obecnej perspektywy finansowej UE. Dokumenty będą mogły być również opracowane samodzielnie na podstawie „Podręcznika adaptacji dla miast – wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”, w którym określono metodologię sporządzania MPA. Podręcznik został zaktualizowany w 2023 r. przez IOŚ-PIB.

MPA powinny obejmować środki służące tworzeniu różnorodnych biologicznie i dostępnych lasów miejskich, parków i ogrodów, miejskich gospodarstw rolnych, zielonych dachów i ścian, ulic obsadzonych drzewami, łąk miejskich oraz żywopłotów miejskich. Realizacja takich planów powinna przyczynić się również do poprawy połączeń między terenami zielonymi, wyeliminowania stosowania pestycydów i ograniczenia nadmiernego koszenia zielonych przestrzeni miejskich, a także wyeliminowania stosowania innych praktyk szkodliwych dla różnorodności biologicznej.

MPA ma być uchwalany przez radę miasta. Za wykonanie MPA, w tym jego monitorowanie i aktualizację, odpowiedzialny będzie burmistrz albo prezydent miasta. Z analiz MKiŚ, bazujących na zrealizowanym przez MKiŚ w latach 2017–2019 projekcie „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” (dla 44 miast), wynika, że opracowany przez burmistrza albo prezydenta miasta MPA jest przyjmowany przez radę miasta w drodze uchwały

²⁾ Przyjęto, że miasto o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys., które będzie zobowiązane do opracowania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, to miasto, w którym liczba mieszkańców zgodnie z danymi statystycznymi w dniu wejścia w życie ustawy, a także w trzech kolejnych latach poprzedzających wejście w życie ustawy, przekraczała lub była równa 20 tys.

na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* – tym samym dokument ma charakter programu rozwoju określonego w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Co dwa lata w latach parzystych, do 30 czerwca roku następującego po okresie, którego dotyczy sprawozdanie, burmistrz lub prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej 20 tys. będzie miał obowiązek przekazywania sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA do IOŚ-PIB, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez IOŚ-PIB.

Do zadań IOŚ-PIB będzie należała weryfikacja i analiza ww. sprawozdań oraz sporządzanie i przekazywanie do MKiŚ podsumowania z tych sprawozdań do 30 listopada roku sprawozdawczego. Informacje te będą ważne ze względu na ocenę postępu miast w realizacji działań adaptacyjnych oraz zostaną uwzględnione w sprawozdaniu do Komisji Europejskiej. IOŚ-PIB został wskazany jako jednostka koordynująca monitoring z uwagi na posiadane doświadczenie, np. realizacja projektu KLIMADA i KLIMADA 2.0, realizacja projektu MPA44 – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, lider konsorcjum realizowanego systemu doradztwa strategicznego dla miast w ramach inicjatywy „Miasto z Klimatem”, czy też uruchomienie i rozbudowa Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Ponadto jest przewidziany obowiązek cyklicznej aktualizacji MPA co 6 lat, tak aby proces aktualizacji dostosować do 5-letnich ocen KE (rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2021/1119 Europejskie prawo o klimacie).

Dodatkowo istotnym celem projektowanej ustawy jest to, aby wnioski i rekomendacje z opracowanych MPA uwzględniać w sporządzanych i aktualizowanych strategiach rozwoju gmin, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Korzyścią wprowadzenia takiej regulacji będzie szerokie uwzględnienie adaptacji do zmian klimatu w dokumentach przygotowywanych przez samorząd, a efektem – konsekwentne zwiększanie odporności miast na zmiany klimatu. Uchwalenie MPA nie spowoduje konieczności aktualizacji obowiązujących ww. strategii i planów; przyjęty MPA będzie uwzględniany tylko w nowopowstających i aktualizowanych strategiach rozwoju gmin, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zasadnym jest również, aby wprowadzić dodatkowe regulacje, które chroniłyby tereny zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szczelnymi, a także chroniłyby tereny zieleni „dzikiej”, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji do zmian klimatu, np. spełniając funkcje retencyjne. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) zostaną wskazane zasady działania dla rad gmin przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni. Proponuje się dodanie do art. 78 ust. 2 i 3 ww. ustawy mówiących o tym, że przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachować istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90 % powierzchni tego terenu zieleni. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej vegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni miała powierzchnia biologicznie czynna.

4. Planowanie przestrzenne

Etap planowania przestrzennego pozwala na rozpatrywanie różnych wariantów lokalizacyjnych infrastruktury i przedsięwzięć w zależności od różnych uwarunkowań, zaś uwarunkowania związane z adaptacją do zmian klimatu powinny być brane, w tym procesie, pod uwagę jako jedne z najważniejszych. Należy przy tym wskazać, że w Polsce powstają kolejne MPA. W przyszłości będzie powstawać coraz więcej tych dokumentów z uwagi na zapewnione wsparcie z funduszy Unii Europejskiej (UE) na ich opracowanie.

Każdy lokalny MPA odnosi się do uwarunkowań przestrzennych adaptacji do zmian klimatu. Brakuje jednak zobowiązania dla miast, nawet tych, które posiadają już opracowane MPA, do wdrażania wniosków wynikających z tych planów w kontekście zagospodarowania przestrzennego. Proponowane zmiany prawne polegają na konieczności uwzględniania w planowaniu przestrzennym przez miasta, które mają uchwalony MPA, działań zmniejszających podatność na zmiany klimatu, a wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w planie adaptacji. Planowana zmiana powinna stanowić rozwiązanie zidentyfikowanego problemu. Kluczową kwestią w zakresie zmian legislacyjnych w obszarze planowania przestrzennego jest uwzględnienie w planowaniu i zagospodarowaniu wymagań ochrony środowiska, w tym zmniejszania podatności na zmiany klimatu oraz określenie w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zasad prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu.

Ogólnym efektem wprowadzanych zmian będzie zmniejszenie podatności oraz wzrost odporności miast i województw, adaptacja do zmian klimatu, a także uniknięcie niekorzystnych skutków zmian klimatu, w tym możliwych strat. Efektem zmian będzie wzrost powierzchni terenów zieleni, rozwój BZI i rozwiązań opartych na przyrodzie, które spełniają istotne funkcje adaptacyjne, ale także przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, przyczyniając się do wzrostu komfortu życia ludzi. Efektem zmian będzie również ograniczenie występowania pewnych zjawisk ekstremalnych i ich negatywnych skutków.

5. Ocena oddziaływania na środowisko

Rekomenduje się doprecyzowanie przepisów Uooś, dotyczących zakresu oraz elementów niezbędnych raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w obszarze dotyczącym analiz klimatycznych (analiza podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu).

Proponowana zmiana pozostaje w zgodzie z nowelizacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. *zmieniającej dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko* – Załącznik IV Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 (Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Zgodnie z ww. nowelizacją dyrektywy ooś, wskazaną w załączniku IV, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zawiera informacje o wpływie przedsięwzięcia na klimat oraz podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu (narażenia na zmiany klimatu oraz odporności na nie) – przepisy te są aktualnie wzmacniane zgodnie z brzmieniem znowelizowanej w 2014 r. dyrektywy. Pomimo że obowiązujące polskie przepisy w analizowanym zakresie pozostają co do zasady zgodne z nowelizacją dyrektywy ooś z 2014 r., to jednak konieczne wydaje się ww. doprecyzowanie w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności w tym obszarze.

Etap ooś (raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) jest optymalnym etapem w celu przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu), ponieważ w przygotowaniu inwestycji jest jednym z najwcześniejszych etapów, kiedy to większość rozstrzygnięć dotyczących ostatecznego kształtu przedsięwzięcia nie została jeszcze podjęta oraz możliwe jest jeszcze wariantowanie w zakresie dotyczącym oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań na klimat oraz odporności przedsięwzięć na zmiany klimatu. Ponadto należy zauważyć, że właściwe przeprowadzenie analizy podatności przedsięwzięć na zmiany klimatu jest niezbędne w celu prawidłowej i efektywnej oceny przedsięwzięć w obecnej perspektywie finansowej 2021–2027 (PF 2021–2027), w ramach której zgodność projektów z celami ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu jest traktowana priorytetowo oraz bardziej rygorystycznie niż w perspektywie finansowej 2014–2020 (tak zwana procedura „climate proofing”). Tym samym jednolite przepisy w tym zakresie przyczynią się do prawidłowej absorpcji funduszy UE w PF 2021–2027 oraz zmniejszą ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

6. Zmiana terminu opracowania i przyjęcia w drodze uchwały sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza

W art. 91 uPoś nadaje się nowe brzmienie ust. 9c, przez zmianę terminu z 3 na 4 lata, od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, na opracowanie przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza. Dodatkowo zmianie ulega termin na przyjęcie przez sejmik województwa w drodze uchwały aktualizacji programu ochrony powietrza przez jego wydłużenie z 2 do 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji tego programu.

Proponowana zmiana pozwoli na realną ocenę efektywności podejmowanych działań naprawczych, wynikających z realizowanego programu ochrony powietrza, która przeprowadzona zostanie na podstawie wyników oceny jakości powietrza za poprzednie dwa lata, a nie jak ma to miejsce dotychczas na podstawie wyników jednej oceny jakości powietrza. W ten sposób możliwe będzie dokonanie oceny stopnia osiągnięcia wskaźników rzeczowych i ekologicznych, wskazanych w ww. programie, i dopiero na jej podstawie podjęcie prac zmierzających do opracowania i określenia uchwałą sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza.

7. Brak możliwości wydawania zaświadczeń przez gminę w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dla gospodarstw rolnych w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego

W art. 411 uPoś nadaje się nowe brzmienie ust. 10l celem doprecyzowania sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g uPoś, wydawanego na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Zmiana taka zapewni ciągłość wydawania zaświadczeń w ramach programu dla gospodarstw rolnych, gdzie dochód będzie wyliczany w oparciu o przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, również w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia.

8. Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Głównym celem projektowanych zmian jest zwiększenie atrakcyjności Programu „Stop Smog” dla gmin oraz uproszczenie jego obsługi przez likwidację kryterium majątkowego. W projekcie przewidziano zwiększenie kwoty na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego z 53 000 zł do 106 000 zł. Ponadto zwiększono poziom finansowania z budżetu państwa z 70 do 90 %, obniżając jednocześnie wkład własny gminy z 30 do 10 % (w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000, wkład musi być większy niż 10 %).

Rozszerzono również katalog wymagań, które muszą spełniać urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach, o kwestie etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

9. Zmiany przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

W celu zapewnienia racjonalizacji ustawowych zadań wykonywanych przez KOBiZE proponuje się zmianę przepisów ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (USZE). Proponowane zmiany w zakresie terminów zadań wykonywanych przez KOBiZE pozwolą usprawnić pracę Ośrodka oraz pozwolą uelastyczyć wykonywanie rozległego zakresu zadań ustawowych realizowanych przez KOBiZE. Zmiany dotyczą:

- Przesunięcia terminu składania przez KOBiZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań, z 31 stycznia na 28 lutego – umożliwi to rozpoczęcie pracy nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której są zebrane już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania.
- Zsynchronizowania terminów przygotowania prognoz zmian aktywności z nowym terminem opracowywania aktualizacji prognoz wielkości emisji. Zaproponowana zmiana skracza okres między prognozami zmian aktywności do 4 lat i przenosi termin ich wykonania na 30 czerwca w roku parzystym, co umożliwi wykorzystanie najbardziej aktualnych prognoz zmian aktywności do wykonania aktualizacji prognoz wielkości emisji w nowych terminach. W następstwie skrócenia okresu między prognozami zmian aktywności, zmieniony został także termin przekazania do KOBiZE informacji i danych przez właściwych ministrów z 12 do 6 miesięcy przed terminem sporządzenia prognoz.
- Roku odniesienia dla sporządzanych prognoz zmian aktywności.
Nowe zasady ustalania roku odniesienia mają zapewnić korzystanie z najbardziej aktualnych danych. Dodatkowo wprowadzono regułę, według której w uzasadnionym przypadku możliwe będzie przyjęcie za rok odniesienia innego roku. Dzięki temu dla niektórych sektorów będzie możliwe np. wykorzystanie danych dla roku wcześniejszego, gdy dane dla roku o 3 lata poprzedzającego rok wykonania prognoz nie będą dostępne lub budziłyby uzasadnione zastrzeżenia co do ich reprezentatywności (np. ze względu na nagłe zakłócenia, które bardzo znacząco wpływają na poziomy aktywności, takie jak pandemia lub wojna).
- Uelastycznienia przesłanki do sporządzania aktualizacji prognoz zmian aktywności.
Aktualizacja będzie poprzedzona badaniem oceny jej zasadności i jej potencjalnego zakresu, w oparciu o zdefiniowane w USZE elementy (zmiany w obszarze polityk i strategii, regulacji prawnych oraz udział zmienionej aktywności w całkowitej emisji). Jeżeli ocena wykaże taką potrzebę, aktualizacja będzie przygotowywana w połowie okresu między ustawowymi terminami przygotowywania prognoz zmian aktywności.
- Uporządkowania przepisów w art. 9 ustawy przez uchylenie ust. 9, odpowiednią zmianę ust. 8 oraz uchylenie w ust. 5 pkt 2 w związku z rozwiązaniami dotyczącymi roku odniesienia.
- Wydłużenia horyzontu czasowego prognoz wielkości emisji z 20 na 30 lat. W następstwie tych zmian prognozy wielkości emisji mają obejmować okres do 2050 r., co powinno być uwzględnione w najbliższych prognozach. Prognozy realizowane na podstawie aktualnego art. 12 ust. 3 USZE są wykonywane dla 20-letniego okresu (dotyczy jedynie okresu do 2040 r.).
- Skrócenia okresu aktualizacji prognoz wielkości emisji z 5 na 4 lata. Zgodnie z projektem nowe terminy przewidziane dla aktualizacji prognoz wielkości emisji i dla nowych prognoz zmian aktywności będą ze sobą skorelowane, co ma istotne znaczenie z uwagi na to, że prognozy zmian aktywności są wykorzystywane do sporządzania aktualizacji prognoz wielkości emisji.
- Przeprowadzania aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.
- Konieczności uwzględniania, w przypadku zastosowania odstępstw wymienionych w art. 16d ust. 3 i 5, również informacji o skutkach ich zastosowania dla środowiska.
- Konieczności brania pod uwagę przy opracowywaniu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza uwzględniania najlepszych dostępnych technik jak i odpowiednie wytyczne dotyczące amoniaku.
- Wskazania, że w przypadku oceny do jakiego stopnia krajowe źródła emisji substancji mogą wpływać na jakość powietrza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sąsiednich państw członkowskich Unii Europejskiej, wynika, że krajowe źródła emisji substancji wpływają na jakość powietrza na terytorium sąsiednich państw członkowskich, minister właściwy do spraw klimatu przeprowadza konsultacje transgraniczne projektu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

Obecnie USZE przewiduje wyłącznie tryb pełnej aktualizacji KPOZP zarówno w przypadku, gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji, o których mowa odpowiednio w art. 12 ust. 1 i w art. 11 ust. 1 pkt 3, wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione, jak również wtedy, gdy istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia. Proponuje się doprecyzowanie przepisów przez wskazanie, iż w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych aktualizowane będą jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie. Dodatkowo zmienione przepisy (art. 16b ust. 12 i 15 oraz art. 16d ust. 1) będą się odwoływać do art. 12 ust. 1 tylko w zakresie prognoz wielkości emisji, nie zaś do prognoz wielkości pochłaniania, o których również mowa w tym przepisie. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza nie dotyczy gazów cieplarnianych, lecz zanieczyszczeń powietrza, zatem bezzasadne jest odwoływanie się także do pochłaniania, występującego jedynie w przypadku dwutlenku węgla (CO₂).

Dodatkowo, ze względu na konieczność transpozycji Dyrektywy 2024/299, zaproponowano zmiany w załączniku 2 części 2 – prognozy emisji USZE. Dotychczasowy obowiązek przekazywania prognozowanych emisji według zagregowanych kategorii NFR zastępuje się obowiązkiem przekazywania prognozowanych emisji w podziale na kategorie źródeł według NFR. Dodatkowo w załączniku 2 w części 2 w ust. 2 dodaje się zastrzeżenie, że w przypadku, gdy nie jest możliwe oszacowanie prognoz emisji w podziale na kategorie źródeł ze względu na brak wystarczająco szczegółowych danych, uzasadnienie dla bardziej zagregowanego poziomu sprawozdawczości należy zamieścić w raporcie metodycznym IIR. Zmiana transponuje postanowienia Dyrektywy 2024/299, która z kolei wprowadza do prawa UE dostosowanie wymagań w zakresie prognoz emisji do zmienionych w grudniu 2022 r. wytycznych konwencji LRTAP w tym zakresie. Obecnie, zgodnie z wytycznymi konwencji LRTAP, prognozy emisji należy zgłaszać, podobnie jak bilanse emisji, w podziale na poszczególne kategorie źródeł wg nomenklatury dla sprawozdawczości (NFR), a nie jak wcześniej, według kategorii zagregowanych.

Niezbędne były również drobne zmiany w ustawie wynikające z uwag Komisji Europejskiej wskazanych w uzasadnionej opinii (naruszenie nr 2021/2024). Oprócz wskazanych powyżej zmian wprowadzone zostały także doprecyzowania w art. 16d oraz załączniku nr II. Należy wskazać, że działania ujęte w dodawanych przepisach związanych z wystosowaniem uzasadnionej opinii są już prowadzone, bazując bezpośrednio na przepisach dyrektywy 2016/2284.

Przepisy przejściowe w zakresie sporządzenia pierwszych prognoz zmian aktywności według nowych terminów – do dnia 30 czerwca 2026 r. Od tego terminu będą liczone nowe 4-letnie terminy na sporządzanie kolejnych prognoz. Na potrzeby prognoz zmian aktywności, które mają być sporządzone do dnia 30 czerwca 2026 r., właściwi ministrowie prześlą potrzebne informacje i dane do dnia 31 grudnia 2025 r.

10. Zmiana przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

W ramach rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*, Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. W celu wykonania tej rekomendacji zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji do ustawy *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*.

Zmiana przepisów umożliwi wprowadzenie, w drodze rozporządzeń, wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym, w tym określenie parametrów jakościowych dla tychże paliw:

- 1) biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci brykietu lub peletu;
- 2) biomasy roślinnej pozyskanej z rolnictwa w postaci brykietu lub peletu;
- 3) biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*.

11. Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wfośigw

- Uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu oraz rady gminy w zakresie określania zasad udzielania dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin.

Rozszerzenie uprawnień organu stanowiącego, odpowiednio, powiatu lub gminy w zakresie określania zasad udzielania dotacji celowej, o której mowa w art. 403 ust. 4 uPoś, oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin pozwoli na dodanie w uchwale organu stanowiącego powiat lub gminę w przedmiocie zasad udzielania dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej, np. odnośnie do tytułu prawnego do nieruchomości objętej przedsięwzięciem lub określonego poziomu dochodu.

Projektowana zmiana usprawni jednocześnie wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie przez NFOŚiGW środków finansowych wfośigw z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez NFOŚiGW programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii, w tym programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” skierowanego do gmin. Proponowane zmiany ustawowe pozwolą także na zawarcie w uchwale rady gminy dodatkowych warunków wynikających z tego programu, w tym np. dotyczących zasad kontroli.

- Wprowadzenie regulacji wskazującej na możliwość odpowiedniego stosowania przepisów art. 411 ust. 10g–10r i 10sa uPoś, dotyczących wydawania zaświadczeń potwierdzających przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy zasady udzielania dotacji celowej, o których mowa w art. 403 ust. 5 uPoś, określają kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie zawartej przez gminę lub powiat z NFOŚiGW lub wfośigw, dotyczące dochodów

osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy lub budżetu powiatu, w celu uniknięcia wszelkich wątpliwości interpretacyjnych.

- Doprecyzowanie obowiązujących regulacji w zakresie podstaw prawnych do udostępniania przez wfośigw niezbędnych danych osobowych osób fizycznych NFOŚiGW oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, Prokuraturze Europejskiej (EPPO), na ich żądanie w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* lub rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. *ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności* właściwym, na potrzeby niezakłóconej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” współfinansowanego ze środków KPO. Celem projektowanych przepisów art. 411 ust. 12 uPoś jest wzmocnienie i doprecyzowanie obecnych krajowych regulacji umożliwiających udostępnianie przez wfośigw w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. *w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), niezbędnych danych osobowych osób fizycznych otrzymujących dotację ze środków NFOŚiGW udostępnionych wfośigw, w szczególności tych osób, które wymieniają źródła ciepła lub termomodernizują swoje budynki, NFOŚiGW oraz podmiotom trzecim zaangażowanym w system wdrażania KPO, odpowiedzialnym za zarządzanie środkami finansowymi Unii Europejskiej oraz audyt i kontrolę tych środków.

12. Modyfikacja zasad ustanawiania składu i struktury Rady Nadzorczej NFOŚiGW oraz wfośigw

Proponuje się zmianę przepisu art. 400d ust. 2 pkt 5 uPoś przez wskazanie, w miejsce przedstawiciela organizacji ekologicznych, do składu rady nadzorczej NFOŚiGW – przedstawiciela organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii. Rezygnuje się z wymogu posiadania przez organizacje pozarządowe struktur organizacyjnych na terenie całego kraju. W związku z postępem technologicznym, a w konsekwencji rozwojem systemów porozumiewania się na odległość, organizacje takie mają możliwość funkcjonowania na terenie kraju bez konieczności posiadania stacjonarnych struktur organizacyjnych na terenie całego kraju.

Wobec uwag zgłoszonych w toku opiniowania projektu zaproponowano, aby przeprowadzenie konkursu przekazać w kompetencje Rady Działalności Pożytku Publicznego, co pozwoli na aktywny udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w wyborze swojego reprezentanta. Zasady przeprowadzenia postępowania konkursowego określi Rada Działalności Pożytku Publicznego. Rada wyłoni od trzech do pięciu kandydatów na przedstawiciela organizacji pozarządowych, z których minister właściwy do spraw klimatu, z zachowaniem zasady bezstronności wyłoni kandydata do Rady Nadzorczej NFOŚiGW.

Doprecyzowuje się brzmienie art. 400f ust. 2 pkt 1 przez wskazanie przedstawicieli wyznaczonych do składu rad nadzorczych wojewódzkich funduszy spośród działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych, w miejsce przedstawicieli wyznaczonych spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych.

Inne analizowane rozwiązania (przyczyna ich niezastosowania) – nie jest możliwe pozalegisłacyjne rozwiązanie problemów. Rozwiązanie wskazanych problemów jest możliwe tylko przy uwzględnieniu kwestii dotyczących zmian klimatu i adaptacji do nich we wspomnianych aktach prawnych i zobowiązaniu podmiotów, na które te akty oddziałują, do ich przestrzegania.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Plany adaptacji do zmian klimatu

Planowanie adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnym jest obligatoryjne w Danii, Francji, Szwecji i Wielkiej Brytanii:

- W Wielkiej Brytanii od 2008 r. dokumenty dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego muszą obejmować strategię mającą na celu zapewnienie, że rozwój i wykorzystanie gruntów na obszarze objętym zasięgiem lokalnego organu do spraw zagospodarowania przestrzennego przyczynią się do adaptacji i mitygacji zmian klimatu.
- We Francji na poziomie prawnym wprowadzono obowiązek opracowania Terytorialnego Planu Klimat Energia Powietrze (*Plan Climat Air Énergie Territorial – PCAET*), uwzględniającego adaptację i mitygację zmian klimatu. PCAET musiał zostać przyjęty:
 - do końca 2016 r. przez Metropolię Lyon i publiczne instytucje współpracy międzygminnej z własnym opodatkowaniem istniejące od 1 stycznia 2015 r. i liczące ponad 50 000 mieszkańców,
 - do końca 2018 r. przez publiczne zakłady współpracy międzygminnej z własnym systemem podatkowym, zrzeszające ponad 20 000 mieszkańców lub w ciągu dwóch lat od ich utworzenia, lub od dnia przekroczenia progu 20 000 mieszkańców.
- W Danii od 2013 r. samorządy miejskie miały uwzględniać adaptację do zmian klimatu w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego. Od lutego 2018 r. wymóg ten został włączony do prawa krajowego dotyczącego planowania przestrzennego.

- Od 2018 r. w Szwecji wszystkie miasta muszą posiadać kompleksowy plan uwzględniający ocenę ryzyka wystąpienia szkód w obszarach zabudowanych, spowodowanych zdarzeniami związanymi z klimatem, takimi jak powódzie, erozja lub osuwanie się ziemi. Plan powinien również zawierać proponowane sposoby ograniczenia lub wyeliminowania takiego ryzyka.
- W Niemczech nie jest dozwolone odprowadzanie wód opadowych do kanalizacji ściekowej. Wody te są zagospodarowywane na terenach zieleni, na dachach, w zbiornikach podziemnych. W Niemczech zazwyczaj (w zależności od landu) pobierana jest opłata za powierzchnie niechłonne takie jak dachy czy wybrukowane chodniki, z których odpływ kierowany jest do sieci kanalizacyjnej i w przeliczeniu podlega opłacie ok. 10 zł za m² rocznie.
- W USA np. miasto Richmond w stanie Virginia pobiera opłatę za jednostki ERU (*Equivalent Residential Units*), które są wypadkową różnych rodzajów powierzchni znajdujących się na nieruchomości niezamieszkałej. Natomiast dla budynków zamieszkałych wprowadzono inny system (SFR – *Single Family Residential*), zależny od powierzchni działki ze sztywnymi rosnącymi taryfami dla trzech przedziałów powierzchni nieruchomości zamieszkałych.
- Kopenhaga przyjęła w 2011 r. Kopenhaski Plan Adaptacji do zmian Klimatu (*Copenhagen Climate Adaptation Plan*), uzupełniony planem *Cloudburst Management Plan* (2012). Plan ten dzieli miasto na siedem obszarów – zlewni, a szczegółowe plany dla każdego obszaru stanowią podstawę prac oraz lokalnego dialogu z mieszkańcami i zainteresowanymi stronami. Kopenhaga podjęła współpracę z przedsiębiorstwem wodociągowym nad kompleksową restrukturyzacją systemu drenażowego w mieście (w tym Mitygacja i adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym oddzieleniem wody deszczowej od ścieków) i systemem ulicznym, w celu przekształcenia dróg w rzeki w przypadku ekstremalnego deszczu, które mają kierować wodę do zbiorników retencyjnych. Ponadto Kopenhaga zauważa znaczenie terenów zieleni, które stanowią element Systemu Zrównoważonego Drenażu Miejskiego. W celu przeciwdziałania przedostawaniu się wód opadowych do kanalizacji ściekowej powstają zielone ogrody i dachy. Miasto opracowało również program finansowania zarządzania wodą opadową. Główna infrastruktura odprowadzania wód opadowych (system odwadniania) jest finansowana z pobranych opłat za wodę od przedsiębiorstw użyteczności publicznej, a opłaty są kontrolowane i regulowane przez władze lokalne.
- W Rotterdamie w 2013 r. została opracowana strategia adaptacji do zmian klimatu. Podstawowym założeniem strategii jest to, aby kwestia adaptacji do zmian klimatu była uwzględniana w planowaniu przestrzennym. Celami strategii jest ochrona przed powodzią, nawałnymi deszczami czy wzrostem poziomu morza. Ponadto Rotterdam zbudował magazyny wody, w tym podziemny magazyn wody na parkingu Museumpark o pojemności 10 tys. m³. Inwestuje także w zakładanie zielonych dachów. Dąży też do zatrzymywania wody w miejscu jej opadu.

Zazielenianie przestrzeni miejskiej jest jednym z kluczowych elementów dla zwiększenia adaptacyjności miasta do zmian klimatu; niektóre miasta decydują się nawet na przygotowywanie miejskich planów zazielenienia³⁾:

- Barcelona green infrastructure and biodiversity plan 2020 – plan został opracowany w dwóch zasadniczych etapach: diagnozy (stan bioróżnorodności oraz stan zielonej infrastruktury) oraz planu działań, poprzedzonego wizją. W planie zostały także przedstawione działania strategiczne. Dokument przewiduje długofalowe działania na rzecz osiągnięcia infrastruktury ekologicznej, przynoszącej korzyści ludziom.
- New York City Green Infrastructure Plan – w którym przedstawiono szereg inicjatyw i możliwości radykalnej zmiany sposobu zarządzania wodą deszczową. Głównym celem jest poprawa jakości wód i wprowadzenie rozwiązań dostarczających dodatkowych korzyści, których nie generują tradycyjne systemy gospodarki ściekowej. Do celów szczegółowych należy m.in. przechwycenie przez zieloną infrastrukturę wody deszczowej z 10 % terenów nieprzepuszczalnych na obszarze objętym kanalizacją zbiorczą. Do 2030 r. miasto wyda 2,9 mln dolarów na opłacalne inwestycje szarej infrastruktury.
- Nature at Work. Liverpool City region and Warrington Green Infrastructure Framework. Action Plan – deklarowanym celem jest ustalenie, w jakim stopniu realizacja zielonej infrastruktury może przyczynić się do stworzenia nowych miejsc pracy, przyciągania inwestorów i wzrostu produkcji, poprawy warunków życia i zdrowia, stworzenie atrakcyjnego miejsca zamieszkania i pracy.
- The London Plan 2021 – to Strategia Rozwoju Przestrzennego dla Wielkiego Londynu. Określa ramy rozwoju Londynu w ciągu najbliższych 20–25 lat oraz wizję burmistrza dotyczącą dobrego wzrostu. Plan chroni tereny zielone i otwarte, a także Tamizę i inne drogi wodne Londynu. Plan promuje zazielenianie miast w kontekście nowego rozwoju, a także tworzenie Zdrowych Ulic. Posiada strategię, które pomogą rozwiązać problem złej jakości powietrza i umożliwią większej liczbie osób poruszanie się pieszo, na rowerze i korzystanie ze zrównoważonych środków transportu.
- London Environment Strategy (2018 r.) – zawiera polityki i propozycje, które mają na celu zapewnienie, że do roku 2050 ponad połowa Londynu będzie zielona, a pokrycie drzewostanu miasta wzrośnie o 10 %.
- Hamburg – została opracowana strategia dotycząca powstawania nowych dachów zielonych m.in. o funkcji retencyjnej. Strategia przewiduje także dofinansowania do zakładania zielonych dachów.
- Melbourne – miasto opracowało Strategię Miejskich Lasów (ang. Urban Forest Strategy), na którą składa się ponad 70 tys. drzew. Wszystkie drzewa są oznaczone w centralnej bazie danych. Celem strategii jest poszerzanie świadomości mieszkańców nt. roli drzew w procesie adaptacji do zmian klimatu. Mieszkańcy mogą adoptować drzewo, nazwać je, śledzić jego wzrost i kompensację emisji dwutlenku węgla oraz udostępniać te dane za pośrednictwem sieci społecznościowych. Każde drzewo ma własny adres e-mail, który umożliwia obywatelom zgłaszanie uszkodzeń i chorób, a nawet wysyłanie listów. Lasy miejskie okazały się jedną z najskuteczniejszych metod łagodzenia skutków

³⁾ Zielona infrastruktura, Barbara Szulczewska, Warszawa, 2018 r.

upałów na obszarach miejskich w Melbourne, zwłaszcza w centralnych dzielnicach biznesowych. Drzewa zajmują w chwili obecnej 22 % powierzchni miasta, a planuje się, że ta liczba wzrośnie do 40 % do 2040 r. Opracowując narzędzia i procesy pomiaru i modelowania potencjału drzew w łagodzeniu skutków zmian klimatu, Melbourne zajmuje pozycję światowego lidera w leśnictwie miejskim. Obecnie w ramach długoterminowego planu Rady Miasta Melbourne w celu dywersyfikacji populacji drzew w mieście sadzone będą gatunki drzew odporne na zmiany klimatu, w tym globalne ocieplenie.

Aktualizacja programów ochrony powietrza

Realizowane w kraju programy ochrony powietrza są zgodne z wymaganiami prawa unijnego.

Na przykład w Belgii sformułowanie „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne i docelowe nie są dotrzymywane był jak najkrótszy” zostało wprowadzone w rozporządzeniu Rządu Flamandzkiego z dnia 1 czerwca 1995 r. w sprawie przepisów ogólnych i sektorowych dotyczących bezpieczeństwa środowiska.

W Estonii przygotowanie planów jakości powietrza reguluje ustawa o ochronie powietrza atmosferycznego (rozdział 3). Dostępna jest również skonsolidowana wersja angielska ustawy: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/510012018006/consolide>. Dla celów niniejszej ustawy plan poprawy jakości powietrza jest planem poprawy jakości powietrza w strefie jakości powietrza, aglomeracji lub jej części zlokalizowanej na terenie gminy. Do procedury przygotowania planu mają zastosowanie przepisy ustawy o postępowaniu administracyjnym dotyczące postępowania otwartego.

Jeżeli natomiast chodzi o obowiązek opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 9c uPoś, to jest to rozwiązanie krajowe, które miało na celu wzmocnienie systemu zarządzania jakością powietrza na poziomie wojewódzkim.

Doprecyzowanie sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

Zmiana przepisu art. 411 uPoś ma charakter wyłącznie krajowy. Nie wynika z przepisów UE oraz zobowiązań międzynarodowych.

Ponadto charakter krajowy mają także zmiany przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o *wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1446, 1473 i 1572).

Wymagania jakościowe dla paliw stałych z biomasy – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu i bryketu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym

Z przeprowadzonego w 2022 r. przeglądu regulacji prawnych zarówno krajowych, jak i wybranych krajów europejskich – największych konsumentów peletu w 2020 r. – Włochy, Niemcy, Dania, Francja oraz Szwecja wynikało, że nie ustanowiono wymagań prawnych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. Natomiast od dnia 1 września 2023 r. zaczęły obowiązywać takie wymagania we Francji. W dniu 30 marca 2022 r. zostało opublikowane rozporządzenie w sprawie kryteriów technicznych, jakie muszą spełniać niektóre kategorie paliw stałych wprowadzanych na rynek i przeznaczonych do ogrzewania, w celu ograniczenia wpływu ich spalania na jakość powietrza (Journal Officiel De La République Française, Ministère De La Transition Écologique, Arrêté du 30 mars 2022 relatif aux critères techniques auxquels doivent répondre certaines catégories de combustibles solides mis sur le marché et destinés au chauffage, afin de limiter l'impact de leur combustion sur la qualité de l'air.). Zgodnie z ww. regulacjami prawnymi każde nieprzetworzone paliwo stałe z biomasy, przeznaczone do spalania w indywidualnych urządzeniach grzewczych, musi mieć zawartość wilgoci mniejszą lub równą 15 %. Pelety stosowane w sektorze bytowo-komunalnym muszą spełniać wymagania normy ISO 17225-2 dla klas A1 i A2⁴⁾. Rozporządzenie precyzyjnie definiuje wymagania jakościowe dla peletów, tj. zawartość wilgoci w stanie roboczym ≤ 10 % mas., zawartość popiołu w stanie suchym $\leq 1,2$ % mas., wartość opałowa w stanie roboczym $\geq 4,6$ kWh/kg oraz zawartość azotu w stanie suchym $\leq 0,5$ % mas. Zgodnie z rozporządzeniem zawartość dodatków w pelecie nie może przekraczać 2 % suchej masy.

Zmiany przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

Jest to generalnie rozwiązanie krajowe, które ma na celu doprecyzowanie przepisów, wzmocnienie i usprawnienie systemu zarządzania emisjami, w tym działań realizowanych przez KOBiZE.

Systemy zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji w państwach członkowskich są uzależnione od krajowych regulacji prawnych w zakresie ochrony powietrza.

Rozszerzenie zakresu interwencji Funduszu Rozwoju Regionalnego

Fundusz przeznaczony dla miast na walkę z ociepleniem klimatu oraz zieloną transformację miast posiadają np. Niemcy.

⁴⁾ PN-EN ISO 17225-1:2021. Biopaliwa stałe. Specyfikacja paliw i klasy. Część 1: Wymagania ogólne.

Wprowadzony w 2022 roku Fundusz Klimatu i Transformacji ma działać do 2027 roku, ostatecznie jego wysokość to ok. 160 mld euro. Wsparcie jest oferowane w ramach czterech głównych programów, które dotyczą: budownictwa, rozwoju elektromobilności (w tym infrastruktury do ładowania), rozwoju sektora wodorowego oraz zwiększania efektywności energetycznej.

Konkretnie działania podejmowane w ramach programu dotyczącego budownictwa (najbardziej adekwatnego w zestawieniu z zakresem Funduszu na rzecz zielonej transformacji w miastach) obejmują finansowanie renowacji budynków w całym kraju celem zwiększenia ich efektywności energetycznej i wprowadzenia odnawialnych źródeł energii w sektorze budowlanym. O wsparcie w formie grantów lub preferencyjnych pożyczek mogą się starać osoby fizyczne, gminy, instytucje prawa publicznego, organizacje non-profit (w tym kościoły), spółki (w tym jednoosobowe działalności gospodarcze i spółki komunalne). Wsparcie można uzyskać na działania w budynkach mieszkalnych lub innych (np. budynkach użyteczności publicznej), obejmujące m.in. wykorzystanie nowych systemów grzewczych czy optymalizację istniejących systemów grzewczych, wykorzystanie zoptymalizowanej technologii systemowej.

W ramach Funduszu wspierane będą także przedsięwzięcia związane z dekarbonizacją procesów przemysłowych (np. w hutnictwie). Z Funduszu zostaną również sfinansowane: planowana od 2024 r. redukcja cen energii elektrycznej dla przedsiębiorstw, polegająca na obniżeniu akcyzy na prąd (z 20,5 do 0,5 euro/MWh), przedłużenie i rozszerzenie rekompensat pośrednich kosztów emisji CO₂ dla przemysłu energochłonnego, dopłaty do budowy fabryk półprzewodników (na czele z inwestycjami Intela w Magdeburgu oraz TSMC w Dreźnie). Szybciej niż przewidywano wycofano dopłaty do zakupu aut elektrycznych.

Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wfośigw

Zmiany przepisów w tym zakresie mają charakter krajowy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.	209	GUS (stan na 31.12.2023 r.)	1) Obligatoryjne opracowanie i przyjęcie MPA w 103 gminach o statusie miasta. 2) Uwzględnianie w nowo powstających i aktualizowanych planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wniosków i rekomendacji z opracowanych MPA. 3) Przekazywanie do IOŚ-PIB co 2 lata sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA. 4) Uwzględnienie ewentualnych uwag zgłaszanych przez IOŚ-PIB w sprawozdaniu.
Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	1		1) Uruchomienie narzędzia informatycznego, za pomocą którego będą składane przez miasta sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA. 2) Weryfikacja i analiza nadsyłanych sprawozdań, zgłaszanie ewentualnych uwag.

			3) Podsumowanie sprawozdań i przekazanie informacji do MKiŚ.
Miasta lub miejskie obszary funkcjonalne	1013 miast oraz brak dokładnych danych odnośnie wszystkich miejskich obszarów funkcjonalnych poza tymi wyznaczonymi w SRW	GUS, Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju	Możliwość skorzystania ze środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na cele w zakresie zielonej transformacji obszarów miejskich.
Przedsiębiorcy, a także pozostali inwestorzy opracowujący raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (zarówno wykonawcy, jak i zamawiający), organy właściwe w zakresie prowadzenia postępowania w sprawie ooś oraz opiniujące i uzgadniające	bd		Konieczność wykonania analiz podatności w postępowaniu ooś (doprecyzowanie wymogu istniejącego w Uooś).
Urzędy marszałkowskie	16		1) Rozszerzenie zakresu prowadzenia polityki rozwoju województwa o tworzenie warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu. 2) Zmiana terminu na opracowanie i określenie w drodze uchwały sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza.
Firmy, instytuty opracowujące MPA	Brak dokładnych danych. 25 firm z rozeznania MKiŚ		Zwiększenie potrzeb rynku oraz dochodów w związku ze wspieraniem miast w opracowywaniu MPA.
Gminy, w tym także te, które podpisały porozumienie na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego, oraz gminy zainteresowane przystąpieniem do Programu „Stop Smog” oraz gminy, które podpisały umowy z wfośigw o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, jak również powiaty	2477 gmin, w tym 28 gmin, które zawarły porozumienie, a także 374 gminy, które wzięły udział w ramach I naboru, oraz 512 gmin, które zgłosiły się w ramach II naboru programu „Ciepłe Mieszkanie”, a także 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu		Zapewnienie możliwości wydawania zaświadczeń o dochodach na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, a także pozyskanie wyższych środków na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych w gminie w ramach Programu „Stop Smog”. Przyznanie gminom i powiatom możliwości doprecyzowania

			szczegółowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym także wynikających z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie dotacji zawartej przez gminę z NFOŚiGW lub wojewódzkim funduszem. W wyniku zmiany nie będzie budziła wątpliwości możliwość wprowadzenia w uchwale organu stanowiącego gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej, np. określonego poziomu dochodu.
Gospodarstwa rolne	Brak dokładnych danych		Zapewnienie możliwości uzyskania zaświadczenia o dochodach od gminy w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego.
Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami	1		Realizacja zadań ustawowych.
Minister Klimatu i Środowiska	1		Realizacja zadań ustawowych.
Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego	1	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o <i>działach administracji rządowej</i> (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370)	Obligatoryjne uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w polityce rozwojowej kraju, nakierowanie środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na zieloną transformację obszarów miejskich.
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1		Usprawnienie wdrażania programów priorytetowych NFOŚiGW, w których następuje udostępnienie przez NFOŚiGW środków finansowych wfośigw z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez NFOŚiGW programy i przedsięwzięcia.

Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	16		Doprecyzowanie obowiązku prawnego ciążącego na wfośigw udostępniania NFOŚiGW oraz innym podmiotom danych osobowych osób fizycznych przetwarzanych w związku z wykonywaniem przez wfośigw zadań publicznych. Usprawnienie realizacji programów priorytetowych.
Członkowie organów NFOŚiGW oraz wfośigw	Max. 124 osoby		Obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego.
Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	1	Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 273 i 834)	Weryfikacja oświadczeń lustracyjnych członków organów NFOŚiGW i wfośigw.
Państwowa Rada Ochrony Przyrody	1 (40 osób)	Dane własne	Objęcie członkostwa w Radzie 5-letnią kadencją.
Rada Działalności Pożytku Publicznego	1 (co najmniej 20 osób)	Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491)	Przeprowadzanie konkursu w celu wyłonienia kandydatów na przedstawicieli organizacji pozarządowych w Radzie Nadzorczej NFOŚiGW.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt wpisany do poprzedniego Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD246 i UD8 zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2024 r. poz. 806), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, a także podlegał uzgodnieniom, opiniowaniu, konsultacjom i został pozytywnie zaopiniowany przez KWRiST.

Zaktualizowany projekt pod nr UC33 w dniu 27 maja 2024 r. został przekazany do konsultacji (21 dni) do następujących podmiotów:

- 1) Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP;
- 2) Związek Miast Polskich;
- 3) Związek Powiatów Polskich;
- 4) Związek Województw RP;
- 5) Związek Samorządów Polskich;
- 6) Unia Metropolii Polskich;
- 7) Fundacja Sendzimira;
- 8) Fundacja Strefa Zieleni;
- 9) Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju;
- 10) Fundacja WWF Polska;
- 11) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 12) Stowarzyszenie Polska Izba Urbanistów;
- 13) Towarzystwo Urbanistów Polskich;
- 14) Stowarzyszenie Urbanistów Polscy;
- 15) Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU;
- 16) Stowarzyszenie Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad (DAFA);
- 17) Miesięcznik Zieleń Miejska – Abrys sp. z o.o.;
- 18) Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze”;
- 19) Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego;
- 20) Centrum Edukacji Ekologicznej Bydgoszcz;
- 21) Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA;
- 22) Stowarzyszenie Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”;
- 23) Polskie Stowarzyszenie Dachy Zielone;

- 24) Fundacja Międzynarodowy Instytut Polityki i Strategii Ekologicznej;
- 25) Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych;
- 26) Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 27) Fundacja Czarnej Owcy Pana Kota;
- 28) Fundacja Niech Żyją!;
- 29) Green REV Institute;
- 30) Fundacja Psubraty.

Projekt w dniu 27 maja 2024 r. został przekazany do zaopiniowania (21 dni) przez następujące podmioty:

- 1) marszałkowie województw;
- 2) Instytut Ekonomii Środowiska;
- 3) Instytut Metropolitalny;
- 4) Instytut Rozwoju Miast i Regionów;
- 5) Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
- 6) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 7) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 8) Państwowa Rada Ochrony Środowiska;

oraz na 30 dni do Rady Działalności Pożytku Publicznego. Ponadto projekt skierowano do opinii Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań organizacji zawodowych, projekt nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe. Należy jednak zaznaczyć, że prowadzone w przyszłości prace nad projektem rozporządzenia określającego wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów będą angażowały także przedstawicieli związków zawodowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw i interesów organizacji pracodawców, projekt nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt ustawy nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o *Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.), wobec czego nie wymagał zaopiniowania przez RDS.

Projekt ustawy nie wymagał przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostały omówione w raporcie z konsultacji, zawierającym zestawienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich, udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie 2025–2035
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	
Dochody ogółem	0	0,079	0,016	0,127	0,016	0,173	0,016	0,173	0,016	0,173	0,016	0,805
budżet państwa (PIT)	0	0,005	0,000	0,008	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,049
NFOSiGW	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
FUS	0	0,052	0,012	0,083	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,531
NFZ	0	0,013	0,003	0,020	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,132
Fundusz Pracy	0	0,002	0,000	0,003	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,017
Fundusz Solidarnościowy	0	0,002	0,001	0,004	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,026
JST (PIT)	0	0,005	0,000	0,009	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,050
Wydatki ogółem	0	0,2	0,05	0,32	0,05	0,431	0,05	0,431	0,05	0,431	0,05	2,063
budżet państwa	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
NFOSiGW	0	0,200	0,050	0,320	0,050	0,431	0,050	0,431	0,050	0,431	0,050	2,063
JST	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,000
Saldo ogółem	0	-0,121	-0,034	-0,193	-0,034	-0,258	-0,034	-0,258	-0,034	-0,258	-0,034	-1,258
budżet państwa	0	0,005	0	0,008	0	0,012	0	0,012	0	0,012	0	0,049
NFOSiGW	0	-0,2	-0,05	-0,32	-0,05	-0,431	-0,05	-0,431	-0,05	-0,431	-0,05	-2,063
FUS	0	0,052	0,012	0,083	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,531
NFZ	0	0,013	0,003	0,02	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,132
Fundusz Pracy	0	0,002	0	0,003	0	0,004	0	0,004	0	0,004	0	0,017
Fundusz Solidarnościowy	0	0,002	0,001	0,004	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,026
JST	0	0,005	0	0,009	0	0,012	0	0,012	0	0,012	0	0,050

Źródła finansowania	NFOSiGW, FEnIKS, FEPW, FRR, budżet państwa, budżety JST lub inne krajowe środki publiczne.
Dodatkowe informacje, w tym	Opracowanie MPA. Rok 2025 został określony jako rok „0”.

wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Gminy o statusie miasta $\geq 20\ 000$ mieszkańców będą zobowiązane opracować MPA. Niektóre gminy o statusie miasta $\geq 20\ 000$ mieszkańców już przyjęły w drodze uchwały MPA we własnym zakresie, dodatkowo dla 44 miast MPA został opracowany w ramach projektu MKiŚ (wcześniej Ministerstwa Środowiska). Średni koszt opracowania MPA oszacowany jest na 100 000 zł: Starogard Gdański (47 671 mieszkańców) – 107 625,00 zł; Inowrocław (72 561 mieszkańców) – 116 850,00 zł; Mińsk Mazowiecki (40 999 mieszkańców) – 41 500,20 zł; Mielec (60 323 mieszkańców) – 34 440 zł [informacje pozyskane z BIP ww. miast]. W kontekście adaptacji do zmian klimatu zapewniono stosowne finansowanie działań ze środków programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS), który stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko 2007–2013 oraz 2014–2020, a także programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW). Zarówno wdrażanie MPA dla miast objętych projektem MPA44, jak również opracowanie i wdrażanie MPA dla mniejszych miast – tam, gdzie występuje znacząca koncentracja problemów i zagrożeń związanych ze zmianami klimatu oraz istnieje konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, ujęte zostało w obecnej perspektywie finansowej UE 2021–2027. Zgodnie z obowiązującą Linią demarkacyjną (służącą koordynacji działań między poziomem krajowym i regionalnym z jednej strony, z drugiej zaś zapobiegającą podwójnemu finansowaniu działań z różnych programów finansowanych z polityki spójności) na obszar krajowy i regionalny w zakresie adaptacji do zmian klimatu dotyczącej perspektywy finansowej 2021–2027 w ramach programów FEnIKS oraz FEPW istnieje możliwość dofinansowania opracowania MPA dla miast średnich o liczbie mieszkańców z przedziału 20 000–100 000, z wyjątkiem miast partnerów projektu MPA oraz Miasta Stołecznego Warszawy, a także miast o liczbie mieszkańców z przedziału 15 000–20 000 mieszkańców, będących stolicami powiatów, zaś MPA dla pozostałych miast będą mogły być potencjalnie sfinansowane w ramach Funduszy Europejskich dla regionów. Opracowywanie przez miasta MPA ma wsparcie finansowe w wysokości maksymalnie 79,71 % potrzebnej kwoty w przypadku programu FEnIKS oraz 85 % w przypadku programu FEPW, bez potrzeby angażowania środków z budżetu państwa. W ramach Programu FEPW wsparcie opracowania planów adaptacji do zmian klimatu obejmuje miasta z regionu Polski Wschodniej mających status miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz ośrodki wzrostu spełniające powyższe kryteria. Zaproponowane w przedmiotowym projekcie ustawy zmiany uzasadnią aplikowanie o środki na ten cel. Natomiast miasta będą musiały zapewnić wkład własny w wysokości od 15 % do 20,29 %. Z szacunków MKiŚ wynika, że 142 (68 %) miast powyżej 20 000 mieszkańców rozpoczęło prace nad opracowaniem MPA, w tym 106 (51 %) miast przyjęły plan w drodze uchwały. Ustalenie limitu wydatków dla JST na opracowanie MPA jest niemożliwe (z uwagi na to, że – tak jak wskazywano wcześniej – nieznana jest dokładna liczba miast, które będą opracowywać MPA w danym roku kalendarzowym), a wydatki te będą mieściły się w ramach budżetów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (tzn. nie będą powodowały zwiększenia ogólnej puli wydatków). Miasta będą mogły opracować MPA również samodzielnie na podstawie Podręcznika adaptacji do zmian klimatu dla miast. W tym zakresie IOŚ-PIB zrealizował w 2023 specjalistyczne warsztaty dla jednostek samorządu terytorialnego na temat tworzenia, wdrażania i monitorowania MPA. Obowiązek opracowania MPA przypada na okres 1 lipca 2025 r. – 2 stycznia 2028 r. Można przyjąć, że 70–80 miast będzie starać się o sfinansowanie MPA z PF 2021–2027, co skutkuje wkładem własnym gmin na poziomie maksymalnie 1–1,2 mln zł w latach 2025–2027. Koszty opracowania MPA dla niektórych miast są znacznie niższe i kształtują się na poziomie 20 tys. zł, czyli wydatki w takim przypadku wyniosą jedynie 0,24 mln zł w latach 2025–2027. Nie jest możliwe precyzyjne określenie liczby miast, które będą opracowywać MPA w danym roku kalendarzowym. Projektowane zmiany w nieokreślonym zakresie mogą wpłynąć na administracyjne wydatki samorządów – większość zadań jest już przez gminy realizowana. Należy jednak mieć na uwadze, że uwzględnienie przez samorządy kwestii adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnych dokumentów strategicznych umożliwi gminie aplikowanie o środki finansowe z funduszy europejskich na inwestycje. Ze względu na wskazany brak możliwości określenia precyzyjnego limitu wydatków JST, w wierszu dotyczącym wydatków JST zamieszczono informację „b.d.”, ponieważ wskazuje to, że potencjalne wydatki JST mogą wystąpić, natomiast nie jest możliwe szczegółowe określenie w jakiej wysokości, w ilu gminach i w których latach.
---	--

Projektowane zmiany będą finansowane w ramach dostępnego limitu wydatków gmin, bez ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.

Według rozeznania MKiŚ wydatki na opracowanie MPA będą zakwalifikowane jako wydatki bieżące JST. Wydatki JST są objęte Stabilizującą Regułą Wydatkową i powinny być uwzględniane do wyliczenia corocznie maksymalnego poziomu wydatków budżetu państwa, określonego zgodnie z art. 112aa ustawy o finansach publicznych. Dodatkowo, stosownie z uchwaloną 23 czerwca 2022 r. nowelizacją ustawy o finansach publicznych, w zakresie SRW nie są uwzględniane prognozowane roczne przyrosty wydatków inwestycyjnych m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego. Powyższe nie wiąże się z koniecznością przedstawienia obliczeń w tym zakresie przez MKiŚ (dane są przekazywane przez JST, a limity oblicza MF).

Aktualizacja MPA

Koszty aktualizacji wystąpią po stronie JST, natomiast ciężko jest oszacować, w których latach (dla już przyjętych MPA nie ma obowiązku natychmiastowej aktualizacji), a aktualizacja MPA przyjętych po wejściu w życie ustawy ma następować na podstawie sprawozdań z monitorowania nie rzadziej niż raz na 6 lat.

Sprawozdawczość z MPA – realizowana przez IOŚ-PIB. Wydatki NFOŚiGW jako jednostki przekazującej środki do IOŚ-PIB – projektowane zmiany będą finansowane w ramach dostępnego limitu wydatków NFOŚiGW z zobowiązania wieloletniego „ochrona powietrza”, o którym mowa w art. 401c ust. 9a uPoś, bez ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa. Przyjęte założenia wyjściowe:

1. Docelowa liczba sprawozdań – 209 szt. – liczba może ulec zmianie przy uwzględnieniu danych GUS za 31.12.2024 r.

2. Przygotowanie systemu sprawozdawczości w ramach projektu KLIMADA 3.0 realizowanego w latach 2024/2025. Docelowym założeniem jest, że sprawozdania będą składane co 2 lata w latach parzystych, a od 2030 roku będziemy w posiadaniu 100 % sprawozdań z MPA z 209 miast.

3. Szacunkowe rozłożenie sprawozdań w latach:

ROK	Liczba przyjętych MPA	Szacunkowa liczba sprawozdań w roku	Szacowane koszty w tys. zł
Przed 2022	72		
2022	12		
2023	21		
2024	a		
2025	b		
2026	c	105+a	200
2027	d	0	50
2028	e	105+a+b+c	320
2029		0	50
2030		209 (105 +a+b+c+d+e)	431
2031		0	50
2032		209 (105 +a+b+c+d+e)	431
2033		0	50
2034		209 (105 +a+b+c+d+e)	431

Ilości wpisane do a, b, c, d, e – nie są znane

Do wyliczeń przyjęto następujące założenia:

- przyjęto 2,36 etaty merytoryczne/5 m-cy/rok w 2026 r., 4,25 etaty w roku 2028 i 6 etatów w roku 2030, 2032 i 2034) + wsparcie techniczne w każdym roku 0,9 etatu/12 m-cy/rok,
- wynagrodzenie etatu merytorycznego 10 540 zł brutto/m-c (7515,02 netto/m-c), a etatu technicznego 3600 zł brutto/m-c (2783,86 netto/m-c),
- koszty usług chmurowych, innych usług niezwiązanych z zatrudnieniem osób – na tym etapie jest przyjęta szacunkowa kwota 3000 zł/rok.

Możliwe, że IOŚ-PIB nie będzie zatrudniał nowych osób, tylko np. zwiększy wynagrodzenie za wykonanie czynności merytorycznych/technicznych obecnym pracownikom.

Koszty wynagrodzenia oraz techniczne zostaną sfinansowane ze środków NFOŚiGW. IOŚ-PIB nie został wykazany po stronie dochodowej w tabeli, gdyż nie jest to jednostka sektora finansów publicznych – środki otrzymane przez ten instytut nie są dochodami publicznymi.

Uzasadnienie wyliczeń.

Istotnym czynnikiem wpływającym na budżet jest potrzeba zabezpieczenia odpowiedniej merytorycznej kadry, jak i osoby, która będzie wsparciem technicznym.

Brak zabezpieczenia wystarczających środków na realizację zadania będzie generować następujące ryzyka:

- możliwość opóźnienia we wdrażaniu zadania,
- brak możliwości zatrudnienia merytorycznej kadry,
- brak wsparcia użytkowników systemu,
- brak możliwości rozwoju systemu.

Biorąc pod uwagę powyższe w ramach planowanego budżetu założono:

- a) wynagrodzenia osobowe pracowników z pochodnymi
Pracownicy umożliwią realizację zadań takich jak:
 - analiza MPA, na podstawie których będą składane sprawozdania,
 - wsparcie merytoryczne pracownikom miast przygotowującym sprawozdania,
 - analiza sprawozdań z realizacji MPA, przygotowanych przez poszczególne miasta,
 - wsparcie techniczne/informatyczne,
 - monitorowanie bezpieczeństwa i ciągłości działania systemu,
- b) usługi obce, w tym koszt usług chmurowych, zapewnienie powierzchni i mediów niezbędnych do realizacji projektu,
- c) infrastruktura projektu, w tym zakup/odnowienie licencji.

Na podstawie doświadczeń przyjęto, że w ramach 2,36 etatów (nowe zadania) będzie możliwość przeanalizowania 100–120 szt. sprawozdań składanych przez miasta.

- a) wsparcie techniczne wewnętrzne i zewnętrzne, udzielanie informacji, obsługa informatyczna, aktualizacja formularzy: założono 0,9 etatu/12 m-cy/rok,
- b) usługi obce, infrastruktura projektu.

PIT, VAT

Po stronie JST wystąpią dochody jedynie z PIT w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia lub ewentualnie nowymi etatami w IOŚ-PIB – zostało to przedstawione w powyższej tabeli.

Po stronie budżetu państwa wystąpią dochody z:

- VAT jako podatku od usługi opracowania/aktualizacji MPA. Nie jest możliwe policzenie w których latach i w jakiej wysokości wystąpi taki dochód, gdyż jak wyżej wspomniano ciężko oszacować, ile miast, w jakich latach, samodzielnie czy zlecając na zewnątrz opracuje/zaktualizuje MPA,
- z PIT w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia lub ewentualnie nowymi etatami w IOŚ-PIB,
- zostało to przedstawione w tabeli.

FUS, NFZ, FS, FP

Dochody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS), Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), Funduszu Solidarnościowego (FS), Funduszu Pracy (FP) wystąpią w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia dla obecnie zatrudnionych pracowników lub zatrudnieniem nowych osób w IOŚ-PIB (składki na ubezpieczenia odprowadzane przez pracowników i pracodawcę). Dochody FUS będą stanowiły składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe (13,71 % składki z wynagrodzenia pracownika oraz 17,93 % – składki odprowadzane przez pracodawcę). Dochody NFZ – składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9 % podstawy wymiaru składek. Dochody FS (1,45 %) i FP (1 %) – składki odprowadzane na te fundusze przez pracodawcę.

Zmiana terminu na przygotowanie aktualizacji programów ochrony powietrza

Przesunięcie terminu opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza z 3 na 4 lata nie będzie powodowało ryzyka przekroczenia maksymalnych limitów wydatków określonych w art. 12a ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 460, z późn. zm.).

Wprowadzona zmiana art. 91 ust. 9c uPoŚ wynika z potrzeby wykazania osiągniętych efektów ekologicznych i rzeczowych działań naprawczych realizowanych w ramach programów ochrony powietrza przed aktualizacją tych programów. Dodatkowo w 2024 r. jest planowane wejście w życie nowej dyrektywy w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy, która powinna być implementowana do polskiego prawa w ciągu 2 lat i determinować będzie obowiązek zmiany przepisów ustanawiających system oceny i zarządzania jakością powietrza w Polsce. W wyniku tych zmian, w perspektywie 3–4 lat koniecznym będzie opracowanie nowych programów ochrony powietrza. Dlatego też nowy przepis art. 91 ust. 9c uPoŚ pozwoli na ograniczenie wydatków budżetu państwa na opracowanie aktualizacji programów ochrony powietrza, które i tak musiałyby być dostosowywane do nowych wymagań prawnych. Zgodnie z wynikami ocen jakości powietrza na przestrzeni ostatnich lat jakość powietrza poprawia się, co bezpośrednio ma wpływ na zmniejszenie liczby stref z przekroczeniami norm jakości powietrza, a tym samym obowiązkiem opracowywania naprawczych programów ochrony powietrza i ich aktualizacji. Porównując wyniki oceny jakości powietrza za 2023 r. do wyników za 2022 r., liczba stref z przekroczeniami norm jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10 zmniejszyła się z 14 do 2, dla pyłu zawieszonego PM2,5 z 11 do 0, a dla benzo(a)pirenu z 34 do 21.

Ustanowienie wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym

Środki na realizację działań Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcji Handlowej oraz Krajowej Administracji Skarbowej z zakresu monitorowania i kontrolowania wymagań jakościowych peletu i brykietu zostaną określone w ramach Oceny Skutków Regulacji do projektu ustawy *o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw*. W ramach ww. projektu ustawy stworzony zostanie kompleksowy system monitorowania i kontrolowania paliw stałych z biomasy.

Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Zmiana wartości przedsięwzięcia niskoemisyjnego z 53 000 zł do 106 000 zł przy jednoczesnym wzroście finansowania przedsięwzięcia ze środków budżetu państwa z 70 do 90 % spowoduje wzrost kosztów porozumień zawartych do dnia wejścia w życie ustawy (z wyłączeniem tych, dla których zawarto umowy z beneficjentem, o której mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej) oraz zawartych w 2024 r. po wejściu w życie ustawy.

Porozumienia będą zawierane zgodnie z art. 29a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków* jedynie do wartości będącej równowartością pobranej opłaty recyklingowej, o której mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. *o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi* (Dz. U. z 2024 r. poz. 927), która jest wnoszona na rachunek bankowy Funduszu, zgodnie z zapotrzebowaniem wynikającym z realizacji porozumień.

Jednocześnie należy wskazać, że ww. zmiany nie spowodują wzrostu dodatkowych wydatków z budżetu państwa ponad te przewidziane w art. 29a ww. ustawy. Wprowadzone zmiany spowodują jedynie wzrost dynamiki wydawanych środków spowodowany większą atrakcyjnością programu.

Zgodnie z przyjętymi założeniami do projektu ustawy nowymi przepisami będą objęte gminy jedynie w zakresie umów, które nie zostały zawarte z beneficjentem.

Biorąc pod uwagę fakt, że na dzień 31 lipca 2024 r. podpisano 16 porozumień na realizację 1304 przedsięwzięć niskoemisyjnych (z czego zrealizowano 621), szacowane koszty w ramach wkładu z Funduszu Termomodernizacji i Remontów dla już podpisanych porozumień ma się kształtować na poziomie 66,74 mln zł.

Szacuje się, że wydatki JST w związku z realizacją Programu „Stop Smog” (wkład własny gmin, który jest wnoszony w ramach realizacji Programu „Stop Smog”) według stanu na dzień 31 lipca br. dla obowiązujących, podpisanych 16 porozumień będą się kształtowały w przedziale 20,3 mln zł (przy założeniu, że wszystkie gminy, które przystąpiły na chwilę obecną do programu, będą go realizować na starych zasadach) – ok. 16,62 mln zł (przy założeniu, że wszystkie gminy, które przystąpiły do programu, będą go realizować na nowych zasadach; z wyłączeniem umów, które gminy zawarły już z beneficjentem – te realizowane będą na dotychczasowych zasadach oraz zakończonych porozumień).

Wielkość wkładu własnego JST (po wprowadzeniu projektowanych zmian) jest uzależniona od liczby gmin, które postanowią podpisać aneks do porozumienia i realizować program na nowych zasadach.

Projektując zmiany, o których mowa w art. 10 projektu, w zakresie ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz centralnej ewidencji emisyjności*

	budynków, założono, że nie będą one wymagały dodatkowego zasilenia z budżetu państwa ponad te przewidziane w art. 29a ww. ustawy. Wzięto tu pod uwagę brak zasileń po roku 2024 oraz konieczność wykorzystania środków wskazanych w art. 29a w danym roku. Zgodnie z kalkulacjami przeprowadzonymi przez MKiŚ i NFOŚiGW środki znajdujące się na koncie BGK przeznaczone na obsługę Programu „Stop Smog” są wystarczające do zabezpieczenia zobowiązań wynikających z wprowadzenia zmian w ustawie, o której mowa w art. 10. W związku z powyższym projektowane zmiany w zakresie finansowania przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków FTiR nie będą powodować dodatkowych skutków dla budżetu państwa. Fundusz Rozwoju Regionalnego (FRR) Projekt ustawy nie tworzy nowego FRR, nie tworzy nowego źródła przychodów FRR ani nie określa nowej metodologii liczenia jego przychodów, dlatego wykazywanie tych przychodów w tabeli w pkt 6 OSR nie jest uzasadnione. Obecnie nie planuje się ubiegania się o dotację z budżetu państwa na dokapitalizowanie funduszu w związku z rozszerzeniem katalogu zadań. Tym samym zmiana ta nie będzie wpływać na zwiększenie poziomu zaangażowania środków budżetu państwa, a zadania FRR będą realizowane w ramach środków określonych w jego planie finansowym na rok 2024 i w latach kolejnych. Środki funduszu wydatkowane są zgodnie z Planem działań, ujętym w zarządzeniu MFiPR w sprawie dysponowania środkami z FRR i podlegają zatwierdzeniu przez MFiPR. Ze względu na fakt, że środki funduszu przeznacza się na różne cele, dokładne określenie wydatków na wzmacnianie możliwości inwestycyjnych miast i miejskich obszarów funkcjonalnych ukierunkowanych na zieloną transformację będzie możliwe po zatwierdzeniu Planu działań oraz wybraniu do realizacji konkretnych projektów.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,000	0,119	0,030	0,190	0,286	0,601	1,225
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu).						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu). Wysokie prawdopodobieństwo jest wzrost inwestycji w rozwój powierzchni zieleni i instalowania urządzeń i rozwiązań do zatrzymania oraz magazynowania wody opadowej i roztopowej.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych gmin wniosków i rekomendacji z MPA korzystnie wpłynie na zdrowie obywateli, poprawi jakość powietrza w miastach i zwiększy ilość terenów zielonych. Zaproponowane zmiany mają bowiem na celu ograniczanie wpływu zmian klimatu, co wiązać się będzie z podwyższeniem ochrony przed skutkami suszy, w tym zapewnieniem lepszej jakości życia mieszkańców (bezpieczeństwo, poprawa dostępności zasobów wodnych, tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie walorów krajobrazowych i turystycznych regionów). Przewidywane zmiany mogą również generować korzyści ekonomiczne, dzięki zastąpieniu wody wodociągowej magazynowaną deszczówką.						

		Wysoce prawdopodobny jest wzrost inwestycji w rozwój terenów zieleni i instalowania urządzeń i rozwiązań do zatrzymania oraz magazynowania wody opadowej i roztopowej, co powinno przyczynić się do poprawy warunków życia.
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	Uwzględnienie w dokumentach strategicznych gmin wniosków i rekomendacji z MPA korzystnie wpłynie na zdrowie osób z niepełnosprawnością oraz osoby starsze, poprawi jakość powietrza w miastach i zwiększy ilość terenów zielonych.
Niemierzalne		Łagodzenie skutków zmian klimatu i poprawa stanu gospodarki wodnej kraju.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Dochody obywateli: W ujęciu pieniężnym źródłem dochodów obywateli będą wynagrodzenia netto przewidziane w ramach zwiększenia wynagrodzenia dla obecnie zatrudnionych pracowników lub zatrudnienia nowych pracowników przez IOŚ-PIB. Do wyliczeń przyjęto następujące założenia: a) 2,36 etaty merytoryczne/5 m-cy/rok w 2026 r., 4,25 etaty w roku 2028 i 6 etatów w latach 2030, 2032 i 2034 + wsparcie techniczne w każdym roku 0,9 etatu/12 m-cy/rok, b) wynagrodzenie etatu merytorycznego 10 540 zł brutto (7515,02 zł netto), c) wynagrodzenie etatu technicznego 3600 zł brutto (2783,86 zł netto). MPA: W ujęciu pieniężnym regulacja będzie miała pozytywny wpływ na sektor małych i średnich przedsiębiorstw, instytutów, które zajmują się opracowaniem MPA oraz innych analogicznych dokumentów planistycznych i strategicznych. Średni koszt opracowania jednego MPA oszacowano na 100 000 zł. Opracowanie MPA dla miast o liczbie mieszkańców równej lub powyżej 20 000 mieszkańców przyczyni się do wzrostu dochodów ww. przedsiębiorców. Koszt w poszczególnych latach jest trudny do oszacowania, gdyż nie wiadomo ile gmin i w którym roku zleci opracowanie/aktualizację MPA.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: <u>Zwiększenie liczby dokumentów</u> – opracowanie MPA i sprawozdań z wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA; uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia analizy podatności (narażenia oraz odporności) przedsięwzięcia na zmiany klimatu; sporządzane/aktualizowane strategie rozwoju gmin, plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uwzględniały wnioski i rekomendacje z opracowanych MPA. <u>Zmniejszenie liczby dokumentów/ skrócenie czasu na załatwienie sprawy</u> – zmniejszy się liczba dokumentów związanych z obowiązkiem opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza, poprzez zmniejszenie częstotliwości opracowania dokumentów. <u>Zmniejszenie liczby procedur</u> – nie będzie konieczności składania oświadczenia o posiadanych łącznie środkach własnych oraz zasobach majątkowych beneficjenta. Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji – zostanie utworzony system sprawozdawczy w IOŚ-PIB.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane zmiany mogą wpłynąć pozytywnie na zatrudnienie w firmach zajmujących się opracowywaniem MPA, wykonujących oceny oddziaływania na środowisko, zakładających zieleni. Zaproponowane zmiany wpłyną korzystnie na sektor przedsiębiorstw – umożliwią ich dalsze, niezakłócone przez czynniki związane ze zmianami klimatu, funkcjonowanie.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie

☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		
Omówienie wpływu	Wprowadzenie proponowanych zmian wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne oraz zieloną transformację, w tym różnorodność biologiczną oraz klimat, ze względu na zwiększenie potencjału retencji wody i zwiększenie udziału terenów zieleni w nowo planowanych inwestycjach. Wejście w życie niniejszej ustawy zapewni lepsze uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w polityce rozwojowej kraju oraz JST i ich obszarów funkcjonalnych oraz w procedurach planowania przestrzeni miejskiej. Zapewni odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi stronami w ramach tych procedur oraz wspieranie potencjału instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym w celu realizacji takich projektów. Wdrażanie MPA i realizacja polityki adaptacyjnej na każdym szczeblu przyczyni się do zmniejszenia wpływu niekorzystnych skutków zmian klimatu (np. miejskiej wyspy ciepła, fal upałów, powodzi) na zdrowie i życie ludzi, a także do poprawy jakości powietrza, wzrostu powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Proponowane rozwiązania pośrednio powinny się przyczynić do poprawy stanu środowiska. Nakierowanie środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na działania dotyczące zielonej transformacji obszarów miejskich pozwoli na wsparcie zdolności instytucjonalnych JST w projektowaniu oraz realizacji projektów ukierunkowanych na zieloną transformację z uwzględnieniem partycypacji społecznej.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planowane wejście w życie ustawy – 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy. MPA miast o liczbie mieszkańców równej lub wyższej niż 20 tys. powinny być przyjęte nie później niż do dnia 2 stycznia 2028 r. Sporządzane lub aktualizowane po wejściu w życie ustawy strategie rozwoju gmin, plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uwzględniały wnioski i rekomendacje z opracowanych i przyjętych w tych gminach MPA.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu nastąpi po 4 latach od wejścia ustawy w życie, w szczególności mając na uwadze mierniki: 1. Liczba miast z liczbą mieszkańców równą 20 tys. lub większą z uchwalonym MPA – 100 %. 2. Odsetek mieszkańców polskich miast objętych MPA – 60 % w 2030 r. (cel PEP2030). 3. Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w miastach w stosunku do powierzchni ogólnej – powyżej 2,3 % w każdym województwie (cel PEP2030). 4. Weryfikacja uwzględnienia komponentu klimatyczno-środowiskowego w strategiach rozwoju gmin, ponadlokalnych, województwa, związku metropolitalnego i kraju. 5. Ocena uwzględniania w planowaniu przestrzennym przez miasta, które mają uchwalony MPA, wniosków i rekomendacji z MPA. 6. Coroczna analiza na podstawie ustawy o finansach publicznych.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Nie dotyczy.		

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (UC33)

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji. Należy jednak dodać, że wcześniejsza wersja projektu wpisana do poprzedniego Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD246 i UD8, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M. P. z 2024 r. poz. 806), została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, a także podlegała uzgodnieniom, opiniowaniu, konsultacjom i została pozytywnie zaopiniowana przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST).

Zaktualizowany projekt wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UC33, w dniu 27 maja 2024 r. został przekazany do konsultacji (21 dni) do następujących podmiotów:

- 1) Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP;
- 2) Związek Miast Polskich;
- 3) Związek Powiatów Polskich;
- 4) Związek Województw RP;
- 5) Związek Samorządów Polskich;
- 6) Unia Metropolii Polskich;
- 7) Fundacja Sendzimira;
- 8) Fundacja Strefa Zieleni;
- 9) Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju;
- 10) Fundacja WWF Polska;
- 11) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 12) Stowarzyszenie Polska Izba Urbanistów;
- 13) Towarzystwo Urbanistów Polskich;
- 14) Stowarzyszenie Urbaniści Polscy;
- 15) Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU;
- 16) Stowarzyszenie Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad (DAFA);
- 17) Miesięcznik Zieleń Miejska – Abrys sp. z o.o.;
- 18) Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze”;
- 19) Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego;
- 20) Centrum Edukacji Ekologicznej Bydgoszcz;
- 21) Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA;
- 22) Stowarzyszenie Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”;
- 23) Polskie Stowarzyszenie Dachy Zielone;
- 24) Fundacja Międzynarodowy Instytut Polityki i Strategii Ekologicznej;
- 25) Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych;
- 26) Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 27) Fundacja Czarnej Owcy Pana Kota;
- 28) Fundacja Niech Żyją!;
- 29) Green REV Institute;
- 30) Fundacja Psubraty.

Projekt w dniu 27 maja 2024 r. został przekazany do zaopiniowania (21 dni) przez następujące podmioty:

- 1) marszałków województw;
- 2) Instytut Ekonomii Środowiska;
- 3) Instytut Metropolitalny;
- 4) Instytut Rozwoju Miast i Regionów;
- 5) Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
- 6) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

- 7) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 8) Państwową Radę Ochrony Środowiska

oraz na 30 dni do Rady Działalności Pożytku Publicznego. Ponadto projekt został skierowany do opinii Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań organizacji zawodowych, projekt nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe. Należy jednak zaznaczyć, że prowadzone w przyszłości prace nad projektem rozporządzenia określającego wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów będą angażowały także przedstawicieli związków zawodowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw i interesów organizacji pracodawców, projekt nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt podlegał opiniowaniu przez KWRiST, gdyż dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej. W dniu 12 czerwca 2024 r. projekt ustawy był przedmiotem rozpatrzenia przez Zespół do spraw Energii, Klimatu i Środowiska KWRiST. Na spotkaniu Zespołu ustalono, że projekt zostanie ponownie poddany ocenie Komisji po zakończeniu uzgodnień międzyresortowych.

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.), wobec czego nie został przekazany do opiniowania przez RDS.

Uwagi do projektu w ramach konsultacji publicznych zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Urząd miasta st. Warszawa;
- 2) Grupa Azoty S.A;
- 3) PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.;
- 4) OLRN S.A.;
- 5) Fundacja Rodzice dla Klimatu;
- 6) Fundacja EkoLubusz;
- 7) Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”;
- 8) Fundacja Zielone Kujawy;
- 9) Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia;
- 10) Forum Terenów Zielonych;
- 11) Fundacja Lepsze Niepołomice;
- 12) Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki;
- 13) Stowarzyszenia Alarmów Smogowych: Polski, Krajowy, Legionowski, Pabianicki, Lubuski, Pszczyński, Gierałtowski, Krakowski, Bydgoski, Zabierzowski
- 14) Inicjatywa Smog Wawerski;
- 15) Fundacja Frank Bold;
- 16) Green Rev Institute;
- 17) Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia;
- 18) Związek Stowarzyszeń Zielona Sieć – Obywatelki ruch na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej Więcej Niż Energia,
- 19) Instytut na Rzecz Ekorozwoju;
- 20) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kominki i Piece;
- 21) Urząd Miasta Chorzów;
- 22) Polskie Stowarzyszenie „Dachy Zielone” (PSDZ);
- 23) Stowarzyszenie Urbaniści Polscy;
- 24) Gmina Skawina;
- 25) Greenpeace;
- 26) Osoby fizyczne: ES, AR, MR.

Uwagi do projektu w ramach opiniowania zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Marszałkowie województw: podlaskiego, opolskiego, kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego;

- 2) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 3) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- 4) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej: we Wrocławiu, w Krakowie, w Olsztynie, w Gdańsku;
- 5) Państwowa Rada Ochrony Przyrody;
- 6) Instytut Miast i Regionów;
- 7) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 8) Rada Dialogu Pożytku Publicznego.

Szczegółowe uwagi ww. podmiotów oraz stanowisko organu wnioskującego do uwag stanowią załącznik do niniejszego raportu.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt nie wymagał przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku.

Projekt ustawy został zamieszczony, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.), w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Każdy zainteresowany podmiot mógł się zapoznać z projektem i zgłosić do niego uwagi. Nie wpłynęło żadne zgłoszenie zainteresowania pracami nad projektem.

Załączniki:

Tabela uwag z konsultacji publicznych i opiniowania wraz ze stanowiskiem Ministra Klimatu i Środowiska

**Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji publicznych
do projektu ustawy o zmianie ustawy– Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw
(nr UC33 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów)**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga ¹⁾	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu	Stanowisko do uwagi
1	Urząd m.st. Warszawy - Biuro Ochrony Środowiska	W art. 78 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu: „2. Przy zakładaniu terenu zieleni wykorzystuje się w pierwszej kolejności zasoby przyrodnicze terenu, w tym zachowuje istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnia, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała co najmniej 95% powierzchni tego terenu zieleni. 3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności utrzymuje się funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej vegetacji, oraz w miarę możliwości zwiększa się udział w powierzchni tego terenu zieleni powierzchni biologicznie czynnej.”;	Zgodnie z tym przepisem rada gminy jest obowiązana zakładać i utrzymywać w należyłym stanie tereny zieleni i zadrzewienia. Z treści przepisu wynika wyraźnie, że obowiązki rady gminy dotyczą działań faktycznych, podczas gdy rada gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym gminy (art. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372). Zgodnie z art. 26 ust. 1, 3 i 4 ww. ustawy organem wykonawczym jest odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Właściwa interpretacja art. 78 ustawy o ochronie przyrody nastręcza w praktyce wiele trudności. Przykładowo podejmowane są na podstawie tego przepisu uchwały w sprawie utworzenia parków gminnych/miejskich, których wykonanie powierzane jest organowi wykonawczemu gminy. Należałoby rozważyć zmianę art. 78 ustawy o ochronie przyrody, określając obowiązki faktyczne jako zadania organu wykonawczego gminy (wójta, burmistrza i prezydenta miasta). Po wprowadzeniu zmiany w regulacji organ wykonawczy mógłby podejmować działania w zakresie zakładania i utrzymywania terenów zieleni bezpośrednio na podstawie przepisu ustawy o ochronie przyrody.	Art. 78. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany zakładać i utrzymywać w należyłym stanie tereny zieleni i zadrzewienia.	Uwaga uwzględniona w następującym brzmieniu: „Art. 78 Organy gminy są obowiązane zakładać i utrzymywać w należyłym stanie tereny zieleni i zadrzewienia” W zakresie pojęcia „organy gminy” wchodzi zarówno wójt, burmistrz i prezydent miasta – co jest zgodne z uwagą m.st. Warszawy – jak i rada gminy, co odnosi się do dotychczasowego brzmienia przepisu. Przychylnono się do argumentacji m.st. Warszawy, jednak uznano, że przepis nie powinien wskazywać wyłącznie organów wykonawczych przy zakładaniu terenów zieleni. Wszak to w kompetencji rady gminy pozostaje uchwalanie dokumentów planistycznych.
2	Urząd m.st. Warszawy - Biuro Ochrony Środowiska	3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności utrzymuje się funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną	Warunek zapewnienia parametru 95 % powierzchni biologicznie czynnej ustalono tylko nowo zakładanych terenów zieleni. Dla istniejących terenów zieleni nie określono takiego wymogu precyzyjnie. Wskazano jedynie bardzo	Doprecyzowanie przepisów oraz wprowadzenie narzędzi, które w sposób mierzalny pozwolą utrzymywać funkcje przyrodnicze i zwiększać powierzchnie biologicznie czynną na	Uwaga nieuwzględniona Na tym etapie procedowania projektu nie rozważa się delegacji do ustanowienia standardów

¹⁾ W przypadku aktu nowelizującego należy wskazać jednostkę redakcyjną projektu oraz jednostkę redakcyjną zmienianego aktu prawnego.

		pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej vegetacji, oraz w miarę możliwości zwiększa się udział w powierzchni tego terenu zieleni powierzchni biologicznie czynnej.”	ogólne wytyczne dotyczące dążenia do zwiększania na takich terenach powierzchni biologicznie czynnej w miarę możliwości. Zbyt duża ogólność takich zapisów powoduje, że w istocie rady gminy lub ich organy wykonawcze nie zostaną wyposażone w precyzyjne narzędzia pozwalające mierzyć i zwiększać powierzchnie biologicznie czynną na istniejących terenach zieleni.	istniejących terenach zieleni. Takim narzędziem może być np. dodanie delegacji do ustanowienia standardów ochrony i rozwoju zieleni w drodze aktu prawa miejscowego na terenie gminy.	ochrony i rozwoju zieleni w drodze aktu prawa miejscowego.
3	Urząd m.st. Warszawy - Biuro Ochrony Środowiska	„2. Przy zakładaniu terenu zieleni wykorzystuje się w pierwszej kolejności zasoby przyrodnicze terenu, w tym zachowuje istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnia, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała co najmniej 95% powierzchni tego terenu zieleni.	Należy doprecyzować w jakich sytuacjach w ustawie mowa jest zakładaniu nowych terenów zieleni przez radę gminy lub organy wykonawcze gminy. W kontekście zapisu niejasne jest w jakich przypadkach należy stosować nowy warunek zapewnienia 95% powierzchni biologicznie czynnej. Np. przypadek, kiedy projektowany jest nowy teren zieleni przyulicznej w ramach budowy nowej drogi. Czy taki obszar będzie kwalifikowany jako nowy teren zieleni czy nie? Czy w nowo projektowana strefa zieleni spełniająca definicje ustawową, będzie musiała spełniać kryterium pokrycia powierzchnią biologicznie czynną w 95 %.	Doprecyzowanie przepisów, w jakich sytuacjach tworzone są nowe tereny zieleni i tym samym, kiedy obowiązkowo należy stosować warunek zapewnienia 95 % powierzchni biologicznie czynnej.	Uwaga częściowo uwzględniona poprzez zmianę brzmienia propozycji. Nowe brzmienie uwzględnia złagodzenie wymogu do 90% w sytuacji, gdy jest taka możliwość: <i>2. Przy zakładaniu terenu zieleni wykorzystuje się w pierwszej kolejności zasoby przyrodnicze terenu, w tym zachowuje istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnia, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90% powierzchni tego terenu zieleni, z wyłączeniem terenów, w odniesieniu do których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.</i>
4	Grupa Azoty SA	Art. 11, pkt 1)	Art. 11, pkt 1) projektu o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska, zmiana termin składania przez KOBiZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań, z 31 stycznia na 28 lutego co w założeniu ma dać więcej czasu na pracę nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której są zebrane już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania. Czy przesunięcie terminu przełoży się na wydłużony czas dla podmiotów raportujących? Obecny		Wyjaśnienie Proponowana w projekcie zmiana terminu składania przez KOBiZE ministrowi właściwemu do spraw klimatu rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań – na „do dnia 28 lutego każdego roku” – nie wpłynie na zmianę terminu składania do KOBiZE przez podmioty zobowiązane raportów

			termin przekazania rocznej informacji do KOBIZE to 28 lutego.		zawierających informacje wskazane w art. 6 ust. 2 pkt 1-10 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 673 z późn. zm.). Termin składania raportów do KOBIZE jest podporządkowany harmonogramowi realizowania przez podmioty korzystające ze środowiska innych obowiązków ustawowych (np. obowiązku składania wykazu opłatowego w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza), a także harmonogramowi opracowywania niektórych raportów z wykorzystaniem danych przekazywanych w raportach do Krajowej bazy. Natomiast termin opracowywania i składania przez KOBIZE ministrowi właściwemu do spraw klimatu sprawozdania z wykonywanych zadań dotyczy tylko i wyłącznie wykonywania zadania o charakterze administracyjnym/sprawozdawczym spoczywającego na KOBIZE. Zmiana tego terminu przedstawiona w projekcie ustawy jest podyktowana koniecznością pozyskania przez KOBIZE kompletu informacji potrzebnych do sporządzenia sprawozdania (informacje te są dostępne dopiero po zakończeniu roku kalendarzowego).
5	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 9 ust. 1 pkt 5 lit. a i b (Art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. g i	Wprowadzenie wymagań, o których mowa w tych przepisach, nałoży na inwestorów konieczność analiz, które będą zasadniczo niemożliwe do	W naszej ocenie ewentualne analizy dotyczące przewidywanej podatności na zmiany klimatu powinny być	Uwaga nieuwzględniona.

		Art. 66 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	wykonania. Należy mieć na uwadze, że inwestycje są projektowane w oparciu o przepisy branżowe, oraz w taki sposób, aby możliwa była ich eksploatacja przez jak najdłuższy czas. Ponadto, ciężko jednoznacznie wskazać, jakie zmiany klimatu będą miały wpływ na poszczególne komponenty. Pomijając trudność w merytorycznej ocenie, istnieje problem proceduralny – brak jest kryteriów oceny tego, czy raport i sporządzona ocena wypełniają przepisy ustawy. Tak szerokie ujęcie może prowadzić do uznaniowości i wydłużenia procesu uzyskiwania decyzji środowiskowej. Nadmienić należy, że już obecnie obowiązujące przepisy są krytykowane w zakresie wymogu oceny wpływu na zmiany klimatu. Większość inwestycji realizowanych w kraju nie ma bezpośredniego wpływu na klimat. Wykonawcy raportów ooś starają się wypełnić nieprecyzyjne wymagania ustawy, a dodanie kolejnych wymogów, idących w kierunku jeszcze bardziej szczegółowej oceny, tylko pogłębi ten problem.	powiązane z przepisami Prawa budowlanego, nie środowiskowego, tak jak ma to miejsce przy np. kalkulacji wytrzymałości budowli.	Projekt ustawy zawiera tylko doprecyzowanie przepisów z Dyrektywy OOŚ, nie wykracza poza te przepisy. Powiązanie z przepisami Prawa budowlanego może być dobrym pomysłem, niemniej jednak ustawa ocenowa powinna być znowelizowana niezależnie, zaś przepisy prawa budowlanego mogłyby dodatkowo uszczegółowić przepisy doprecyzowujące wprowadzone ustawą OOŚ.
6	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	Art. 1 pkt 4, Art. 1 pkt 5 (projektowany art. 71 ust. 2, zmieniany art. 72 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska Art. 4 pkt 2, Art. 4 pkt 3 (projektowane: Art. 13b pkt 5a, art. 39 ust. 3 pkt 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Proponowana zmiana może istotnie wydłużyć proces inwestycyjny. Postulujemy, aby plany adaptacji nie były odzwierciedlane częścią mpzp bądź innych dokumentów planistycznych.	Proponujemy, żeby plany adaptacji miały formę strategii lub innego dokumentu kierunkowego przyjmowanego przez jednostkę samorządu terytorialnego.	Uwaga częściowo uwzględniona Zrezygnowano z procedowania przepisów zmieniających art. 13b, 52 i 54 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
7	ORLEN S.A.	Art. 5 projektu UC33 (propozycja zmiany art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody)	Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 2 dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na obszarze chronionego krajobrazu może być wprowadzony zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco	Proponuje się, by w art. 5 projektu UC33 wprowadzić następującą zmianę w art. 23 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody:	Uwaga nieuwzględniona Postulowana zmiana art. 24 ust. 3 uop wykracza poza założenia projektu ustawy. Kwestia zostanie

		oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jednocześnie, na podstawie art. 24 ust. 3 tej ustawy, przedmiotowy zakaz, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu. Takie brzmienie przepisu, w praktyce wymusza każdorazowo przeprowadzenie procedury OOŚ w przypadku realizacji inwestycji na terenach chronionego krajobrazu. Należy przy tym zwrócić uwagę, że wiele instalacji przemysłowych jest zlokalizowanych na terenach, które zostały objęte formami ochrony przyrody po powstaniu tych instalacji. Przykładem są brzegi rzek, nad którymi zlokalizowano ujęcia i zrzut wód, niezbędne do pracy elektrociepłowni. Każda, choćby drobna, przebudowa czy każdy remont takiego ujęcia kwalifikowany jest jako przedsięwzięcie, o którym mowa w § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, co skutkuje obowiązkiem przeprowadzenia procedury OOŚ (o ile na obszarze wprowadzony został zakaz, o którym mowa w art. 24 ust.1 pkt 2. Dotyczy to także przypadków, gdzie na podstawie Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia opracowanej przez prowadzącego instalację organy opiniujące (np. RDOŚ) stwierdzają brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określają warunki realizacji inwestycji. Na takiej podstawie organ prowadzący postępowanie powinien mieć możliwość wydania	„3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla których: 1) przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu; 2) w przypadku gdy ocena oddziaływania na środowisko nie była przeprowadzona – brak takiego wpływu został stwierdzony w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.”.	rozważona przy okazji planowanych prac nad zmianami w ustawie o ochronie przyrody.
--	--	---	--	---

			decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach bez przeprowadzania procedury OOS. W związku z powyższym, promujemy zmianę brzmienia art. 24 ust 3 ustawy o ochronie przyrody. Zmiany te mają jedynie charakter porządkujący, w celu dostosowania przepisów ustawy o ochronie przyrody do przepisów dotyczących procesu wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Należy bowiem wskazać, że w sytuacji, gdy RDOŚ jest organem współdziałającym w wydaniu decyzji środowiskowej, wówczas przedstawia stosowną opinię określającą warunki realizacji przedsięwzięcia zapewniające brak wpływu na daną formę ochrony przyrody. W przypadku zaś, gdy RDOŚ jest organem właściwym do wydania decyzji środowiskowej, to sam określa warunki realizacji inwestycji bez konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Przewiduje się, że wprowadzenie zmiany zlikwiduje zbędne obciążenia administracyjne zarówno dla prowadzących instalację, jak i dla organów administracji publicznej.		
8	ORLEN S.A.	Art. 5 projektu UC33 (propozycja zmiany art. 17 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody)	Analogiczna sytuacja dotyczy art. 17 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, który dotyczy zakazów wprowadzanych w parkach krajobrazowych.	Proponuje się, by w art. 5 projektu UC33 wprowadzić następującą zmianę w art. 17 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody: „3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla których: 1) sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowej i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak	Uwaga nieuwzględniona Postulowana zmiana art. 17 ust. 3 uop wykracza poza założenia projektu ustawy. Kwestia zostanie rozważona przy okazji planowanych prac nad zmianami w ustawie o ochronie przyrody.

				niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego; 2) w przypadku gdy ocena oddziaływania na środowisko nie była przeprowadzona – brak takiego wpływu został stwierdzony w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.”.	
9	Rodzice dla Klimatu	Art.1 pkt. 3 Art. 18 ust. 5 pkt. 2	Dotyczy: Art. 18 ust. 5 pkt. 2 Udowodniono naukowo* że zieleń sprzyja zdrowiu, zarówno fizycznemu jak i psychicznemu. Zieleń obniża temperaturę otoczenia i zwiększa jego wilgotność, przechwytuje pyły, produkuje tlen, tłumi hałas itp. Ponadto zwiększa bioróżnorodność, a kontakt z przyrodą bardzo pozytywnie wpływa na stan psychiczny, wycisza, uspokaja, zapobiega i/lub wspomaga leczenie w sytuacjach kryzysowych. Dzieci przebywające w otoczeniu zieleni są mniej narażone na choroby górnych i dolnych dróg oddechowych, a także są bardziej odporne psychicznie i wykazują się wyższą inteligencją. Szczególnie narażonymi grupami społeczeństwa na niekorzystne zmiany klimatu są zarówno dzieci, osoby chore oraz w podeszłym wieku. Dlatego szczególnie ważna jest troska o zadbanie o otoczenie placówek świadczących szczególne funkcje (usługi), takie jak placówki edukacyjne, opiekuńczo – wychowawcze, medyczne i opiekuńcze *https://leksykon.com.pl/badania-potwierdzaja-pozytywny-wplyw-lasu-i-zieleni-na-zdrowie-i-samopoczucie-ludzi-116665-artykul.html# https://yadda.icm.edu.pl/baztech/element/bwm-eta1.element.baztech-84724b6f-fec7-419d-ae18-873774b2a769	koncepcję zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień, ze szczególnym uwzględnieniem placówek edukacyjnych, opiekuńczo – wychowawczych, medycznych i opiekuńczych	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy określa obligatoryjne części miejskiego planu adaptacji. Miasto może wprowadzić dodatkowe elementy, w tym działania dotyczące konkretnych placówek.

			https://journals.plos.org/plosmedicine/article?id=10.1371/journal.pmed.1003213		
10	Rodzice dla Klimatu	Art. 1 ust. 5 pkt. 1, ppkt a	Analiza zjawiska meteorologicznych i hydrologicznych oraz ich pochodnych winna odnosić się do danej miejscowości. Informacje te będą się różniły w zależności od regionu, co widać np. na mapach zagrożenia susza hydrologiczną	a) analizę zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych występujących w mieście oraz ich pochodnych	Uwaga uwzględniona
11	Rodzice dla Klimatu	Art. 4 pkt. 4	Niezrozumiałym jest łączenie danych charakteryzujących wpływ na środowisko, z podatnością inwestycji na zmiany klimatu. Najczęściej to inwestycja ma wpływ jednostkowy na zmiany klimatu i spotęgowanie zjawisk ekstremalnych, np. poprzez wprowadzanie zabudowy na zboczach, uszczelnianie znacznych powierzchni, usuwanie zadrzewień i zakrzewień	4) w art. 52 w ust. 2 w pkt 2 lit. c otrzymuje brzmienie: „c) określenie charakterystycznych parametrów technicznych inwestycji oraz dane charakteryzujące jej wpływ na środowisko, w tym jej wpływ na zmiany klimatu;”;	Uwaga nieaktualna Zrezygnowano z procedowania przepisów zmieniających art. 52 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
12	Rodzice dla Klimatu	Art. 9 pkt. 5 ppkt. a	Niezrozumiałym jest w procesie oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko badanie obejmujące ryzyko wynikające z podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu. Czy to znaczy, że w procesie oceny oddziaływania na środowisko oceniać ma być jak to środowisko będzie wpływać na przedsięwzięcie? Przecież bardzo często to realizacja przedsięwzięcia pogłębia możliwość wystąpienia (lub nasilenia) zjawisk ekstremalnych. Na przykład przy budowie drogi wprowadzamy tereny uszczelnione wraz z odwodnieniem, a zatem winno się zbadać, jak takie zainwestowanie wpłynie na odbiornik (możliwość przyspieszenia fali powodziowej), wystąpienia suszy (woda dotychczas wsiąkająca w teren jest rowami odprowadzana bezpośrednio do odbiornika lub do szczelnych zbiorników retencyjnych, a później do odbiornika). Każde przedsięwzięcie będzie miało wpływ na ekosystemy i ich możliwość świadczenia przez nich usług, dlatego w procesie badania wpływu na środowisko winna być badana przede wszystkim możliwość wpływu przedsięwzięcia na zmiany klimatu (i jego skutki). To tak, jakby przed budową	5) w art. 66 w ust. 1: a) w pkt 1 lit. g otrzymuje brzmienie: „g) ocenione w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianami klimatu, obejmujące zarówno ryzyko wynikające z możliwości wpływu przedsięwzięcia na klimat i jego zmiany oraz z podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy zawiera tylko doprecyzowanie przepisów z Dyrektywy OOŚ, nie wykracza poza te przepisy. Znowelizowana Dyrektywa OOŚ obejmuje również analizę podatności przedsięwzięć, nie tylko wpływu przedsięwzięć na klimat.

			warszawskiego Mordoru analizowano jak upały wpłyną na budynki, a nie możliwość wywołanie miejskiej wyspy ciepła.		
13	Rodzice dla Klimatu	Art. 9 pkt. 5 ppkt. b	Niezrozumiałym jest w procesie oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko badanie obejmujące ryzyko wynikające z podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu. Czy to znaczy, że w procesie oceny oddziaływania na środowisko oceniać ma być jak to środowisko będzie wpływać na przedsięwzięcie? Przecież bardzo często to realizacja przedsięwzięcia pogłębia możliwość wystąpienia (lub nasilenia) zjawisk ekstremalnych. Na przykład przy budowie drogi wprowadzamy tereny uszczelnione wraz z odwodnieniem, a zatem winno się zbadać, jak takie zainwestowanie wpłynie na odbiornik (możliwość przyspieszenia fali powodziowej), wystąpienia suszy (woda dotychczas wsiąkająca w teren jest rowami odprowadzana bezpośrednio do odbiornika lub do szczelnych zbiorników retencyjnych, a później do odbiornika). Każde przedsięwzięcie będzie miało wpływ na ekosystemy i ich możliwość świadczenia przez nich usług, dlatego w procesie badania wpływu na środowisko winna być badana przede wszystkim możliwość wpływu przedsięwzięcia na zmiany klimatu (i jego skutki). To tak, jakby przed budową warszawskiego Mordoru analizowano jak upały wpłyną na budynki, a nie możliwość wywołanie miejskiej wyspy ciepła.	b) pkt 6 otrzymuje brzmienie: „6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, katastrofy naturalnej lub budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia możliwości wpływu na klimat i jego zmiany, adaptacji do zmian klimatu, przewidywanej podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność analizowanych wariantów na zmiany klimatu, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi, o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy zawiera tylko doprecyzowanie przepisów z Dyrektywy OOS, nie wykracza poza te przepisy. Znowelizowana Dyrektywa OOS obejmuje również analizę podatności przedsięwzięć, nie tylko wpływu przedsięwzięć na klimat.
14	Polski Alarm Smogowy, Krajowy Alarm Smogowy, Legionowski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Fundacja EkoLubusz,	Art. 6	Poparcie zmiany umożliwiające właściwemu Ministrowi wprowadzenie norm jakościowych dla paliw biomasowych – zmiany zawarte w artykule 6. Jest to długo oczekiwane i ważne uzupełnienie przepisów dotyczących norm jakościowych paliw stałych, które w obecnym stanie prawnym nie obejmują paliw biomasowych, a jedynie paliwa węglowe.		Stanowisko przyjęte.

	Lubuski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”, Pszczynski Alarm Smogowy, Gierałtowski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Fundacja Zielone Kujawy, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Inicjatywa Smog Wawerski, Fundacja Rodzice dla Klimatu, Bydgoski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Zabierzowski Alarm Smogowy, Forum Terenów Zielonych, Fundacja Lepsze Niepołomice, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, osoby fizyczne MR, ES, AR		Wprowadzenie norm jakościowych dla paliw biomasowych jest niezbędne dla zapewnienia poprawy jakości powietrza. Biomasa jest coraz popularniejszym paliwem wykorzystywanym w gospodarstwach domowych. Najświeższe dane w tym zakresie wskazują, że aż 27% domów jednorodzinnych w Polsce ogrzewa się właśnie za pomocą biomasy – 14% posiada piece lub kotły na drewno, 7% kotły na pellet, a 6% zgłasza kominek jako główne źródło ogrzewania. W sumie jest to 1 600 000 domów jednorodzinnych, gdzie głównym źródłem ogrzewania jest instalacja na paliwo biomasowe¹. Urządzenia te stanowią znaczące źródło zanieczyszczenia powietrza – według danych Europejskiego Centrum Czystego Powietrza na podstawie analizy wykonanej wspólnie z Krajowym Ośrodkiem Bilansowania i Zarządzania Emisjami w 2023 r. spalanie biomasy głównie w domowych urządzeniach grzewczych odpowiadało za 48% emisji pyłu PM2.5, podczas gdy spalanie węgla w tych urządzeniach odpowiadało za 38% emisji. Spalanie biomasy stanowi więc znaczące źródło emisji drobnego pyłu PM2.5 do powietrza. Warto zwrócić uwagę, że kotły na pellet biomasowy stanowią obecnie najpopularniejsze źródło grzewcze wspierane w ramach programu Czyste Powietrze, prowadzonego NFOŚiGW. W kwietniu 2024, aż 44% wniosków złożonych na dotację do nowego źródła ciepła dotyczyło instalacji nowego źródła biomasowego². Od początku istnienia programu ponad 150 000 instalacji na biomasę uzyskało wsparcie z programu³. Sytuacja, w której znaczące pieniądze publiczne zostały przeznaczone na dotacje do urządzeń biomasowych, przy jednoczesnym braku		
--	---	--	--	--	--

¹ Badania Instytutu Ekonomii Środowiska z listopada 2023 na 1000 domów jednorodzinnych

² <https://czystepowietrze.gov.pl/efekty-programu/zrodla-ciepla>

³ Tamże

			norm jakościowych dla paliw w nich spalanych jest niedopuszczalna. Kotły na paliwa biomasowe są w stanie spełniać standardy w zakresie emisji jedynie przy wykorzystaniu paliwa o odpowiednich parametrach jakościowych. W przypadku stosowania w nich paliw o niższej jakości, emisje mogą być znacząco wyższe. Odpowiedzialne wspieranie urządzeń biomasowych z pieniędzy publicznych wymaga jak najszybszego wprowadzenia norm jakościowych dla paliw biomasowych. Niestety w przypadku choćby zyskującego ostatnio na popularności pelletu przypadki sprzedaży paliwa o niskich standardach są częste. Głośnym echem medialnym odbiła się sprawa Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Lubomii⁴. Jednostka ta nabyła pellet, z którego po zetknięciu z wilgocią zaczęły uwalniać się toksyczne gazy: amoniak, tlenek węgla i siarkowodór. Kolejna głośna sprawa to przypadek mieszkanki podrybnickich Jejkowic, która rok walczyła o odzyskanie pieniędzy za wadliwy pellet, bezskutecznie poszukując wsparcia w takich instytucjach, jak Polska Rada Pelletu, Państwowa Izba Handlowa czy Rzecznik Praw Konsumenta⁵. Biorąc powyższe argumenty pod uwagę, wprowadzenie norm dla paliw biomasowych jest działaniem niezbędnym i pilnym.		
15	Polski Alarm Smogowy, Krajowy Alarm Smogowy, Legionowski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Fundacja		Proponowane zmiany nie obejmują praktycznie wszystkich kluczowych przepisów zapewniających wdrożenie norm w praktyce sprzedażowej i ich kontrolę. Jest to sytuacja niedopuszczalna - bez przepisów kontrolnych wprowadzenie norm będzie nieskuteczne, a samo ustalenie norm nie będzie miało wpływu na ograniczenie sprzedaży		Uwaga uwzględniona Ujęte w projekcie zmiany przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowią pierwszy etap prac nad ustanowieniem kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania paliw stałych

⁴ <https://dziennikzachodni.pl/lubomia-goksir-kupil-toksyczny-pellet-zaczal-sie-z-niego-wydobywac-amoniak-tlenek-wegla-i-siarkowodor-osrodek-kultury-zostal/ar/c1-16862043>

⁵ <https://www.rybnik.com.pl/wiadomosci,kupila-pellet-za-ponad-5-tys-zl-zamiast-popiolu-byly-blyszczace-spieki-ekspert-absurdalne-tlumaczenia-producenta,wia5-3266-55971.html>

	EkoLubusz, Lubuski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”, Pszczynski Alarm Smogowy, Gierałtowski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Fundacja Zielone Kujawy, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko- Unia, Inicjatywa Smog Wawerski, Fundacja Rodzice dla Klimatu, Bydgoski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Zabierzowski Alarm Smogowy, Forum Terenów Zielonych, Fundacja Lepsze Niepołomice, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, osoby fizyczne MR, ES, AR		paliw biomasowych, które tych norm nie spełniają. Należy wprowadzić obowiązek wydania świadectwa jakości potwierdzającego spełnienie przez paliwo stałe wymagań jakościowych.		biomasowych w postaci peletu i brykietu drzewnego oraz nieдрzewnego, a także zrębki drzewnej czy też drewna kawałkowego. Obecnie toczą się prace nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania kontrolowania jakości, w tym opracowania i ustanowienia metod badania jakości paliw, metod poboru próbek paliw oraz wzoru świadectw jakości.
16	Polski Alarm Smogowy, Krajowy Alarm Smogowy, Legionowski Alarm Smogowy,	Art. 7	Równie ważne jest uzupełnienie art. 7 ust. 7a pkt 3 oraz ust. 8 pkt 3 o wzmiankę o wymaganiach jakościowych określonych dla biomasy. Bez tej zmiany naruszenie wymagań jakościowych nie będzie podlegało karze.		Uwaga uwzględniona Ujęte w projekcie zmiany przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowią pierwszy etap prac nad

	Alarm Smogowy Pabianice, Fundacja EkoLubusz, Lubuski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”, Pszczyński Alarm Smogowy, Gierałtowski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Fundacja Zielone Kujawy, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Inicjatywa Smog Wawerski, Fundacja Rodzice dla Klimatu, Bydgoski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Zabierzowski Alarm Smogowy, Forum Terenów Zielonych, Fundacja Lepsze Niepołomice, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, osoby fizyczne MR, ES, AR				ustanowieniem kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania paliw stałych biomasowych w postaci peletu i brykietu drzewnego oraz nie drzewnego, a także zrębki drzewnej czy też drewna kawałkowego. Obecnie toczą się prace nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania kontrolowania jakości, w tym przepisów w zakresie naruszeń wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych.
17	Polski Alarm Smogowy, Krajowy Alarm		Do ustawy należy dodać przepisy zmieniające artykuł 19b oraz 26b ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, tak		Uwaga uwzględniona.

Smogowy, Legionowski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Fundacja EkoLubusz, Lubuski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”, Pszczynski Alarm Smogowy, Gierałtowski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Fundacja Zielone Kujawy, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko- Unia, Inicjatywa Smog Wawerski, Fundacja Rodzice dla Klimatu, Bydgoski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Zabierzowski Alarm Smogowy, Forum Terenów Zielonych, Fundacja Lepsze Niepołomice, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, osoby fizyczne MR, ES, AR	aby wydana była delegacja do wydania rozporządzeń w zakresie kontroli paliw biomasowych: rozporządzenia określającego sposób pobierania próbek oraz rozporządzenia określającego metody badania jakości paliw. Bez tych przepisów nie będzie możliwe prowadzenie pełnej kontroli jakości paliw biomasowych, co znacząco zwiększy ryzyko, że przyjęte przepisy nie będą przestrzegane. Inne ważne zmiany, których brakuje w zaproponowanej nowelizacji to: - zapis o obowiązkowym przeglądzie norm co 4 lata - odpowiednik art. 3a ust. 2a ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, który wprowadza obowiązek takiego przeglądu dla norm jakości węgla; - określenie wymagań jakościowych powinno być obligatoryjne, a nie fakultatywne dla wszystkich rodzajów biomasy, w tym brykietu i peletu z biomasy roślinnej oraz zrębki drzewnej i drewna kawałkowego (art 3c i 3d); - zapisy art 6d pkt. 5-8 obecnej ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, dotyczące zawartości świadectwa jakości węgla, odnoszą się jedynie do paliw węglowych. Należy je zmienić tak aby odnosiły się również do paliw biomasowych; - należy zmienić art. 11 ust. 1, który ustanawia system monitorowania i kontrolowania jakości paliw, o wymagania jakościowe ustalone dla paliw biomasowych; - należy zmienić art. 22 ust. 7a i 7b oraz art. 24 ust. 1a poprzez uzupełnienie ich o wzmiankę o wymaganiach jakościowych ustalonych dla paliw biomasowych.	Ujęte w projekcie zmiany przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowią pierwszy etap prac nad ustanowieniem kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania paliw stałych biomasowych w postaci peletu i brykietu drzewnego oraz nie drzewnego, a także zrębki drzewnej czy też drewna kawałkowego. Obecnie toczą się prace nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania kontrolowania jakości, w tym opracowania i ustanowienia metod badania jakości paliw, metod poboru próbek paliw oraz wzoru świadectw jakości oraz ustanowienie przepisów w zakresie naruszeń wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych. Zaproponowane zmiany zostaną rozważone.
--	--	--

18	Polski Alarm Smogowy, Krajowy Alarm Smogowy, Legionowski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Fundacja EkoLubusz, Lubuski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”, Pszczynski Alarm Smogowy, Gierałtowski Alarm Smogowy, Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Fundacja Zielone Kujawy, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Inicjatywa Smog Wawerski, Fundacja Rodzice dla Klimatu, Bydgoski Alarm Smogowy, Alarm Smogowy Pabianice, Zabierzowski Alarm Smogowy, Forum Terenów Zielonych, Fundacja Lepsze Niepołomice, Polski Klub Ekologiczny Okręg		W ustawie należy zapewnić Inspekcji Handlowej odpowiedni budżet na działania kontrolne wśród przedsiębiorców zajmujących się sprzedażą paliw biomasowych w zakresie zgodności tych paliw z wymaganiami jakościowymi, gdy zostanie przyjęte rozporządzenie w przedmiotowej sprawie. Przepisy te powinny wzorować się na Art 4 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1654 z późn. zm.).		Uwaga uwzględniona. Ujęte w projekcie zmiany przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowią pierwszy etap prac nad ustanowieniem kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania paliw stałych biomasowych w postaci peletu i brykietu drzewnego oraz nie drzewnego, a także zrębki drzewnej czy też drewna kawałkowego. Obecnie toczą się prace nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania jakości, w tym zapewnienie środków finansowych dla organów kontrolnych.
----	--	--	--	--	---

	Mazowiecki, osoby fizyczne MR, ES, AR				
19	Fundacja Frank Bold	Art. 1 pkt. 3 projektu dodający art. 18a do ustawy Prawo ochrony środowiska	Projektowane przepisy nie przewidują żadnej zewnętrznej sankcji w sytuacji nie wywiązania się z realizacji działań wskazanych w miejskim planie adaptacji przez gminę i przez podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. Jest wysoce prawdopodobne, że brak zewnętrznej sankcji spowoduje, iż plany te nie będą w rzeczywistości wykonywane. Dlatego też Fundacja proponuje wprowadzenie nadzoru innego podmiotu, np. wojewody na zasadzie art. 96a ustawy Prawo ochrony środowiska w połączeniu ewentualnie z karą pieniężną na zasadzie art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska (dalej: p.o.ś.).	Wprowadzenie nadzoru innego podmiotu, np. wojewody na zasadzie art. 96a ustawy Prawo ochrony środowiska w połączeniu ewentualnie z karą pieniężną na zasadzie art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska.	Uwaga nieuwzględniona Na tym etapie nie planuje się wprowadzania nadzoru nad wykonywaniem działań wskazanych w miejskim planie adaptacji, co wiązałoby się z dodatkowym obciążeniem jednostek kontrolujących i zwiększeniem wydatków.
20	Fundacja Frank Bold	Art. 1 pkt. 3 projektu dodający art. 18a do ustawy praw ochrony środowiska	W procedurze sporządzania i aktualizacji strategii rozwoju gminy, planów ogólnych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniać się będzie wnioski i rekomendacje, o których mowa w projektowanym art. 18a ust. 5 pkt. 7 ustawy p.o.ś. Będą to wnioski i rekomendacje sporządzane na podstawie projektowanego art. 18a ust. 5 pkt. 5, czyli części programowej miejskiego planu adaptacji. W części programowej znajdować się będą m.in. działania adaptacyjne do zmian klimatu, w tym opis, wskaźniki oraz harmonogram rzeczowo – finansowy tych działań. W ocenie Fundacji taka konstrukcja przepisów powoduje, iż nie jest pewne, że wszystkie działania adaptacyjne przewidziane w części programowej znajdują się we wnioskach i rekomendacjach, które to wnioski i rekomendacje będą wiążące przy procedurach planistycznych. Konieczna wydaje się zmiana przepisów tak aby wnioski i rekomendacje obejmowały wszystkie działania adaptacyjne lub też aby uwzględniane przy sporządzaniu dokumentów planistycznych były nie tylko wnioski i rekomendacje, ale również	Wprowadzenie zmiany do projektowanego art. 18a ust. 5 pkt. 7 p.o.ś., tak aby wnioski i rekomendacje uwzględniały wszystkie działania adaptacyjne ujęte w art. 18a ust. 5 pkt. 5 lit b p.o.ś. Albo Zmianę projektowanego art. 71 ust. 2a poś w ten sposób, że w dokumentach planistycznych uwzględniać się będzie nie tylko wnioski i rekomendacje, o których mowa w art. 18 ust. 5 pkt. 7, ale również część programową miejskiego planu adaptacji, o której mowa w art. 18 ust. 5 pkt. 5, a przede wszystkim działania adaptacyjne, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt. 5 lit. b p.o.ś.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z art. 18a ust. 5 pkt 7 wnioski i rekomendacje muszą być sporządzone na podstawie pkt 5. Oznacza to, że odnosi się to również do pkt 5 lit. b.

			część programowa, a przede wszystkim działania adaptacyjne (art. 18a ust. 5 pkt. 5 lit. b)		
21	Fundacja Frank Bold	Art. 1 pkt. 3 projektu dodający art. 18a do ustawy Prawo ochrony środowiska	Miejski plan adaptacji, jak każda inna uchwała, będzie mógł zostać na podstawie art. 101 ustawy o samorządzie gminnym zaskarżony do sądu administracyjnego przez każdego czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone. W ocenie Fundacji konieczne jest poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi o organizacje ekologiczne. Konieczność zapewnienia członkom społeczeństwa, w tym organizacjom ekologicznym, dostępu do sądowej procedury umożliwiającej kwestionowanie działań lub zaniechań władz publicznych naruszających prawo ochrony środowiska, wynika z art. 9 ust. 3 Konwencji z dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (dalej: Konwencja z Aarhus). Ponadto, art. 9 ust. 4 Konwencji wymaga, aby w procedurach o których mowa m. in. w art. 9 ust. 3 zapewnione były skuteczne środki zaradcze. 17 lutego 2005 r. do Konwencji z Aarhus przystąpiła Unia Europejska, wobec czego Konwencja stanowi obecnie część prawa UE, niezależnie od jej ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską. Prawo do sądu w sprawach dotyczących naruszenia praw i wolności zagwarantowanych prawem UE zostało przyznane wprost w art. 47 zd. pierwsze Karty praw podstawowych: Każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule.	Wprowadzenie przepisu przewidującego możliwość zaskarżenia do sądu administracyjnego uchwały przyjmującej miejski plan adaptacji przez organizację ekologiczną	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzenie zmian do procedowanego projektu wymagałoby ponownego przekazania dokumentu do rozpatrzenia przez Zespół do spraw programowania prac RM – w zakresie rewizji wniosku o wpis do wykazu. Konieczne byłoby również ponowienie opiniowania i uzgodnień międzyresortowych. Mając na uwadze powyższe, a także pilny charakter prac (związane są z KPO), tego typu zmiana nie może być dołączona do tego projektu.
22	Fundacja Frank Bold	Art. 1 pkt. 3 projektu dodający art. 18a ust. 18 do ustawy Prawo ochrony środowiska	Przepis ten przewiduje udział społeczeństwa w procedurze sporządzania miejskiego planu adaptacji na zasadach i w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie	Zapewnienie udziału społecznego w procedurze sporządzania miejskiego planu adaptacji na zasadzie udziału społecznego przewidzianego w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu	Uwaga nieuwzględniona Plan ogólny i miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego mają szczególny status – są aktami

			środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Z uwagi na fakt, iż miejski plan adaptacji jest dokumentem zastosowanie najpewniej miałyby przepisy z Rozdziału 3, tj. <i>Udział społeczeństwa w opracowaniu dokumentów</i>. W praktyce będzie to oznaczać, że konsultacjom będzie podlegać przygotowany już projekt dokumentu. Zasadniejsze wydaje się przeprowadzenie udziału społecznego na zasadach przewidzianych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W takim wypadku, po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania miejskiego planu adaptacji, burmistrz albo prezydent miasta powinien ogłosić w podjęciu uchwały, określając sposoby i miejsce składania wniosków do miejskiego planu adaptacji oraz termin ich składania, nie krótszy jednak niż 21 od dnia zawiadomienia. Zaś po przygotowaniu projektu miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu powinny zostać przeprowadzone konsultacje społeczne.	przestrzennym przy przyjmowaniu planu ogólnego lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	prawami miejscowego. Miejski plan adaptacji aktem prawa miejscowego nie będzie. W opinii projektodawcy nie jest więc zasadne szczegółowe regulowanie zasad udziału społecznego w procedurze jego sporządzania.
23	Fundacja Frank Bold	Art. 1 pkt. 3 projektu dodający art. 18a ust. 10 do ustawy praw ochrony środowiska	Projektowany art. 18a ust. 10 ustawy prawo ochrony środowiska przewiduje, że miejski plan adaptacji nie jest aktem prawa miejscowego. W takiej sytuacji plan ten nie będzie mógł przewidywać obowiązków skierowanych do podmiotów innych niż jednostki organizacyjne gminy. W ten sposób skuteczność planu będzie istotnie ograniczona. Fundacja poddaje pod rozagę dopuszczenie możliwość uznania części miejskich planów adaptacji za akt prawa miejscowego, tak aby móc wprowadzić obowiązki skierowane do innych podmiotów niż jednostki organizacyjne gminy oraz wskazania katalogu obowiązków czy ograniczeń, które w określonych sytuacjach będą mogły zostać przez gminę nałożone.	Uznanie fragmentu miejskiego planu adaptacji za akt prawa miejscowego, tak aby umożliwić uwzględnianie w nim obowiązków skierowanych do podmiotów innych niż jednostki organizacyjne gminy.	Uwaga nieuwzględniona Akt prawa miejscowego jest źródłem powszechnie obowiązujących norm, reguluje sposób zachowania różnych podmiotów. Strategia określa natomiast cele, kierunki działania i sposoby osiągnięcia tych celów. Miejski plan adaptacji będzie dokumentem strategiczno-wdrożeniowym, który ma na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu za pomocą realizacji konkretnych działań.
24	Fundacja Frank Bold	Art. 4 pkt 1	W wyliczeniu zawartym w projektowanym brzmieniu art. 1 ust. 2 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pominięto ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami.	1) w art. 1 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 72 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2004 r. – Prawo

			Pomimo że wyliczenie to ma charakter otwarty, to pominięcie ochrony jednego elementu środowiska może sugerować, że został on przez ustawodawcę uznany za mniej istotny. Tymczasem zanieczyszczenie powietrza pozostaje jednym z najistotniejszych problemów ekologicznych w Polsce i przyczynia się do dziesiątek tysięcy przedwczesnych zgonów każdego roku.	„3) wymagania ochrony środowiska, w tym: a) gospodarowania wodami, b) ochrony gruntów rolnych i leśnych, c) ochrony powietrza przez zanieczyszczeniami, d) ochrony złóż kopalin, e) zmniejszania podatności na zmiany klimatu;”	ochrony środowiska reguluje już obowiązek zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, w tym m.in. w szczególności przez uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, przy określaniu w planie ogólnym gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania.
25	Fundacja Frank Bold	Art. 6	Wprowadzono upoważnienie ustawowe do określenia w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw z biomasy, jednakże pominięto szereg niezbędnych zmian w ustawie o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (dale, bez których nie będzie możliwe skuteczne egzekwowanie przestrzegania tych wymagań. W projektowanym kształcie ustawa nie wprowadza obowiązku wystawienia świadectwa jakości paliw dla paliw z biomasy, nie określa sposobu poboru próbek paliw z biomasy oraz ich badania, nie ustanawia zakazu wprowadzania do obrotu paliw z biomasy niezgodnych z wymaganiami jakościowymi (a co za tym idzie, nie przewiduje żadnych sankcji za jego naruszenie), a nawet nie uwzględnia kontroli przestrzegania wymagań określonych dla paliw z biomasy jako elementu Systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw.	• W projektowanych art. 3b-3d ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (dalej: ustawa) należy sformułowanie „musi spełniać” zastąpić sformułowaniem „spełnia”. • Należy rozważyć zastąpienie projektowanych art. 3b-3d ustawy • Zawarte w projektowanych art. 3c i 3d ustawy upoważnienie wydania rozporządzeń ma charakter fakultatywny. Wskazane jest nadanie tym upoważnieniom charakteru obligatoryjnego. • Należy wprowadzić obowiązek wystawienia świadectwa jakości paliwa stałego dla paliw z biomasy, np. poprzez odpowiednią zmianę art. 6c ust. 1 ustawy. • Należy odpowiednio zmienić art. 6d pkt 5-8 ustawy, które obecnie odwołują się wyłącznie do wymagań określonych na podstawie art. 3a. • Należy zmienić art. 7 ust. 7a pkt 3 i ust. 8 pkt 3 ustawy poprzez uzupełnienie tych przepisów o	Uwaga uwzględniona Ujęte w projekcie zmiany przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowią pierwszy etap prac nad ustanowieniem kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania paliw stałych biomasowych w postaci peletu i bryketu drzewnego oraz niedrzewnego, a także zrębki drzewnej czy też drewna kawałkowego. Obecnie toczą się prace nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania kontrolowania jakości, w tym opracowania i ustanowienia metod badania jakości paliw, metod poboru próbek paliw oraz wzoru świadectw jakości oraz ustanowienie przepisów w zakresie naruszeń wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych.

				wzmiankę o wymaganiach jakościowych określonych dla paliw z biomasy. • Należy rozważyć zmianę art. 10 pkt 2 i uzupełnienie go o wzmiankę o wymaganiach jakościowych ustalonych dla paliw z biomasy. • Należy zmienić art. 11 ust. 1 poprzez uzupełnienie o wzmiankę o wymaganiach jakościowych ustalonych dla paliw z biomasy. • Należy rozszerzyć zawarte w art. 19b ustawy upoważnienie o wydania rozporządzenia w sprawie poboru próbek paliw stałych o paliwa z biomasy. • Należy zmienić art. 22 ust. 7a i 7b oraz art. 24 ust. 1a ustawy poprzez uzupełnienie ich o wzmiankę o wymaganiach jakościowych ustalonych dla paliw z biomasy. • Należy rozszerzyć zawarte w art. 26b ustawy upoważnienie do wydania rozporządzenia w sprawie badania jakości próbek paliw stałych o paliwa z biomasy.	Zaproponowane zmiany zostaną rozważone.
26	Fundacja Frank Bold	art. 9	O ile należy pozytywnie ocenić projektowaną propozycję doprecyzowania przepisów dot. analiz ryzyka związanego ze zmianami klimatu, dokonywanych w ramach postępowania w sprawie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko (postępowanie OOŚ), to należy zwrócić uwagę, że jest to propozycja niekompletna z poniżej wskazanych względów. W treści uzasadnienia przedmiotowego projektu słusznie wskazano, że postępowanie OOŚ jest właściwym etapem procesu inwestycyjno-	1) W art. 9 pkt 5 dodać lit. ab) w następującym brzmieniu: „pkt 5 otrzymuje brzmienie: <i>„5) opis wariantów uwzględniający szczególne cechy przedsięwzięcia lub jego oddziaływania, w tym: a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, b)</i>	Uwaga nieuwzględniona Uwagi wykraczają poza zakres projektu, dlatego nie mogą być uwzględnione. Propozycje w tym zakresie wymagają odrębnej analizy.

			budowlanego dla możliwości uwzględnienia analiz dot. ryzyka związanego ze zmianami klimatu z uwagi na fakt, że większość rozstrzygnięć w zakresie ostatecznego kształtu planowanego przedsięwzięcia nie została jeszcze podjęta oraz, że jest możliwe wariantowanie w zakresie dot. oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań na klimat, oraz odporność przedsięwzięć na zmiany klimatu. Fundacja zwraca uwagę, że na tzw. „wariantowanie”, o którym wspomniano w uzasadnieniu przedmiotowego projektu, składają się przede wszystkim przepisy art. 66 ust. 1 pkt 5, pkt 6, pkt 6a i pkt 7, a także art. 81 ust. 1 ustawy „ocenowej” (u.o.o.ś.). Należy podkreślić, że w związku z modyfikacjami w przepisach w zakresie „wariantowania”, dokonanych przez prawodawcę w poprzednich procesach legislacyjnych, obejmujących nowelizacje ustawy „ocenowej” tj.: 1) w ustawie nowelizującej z dnia 19 lipca 2019 r (Dz.U.2019.1712), w zakresie zmiany brzmienia treści art. 81 ust.1, regulującego możliwość wskazania do realizacji wariantu innego niż proponowany przez wnioskodawcę; 2) W ustawie nowelizującej z dnia 13 lipca 2023 r. (Dz.U.2023.1890) w zakresie zmiany brzmienia art. 66 ust. 1 pkt 5, regulującego sposób opracowania przez wnioskodawcę w „raporcie OOŚ” wariantów planowanego przedsięwzięcia, będących podstawą dokonywanej „analizy wariantowej”; doszło do istotnego osłabienia instrumentu „wariantowania” w postępowaniu OOŚ, który w obecnym kształcie, zdaniem Fundacji, jest sprzeczny z dyrektywą „EIA” oraz Konwencją z Aarhus (Dz.U.2003.78.706). Aktualne brzmienie art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś., wskazuje na wymóg opracowania w raporcie OOŚ,	<i>racjonalnego wariantu najkorzystniejszego dla środowiska - wraz z uzasadnieniem ich wyboru;”</i> 2) W art. 9 dodać pkt 6: Art. 81 ust 1 otrzymuje brzmienie: <i>„Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantie innym niż proponowany przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia.”</i>	
--	--	--	---	---	--

			poza wariantem wybranym do realizacji, jedynie racjonalnego wariantu alternatywnego, oraz fakultatywnie, racjonalnego wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Ponadto tylko wariant wybrany do realizacji wymaga uzasadnienia. Natomiast art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś., w brzmieniu sprzed nowelizacji z 13 lipca 2023 r., zasadniczo wskazywał na konieczność opracowania co najmniej 3 wariantów dla planowanego przedsięwzięcia wraz z koniecznością uzasadnieniem ich wyboru, co zgodnie utrwalonym orzecznictwem sądów administracyjnych umożliwiałoby utworzenie „siatki porównawczej, na gruncie której organ weryfikuje proponowany wariant, który może być zaakceptowany przez niego (Por. wyrok NSA z 20.04.2021 r., III OSK 376/21). Brzmienie art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś. sprzed nowelizacji z 13 lipca 2023 r., spełniało również minimalne wymagania dyrektywy „EIA”. Zgodnie z jej art. 5 ust. 1 lit d, wnioskodawca jest zobowiązany do przedłożenia raportu OOŚ, który zawiera: „opis rozsądnych rozwiązań alternatywnych rozważanych przez wykonawcę, które są odpowiednie dla przedsięwzięcia i jego specyfiki, a także wskazanie głównych powodów wyboru danej opcji, z uwzględnieniem wpływu przedsięwzięcia na środowisko”. Ponadto zgodnie z treścią jej Załącznika IV pkt 2: „Opis przedsięwzięcia zawierający w szczególności: (...) Opis rozsądnych rozwiązań alternatywnych (na przykład związanych z projektem przedsięwzięcia, technologią, lokalizacją, wielkością i skalą) rozpatrywanych przez wykonawcę, które są istotne dla proponowanego przedsięwzięcia oraz jego cech charakterystycznych, i podanie głównych powodów wyboru danej opcji, wraz z porównaniem wpływu na środowisko. Przepisy dyrektywy EIA dot. „rozwiązań” alternatywnych, innych niż wariant wybrany do realizacji przez wnioskodawcę, posługują się liczbą mnogą oraz		
--	--	--	--	--	--

			wskazują na konieczność uzasadnienia każdego z nich. W związku z powyższym należy przywrócić brzmienie art. 66 ust. 1 pkt 5, sprzed nowelizacji z 13 lipca 2023 r., tak aby był on zgodny z ww. minimalnymi wymaganiami dyrektywy „EIA”. Co istotne w kontekście proponowanych w niniejszym projekcie przepisów tj. art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. cb) w zw. z pkt 1b) w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 6, „wariantowanie” obligujące wnioskodawcę do opisanie co najmniej 3 wariantów planowanego przedsięwzięcia wraz z ich uzasadnieniem, pozwoli rzetelnie i wszechstronnie uwzględnić analizy dot. ryzyka związanego ze zmianami klimatu. Aby jednak „wariantowanie” spełniało swoją funkcję w ramach postępowania OOS, a także spełniało wymagania art. 6 ust. 4 Konwencji z Aarhus, zgodnie z którym: „Każda ze Stron umożliwi udział społeczeństwa na tyle wcześnie, że wszystkie warianty będą jeszcze możliwe, a udział społeczeństwa może być skuteczny”, poza ww. zmianą brzmienia art. 66 ust. 1 pkt 5, należy również zmienić aktualne brzmienie art. 81 ust. 1 u.o.o.ś., i przywrócić jego brzmienie sprzed nowelizacji z 19 lipca 2019 r. Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 81 ust.1 u.o.o.ś.: „Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika brak możliwości realizacji przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji, spośród wariantów, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5, wariant dopuszczony do realizacji. W przypadku braku możliwości realizacji przedsięwzięcia w wariantach, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5, oraz w przypadku braku zgody wnioskodawcy na wskazanie w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach		
--	--	--	--	--	--

			wariantu dopuszczonego do realizacji, organ odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia.” W praktyce postępowań OOS jest to przepis martwy. Trudno sobie wyobrazić przypadek, w którym inwestor do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach załącza raport OOS, którego wariant preferowany przez wnioskodawcę jest niemożliwy do realizacji. W związku z powyższym, nawet jeżeli w toku postępowania OOS, w tym w zw. z udziałem społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji, zasadny do realizacji byłby inny wariant planowanego przedsięwzięcia, Organ nie ma możliwości zastosowania art. 81 ust. 1, z uwagi na konieczność wykazania spełnienia przesłanki „braku możliwości realizacji przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę”. Art. 81 ust. 1 u.o.o.ś., w brzmieniu sprzed nowelizacji z 19 lipca 2019 r., wskazywał, że: „Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany przez wnioskodawcę, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, za zgodą wnioskodawcy, wskazuje w decyzji wariant dopuszczony do realizacji lub, w razie braku zgody wnioskodawcy, odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia”. Należy wskazać, że skorzystanie przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z art. 81 ust. 1 u.o.o.ś., w brzmieniu sprzed nowelizacji z 19 lipca 2019 r., musiało być uzasadnione okolicznościami konkretnej sprawy oraz wynikiem przeprowadzonego wcześniej postępowania OOS, a w związku z tym mieć uzasadnienie prawne i faktyczne odzwierciedlone w zgromadzonym materiale dowodowym. Z tego względu Fundacja wskazuje na konieczność rozważenia zmiany aktualnego brzmienia art. 81 ust. 1 u.o.o.ś., tak aby właściwy organ w niezbędnych przypadkach		
--	--	--	---	--	--

			mógł wskazać do realizacji inny wariant niż wybrany przez wnioskodawcę. Warto zwrócić uwagę, że na problemy dot. „wariantowania” w kontekście aktualnego brzmienia art. 66 ust. 1 pkt 5 i art. 81 ust. 1 u.o.o.ś. zwraca się uwagę również wśród przedstawicieli doktryny prawa ochrony środowiska (Por. Otawski Piotr, Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz. 2024, 3. wydanie, art. 66; art. 81.).		
27	Fundacja Frank Bold	Art. 12	Obecna propozycja nie rozstrzyga w jakim terminie należy poddać aktualizacji uznane za miejskie plany adaptacji dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1. Niejasne jest czy 6 letni termin aktualizacji wynikający z art. 18a ust. 23 należy liczyć od dnia pierwotnego przyjęcia wskazanych wyżej dokumentów, czy też od dnia, w którym zostały one uznane za miejskie plany adaptacji w rozumieniu projektowanej ustawy. Interpretacja, zgodnie z którą aktualizacja ma być przeprowadzona dopiero 6 lat po uznaniu tych dokumentów za miejskie plany adaptacji doprowadzi do tego, że będą one obowiązywały znacznie dłużej niż miejskie plany adaptacji opracowywane na mocy proponowanych przepisów. Sytuacja taka, biorąc przede wszystkim pod uwagę w jakich miastach do tej pory opracowywano te dokumenty, nie wydaje się korzystana. Z tego względu za pożądane wydaje się wprowadzenie krótszego okresu pierwszej aktualizacji takich dokumentów.	Art. 12 ust. 4 Pierwszej aktualizacji dokumentów o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o których mowa w ust. 1, dokonuje się nie później niż po 3 latach po uznaniu ich za miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1.	Uwaga uwzględniona Dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, uchwalone przed wejściem w życie ustawy i uznane za miejskie plany adaptacji, których termin aktualizacji – zgodnie z obecnym art. 18b ust. 6 (co 6 lat) – przypada w terminie 30 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, powinny zostać zaktualizowane w tym terminie.

28	Fundacja Frank Bold	Art. 12 ust. 3	Omyłkowo w art. 12 ust. 3 zawarto odwołanie do art.18a ust. 22. Prawidłowe odwołanie powinno kierować do art. 18a ust. 23.	Dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o których mowa w ust. 1, zachowują ważność i mogą być zmieniane, w tym aktualizowane, zgodnie z art. 18a ust. 23 ustawy zmienianej w art. 1.	
29	GREEN REV INSTITUTE	art. 1 pkt 3 Projektu art. 18a ust. 5 Ustawy zmienianej	Uwzględnienie w ramach nowelizacji zagadnień związanych z lokalnym bezpieczeństwem żywnościowym, w tym przede wszystkim o rozważenie możliwości uwzględnienia w Miejskich Planach Adaptacji kwestii związanych z transformacją systemu żywnościowego, w tym w szczególności poprzez implementowanie przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach lokalnych polityk żywnościowych założeń programu Roślinna Szkoła. Pełne stanowisko Green REV Institute ujęte zostało w piśmie.	„Miejski plan adaptacji zawiera co najmniej: 31) koncepcję lokalnej polityki żywnościowej realizowanej przez instytucje publiczne, w szczególności takie jak żłobki, przedszkola oraz szkoły, uwzględniającej postulaty zielonej transformacji i bezpieczeństwa żywnościowego”.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy określa obligatoryjne części miejskiego planu adaptacji. Miasto może jednak uwzględnić dodatkowe elementy.
30	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Propozycja zmiany w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496)	Proponuje się wydłużenie terminu realizacji porozumienia, o którym mowa w art. 11c ust. 4 odpowiednio do 5 lat i 6 lat oraz zmianę liczby odniesienia budynków jednorodzinnych na terenie gminy na liczbę budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych;	Art. 11c ust. 4 Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, jest zawierane na wniosek gminy lub innych podmiotów, o których mowa w ust. 1a, na okres nie dłuższy niż: 1) 5 lat - w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie nie większej niż 2% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, w której istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych; 2) 6 lat - w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie większej niż 2% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, w której istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych;	Uwaga częściowo uwzględniona Zgodnie z projektowanymi przepisami przejściowymi do projektu ustawy o wspieraniu ... podmioty, które zawarły porozumienie na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych przed dniem 1 stycznia 2024 będą mogły wydłużyć okres ich realizacji do 4 lub 5 lat w zależności od ilości realizowanych przedsięwzięć niskoemisyjnych. Ze względu na konieczność rozliczenia zawartych porozumień do 2028 r. nie jest możliwe wydłużenie zawartych przed 1 stycznia 2024 r. porozumień dłużej niż na zaproponowany powyżej okres.

31	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Art. 10 ustawy zmieniającej (UC 33) Propozycja zmiany w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496)	Zniesienie minimalnej liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych dla gmin poniżej 100 tysięcy mieszkańców, o której mowa w art. 11 c ust 1 pkt. 1 oraz obowiązku spełnienia wymagań określonych w art. 11c ust. 1 pkt. 2-3 zgodnie z art. 11 c ust. 1a dla wszystkich gmin z osobna w przypadku porozumienia dla więcej niż jednej gminy. Proponuje się spełnienie tych wymagań dla sumy przedsięwzięć niskoemisyjnych zgłoszonych objętych porozumieniem.	Art. 11c. [Współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków Funduszu] 1. Przedsięwzięcia niskoemisyjne są współfinansowane ze środków Funduszu na podstawie porozumienia zawieranego w imieniu i na rzecz ministra właściwego do spraw klimatu przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwany dalej "Narodowym Funduszem", z gminą, jeżeli na jej obszarze obowiązuje uchwała, o której mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, oraz gmina zobowiąże się do: 1) wykreślono; 2) wymiany lub likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych lub systemów podgrzewających wodę użytkową, o których mowa w art. 2 pkt 1b lit. a-ba, w nie mniej niż 80% budynków mieszkalnych jednorodzinnych, o których mowa w pkt 1; 3) zmniejszenia zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania budynku mieszkalnego jednorodzinnego i podgrzewania wody użytkowej, liczonego łącznie dla wszystkich przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w pkt 1, na poziomie nie mniejszym niż 30% energii finalnej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2166 oraz z 2023 r. poz. 1681), z wyłączeniem przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w ust. 3a;	Uwaga częściowo uwzględniona. Zniesienie wymogów dotyczących min. liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w art. 11 c ust 1 pkt. 1 oraz obowiązku spełnienia wymagań określonych w art. 11c ust. 1 pkt. 2-3 zgodnie z art. 11 c ust. 1a spowoduje możliwość zawierania porozumienia przez gminy dla pojedynczych budynków co nie wydaje się zasadne - takie możliwości funkcjonują w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” i nie ma sensu powielać funkcjonującego już rozwiązania, ponadto zmniejszy to znacznie oczekiwany efekt ekologiczny Programu i opłacalność jego obsługi. Jednocześnie wychodząc naprzeciw oczekiwaniom, w zmienianym art. 11c ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków zmniejszono minimalną liczbę budynków objętych przedsięwzięciami termomodernizacyjnymi z 20 na 10.
----	-------------------------------------	---	---	--	---

				4) zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych pochodzących z dochodów własnych lub ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których suma stanowi 30% kosztów realizacji porozumienia, a w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000 - więcej niż 30% kosztów realizacji porozumienia, 1a. Stroną porozumienia, o którym mowa w ust. 1, reprezentującą gminy i wykonującą ich prawa i obowiązki wynikające z realizacji i zapewnienia utrzymania efektów przedsięwzięć niskoemisyjnych, może być związek międzygminny w rozumieniu art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), powiat lub związek metropolitalny utworzony na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578), przy czym warunki wskazane w ust. 1 pkt. 2-3 muszą być spełnione w przeliczeniu na liczbę przedsięwzięć realizowanych w ramach całego Porozumienia, natomiast warunek wskazany w ust. 1 pkt. 4 musi być spełniony indywidualnie przez każdą gminę, na obszarze której będą realizowane przedsięwzięcia niskoemisyjne.	
32	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	dodanie art. 4a do ustawy zmieniającej (UC 33) Propozycja zmiany w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku	Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej uzm) związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne w zakresie: 1) kształtowania ładu przestrzennego;	W treści projektu ustawy dodaje się art. 4a w brzmieniu: „W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578) wprowadza się następujące zmiany:	Uwaga uwzględniona

		metropolitalnym województwie śląskim	w 2) rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego; 3) planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także zrównoważonej mobilności miejskiej; 4) metropolitalnych przewozów pasażerskich; 5) współdziałania w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego; 6) promocji związku metropolitalnego i jego obszaru. Jednocześnie zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej uzm) – związek metropolitalny opracowuje strategię rozwoju związku. Do strategii rozwoju związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 10e ust. 2–4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) (dalej usgm). Ponadto w myśl art. 12a ust. 6 uzm strategia rozwoju związku metropolitalnego jest przyjmowana przez zgromadzenie związku metropolitalnego, w drodze uchwały, jako strategia rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z projektowanymi zmianami (art. 2 pkt 2 ustawy zmieniającej - projekt UC 33) nowe brzmienie art. 10e ust. 3 pkt 1 usgm wskazuje, że teraz strategia rozwoju będzie określać cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Ustawodawca wskazuje zatem	1) w art. 12 w ust. 1 kropkę w pkt 6 zastępuje się średnikiem oraz po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu: „7) prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu;” 2) art. 12a ust. 7 otrzymuje brzmienie: „7. Strategia rozwoju związku metropolitalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gmin wchodzących w skład związku albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju związku metropolitalnego stosuje się ust. 3–6.”	
--	--	--------------------------------------	--	--	--

			nowe cele strategiczne dotychczas nieuwjmowane w Strategii. Projektowane zmiany ustawowe (art. 8 pkt 1 ustawy zmieniającej - projekt UC 33) dotyczą również wniosków z diagnozy jakie powinna zawierać Strategia rozwoju. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju: „Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno – środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.” Tu również Ustawodawca wskazuje na nowy obszar diagnozy jakim jest sytuacja klimatyczno – środowiskowa. Jednocześnie zgodnie z art. 10e ust. 2 usgm gminy przygotowują strategię rozwoju, która jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę. Taką strategią rozwoju ponadlokalnego jak wskazano powyżej jest strategia rozwoju związku metropolitalnego. Jeżeli zatem związek metropolitalny ma opracowywać strategię rozwoju związku i określać w niej cele strategiczne w wymiarze klimatyczno – środowiskowym, a gminy członkowskie mają zachować spójność swojej strategii ze strategią związku również w wymiarze klimatyczno – środowiskowym (a tak wynika z projektowanych przepisów) zasadnym jest wskazanie wprost w art. 12 ust. 1 uzm zadania polegającego na prowadzeniu działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu. Jednocześnie należy uspoźnić wymagania kiedy strategia rozwoju związku metropolitalnego		
--	--	--	---	--	--

			wymagać będzie aktualizacji, podobnie jak ma to miejsce w przypadku pozostałych strategii. Powyższa propozycja pozwoli na zachowanie spójności już uchwalonych przepisów oraz projektowanych zmian ustawowych dotyczących konieczności podejmowania działań na rzecz klimatu. W innym przypadku mogą pojawiać się wątpliwości interpretacyjne.		
33	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Dodanie w art. 4a do ustawy zmieniającej (UC 33) punktu 3 Propozycja zmiany w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim	W chwili obecnej na obszarze województwa śląskiego proces zagospodarowania odpadów, których nie można przekazać do składowania (z uwagi na ich wartość opałową) oraz nie można ich poddać procesom recyklingu odbywa się jedynie w dwóch instalacjach współspalających odpady tj. Fortum Silesia S.A. w Zabrze oraz Cemex Polska sp. z o. o. Cementownia Rudniki. W instalacjach tych w 2021 roku (według projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2023 – 2028 (dalej wpgo)) zagospodarowano łącznie 76 000 Mg odpadów pochodzących z województwa. Potrzeby regionu są jednak wielokrotnie większe. Zgodnie z projektem wpgo potrzeby w zakresie zagospodarowania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych (RDF/balast/ i stabilizatu (odsiew na sicie 20mm)) wynoszą w 2024 roku 729 234 Mg. Pomimo wdrażania w kolejnych latach gospodarki o obiegu zamkniętym potrzeby te nadal będą wysokie i w 2034 roku będą wynosić 516 722 Mg rocznie. W samej tylko Metropolii zapotrzebowanie na moce przerobowe instalacji termicznego przekształcania odpadów przekracza 250 000 Mg rocznie. Jednocześnie pomimo wpisania do poprzednio obowiązującego Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego wielu inwestycji z zakresu termicznego przekształcania odpadów żadnej (poza blokiem wielopaliwowym w	W treści projektu ustawy w art. 4a: „W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578) dodaje się punkt 3: „3) w art. 12 w ust. 1 dodaje się pkt 8 w brzmieniu: „8) metropolitalnej gospodarki odpadami powstałymi z przetworzenia odpadów komunalnych.””	Uwaga nieuwzględniona Propozycja dodania nowego przepisu do tej ustawy wykracza poza zakres przedmiotowy procedowanego projektu i tym samym wniosku o wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

			elektrociepłowni Fortum Silesia S.A.) nie udało się zrealizować. Podyktowane jest to faktem, że zgodnie z przepisami ucpg „właścicielem odpadów” są gminy i tylko one mogą udzielić gwarancji strumienia w długim horyzoncie czasu, niestety działając indywidualnie są zbyt małe aby zagwarantować odpowiednią wielkość strumienia, dlatego też potrzebny jest lider. Takim wydaje się być naturalnie GZM, gdyż Metropolia została powołana do rozwiązywania wyzwań ponadlokalnych wykraczających swym zakresem poza jedną gminę. Stąd Zgromadzenie GZM (składające się z wójtów, burmistrzów, prezydentów miast gmin członkowskich GZM) podjęło uchwały nr: - XX/145/2019 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie wyrażenia woli podjęcia działań w zakresie realizacji przedsięwzięć zmierzających do powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów, - nr XXV/185/2020 z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, której celem miała być organizacja i przygotowanie procesu inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych. Niestety uchwała nr XXV/185/2020 została unieważniona rozstrzygnięciem wojewody śląskiego o sygn.. NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 r. Jako przyczynę unieważnienia uchwały wskazano brak kompetencji ustawowych GZM w tym zakresie. Również wyrok WSA w Gliwicach w tej sprawie był niekorzystny dla GZM a więc również dla gmin ją tworzących (obecnie sprawa oczekuje na rozstrzygnięcie w NSA).		
--	--	--	---	--	--

			Równolegle podjęto starania o zmianę przepisów tak aby GZM mogła bez przeszkód podjąć się działań na rzecz rozwoju obszaru związku metropolitalnego także w zakresie zagospodarowania odpadów z uwagi na brak odpowiedniej ilości instalacji. Wprowadzając w 2021 roku, na skutek apeli jednostek samorządu terytorialnego oraz samej Metropolii, regulacje m. in. w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024r., poz. 399) (dalej ucpG) Ustawodawca zauważył rolę związku metropolitalnego w zakresie prowadzenia działań ponadlokalnych związanych z kwestiami środowiskowymi w kontekście właściwego zagospodarowania odpadów powstałych z przetwarzania odpadów komunalnych. Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024r., poz. 399) (dalej ucpG) „4. Rada gminy lub zgromadzenie związku metropolitalnego może postanowić o zapewnieniu budowy, rozbudowy, modernizacji, utrzymaniu i eksploatacji własnej lub wspólnej z inną gminą lub gminami, lub wspólnej ze związkiem metropolitalnym instalacji do przetwarzania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i zasadą bliskości, jeżeli na lokalnym rynku brak jest takich instalacji lub istniejące instalacje mają niewystarczające moce przerobowe.”; Jednakże Sejm RP na posiedzeniu w dniu 11 sierpnia 2021 roku nie uwzględnił poprawki Senatu RP dotyczącego wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim (dalej uzM) w zakresie dodania zapisów wskazujących, że metropolitalna gospodarka odpadami powstałymi z przetworzenia odpadów komunalnych jest zadaniem związku tak aby		
--	--	--	---	--	--

			zachować spójność przepisów ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim z przepisami innych ustaw. Dodanie tego zapisu w uzm jest bardzo ważne i istotne gdyż pozwoli uspoźnić przepisy ucpg z uzm oraz pozwoli w przyszłości uniknąć wszelkich wątpliwości natury prawnej związanych z kompetencjami GZM do podjęcia działań w zakresie zagospodarowania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych. Niestety należy przy tym odnotować fakt, że dalszy brak możliwości działania w tym zakresie przez GZM będzie utrudniać gminom wypełnienie wymagań dotyczących osiągnięcia określonych przepisami prawa związanych z ograniczeniem masy odpadów komunalnych poddawanych składowaniu. Brak wystarczającej ilości instalacji może także powodować próby nielegalnego pozbywania się odpadów przez nieuczciwych przedsiębiorców. W związku z powyższym proponowana zmiana przepisów prawa obszarze środowiskowym jest zasadna i potrzebna.		
34	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć Obywatelski ruch na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej Więcej Niż	Zmiana w treści ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o Odnawialnych źródłach energii: Z: Art. 38e. [Warunki konieczne do spełnienia przez spółdzielnię energetyczną] 1. Spółdzielnia energetyczna spełnia łącznie następujące warunki: 1) prowadzi działalność na	1. Wnioskujemy o rozszerzenie terenu działalności spółdzielni energetycznej na 5 gmin. Zmiana wynika z naszych doświadczeń z pracy ze spółdzielcami, kiedy często liczba zainteresowanych podmiotów wykracza poza 3 gminy. 2. Wnioskujemy o taką zmianę obecnie obowiązujących przepisów dotyczących spółdzielni energetycznych, aby umożliwić powstawanie tego typu podmiotów także w miastach. Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, jego celem jest "wsparcie przedsięwzięć prośrodowiskowych prowadzonych zarówno na szczeblu centralnym jak i samorządowym, w szczególności mając na uwadze działania	Na: Warunki konieczne do spełnienia przez spółdzielnię energetyczną] 1. Spółdzielnia energetyczna spełnia łącznie następujące warunki: 1) prowadzi działalność na obszarze nie więcej niż 5 gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą;	Uwaga nieuwzględniona Zakres uwagi dotyczy propozycji zmiany przepisów do ustawy nieuwzględnionej w Wniosku o wpis do Wykazu prac programowych i legislacyjnych Rady Ministrów. Propozycja nowego przepisu wykracza poza zakres przedmiotowy ustawy.

	Energia	obszarze gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej lub na obszarze nie więcej niż 3 tego rodzaju gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą;	dotyczące adaptacji do zmian klimatu, poprawy jakości powietrza oraz usprawnienia systemu zarządzania emisjami.”. Jednym z najważniejszych narzędzi służących adaptacji do zmiany klimatu i poprawie jakości powietrza jest rozwój obywatelskiej, rozproszonej energetyki odnawialnej. Jej rozwój umożliwia obniżenie emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie zależności od energetyki zawodowej, wytwarzającej energię często dziesiątki kilometrów od miejsca jej odbioru. Taki centralistyczny system energetyczny jest wrażliwy na zniszczenia i utrudnienia, związane z np. konsekwencjami katastrof naturalnych. Energetyka rozproszona zwiększa indywidualne, lokalne i krajowe bezpieczeństwo energetyczne oraz odporność na kryzysy energetyczne, także w miastach, czym zwiększa ich możliwości w zakresie adaptacji. Rozproszoną energetykę obywatelską można rozwijać na wiele sposobów, poprzez rozwój prosumeryzmu, klastrów energii czy też spółdzielni energetycznych. Jednak te ostatnie, zgodnie z zapisami ustawy o OZE, nie mogą powstawać na terenie gmin miejskich. Jest to niezrozumiałe i niczym nieuzasadnione ograniczenie rozwoju rozproszonej, odnawialnej energetyki. Spółdzielnie energetyczne powinny móc powstawać także w miastach, dzięki czemu ich mieszkańcy uzyskaliby możliwość współpracy w produkcji taniej, czystej i lokalnej energii. Jest to postulat szeroko wspierany w rozmaitych publikacjach eksperckich poświęconych energetyce obywatelskiej, jak chociażby w raporcie “Spółdzielnie energetyczne w Polsce. Społeczne uwarunkowania ich powstawania.”. Rozwiązanie to jest też popierane przez zdecydowaną większość obywateli i obywaterek. Ogólnopolski Panel Obywatelski o kosztach energii zorganizowany przez Fundację Stocznia w roku 2022 wskazał “19e. Umożliwienie rozwoju		
--	---------	---	---	--	--

			wspólnot energetycznych w miastach, a nie tylko w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich“ jako jedną z kluczowych rekomendacji panelu obywatelskiego, popieraną przez 95% wylosowanych do udziału w nim obywateli i obywaterek, których wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie, płeć itp. odpowiadały danym demograficznym dla naszego kraju.		
35	Instytut na Rzecz Ekorozwoju	Art. 1 pkt 3	Zaniechanie nałożenia na samorządy – w tym przypadku samorządy miejskie o liczbie mieszkańców powyżej 20 tys. – obowiązku sporządzania nowego dokumentu pn. miejski plan adaptacji. Rozwiązania alternatywne Liczne argumenty przeciwko wprowadzeniu nowego dokumentu planistycznego wyłożyliśmy w naszym raporcie problemowym pt. „Energia i klimatu – wyzwania przed nową kadencją samorządów w Polsce”, który został przesłany do Minister Klimatu i Środowiska 15 maja 2024 r. Uważamy, iż przed wprowadzeniem nowych lub zmianą istniejących dokumentów w pierwszej kolejności należy dokonać analizy systemu planowania ochrony środowiska i klimatu w gminach, w tym z uwzględnieniem innych dokumentów planistycznych, niż te wprowadzone do porządku prawnego ustawą Prawo Ochrony Środowiska. Należy także wziąć pod uwagę obowiązki, które są nakładane na państwa członkowskie w związku z planowaniem ochrony klimatu przez instytucje Unii Europejskiej oraz ich wskazówki w tym względzie.		Uwaga nieuwzględniona Intencją ustawodawcy jest wprowadzenie systemowego działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnym. W celu zapewnienia porównywalności miejskich planów adaptacji sporządzanych przez różne miasta w projekcie ustawy zostały określone części składowe dokumentu. Wymóg standaryzacji podyktowany jest również wolą zapewnienia jednolitego zakresu danych przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast do IOŚ-PIB w sprawozdaniach z monitorowania. Usunięcie części analitycznej i planistycznej sprawy, że niemożliwe będzie ocenienie podatności miasta na zmiany klimatu oraz określenie celów i działań adaptacyjnych. Ponadto z analiz MKiŚ wynika, że 68% miast wielkości równej i powyżej 20 tys. mieszkańców przystąpiło do opracowania MPA jako oddzielnego dokumentu, w tym 51% przyjęły je uchwałą.
36	Instytut na Rzecz Ekorozwoju		Wprowadzenie nowych treści w zakresie łagodzenia i przystosowania do zmian klimatu do porządku planowania w samorządach lokalnych		Uwaga nieuwzględniona

			nie musi odbyć się za pomocą wprowadzenia obowiązku przygotowania nowego rodzaju dokumentu. Naszym zdaniem istnieje potrzeba wpisowania tych nowych treści w istniejące już dokumenty planistyczne. Zwłaszcza, iż naszym zdaniem istnieje konieczność podkreślenia, że dotychczasowe dokumenty planistyczne w ochronie środowiska istnieją, są potrzebne i ważne. Dotyczy to głównie Programów Ochrony Środowiska, które zwłaszcza w mniejszych miastach, powiatach i gminach są przygotowywane bez wiary w ich sens. Śledzimy rynek zamówień publicznych na te dokumenty. Niestety w większości zamówień może wziąć udział tylko zamawiający, który wykonał w ciągu ostatnich 3 lub 5 lat co najmniej 1, 2 lub 3 tego typu dokumenty. Tajemnicą publiczną jest wykonywanie kolejnych tego typu dokumentów metodą „kopiuj-wklej”. Także dla kilkudziesięciotysięcznej gminy w 2023 roku spotkaliśmy się z ceną poniżej 10 tys. złotych za dwa dokumenty – Program Ochrony Środowiska i Miejski Plan Adaptacji. Gmina tego wykonawcę przyjęła. Nałożenie obowiązku tworzenia nowego dokumentu planistycznego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska może utwierdzić samorządy w przekonaniu, że wcześniej nałożone obowiązki planistyczne są mniej ważne i jeszcze pogorszyć jakość przygotowywania Programów Ochrony Środowiska. Warto także zwrócić uwagę, że samorządy przygotowują je, aż co 3 lata, a co 2 lata muszą sporządzać raporty z ich realizacji – niebezpiecznie dubluje to proponowany mechanizm monitoringu obowiązkowych miejskich planów adaptacji. Teoretycznie aż 80% samorządów lokalnych Programy Ochrony Środowiska posiada, a przecież to jest dokument obowiązkowy.		Ewentualne zmiany w regulacjach dotyczących programów ochrony środowiska wymagają przeprowadzenia uprzednio szerszych analiz i ewaluacji.
--	--	--	--	--	--

			Co więcej planowane do wprowadzenia miejskie plany adaptacji mają zawierać jako obowiązkową treść w postaci koncepcji zazieleniania miasta oraz koncepcji zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Według wytycznych dotyczących tworzenia Programów Ochrony Środowiska powinny zawierać one m.in. następujące wskaźniki realizacji, które na pewno będą dublować treść miejskich planów adaptacji: pojemność obiektów małej retencji wodnej, objętość retencjonowanej wody, powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w miastach, powierzchnia gruntów zalesionych. Włożenie analiz i treści dotyczących łagodzenia i przystosowania do zmian klimatu do Programów Ochrony Środowiska będzie pożyteczne także dlatego, że również dla Programów Ochrony Środowiska można wprowadzić mechanizm przeglądu raportów z ich wykonania przez osobną instytucję powołaną do tego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska – może to być – jak to się proponuje dla miejskich planów adaptacji – Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Nie zakłóci to możliwości raportowania postępów w działaniach adaptacyjnych do instytucji Unii Europejskiej.		
37	Instytut na Rzecz Ekorozwoju		Przepisy dotyczące włączenia adaptacji do zmian klimatu do procesów i działań w zakresie planowania przestrzennego za słuszne, potrzebne i dobrze przemyślane. Naszym zdaniem ich wdrożenie nie zależy od konieczności lub nie przygotowania miejskich planów adaptacji przez samorządy lokalne. Poszczególne analizy adaptacyjne mają bowiem charakter uniwersalny, a praktyka innych krajów europejskich, m.in. wskazane w ocenie skutków regulacji praktyki z Wielkiej Brytanii i Danii wskazują na to, że jest możliwość wprowadzenia analiz adaptacyjnych do planowania przestrzennego bez konieczności tworzenia osobnych miejskich planów adaptacji.		Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres ustawy i dotyczy rozporządzenia. Przepisy regulujące zawartość prognozy oddziaływania na środowisko są spójne z transponowaną dyrektywą SEA, w tym przypadku z jej załącznikiem I. Wobec istotności aspektów "klimatycznych" ze zrozumieniem należy przyjąć propozycję zmian w tym zakresie.

			Naszym zdaniem działania Ministerstwa Klimatu i Środowiska powinny być w tym kierunku aktywniejsze, szersze i odważniejsze. Widzimy przede wszystkim konieczność odnowienia treści Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych. Zakres sporządzania tych opracowań umożliwia wprowadzenie doń treści związanych z analizami w zakresie adaptacji do zmian klimatu, a w szczególności: - wprowadzenie w par. 6 do rozporządzenia obowiązku realizacji w opracowaniu analizy narażenia obszaru na zmiany klimatu; - wprowadzenie w par. 7 do rozporządzenia obowiązku zawarcia w dokumencie treści kartograficznych związanych z analizami w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Widzimy także potrzebę wdrożenia projektów, które by umożliwiły praktyczne pokazanie samorządom, jak integrować zagadnienia adaptacji do zmian klimatu do planowania przestrzennego. Uważamy, że we współpracy z ekspertami oraz ministerstwami posiadającymi kompetencje ustawowe w zakresie planowania przestrzennego, Ministerstwo Klimatu i Środowiska mogłoby stworzyć program badawczo-wdrożeniowy mający na celu tworzenie pilotażowych i instruktarzowych rozwiązań planistycznych na gruncie polskiej praktyki.		
	Instytut na Rzecz Ekorozwoju		Analogicznie do doprecyzowania przepisów dotyczących ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć należy także doprecyzować przepisy dotyczące prognoz oddziaływania na środowisko planów i programów. W art. 51, ust. 2, p 2e) Prawa Ochrony Środowiska należy rozszerzyć i wyjaśnić co oznacza analiza w zakresie klimatu, np. poprzez następujące sformułowanie „klimat – łagodzenie i przystosowanie do zmian klimatu”, albo w inny analogiczny sposób.		Uwaga nieuwzględniona Dyrektywa SOOŚ nie została w tym zakresie znowelizowana i nie wprowadza takiego wymogu, dlatego proponowana nowelizacja wykraczałaby poza transpozycję prawa UE.

38	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kominki i Piece	Art. 6	Wnosi się o usunięcie z projektu Ustawy w całości zapisów: „Art. 3d. 1. Biomasa pozyskana z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczania do obrotu w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2, musi spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów. 2. Minister właściwy do spraw klimatu oraz minister właściwy do spraw energii mogą określić, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe z uwzględnieniem ich objętości dla biomasy pozyskanej z drzew lub krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczania do obrotu w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.”, które miałyby być dodane do Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846 i 1681)	Drewno w przeciwieństwie do pelletu jest paliwem nieprzetworzonym, gotowym do użycia po osiągnięciu odpowiednio niskiej wilgotności. Jest to zatem jedyny parametr, który mógłby podlegać regulacji w drodze rozporządzenia. Parametr ten jednak został już uregulowany, gdyż w świetle uchwał antysmogowych, które obowiązują we wszystkich województwach oprócz podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, nie jest dozwolone używanie do ogrzewania drewna o wilgotności przekraczającej 20%. Różne gatunki drewna można spalać w różnego rodzaju urządzeniach, co z kolei precyzuje specyfikacja techniczna każdego miejscowego ogrzewacza pomieszczeń. Drewno to polskie, ekologiczne, odnawialne źródło energii i naturalny magazyn energii słonecznej. To biopaliwo stałe, niekopalne (w przeciwieństwie do węgla i gazu) - zalecane do powszechnego stosowania w Unii Europejskiej dyrektywą PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. Drewno kawałkowe, zrębki, pellet, brykiet to produkty biomasy drzewnej, które zgodnie z art. 2 pkt. 3 i 7a Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, dalej jako ustawa o OZE - są zaliczane do odnawialnych źródeł energii. Najnowsza dyrektywa REDIII nie przewiduje ograniczeń dla używania drewna kawałkowego w małych (w tym	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane brzmienie przepisu art. 3d ust. 2 stanowi upoważnienie fakultatywne do wydania w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego – nie jest to upoważnienie obligatoryjne. Zaproponowany przepis jednym z działań podjętych w celu realizacji kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.
----	--	--------	--	--	--

				przydomowych o mocy do 1MW) instalacjach grzewczych. Drewno jest paliwem ekologicznym na każdym etapie jego przetwarzania i energetycznego wykorzystania. Produkcja drewna opałowego nie ma negatywnego wpływu na poziom zalesienia w Polsce a wręcz przeciwnie: stymuluje rozwój gospodarki przez zalesianie niezagospodarowanych gruntów i zapewnia miejsca pracy. Paliwa drzewne są w głównej mierze produktem ubocznym pozyskiwania i przetwarzania drewna pełnowartościowego wykorzystywanego w przemyśle meblarskim i w konstrukcjach drewnianych. Lokalne wykorzystywanie drewna przekłada się na minimalny ślad węglowy wynikający z transportu i przygotowania do wykorzystania jako stałego biopaliwa. Drewno z polskich lasów, jako uboczny produkt gospodarki leśnej, jest powszechnie dostępne i niedrogie. W przypadku ogrzewania drewnem powstaje tyle samo dwutlenku węgla ile wchłonęło ono podczas swojego wzrostu, czego rezultatem jest zerowy bilans emisji CO₂. Jest to zgodne z polityką UE, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050r. Sprzeciwiamy się wszelkim zakazom i ograniczeniom ogrzewania drewnem, zwłaszcza w instalacjach przeznaczonych wyłącznie do stosowania biomasy, spełniających wymogi, tzw. ekoprojektu. Przepisy ustawy o OZE oraz ustawodawstwo i praktyka europejska są w kwestii	
--	--	--	--	---	--

				drewna jednoznaczne. Przykładem mogą być chociażby Włochy, Szwajcaria, Austria, Francja, Niemcy czy znane z rygorystycznego podejścia do ekologii kraje skandynawskie, gdzie ogrzewanie drewnem jest czymś normalnym i nie budzącym zastrzeżeń. Zakazy używania drewna jako paliwa w naszej strefie klimatycznej, co jest często przemilczane, powodują zwiększenie zużycia gazu, który jest paliwem kopalnym, droгим i w większości pochodzącym z importu, co zmniejsza nasze bezpieczeństwo energetyczne. Obawiamy się, że w dobie intensywnego wpływu lobbystów i organizacji pseudoekologicznych na procesy legislacyjne, pozostawienie możliwości regulacji w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych tego naturalnego, nieprzetworzonego, odnawialnego źródła energii jakimi są zrębka drzewna i drewno kawałkowe, pozostawia otwartą furtkę do nadużyć, manipulacji i patologii w obrocie i możliwości jego używania. Konsekwencją nadmiernej i niepotrzebnej regulacji będzie ograniczenie dostępu do drewna kawałkowego oraz do wzrostu cen tych rodzajów biomasy.	
39	Urząd Miasta Chorzów	art.15	Nie wiadomo od jakiego momentu (daty) będą liczyły się ważności MPA, które gminy (już posiadają) uznają za MPA w myśl zmian ustawy POŚ (art.15 ust.2 przedmiotowego projektu) .	Sugeruje się aby propozycja przyjęcia tego terminu (ważności) nie była krzywdząca dla gmin które już posiadają MPA. Mamy na uwadze fakt, że gros miasta (np. w ramach projektu dla 44 miast >100 tys. mieszkańców), w tym nasze,	Uwaga uwzględniona Dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, uchwalone przed wejściem w życie ustawy i uznane za miejskie plany adaptacji, których termin aktualizacji – zgodnie z obecnym art. 18b ust. 6 (co 6 lat) – przypada w terminie 30 miesięcy od dnia jej

				przyjęto plan uchwał w 2019r., obejmuje on lata do 2030r. Gdyby okazało się, że ustawodawca określi ważności tych planów od momentu ich uchwalenia, to aktualizacja planu, de facto sporządzenie nowego MPA (art.1 pkt 3 wprowadzający art.18a ust.19 i 20 projektu zmiany POŚ), przypadłaby w roku 2025, a więc za 12 miesięcy. Tymczasem miasta, które nie posiadają MPA i będą dopiero je sporządzać, będą miały na to 30 miesięcy. Trzeba pamiętać, że przyjęcie aktualizacji podlegać będzie przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a to jest proces bardzo czasochłonny oraz wymagający dużych nakładów finansowych.	wejścia w życie, powinny zostać zaktualizowane w tym terminie.
40	Polskie Stowarzyszenie „Dachy Zielone” (PSDZ)	Art. 5. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) w art. 78 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3	Ust. 2. „Przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze....” – jak to będzie sprawdzane/egzekwowane/karane? To zbyt ogólne stwierdzenie	2. Przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności wymagane jest wykorzystanie zasobów przyrodniczych....”	Uwaga nieuwzględniona Zawarta w projektowanym przepisie norma ma charakter instrukcyjny. Brak uzasadnienia dla proponowanego brzmienia.
41	Polskie Stowarzyszenie „Dachy Zielone” (PSDZ)	Art. 5. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) w art. 78 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3	Ust. 3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej wegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni tego terenu miała powierzchnia biologicznie czynna.”. – uwagi jak w przypadku ust. 2	3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności wymaga się wzmacniania funkcji przyrodniczych tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej wegetacji, oraz wymaga się dążenia do tego, aby jak największy udział w powierzchni tego terenu miała powierzchnia biologicznie czynna.”.	Uwaga nieuwzględniona Zawarta w projektowanym przepisie norma ma charakter instrukcyjny. Brak uzasadnienia dla proponowanego brzmienia.

42	Stowarzyszenie URBANIŚCI POLSCY	Art. 5 pkt 1 – dotyczący zmian w ustawie o ochronie przyrody	Wprowadzony obowiązek zapewnienia, przy zakładaniu terenu zieleni, powierzchni biologicznie czynnej na poziomie co najmniej 95% powierzchni tego terenu zieleni, może być w przypadku niektórych rodzajów terenów zieleni, trudny lub niemożliwy do spełnienia. Definicja w ustawie o ochronie przyrody określa tereny zieleni jako: „tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym”. Są to tereny o zróżnicowanych formach zagospodarowania, nie tylko zieleń w dosłownym rozumieniu. Przykładowo: promenady, bulwary, cmentarze i inne wymienione tu rodzaje terenów zieleni mogą z racji swojej funkcji i programu użytkowego wymagać większego udziału powierzchni utwardzonych (tj. innych niż biologicznie czynne) niż tylko 5 % ich powierzchni.	Postuluje się zmniejszenie wprowadzonego parametru 95% powierzchni biologicznie czynnej w dostosowaniu do realnych możliwości i potrzeb zagospodarowania w poszczególnych rodzajach terenów definiowanych jako tereny zieleni.	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę brzmienia propozycji. Nowe brzmienie uwzględni złagodzenie wymogu do 90% w sytuacji, gdy jest taka możliwość: 2. Przy zakładaniu terenu zieleni wykorzystuje się w pierwszej kolejności zasoby przyrodnicze terenu, w tym zachowuje istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnia, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90% powierzchni tego terenu zieleni, z wyłączeniem terenów, w odniesieniu do których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.
43	Gmina Skawina	Art. 1 projektu ustawy - art. 12a ustawy Prawo ochrony środowiska	W treści art. 1 projektu ustawy proponuje dodać pkt 15 w brzmieniu jak w propozycji. Wprowadzenie nowego art. 12 a pozwoli na lokalnym samorządom prowadzić realną politykę środowiskową gdyż jako lokalny przedstawiciel mieszkańców wiedza o powiązaniach strukturalnych środowiska, przedsiębiorstw, ich oddziaływania jest największe zatem nierozsądne dla interesów wszystkich grup jest	Art. 12a. Stroną postępowania przeprowadzanego na podstawie niniejszej ustawy niezależnie od zapisów szczegółowych jest jednostka samorządu terytorialnego na której zlokalizowana jest instalacja, emisja, urządzenie, przedsięwzięcie.	Uwaga nieuwzględniona Przepis w zaproponowanym kształcie jest zbyt ogólny. Przez swą małą precyzję jego wykładnia może w przyszłości rodzić liczne trudności w działaniach organów administracji publicznej. Jeżeli weźmie się pod uwagę stacjonarne instalacje i emitery, przepis ten wydaje się być akceptowalny. Jednakże z punktu widzenia spraw dotyczących instalacji liniowych

			niedopuszczanie samorządu w postępowaniach administracyjnych dotyczących środowiska.		takich jak drogi czy linie kolejowe, które ze swej istoty przebiegają nierzadko przez obręb wielu jednostek podziału administracyjnego kraju, wprowadzanie rozwiązań normatywnych we wskazanej formule nie znajduje racjonalnego uzasadnienia. Przez skokowe zwiększenie liczby stron postępowania przepis ten może stać się przyczyną zwiększenia się poziomu skomplikowania spraw i znacznego wydłużenia terminów prowadzonych postępowań. Nadto niedopuszczalne jest posługiwaniem się terminem „zapis szczegółowy” w treści ustawy.
44	Gmina Skawina	Art. 1 projektu ustawy - Art. 18a ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska	Zadania wpisane do miejskich planów adaptacji - MPA muszą wynikać z budżetu samorządu /Wieloletniej Prognozy Finansowej samorządu lub innych jednostek odpowiedzialnych za realizację zadania Zobowiązanie samorządów do sporządzania MPA bez wpisania warunku pokrycia wpisanych zadań w przygotowanych budżetach a właściwie w Wieloletnich Prognozach Finansowych samorządów powoduje że dokument zostanie sporządzony ale już nie będzie determinacji do jego realizacji w części inwestycyjnej (najbardziej kosztochłonne). Ustawa wymusi sporządzenie MPA ale zadania kosztowe będą realizowane zazwyczaj w przypadku pozyskania środków zewnętrznych (których wartość jest marginalna w stosunku do już obecnie zgłaszanych potrzeb) - zazwyczaj nie ma determinacji u władz samorządu aby w pierwszej kolejności realizować inwestycje mające na celu zatrzymanie wody na swoim terenie gdyż istotniejsze dla władz są krótkoterminowe cele w postaci remontów dróg,	<i>Art. 18a ust 8. Miejski plan adaptacji jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały. Zadania wpisane do realizacji w miejskim planie adaptacji muszą zostać wpisane do planów budżetowych samorządu uchwalającego dokument w terminie 60 dni od dnia podjęcia uchwały lub być zadaniem wprowadzonym w budżetach innych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadania.</i>	Uwaga nieuwzględniona Dokument tego typu nie zawiera programu wykonawczego z budżetem wieloletnim. Miejski plan adaptacji jest dokumentem strategiczno-wdrożeniowym, włączającym aspekty związane ze zmianami klimatu do polityki miejskiej. Powinien służyć skoordynowaniu lokalnych działań i przedsięwzięć mających na celu minimalizowanie negatywnych skutków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, wynikających ze zmian klimatu. Kwestia realizacji poszczególnych działań zapisanych w miejskim planie adaptacji uzależniona jest od bieżących możliwości danego miasta, w tym także od

			realizacji chodników przy drogach, budowa nowej szkoły lub remont starej. Wydatki na środowisko i klimat są zazwyczaj na końcu priorytetów samorządów więc nie można oczekiwać że szybko nastąpi zmiana w tym obszarze bez wymuszenia ustawowego realizacji w tym obszarze zadań. Obecny projektu ustawy nie przewiduje takiego narzędzia. Efektem ustawy będzie jedynie zwiększenie zleceń przedsiębiorstwom consultingowym sporządzającym analizy i dokument a następnie MPA podzieli losy: Planów Gospodarki Niskoemisyjnej czy Programów Ograniczania Niskiej Emisji tj. dokument będzie gdyż musi być “bo jak mówi ustawa”. Można założyć, że przy realizowaniu podstawowych inwestycji zostaną uwzględnione również inwestycje wpisane do MPA ale mając na uwadze że wiążą się one z dodatkowymi kosztami i dodatkowym zaangażowaniem organizacyjnym (czyli również kosztami i “zawracaniem” głowy innowacjami) to tendencja będzie do omijania realizacji zadań. Wszak za brak realizacji zadań wpisanych do MPA nie będzie żadnych konsekwencji finansowych. Samorządy zdeterminowane do realizacji zadań mających na celu adaptację i mitygację zmian klimatu realizują dobrowolnie MPA i wysuszenie przygotowania kolejnego Planu którego nie trzeba realizować wydaje się przy obecnych zapisach projektu ustawy zbędne chyba że zostaną wprowadzone zapisy wprowadzające odpowiedzialność samorządów za realizację zadań lub osiągnięcia określonych wskaźników środowiskowych jak np. wartość zatrzymanej wody, wartość spadku średniej temperatury, spadek częstoslitowści występowania zjawiska “przegrzania” miasta itd.		możliwości pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.
45	Gmina Skawina	Art. 1 projektu ustawy - Art. 18a ust. 22 ustawy Prawo ochrony środowiska	Sprawozdawczość z realizacji MPA powinna koncentrować się na efektach jego wdrażania czyli realnym oddziaływania zrealizowanych zadań a nie tylko na wykonaniu bądź nie zadania.	<i>Art. 18a ust. 22 Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdania z monitorowania, oraz</i>	Wyjaśnienia W tym przepisie nie będą określane konkretne wskaźniki. Zostaną one

			Konieczne jest określenie precyzyjnych wskaźników u w postaci: zabezpieczenia gromadzenia wody dla spływu jak dla terenów naturalnych Proponujemy wskaźnik dla dane samorządu poziomu zabezpieczenia systemów retencji w szczególności naturalnej pozwalających na zatrzymanie na co najmniej 2 godziny wartości opadów wynoszących 150 mm na m2. Takie wskaźnik sprawnie pokazuje czy dane samorząd jest przygotowany na opady nawalne czy też nie. Oczywiście jest to wskaźnik niedoskonały gdyż istotna jest informacja o położeniu w mieście tych miejsc i ich wpływie na obszar gromadzenia się wody ale wydaje się konieczne pewne uogólnienie definicji wskaźnika - oby jednak nie za duży.	<i>podstawowe wskaźniki niezbędne do monitorowania skuteczności podejmowanych działań adaptacyjnych i podstawowe mierniki niezbędne do monitorowania skuteczności osiągnięcia postawionych celów, mając na uwadze potrzebę ujednolicenia zakresu informacji przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast, o których mowa w ust. 1. Monitorowane wskaźniki dotyczą w szczególności: kwantyfikowalnej wartości możliwej retencji wód opadowych, częstotliwości występowania powodzi błyskawicznej, wartości średniej temperatury w poszczególnych częściach miasta.</i>	wskazane w projekcie rozporządzenia, który będzie przedmiotem konsultacji publicznych.
46	Gmina Skawina	Art. 1 projektu ustawy - Art. 18a ust. 10 ustawy Prawo ochrony środowiska	Skoro ustawa nakazuje przygotowanie dokumentu i następnie sprawozdawanie z jego realizacji to ta sama ustawa powinna dawać narzędzia do realnego oddziaływania na realizację tych zadań nie tylko przez samorządy ale również pozostałe podmioty funkcjonujące na jego terenie. Nie powinno wszak dochodzić do sytuacji w której samorząd mający ograniczoną przestrzeń do realizacji inwestycji (co do zasady głównie drogi, budynki użyteczności publicznej, trochę terenów zielonych) i mający mniejszy wpływ na zmiany klimatu niż mieszkańcy i przedsiębiorcy będzie podmiotem jedynym wprost wskazanym do realizacji poszczególnych celów planu. Wprowadzenie możliwości wprowadzania dodatkowych regulacji na poziomie samorządu które będą ukierunkowane na specyficzną sytuację i warunki samorządu będzie odpowiednim narzędziem w rękach samorządów na wdrożenie oddziaływania ("wymagacie efektów to dajcie porządne narzędzia do pracy").	<i>Art. 18a ust. 10 Miejski plan adaptacji nie jest aktem prawa miejscowego. Rada gminy w drodze uchwały celem realizacji celów wpisanych w miejskim planie adaptacji Wytyczne dotyczące regulacji realizacji inwestycji na terenie samorządu stanowiące akt prawa miejscowego.</i>	Uwaga nieuwzględniona Miejski plan adaptacji jest dokumentem strategiczno-wdrożeniowym, włączającym aspekty związane ze zmianami klimatu do polityki miejskiej. Powinien służyć skoordynowaniu lokalnych działań i przedsięwzięć mających na celu minimalizowanie negatywnych skutków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, wynikających ze zmian klimatu. Wydanie wytycznych realizacji inwestycji na terenie samorządu wykracza poza zakres projektu ustawy. Co więcej – zdaniem projektodawcy – takie zadanie należy do samorządów i powinno być dopasowane do ich potrzeb.

47	Gmina Skawina	Ustawa Prawo ochrony środowiska	Popieramy zmianę dotyczącą uzupełnienie przepisów dotyczących norm jakościowych paliw stałych, które w obecnym stanie prawnym nie obejmują paliw biomasowych, a jedynie paliwa węglowe. Wprowadzenie norm dla paliw biomasowych jest działaniem niezbędnym i pilnym. Popieramy zaproponowane zmiany przepisów w tym zakresie. Niestety proponowane zmiany nie obejmują praktycznie wszystkich kluczowych przepisów zapewniających wdrożenie norm w praktyce sprzedażowej i ich kontrolę. Jest to sytuacja niedopuszczalna - bez przepisów kontrolnych wprowadzenie norm będzie nieskuteczne, a samo ustalenie norm nie będzie miało wpływu na ograniczenie sprzedaży paliw biomasowych, które tych norm nie spełniają. Należy wprowadzić obowiązek wydania świadectwa jakości potwierdzającego spełnienie przez paliwo stałe wymagań jakościowych. Jest to kluczowy zapis, gwarantujący wdrożenie norm i poinformowanie konsumenta o tym jakiej jakości paliwo kupuje. Bez świadectwa jakości normy nie zostaną wdrożone. Należy w związku z tym znowelizować artykuł 6c ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw i dodać do niego paliwa biomasowe. Bez tej zmiany wprowadzanie norm będzie bezskuteczne i nie ograniczy sprzedaży paliw biomasowych, które tych norm nie spełniają.	-	Uwaga uwzględniona. Ujęte w projekcie zmiany przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowią pierwszy etap prac nad ustanowieniem kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania paliw stałych biomasowych w postaci peletu i brykietu drzewnego oraz nie drzewnego, a także zrębki drzewnej czy też drewna kawałkowego. Obecnie toczą się prace nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania jakości, w tym opracowania i ustanowienia metod badania jakości paliw, metod poboru próbek paliw oraz wzoru świadectw jakości oraz ustanowienie przepisów w zakresie naruszeń wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych.
48	Gmina Skawina	Art. 7 ust. 7a pkt 3 oraz ust. 8 pkt 3 ustawy Prawo ochrony środowiska	Wprowadzenie wzmianki o wymaganiach jakościowych określonych dla biomasy. Bez tej zmiany naruszenie wymagań jakościowych nie będzie podlegało karze Ponadto, do ustawy należy dodać przepisy zmieniające artykuł 19b oraz 26b ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, tak aby wydana była delegacja do wydania rozporządzeń w zakresie kontroli paliw	-	

			biomasowych: rozporządzenia określającego sposób pobierania próbek oraz rozporządzenia określającego metody badania jakości paliw. Bez tych przepisów nie będzie możliwe prowadzenie pełnej kontroli jakości paliw biomasowych, co znacząco zwiększy ryzyko, że przyjęte przepisy nie będą przestrzegane		
49	Gmina Skawina	Ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw	Wprowadzenie zapisu o obowiązkowym przeglądzie norm co 4 lata - odpowiednik art. 3a ust. 2a ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, który wprowadza obowiązek takiego przeglądu dla norm jakości węgla	-	Uwaga zostanie przeanalizowana – ewentualnie uzupełnienie zostanie wprowadzone w toku prac nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania kontrolowania jakości paliw stałych biomasowych.
50	Gmina Skawina	Art. 6d pkt. 5-8 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw	zapisy art 6d pkt. 5-8 obecnej ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, dotyczące zawartości świadectwa jakości węgla, odnoszą się jedynie do paliw węglowych. Należy je zmienić tak aby odnosiły się również do paliw biomasowych;		Uwaga uwzględniona Ujęte w projekcie zmiany przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw stanowią pierwszy etap prac nad ustanowieniem kompleksowego systemu monitorowania i kontrolowania paliw stałych biomasowych w postaci peletu i brykietu drzewnego oraz nie drzewnego, a także zrębki drzewnej czy też drewna kawałkowego. Obecnie toczą się prace nad przygotowaniem stosownych przepisów, w ramach których uregulowane zostaną zasady i wymagania w zakresie kompleksowego systemu monitorowania kontrolowania jakości, w tym opracowania i ustanowienia metod badania jakości paliw, metod poboru próbek paliw oraz wzoru świadectw jakości oraz ustanowienie przepisów w
51	Gmina Skawina	Art. 11 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw	Należy zmienić art. 11 ust. 1, który ustanawia system monitorowania i kontrolowania jakości paliw, o wymagania jakościowe ustalone dla paliw biomasowych.	-	
52	Gmina Skawina	Art. 22 ust. 7a i 7b oraz art. 24 ust. 1a	Należy zmienić art. 22 ust. 7a i 7b oraz art. 24 ust. 1a poprzez uzupełnienie ich o wzmiankę o wymaganiach jakościowych ustalonych dla paliw biomasowych.	-	
53	Gmina Skawina	Art 4 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.	Dodatkowo w ustawie należy zapewnić Inspekcji Handlowej odpowiedni budżet na działania kontrolne wśród przedsiębiorców zajmujących się sprzedażą paliw biomasowych w zakresie zgodności tych paliw z wymaganiami jakościowymi, gdy zostanie przyjęte	-	

		U. z 2018 r. poz. 1654 z późn. zm.)	rozporządzenie w przedmiotowej sprawie. Przepisy te powinny wzorować się na Art 4 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1654 z późn. zm.).		zakresie naruszeń wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych, a także zapewnione zostaną środki na działania organów kontrolnych.
54	Gmina Skawina	Art 9 - Art. 62a ust. pkt. 4 ustawy ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	Proponowane zapisy poprawią interpretację zapisów dot. wariantów realizacji przedsięwzięcia w Karcie Informacyjnej Przedsięwzięcia. 4) ewentualnych wariantach przedsięwzięcia, przy czym w przypadku drogi, o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, każdy z analizowanych wariantów drogi musi być dopuszczalny pod względem bezpieczeństwa ruchu drogowego,	<i>art. 62a ust. 1 pkt 4 - ewentualnych wariantach przedsięwzięcia których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5, przy czym w przypadku drogi, o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, każdy z analizowanych wariantów drogi musi być dopuszczalny pod względem bezpieczeństwa ruchu drogowego</i>	Uwaga nieuwzględniona Uwagi wykraczają poza zakres projektu, dlatego nie powinny być uwzględnione. Propozycje w tym zakresie wymagają odrębnej analizy. W ocenie projektodawcy nie ma potrzeby poprawy interpretacji art. 62a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
55	Gmina Skawina	Art. 1 projektu ustawy - art. 403 ustawy Prawo ochrony środowiska	Proponujemy dodanie ust 7 we wskazanym brzmieniu. Istotnym warunkiem aby środki publiczne były wydatkowane celowo i oszczędnie jest eliminowanie potencjalnych nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji celowej. bardzo istotne jest aby podmiot udzielający dotacji miał możliwość dostępu do danych pozwalający zweryfikować czy składane oświadczenia przez mieszkańca są prawdziwe. Wiedza o ograniczonej możliwości weryfikacji danych przez podmioty publiczne powoduje że składają nieprawdziwe oświadczenia a samorząd nie ma możliwości ich weryfikacji przez wydatkowaniem środków publicznych. ich odzyskanie jest długotrwałe, problematyczne i czasochłonne. Uważamy że	<i>Art. 403 ust. 7. Udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4 uprawnia jednostkę udzielającą dotacji do dostępu do danych u jej dysponentów pozwalających na potwierdzenie spełniania przez podmiot otrzymujący dotację celową kryteriów o których mowa w art. 403 ust. 5a pkt 2)</i>	Uwaga nieuwzględniona Nie kwestionuje się celu proponowanej regulacji, jakim jest wprowadzenie dodatkowego instrumentu umożliwiającego adekwatną weryfikację danych pochodzących od podmiotów ubiegających się o dotację celową z budżetu gminy lub powiatu na inwestycje o charakterze ekologicznym. Jednak projektowana regulacja jest niedookreślona. Nie jest jasne, jakie podmioty obejmuje swoim zakresem zawarte w proponowanym art. 403 ust. 7 POŚ pojęcie „dysponentów”.

			należy kierować się zasadą “lepiej zapobiegać niż leczyć”.		Proponowany przepis nie jest także sprecyzowany w aspekcie określenia danych, które miałyby być udostępniane na rzecz gmin lub powiatów, w tym nie jest jasne, czy chodzi o dostęp do danych blokowych czy węższego zbioru danych udostępnianych na indywidualny wniosek. Nasuwa się również pytanie, czy dla rozwiązania problemu, któremu miałby służyć proponowany przepis, nie byłoby wystarczające żądanie od podmiotów ubiegających się o udzielenie dotacji celowej dokumentów potwierdzających złożone oświadczenia, bądź też podjęcie przez gminę lub powiat stosownych działań na podstawie już obowiązujących przepisów, np. art. 15 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Kwestią budzącą wątpliwości może być także to, czy cel projektowanej zmiany nie mógłby zostać osiągnięty poprzez odesłanie do obowiązujących odrębnych przepisów, np. w odniesieniu do ewentualnych dodatkowych kryteriów dotyczących ustalenia dochodu – do regulacji zawartych w ustawie o świadczeniach rodzinnych, która przyznaje organom gminy określone kompetencje oraz instrumenty do weryfikacji tego typu danych. Należy także wskazać, że proponowany przepis odnosiłby się do weryfikacji oświadczeń na potrzeby dodatkowych kryteriów lub warunków wprowadzonych w
--	--	--	---	--	--

					uchwale organu stanowiącego powiatu lub gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej, na podstawie znajdującego się już w projekcie nowelizacji ustawy POŚ nowo dodawanego przepisu art. 403 ust. 5a POŚ. Przy czym norma kompetencyjna z art. 403 ust. 5a ustawy POŚ ma katalog otwarty i obejmuje wszelkie przypadki udzielania dotacji celowej, z przykładowym jedynie wskazaniem na wymagania określone przez NFOŚiGW lub wfośiwg określone na podstawie odrębnej umowy. W związku z powyższym zaproponowany art. 403 ust. 7 ustawy POŚ wymagałby szerszych konsultacji, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego, a także w zakresie udostępniania i ochrony danych osobowych z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Tym samym, zważywszy na pilny charakter projektowanej ustawy, zagadnienie wskazane przez Gminę Skawina będzie rozpatrzone odrębnie od prac nad projektem.
56	Gmina Skawina	Art. 1 projektu ustawy - art. 101 ust 10j ustawy Prawo ochrony środowiska	Proponuje się zaktualizowanie informacji dot. gospodarstwa domowego wskazanego w ust. 10j w związku z bardzo dużymi nieprawidłowościami w postaci oświadczenia na dzień uzyskiwania zaświadczenia o dochodach że w budynku do dotychczasowego gospodarstwa domowego dołącza się kolejne osoby które zaczynają zamieszkiwać w tym budynku tylko na czas wydania zaświadczenia aby wykazać mniejsze dochody - w rozmowach z mieszkańcami pojawiają się informacje ze przedsiębiorstwa które pomagają w przygotowaniu wniosku o	<i>Art. 101 ust. 10j.</i> <i>Gospodarstwo domowe tworzą:</i> <i>1) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 10g, samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe), albo</i> <i>2) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 10g, oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące</i>	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany definicji gospodarstwa domowego zostanie poddana analizie i ewentualnie wprowadzona. Dodać należy, że inne gminy nie zgłosiły takiego problemu.

			dofinansowanie do programu Czyste powietrze a następnie realizują inwestycje zalecają mieszkańcom by dopisali do gospodarstwa inne osoby: babcię, dziadka, dzieci brata itd. aby obniżyć wartość dochodu na osobę i uzyskać podwyższony poziom dofinansowania albo stwierdzają że osoby z najwyższym dochodem się wyprowadziły i mieszkają w innym miejscu. Weryfikacja tych danych na określony moment jest praktycznie niemożliwa. Wskazana propozycja zapisów w naszej ocenie utrudni manipulowanie rzeczywistością aby otrzymać wyższą dotację. Należy podkreślić że zapisy bazują na obowiązku zameldowania się w określonym miejscu w przypadku zamieszkiwania zatem nie tworzy się nowej rzeczywistości prawnej a jedynie bazuje na obowiązkach już istniejących które weryfikuje się odpowiednim "zaświadczeniem". Należy podkreślić, że każda osoba zamieszkująca pod danym adresem powinna również zgodnie z przepisami być zameldowana! Każda osoba nie realizująca tego obowiązku musi liczyć się z negatywnymi konsekwencjami braku realizowania obowiązku.	(gospodarstwo domowe wieloosobowe). zameldowani na pobyt stały pod jednym adresem o którym mowa w ust. 10o pkt. 3), którego dotyczy zaświadczenie o którym mowa w ust. 10g.	
57	Gmina Skawina	Uwaga ogólna	Środki pochodzące ze sprzedaży uprawnień do CO2 powinny być w 20% przekazywane do dyspozycji NFOŚiGW celem realizacji celów wynikających z miejskich planów adaptacji do zmian klimatu. NFOŚiGW ogłaszając konkurs na realizację zadań wskazanych w MPA powinien określać wartość wskaźników i odpowiadającą im wartość dotacji. Wprowadzenie ryczałtowych form rozliczania przyspieszyłoby rozliczanie działań i osiąganie efektów bez zbędnej formalności np. rozliczanie wartości dotacji na pomysł przynoszący efekty w postaci 1m³ zgromadzonej wody podczas opadów na czas nie krótszy niż 2 godziny - 1 m³ = 500 zł dotacji. Takie rozliczanie mogłoby uwzględnić poszczególne	Nie dotyczy	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wychodzi poza zakres przedmiotowy projektu ustawy.

			formy retencji lub narzędzi do zapobiegania suszy.		
58	Greenpeace	Dodanie nowego przepisu	Sugeruje się następującą zmianę w treści ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii. Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, jego celem jest “wsparcie przedsięwzięć prośrodowiskowych prowadzonych zarówno na szczeblu centralnym jak i samorządowym, w szczególności mając na uwadze działania dotyczące adaptacji do zmian klimatu, poprawy jakości powietrza oraz usprawnienia systemu zarządzania emisjami.”. Jednym z najważniejszych narzędzi służących adaptacji do zmiany klimatu i poprawie jakości powietrza jest rozwój obywatelskiej, rozproszonej energetyki odnawialnej. Jej rozwój umożliwia obniżenie emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie zależności od energetyki zawodowej, wytwarzającej energię często dziesiątki kilometrów od miejsca jej odbioru. Taki centralistyczny system energetyczny jest wrażliwy na zniszczenia i utrudnienia, związane z np. konsekwencjami katastrof naturalnych. Energetyka rozproszona zwiększa indywidualne, lokalne i krajowe bezpieczeństwo energetyczne oraz odporność na kryzysy energetyczne, także w miastach, czym zwiększa ich możliwości w zakresie adaptacji.	Zamienić: Art. 38e. [Warunki konieczne do spełnienia przez spółdzielnię energetyczną] 1. Spółdzielnia energetyczna spełnia łącznie następujące warunki: 1) prowadzi działalność na obszarze gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej lub na obszarze nie więcej niż 3 tego rodzaju gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą; Na: Art. 38e. [Warunki konieczne do spełnienia przez spółdzielnię energetyczną] 1. Spółdzielnia energetyczna spełnia łącznie następujące warunki: 1) prowadzi działalność na obszarze gminy lub nie więcej niż 3 gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą;	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzenie do procedowanego projektu zmiany ustawy nie ujętej we Wniosku o wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów wymagałoby ponownego jego przekazania do rozpatrzenia przez Zespół do spraw programowania prac RM, w zakresie rewizji wniosku o wpis do wykazu. Następnie konieczne byłoby ponowienie opiniowania i uzgodnień międzyresortowych. Mając na uwadze powyższe, a także pilność projektu (dotyczy materii KPO), tego typu zmiana nie może być dołączana do tego projektu.

Tabela zgodności dla

1) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE oraz

2) dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2024/299 z dnia 27 października 2023 r. zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w odniesieniu do metod zgłaszania prognozowanych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych

TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1), zwana dalej „dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284”
Akt wdrażający: Ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw	

Jedn. red. dyrektyw y	Treść przepisu dyrektywy 2016/2284	Jedn. red. aktu kraj.	Akt krajowy wdrażający dyrektywę i treść przepisu
Art. 1	CELE I PRZEDMIOT 1. Aby umożliwić zbliżenie się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, niniejsza dyrektywa ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}), a także zawiera wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji tych zanieczyszczeń i innych zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku I oraz ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji. 2. Niniejsza dyrektywa przyczynia się również do osiągnięcia: a) celów dotyczących jakości powietrza zawartych w ustawodawstwie Unii oraz postępów w dążeniu do realizacji unijnego długoterminowego celu polegającego na osiągnięciu poziomów jakości powietrza zgodnych z wytycznymi w zakresie jakości powietrza opublikowanymi przez Światową Organizację Zdrowia; b) unijnych celów w dziedzinie różnorodności biologicznej i ekosystemów zgodnych z siódmym programem działań w zakresie środowiska; c) zwiększonych synergii między unijną polityką w zakresie jakości powietrza a innymi odpowiednimi politykami unijnymi, w szczególności polityką klimatyczno-energetyczną.	N	
Art.2	ZAKRES STOSOWANIA 1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do emisji zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku I, ze wszystkich źródeł występujących na terytorium państw członkowskich, w ich wyłącznych strefach ekonomicznych oraz w strefach kontroli zanieczyszczeń.	N	

	2. Niniejsza dyrektywa nie obejmuje emisji na Wyspach Kanaryjskich, we francuskich departamentach zamorskich, na Maderze i Azorach.		
Art. 3	DEFINICJE Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje: 1) „emisja” oznacza uwolnienie do atmosfery substancji ze źródła punktowego lub rozproszonego; 2) „emisje antropogeniczne” oznaczają emisje zanieczyszczeń do atmosfery związane z działalnością człowieka; 3) „prekursory ozonu” oznaczają tlenki azotu, niemetanowe lotne związki organiczne, metan i tlenek węgla; 4) „cele dotyczące jakości powietrza” oznaczają wartości dopuszczalne, wartości docelowe i pułapy stężeń ekspozycji określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE i w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE; 5) „dwutlenek siarki” lub „SO₂” oznacza wszystkie związki siarki wyrażone jako dwutlenek siarki (SO₂), w tym trójtlenek siarki (SO₃), kwas siarkowy (H₂SO₄), oraz zredukowane związki siarki, takie jak siarkowodór (H₂S), merkaptany i siarczki dimetylu; 6) „tlenki azotu” lub „NO_x” oznaczają tlenek azotu i dwutlenek azotu, wyrażone jako dwutlenek azotu; 7) „niemetanowe lotne związki organiczne” lub „NMLZO” oznaczają wszystkie związki organiczne inne niż metan, które są zdolne do wytwarzania utleniaczy fotochemicznych w reakcjach z tlenkami azotu w obecności światła słonecznego; 8) „pył drobny” lub „PM_{2,5}” oznacza cząstki o średnicy aerodynamicznej wynoszącej nie więcej niż 2,5 mikrometra (µm); 9) „sadza” lub „BC” oznacza węglowe cząstki stałe pochłaniające światło; 10) „krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji” oznacza zobowiązanie państw członkowskich w zakresie redukcji emisji substancji; określa ono minimalną redukcję emisji, jaką należy osiągnąć w docelowym roku kalendarzowym, wyrażoną jako wielkość procentową całkowitej ilości emisji uwolnionych w roku odniesienia (2005 r.); 11) „cykl lądowania i startu” oznacza cykl obejmujący kołowanie przy starcie i lądowaniu, start, wznoszenie się, podchodzenie do lądowania, lądowanie i wszelkie inne czynności statku powietrznego odbywające się poniżej wysokości 3 000 stóp; 12) „międzynarodowa żegluga morska” oznacza kursy – na) morzu i w wodach przybrzeżnych – statków wodnych, z wyjątkiem statków rybackich, pływających pod wszystkimi banderami, wypływających z terytorium jednego państwa i wpływających na terytorium innego państwa; „strefa kontroli zanieczyszczeń” oznacza obszar 13) morski położony nie dalej niż 200 mil morskich od) linii podstawowych, od których mierzy się szerokość pasa morza terytorialnego, określony przez państwo	N N N USZE art. 16b ust. 4 pkt 2 USZE załącznik 3 USZE załącznik 3 USZE załącznik 3 USZE załącznik 3 USZE art. 16b ust. 4 pkt 3 USZE 16a ust. 1 USZE załącznik 2 USZE załącznik 2 N	Ad pkt 1 W prawodawstwie polskim już istnieją dwie definicje, które składają się na tą definicję. Definicja zawarta w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673, z późn. zm.), zwanej dalej „USZE”, „emisji - rozumie się przez to wprowadzane w wyniku działalności człowieka, bezpośrednio lub pośrednio do powietrza, gazy cieplarniane lub inne substancji” oraz definicja zawarta w art. 3 pkt 49a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.) „udziale zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych – rozumie się przez to tę część emisji zanieczyszczeń, która nie jest spowodowana bezpośrednio lub pośrednio działalnością człowieka, w tym zjawiska naturalne, takie jak wybuchy wulkanów, aktywność sejsmiczna, aktywność geotermiczna, pożary lasów i nieużytków, gwałtowne wichury, aerozole morskie, emisja wtórna lub przenoszenie w powietrzu cząstek pochodzenia naturalnego z regionów suchych.” Obie definicje pokrywają wszystkie rodzaje emisji zarówno antropogeniczne jak i naturalne co pozwoli na osiągnięcie celu niniejszej dyrektywy. Ad pkt 2 Emisja antropogeniczna zawarta jest w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. Ad pkt 3 Nie wymaga transpozycji ze względu na fakt, że zarówno dyrektywa NEC jak i przepisy ustawy USZE nie odnoszą się do wyrażenia „prekursory ozonu”, a do poszczególnych składowych definicji, jak tlenki azotu, czy niemetanowe lotne związki organiczne. Ad pkt 4 Definicja została zawarta w art. 16b ust. 4 pkt 2 „Przez cele dotyczące jakości powietrza rozumie się wartości dopuszczalne, wartości docelowe i pułapy stężeń ekspozycji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;” Ad. pkt 5, 6, 7, 8 Definicje znajdują się w załączniku nr 3 do USZE. „3) Przez dwutlenek siarki (SO₂) rozumie się wszystkie związki siarki wyrażone jako dwutlenek siarki, w tym trójtlenek siarki (SO₃), kwas siarkowy (H₂SO₄) oraz zredukowane związki siarki takie jak siarkowodór (H₂S), merkaptany i siarczki dimetylu. 4) Przez tlenki azotu (NO_x) rozumie się tlenki azotu, dwutlenek azotu wyrażone jako dwutlenek azotu. 5) Przez niemetanowe lotne związki organiczne (NMLZO) rozumie się wszystkie związki organiczne inne niż metan, które są zdolne do wytwarzania utleniaczy fotochemicznych w reakcji z tlenkami azotu w obecności światła słonecznego. 6) Przez pył drobny (PM_{2,5}) rozumie się cząstki o średnicy aerodynamicznej wynoszącej nie więcej niż 2,5 mikrometra (µm).” Ad pkt 9 Definicja została wprowadzana w art. 16 b ust. 4 pkt 3 USZE; „Przez sadzę rozumie się węglowe cząstki stałe pochłaniające światło;” Ad pkt 10 Definicja została wprowadzana w art. 16a ust.1 USZE w powiązaniu z załącznikiem nr 3. „Art. 16a. 1. Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji oznaczają minimalne ograniczenie krajowej emisji danej substancji, jakie powinno zostać osiągnięte w docelowym roku kalendarzowym, wyrażone jako wielkość procentowa całkowitej ilości emisji tej substancji, która została uwolniona w 2005 r. jako roku odniesienia. Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji określa załącznik nr 3 do ustawy.” Ad pkt 11, 12 Definicje zawarte są w załączniku nr 2 (akapit 4 i 5) do USZE; „W przypadku operacji lotniczych krajowa inwentaryzacja emisji, krajowa prognoza emisji lub raport metodycznym IIR są opracowywane na podstawie cyklu lądowania i startu rozumianego jako cykl obejmujący kołowanie przy starcie i lądowaniu, start, wznoszenie się, podchodzenie do lądowania, lądowanie i wszelkie inne czynności statku powietrznego odbywające się poniżej wysokości 3 000 stóp. W przypadku międzynarodowej żeglugi morskiej krajowa inwentaryzacja emisji, krajowa prognoza emisji lub raport metodycznym IIR są opracowywane na podstawie kursów – na morzu i w wodach przybrzeżnych – statków wodnych, z wyjątkiem statków rybackich, pływających pod wszystkimi banderami, wypływających z terytorium jednego państwa i wpływających na terytorium innego państwa.” Ad pkt 14 Definicja zawarta jest w art. 16b ust. 4 pkt 2 USZE.

	członkowskie do celów zapobiegania zanieczyszczeniom powodowanym przez statki oraz do celów zmniejszania i kontroli takich zanieczyszczeń zgodnie z mającymi zastosowanie międzynarodowymi przepisami i normami; „przepisy Unii w zakresie ograniczania zanieczyszczeń powietrza u źródła” oznaczają 14 ustawodawstwo Unii, którego celem jest zmniejszenie) emisji zanieczyszczeń powietrza objętych niniejszą dyrektywą przez podjęcie środków łagodzących u źródła.	USZE art. 16b ust. 4 pkt 2	„uwzględnia potrzebę zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza, aby osiągnąć cele dotyczące jakości powietrza na terytorium kraju oraz, w stosownych przypadkach, w sąsiednich państwach członkowskich. Przez cele dotyczące jakości powietrza rozumie się wartości dopuszczalne, wartości docelowe i pułapy stężeń ekspozycji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;” Ad pkt 13 Ww. pojęcie zostało w dyrektywie zdefiniowane na potrzeby art. 2 ust. 1 dyrektywy. W polskim porządku prawnym zakres terytorialny stosowania przepisów z zakresu ochrony środowiska wynika z przepisów ustawyz dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1125, późn. zm.), a w szczególności art. 19 tej ustawy. Przepisy te zapewniają stosowanie wymagań określonych w dyrektywie NEC w zakresie zgodnym z jej art. 2 ust. 1 dyrektywy.
Art. 4	KRAJOWE ZOBOWIĄZANIA W ZAKRESIE REDUKCJI EMISJI 1. Państwa członkowskie co najmniej ograniczają swoje roczne emisja antropogeniczne dwutlenku siarki, tlenków azotu, niemetanowych lotnych związków organicznych, amoniaku i pyłu drobnego zgodnie z krajowymi zobowiązaniami w zakresie redukcji emisji mającymi zastosowanie od roku 2020 do roku 2019 i począwszy od roku 2030, jak określono w Załączniku II. 2. Bez uszczerbku dla ust. 1, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki mające na celu ograniczenie emisji antropogenicznych dwutlenku siarki, tlenków azotu, niemetanowych lotnych związków organicznych, amoniaku i pyłu drobnego w 2025 r. Orientacyjne poziomy tych emisji określa się z wykorzystaniem liniowej ścieżki redukcji ustalonej pomiędzy poziomami emisji określonymi w zobowiązaniach w zakresie redukcji emisji na rok 2020 a poziomami emisji określonymi w zobowiązaniach w zakresie redukcji emisji na rok 2030. Państwa członkowskie mogą realizować nieliniową ścieżkę redukcji, jeżeli jest to bardziej efektywne pod względem ekonomicznym lub technicznym, pod warunkiem że od 2025 r. będą zbliżać się stopniowo do ścieżki liniowej redukcji oraz że nie wpłynie to na żadne zobowiązanie w zakresie redukcji emisji na rok 2030. Państwa członkowskie określają tę nieliniową ścieżkę redukcji i wskazują powody jej realizacji w krajowych programach ograniczania zanieczyszczenia powietrza przekazywanych Komisji zgodnie z art. 10 ust. 1. Jeżeli ograniczenie emisji na 2025 r. zgodnie z ustaloną ścieżką redukcji nie będzie możliwe, państwa członkowskie wyjaśniają powody tego odstępstwa, a także wskazują środki, które pozwoliłyby państwom członkowskim na powrót do ich ścieżki, w kolejnych raportach metodycznych IIR przedkładanych Komisji zgodnie z art. 10 ust. 2. 3. Do celów oceny zgodności z ust. 1 i 2 nie uwzględnia się następujących emisji: a) emisji ze statków powietrznych poza cyklem lądowania i startu; b) emisji z krajowej żeglugi morskiej do terytoriów i z terytoriów, o których mowa w art. 2 ust. 2; c) emisji z międzynarodowej żeglugi morskiej; d) emisji tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych pochodzących z działalności objętej Nomenklaturą dla sprawozdawczości (NFR) 2014 określoną	USZE art. 16a USZE art. 16c USZE załącznik 2 akapit 4 i 5	USZE „Art. 16a. 1. Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji oznaczają minimalne ograniczenie krajowej emisji danej substancji, jakie powinno zostać osiągnięte w docelowym roku kalendarzowym, wyrażone jako wielkość procentowa całkowitej ilości emisji tej substancji, która została uwolniona w 2005 r. jako roku odniesienia. Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji określa załącznik nr 3 do ustawy. 2. Organy administracji rządowej i samorządowej, osoby fizyczne i prawne są obowiązane do podejmowania działań umożliwiających osiągnięcie krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji. Art.16c. 1. Ścieżka redukcji emisji, o której mowa w art. 16b ust. 3 pkt 3, jest wyznaczana jako liniowe zmniejszanie wielkości emisji substancji, dla której zostały określone krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji, w którym górny punkt wyznacza poziom redukcji emisji danej substancji wyznaczony jako krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji dla 2020 r., a dolny punkt stanowi poziom redukcji emisji tej substancji wyznaczony jako krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji dla 2030 r., zwane dalej „liniową ścieżką redukcji emisji”. 2. W liniowej ścieżce redukcji emisji wyznacza się także poziom redukcji emisji danej substancji dla 2025 r. 3. W przypadku gdy osiąganie poziomów zmniejszania wielkości emisji substancji w sposób wyznaczony liniową ścieżką redukcji emisji jest nieefektywne pod względem ekonomicznym lub technologicznym, zmniejszanie wielkości emisji substancji można wyznaczyć w sposób nieliniowy, pod warunkiem że od 2025 r. trajektoria poziomu zmniejszania wielkości emisji substancji będzie się stopniowo zbliżała do trajektorii wyznaczonej liniową ścieżką redukcji emisji oraz że nie wpłynie to na żadne z krajowych zobowiązań w zakresie redukcji w 2030 r. Załącznik nr 2: (akapit 4 i 5) W przypadku operacji lotniczych krajowa inwentaryzacja emisji, krajowa prognoza emisji lub raport metodycznym IIR są opracowywane na podstawie cyklu lądowania i startu rozumianego jako cykl obejmujący kołowanie przy starcie i lądowaniu, start, wznoszenie się, podchodzenie do lądowania, lądowanie i wszelkie inne czynności statku powietrznego odbywające się poniżej wysokości 3 000 stóp. W przypadku międzynarodowej żeglugi morskiej krajowa inwentaryzacja emisji, krajowa prognoza emisji lub raport metodycznym IIR są opracowywane na podstawie kursów – na morzu i w wodach przybrzeżnych – statków wodnych, z wyjątkiem statków rybackich, pływających pod wszystkimi banderami, wypływających z terytorium jednego państwa i wpływających na terytorium innego państwa.

	przez konwencję LRTAP kategorii 3B (gospodarka nawozami) i 3D (gleby rolne)		
Art. 5	ELASTYCZNE PODEJŚCIE Państwa członkowskie mogą zgodnie z załącznikiem IV część 4 określić skorygowane roczne krajowe bilanse emisji dla dwutlenku siarki, tlenków azotu, niemetanowych lotnych związków organicznych, amoniaku i pyłu drobnego, w przypadku gdyby niespełnienie ich krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji wynikało ze stosowania usprawnionych metod w zakresie bilansów emisji, zaktualizowanych w świetle wiedzy naukowej. Na potrzeby, ustalenia czy spełnione są odpowiednie warunki zawarte w załączniku IV część 4, uznaje się, że zobowiązania w zakresie redukcji emisji na lata 2020–2029 zostały określone w dniu 4 maja 2012 r. Od 2025 r. następujące dodatkowe warunki mają zastosowanie do korekt w przypadku wskaźników emisji lub metod stosowanych do określenia emisji ze szczególnych kategorii źródeł różniących się znacząco od wskaźników lub metod oczekiwanych w związku z wdrożeniem danej normy lub standardu zawartych w przepisach Unii w zakresie ograniczania zanieczyszczeń powietrza u źródła na mocy załącznika IV część 4 pkt 1 lit. d) ppkt (ii) oraz (iii): a) uwzględniony ustaleniom dokonane w ramach krajowych programów kontroli i egzekwowania, monitorujących skuteczność przepisów Unii w zakresie ograniczania zanieczyszczeń powietrza u źródła, dane państwo członkowskie wykazuje, że znacząco różne wskaźniki emisji nie wynikają z wdrażania lub egzekwowania przez nie tych przepisów; b) dane państwo członkowskie poinformowało o znaczącej różnicy w zakresie wskaźników emisji Komisję, która zgodnie z art. 11 ust. 2 analizuje potrzebę podjęcia dalszych działań. 2. Jeżeli w danym roku dane państwo członkowskie, w związku z wyjątkowo chłodną zimą lub wyjątkowo suchym latem, nie może spełnić swoich zobowiązań w zakresie redukcji emisji, to może spełnić te zobowiązania przez uśrednienie swoich krajowych rocznych emisji za ten rok, rok poprzedzający i rok kolejny, pod warunkiem że średnia ta nie przekracza wartości krajowych rocznych emisji, do której zachowania zobowiązało się to państwo członkowskie. 3. Jeżeli w danym roku dane państwo członkowskie, w przypadku którego co najmniej jedno zobowiązanie w zakresie redukcji zawarte w załączniku II zostało określone na poziomie surowszym niż racjonalna pod względem kosztów redukcja określona w sprawozdaniu nr 16, po zrealizowaniu wszystkich racjonalnych pod względem kosztów środków nie może spełnić odpowiednich zobowiązań w zakresie redukcji emisji, to uznaje się, że to państwo członkowskie spełnia dane zobowiązanie w zakresie redukcji emisji przez maksymalnie pięć lat, pod warunkiem że w każdym z tych lat zrekompensuje ono niespełnienie tych zobowiązań przez równoważną redukcję emisji innego zanieczyszczenia określonego w załączniku II. 4. Uznaje się, że dane państwo członkowskie spełnia swoje obowiązki wynikające z art. 4 przez maksymalnie trzy lata, w przypadku gdy niewykonanie jego zobowiązań w zakresie redukcji emisji danych zanieczyszczeń wynika z nagłego i wyjątkowego zakłócenia lub spadku mocy w systemie	USZE art. 16d Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 5 lit. b i c	Art. 16d ust. 3. W przypadkach, w których: 1) nieosiągnięcie wymaganego poziomu redukcji emisji danej substancji jest następstwem wyjątkowo chłodnej zimy lub wyjątkowo suchego lata, a średnia roczna wielkość emisji tej substancji wykazywana w inwentaryzacji, o której mowa art. 11 ust. 1 pkt 3, za dany rok, rok poprzedzający i rok kolejny nie przekracza wartości krajowych rocznych emisji, albo 2) osiągnięcie wymaganego poziomu redukcji emisji danej substancji w danym roku nie jest możliwe pomimo zrealizowania wszystkich racjonalnych pod względem kosztów środków oraz jeżeli: a) co najmniej jedno zobowiązanie w zakresie redukcji emisji zostało określone na poziomie surowszym niż racjonalna pod względem kosztów redukcja określona w sprawozdaniu nr 16, o którym mowa w art. 5 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284, oraz b) przekroczenie poziomu krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji wskazanego w załączniku nr 4 do ustawy zostanie co roku zrekompensowane przez równoważną redukcję emisji innego zanieczyszczenia określonego w tym załączniku, albo 3) nieosiągnięcie wymaganego poziomu redukcji emisji danej substancji wynika z nagłego i wyjątkowego zakłócenia lub spadku mocy w systemie wytwarzania lub dostawy energii elektrycznej lub ciepła, którego nie można było w sposób racjonalny przewidzieć, oraz jeżeli można wykazać, że: a) podjęto wszelkie racjonalne działania, obejmujące wdrożenie nowych środków i strategii, w celu spełnienia tych zobowiązań i że działania te będą nadal podejmowane, tak aby okres, w którym zobowiązania te nie są spełniane był jak najkrótszy, oraz b) wdrożenie dodatkowych środków i strategii oprócz wskazanych w lit. a, pociągałoby za sobą nieproporcjonalne koszty i poważnie zagrażałoby krajowemu bezpieczeństwu energetycznemu lub tworzyłoby duże ryzyko ubóstwa energetycznego dla znacznej części ludności - przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się. 4. Odstępstwa określone w ust. 3: 1) pkt 2 - mogą być stosowane nie dłużej niż przez 5 kolejnych lat, 2) pkt 3 - mogą być stosowane nie dłużej niż przez 3 kolejne lata - od dnia rozpoczęcia ich stosowania. 5. Jeżeli z inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, wynika, że wielkość emisji substancji, dla której zostały określone krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji przekracza poziom wyznaczony poziomem tego zobowiązania, a przekroczenie to jest następstwem zastosowania usprawnionych metod w zakresie krajowych inwentaryzacji emisji, zaktualizowanych w świetle wiedzy naukowej, opracowuje się skorygowaną inwentaryzację emisji. Ad. art. 5 ust. 1 zdanie trzecie lit a) Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 5 lit. c c) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu: „7a. Znacząco różne wskaźniki emisji przyjęte do skorygowania inwentaryzacji emisji, o której mowa w ust. 7, nie mogą wynikać z wdrażania lub egzekwowania przepisów Unii Europejskiej w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza u źródła. Ad. Art. 5 ust. 3 Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 5 lit. b w ust. 3 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie: „a) co najmniej jedno zobowiązanie w zakresie redukcji emisji substancji zostało określone na poziomie wyższym niż racjonalna pod względem kosztów redukcja określona w sprawozdaniu nr 16, o którym mowa w art. 5 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284, oraz”,

	wytwarzania lub dostawy energii elektrycznej lub ciepła, której to sytuacji nie można było w sposób racjonalny przewidzieć, i jeżeli spełnione są następujące warunki: a) dane państwo członkowskie wykazało, że podjęto wszelkie rozsądne działania, obejmujące wdrożenie nowych środków i strategii, w celu spełnienia tych zobowiązań i że działania te będą nadal podejmowane, tak aby okres, w którym zobowiązania te nie są spełniane był jak najkrótszy; oraz b) państwo członkowskie wykazało, że wdrożenie dodatkowych środków i strategii oprócz tych, o których mowa w lit. a), pociągałoby za sobą nieproporcjonalne koszty i poważnie zagrażałoby krajowemu bezpieczeństwu energetycznemu lub tworzyłoby duże ryzyko ubóstwa energetycznego dla znacznej części ludności. 5. Państwa członkowskie, które zamierzają zastosować ust. 1, 2, 3 lub 4, informują o tym Komisję do dnia 15 lutego danego roku sprawozdawczego. Informacje te dotyczą między innymi odnośnych zanieczyszczeń i sektorów oraz, jeżeli dane takie są dostępne, skali wpływu na krajowe bilanse emisji. 6. Komisja, wspierana przez Europejską Agencję Środowiska, analizuje i ocenia, czy korzystanie z przepisów o elastycznym podejściu w danym roku spełnia stosowne warunki określone w ust. 1 niniejszego artykułu i zawarte w załączniku IV część 4 lub w ust. 2, 3 lub 4 niniejszego artykułu, w stosownych przypadkach. W przypadku gdy Komisja uzna, że wykorzystywanie elastycznego podejścia nie jest zgodne z odpowiednimi warunkami określonymi w ust. 1 niniejszego artykułu i w załączniku IV część 4 lub w ust. 2, 3 lub 4 niniejszego artykułu, przyjmuje w ciągu dziewięciu miesięcy od daty otrzymania odpowiedniego sprawozdania, o którym mowa w art. 8 ust. 4, decyzję informującą dane państwo członkowskie, że wykorzystywanie takiego elastycznego podejścia nie może zostać zaakceptowane, która określa powody tej odmowy. Jeżeli Komisja nie zgłosi zastrzeżeń w ciągu dziewięciu miesięcy od daty otrzymania odpowiedniego sprawozdania, o którym mowa w art. 8 ust. 4, państwo członkowskie, którego to dotyczy, uznaje zastosowanie tego elastycznego podejścia za ważne i zaakceptowane. 7. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające szczegółowe zasady dotyczące stosowania elastycznego podejścia, o którym mowa w ust. 1, 2, 3 i 4 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17. 8. Wykonując swoje uprawnienia na mocy ust. 6 i 7, Komisja uwzględnia stosowne wytyczne opracowane na podstawie konwencji LRTAP.		
Art. 6	KRAJOWE PROGRAMY OGRANICZANIA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA 1. Państwa członkowskie sporządzają, przyjmują i wdrażają swoje krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza zgodnie z załącznikiem III część 1 w celu ograniczenia swoich rocznych emisji antropogenicznych zgodnie z art. 4 oraz przyczynienia się do osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy zgodnie z art. 1 ust. 1.	USZE art. 16b	„Art. 16b. 1. Krajowy ośrodek opracowuje projekt Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza dla substancji, dla których w załączniku nr 32 do ustawy określono krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji, zwanego dalej „Krajowym programem ograniczania zanieczyszczenia powietrza”. 2. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza jest opracowany zgodnie z formatem określonym w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1522 z dnia 11 października 2018 r. ustanawiającej wspólny format krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych (Dz. Urz. UE L 256 z 12.10.2018, str. 87). 3. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza zawiera w szczególności:

	2. Przy sporządzaniu, przyjmowaniu i wdrażaniu programu, o którym mowa w ust. 1, państwa członkowskie: a oceniają, do jakiego stopnia krajowe źródła emisji mogą) wpływać na jakość powietrza na ich terytoriach i w sąsiednich państwach członkowskich, w stosownych przypadkach, używając danych i metod opracowanych w ramach europejskiego programu monitorowania i oceny (EMEP) na podstawie Protokołu do konwencji LRTAP dotyczącego długofalowego finansowania wspólnego programu monitorowania i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie; b)uwzględniają potrzebę zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza, aby osiągnąć cele dotyczące jakości powietrza na swoich terytoriach oraz, w stosownych przypadkach, w sąsiednich państwach członkowskich; c) oodejmowaniu środków służących wypełnieniu krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji pyłu drobnego traktują priorytetowo środki redukcji emisji sadzy; d)zapewniają spójność z innymi odpowiednimi planami i programami przyjętymi w oparciu o wymogi określone w przepisach krajowych lub unijnych. Mając na uwadze spełnienie odpowiednich krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji, państwa członkowskie włączają do swoich krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza środki redukcji emisji określone jako obowiązkowe w załączniku III część 2 i mogą włączyć do tych programów środki redukcji emisji określone jako opcjonalne w załączniku III część 2 lub środki mające podobny skutek łagodzący. Państwa członkowskie aktualizują krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza nie rzadziej niż co cztery lata. 3. Bez uszczerbku dla ust. 3, strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza są 4. aktualizowane w ciągu 18 miesięcy od przekazania najnowszego krajowego bilansu emisji lub prognoz emisji, jeżeli zgodnie z przekazanymi danymi obowiązki zawarte w art. 4 nie są spełnione lub istnieje ryzyko ich niespełnienia. 5. Państwa członkowskie przed zakończeniem prac nad projektem krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz wszelkich istotnych aktualizacji programu zasięgają opinii społeczeństwa, zgodnie z dyrektywą 2003/35/WE, i właściwych organów, które – z powodu swojej szczególnej odpowiedzialności w dziedzinie środowiska w odniesieniu do zanieczyszczenia powietrza, jakości powietrza i zarządzania powietrzem na wszystkich poziomach – mogą być zainteresowane wdrażaniem krajowych programów kontroli zanieczyszczenia powietrza. 6. W stosownych przypadkach prowadzone są konsultacje transgraniczne.	Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art.	1) krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza, w których program został opracowany, między innymi: a) priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki, w tym w polityce dotyczącej zmiany klimatu oraz, w stosownych przypadkach, rolnictwa, przemysłu i transportu, b) określone w przepisach prawa obowiązki organów administracji publicznej z podziałem na krajowe, regionalne (województwo) i lokalne (powiat, gmina) lub innych właściwych podmiotów, dotyczące realizacji założeń Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, c) postępy poczynione w ramach aktualnej polityki i zastosowanych środków w dziedzinie redukcji emisji i poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania wynikające z przepisów prawa, d) prognozowany dalszy rozwój sytuacji w zakresie osiągania założeń krajowego programu przy założeniu, że nie nastąpi żadna zmiana w już przyjętej polityce i stosowanych środkach; 2) warianty strategiczne rozważane w celu wypełnienia zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji w okresie od 2020 r. do 2029 r. oraz w okresie na 2030 r. i na lata następne, jak również dla osiągnięcia średnioterminowych poziomów emisji określonych na 2025 r. oraz w celu dalszej poprawy jakości powietrza, analizę tych wariantów wraz z metodą jej przeprowadzenia, a także poszczególne lub łączne skutki strategii i środków dotyczących redukcji emisji substancji, jakości powietrza i środowiska oraz związaną z nimi niepewność, w przypadku gdy informacje o takich skutkach są dostępne; 3) ścieżkę redukcji emisji określoną jako orientacyjny poziom zmniejszania wielkości emisji substancji, dla których zostały określone krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji, o których mowa w ust. 1; 4) środki i strategie, które zdecydowano się przyjąć, w tym harmonogram ich przyjmowania, wdrażania i dokonywania ich przeglądu, wraz ze wskazaniem odpowiedzialnych właściwych organów administracji publicznej lub innych właściwych podmiotów; 5) w stosownych przypadkach, wyjaśnienie powodów, dla których osiągnięcie orientacyjnych poziomów emisji określonych na 2025 r. jest niemożliwe bez pociągania za sobą nieproporcjonalnie wysokich kosztów, a także powodów, dla których przyjęto nieliniową ścieżkę redukcji emisji, o której mowa w art. 16b ust. 3; 6) w stosownych przypadkach, informacje na temat możliwości wykorzystania odstępstw określonych w art. 16d ust. 3 i 5; 7) ocenę, w jaki sposób wybrane strategie i środki zapewniają spójność z politykami, strategiami, programami, planami i prognozami w innych odnośnych obszarach polityki. 4. Krajowy ośrodek, opracowując projekt Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza: 1) ocenia, do jakiego stopnia krajowe źródła emisji substancji mogą wpływać na jakość powietrza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sąsiednich państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym używając danych i metod opracowanych w ramach europejskiego programu monitorowania i oceny (EMEP), o którym mowa w art. 9 Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości; 2) uwzględnia potrzebę zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powietrza, aby osiągnąć cele dotyczące jakości powietrza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz, w stosownych przypadkach, sąsiednich państw członkowskich Unii Europejskiej, przy czym przez cele dotyczące jakości powietrza rozumie się poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe i pułapy stężeń ekspozycji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska; 3) priorytetowo traktuje środki redukcji emisji sadzy przy podejmowaniu środków służących wypełnieniu krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji pyłu przy czym przez sadzę rozumie się węglowe cząstki stałe pochłaniające światło; 4) uwzględnia potrzebę zapewnienia spójności Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza z innymi odpowiednimi politykami, strategiami, programami, planami i prognozami przyjętymi w oparciu o wymogi określone w przepisach prawa. 5. Organy administracji publicznej przekazują Krajowemu ośrodkowi, na jego wniosek, informacje i opinie potrzebne do sporządzenia projektu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. 6. Krajowy ośrodek przedkłada ministrowi właściwemu do spraw środowiska projekt Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza. 7. Minister właściwy do spraw środowiska przy opracowywaniu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza zapewnia udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). 8. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska, przyjmuje Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza w drodze uchwały. 9. Minister właściwy do spraw środowiska przekazuje przyjęty Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza Komisji Europejskiej. 10. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza jest aktualizowany nie rzadziej niż co 4 lata. 11. Aktualizacja Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza zawiera elementy, o których mowa w ust. 3, a także: 1) ocenę postępów we wdrażaniu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, redukcji emisji substancji i zmniejszaniu stężeń; 2) wszelkie znaczące zmiany polityki i strategii oraz przyjętych założeń, a także znaczące zmiany harmonogramu wdrażania Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza. 12. Aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza dokonuje się również w przypadku, gdy z inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, wynika, że przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty. 13. Aktualizacja, o której mowa w ust. 12, uwzględnia dodatkowe działania i środki, które zostały lub zostaną podjęte w celu zmniejszenia poziomu emisji substancji zgodnie z przyjętą ścieżką redukcji spośród ścieżek redukcji, o których mowa w art. 16c, jeżeli takie działania i środki są wymagane. 14. Dodatkowe działania i środki, o których mowa w ust. 13, oraz harmonogram ich wdrożenia, są podejmowane na podstawie propozycji, o których mowa w art. 16d ust. 2.
--	---	--	--

	7. Komisja ułatwia opracowywanie i wdrażanie krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza, w stosownych przypadkach, poprzez wymianę dobrych praktyk. 8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 16 w celu zmiany niniejszej dyrektywy w zakresie dostosowania załącznika III część 2 do rozwoju sytuacji, w tym do postępu technicznego, w ramach konwencji LRTAP. 9. Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące opracowywania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza. 10. Komisja określa również w drodze aktów wykonawczych format krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17.	12 pkt 4, lit. c N N N N	15. Aktualizacji, o której mowa ust. 12, dokonuje się w terminie 18 miesięcy od dnia przekazania Komisji Europejskiej inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3. 16. Do aktualizacji, o której mowa w ust. 12, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1, 2 i 4-9. Natomiast w zakresie ust. 5 i konieczności konsultowania z właściwymi organami wynika z przepisów Regulaminu Pracy Rady Ministrów, w szczególności jego rozdział 3. Ad. 6 ust. 3 i 4 Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. d „ust. 12 i 13 otrzymują brzmienie: „12. W przypadku gdy: 1) z inwentaryzacji emisji, o której mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, lub z prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12 ust. 1, wynika, że przyjęty w Krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza poziom redukcji emisji substancji wynikający ze ścieżki redukcji emisji nie został osiągnięty lub zachodzi ryzyko, że nie zostanie osiągnięty, oraz 2) do upływu terminu, o którym mowa w ust. 10, pozostaje więcej niż 24 miesiące – dokonuje się aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza w zakresie środków i strategii, o których mowa w ust. 3 pkt 4. 13. Aktualizacja, o której mowa w ust. 12, dotyczy dodatkowych działań i środków, które zostały lub zostaną podjęte w celu zmniejszenia poziomu emisji substancji zgodnie z przyjętą ścieżką redukcji emisji spośród ścieżek redukcji emisji, o których mowa w art. 16c.” Ad. 6 ust. 6 Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. c „c) dodaje się ust. 7a w brzmieniu: „7a. W przypadku gdy z oceny, o której mowa w ust. 4 pkt 1, wynika, że krajowe źródła emisji substancji wpływają na jakość powietrza na terytorium sąsiednich państw członkowskich Unii Europejskiej, minister właściwy do spraw klimatu przeprowadza konsultacje transgraniczne projektu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.”,
Art. 7	WSPARCIE FINANSOWE Komisja dąży do ułatwienia dostępu do istniejących funduszy unijnych, zgodnie z przepisami prawnymi regulującymi te fundusze, w celu wsparcia środków służących realizacji celów niniejszej dyrektywy. Te fundusze unijne obejmują obecne i przyszłe finansowanie dostępne w ramach, między innymi: a) programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji; b) europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w tym odpowiedniego finansowania w ramach wspólnej polityki rolnictwa; c) instrumentów finansowania działań w zakresie środowiska i klimatu, takich jak program LIFE. Komisja oceni możliwość utworzenia punktu kompleksowej obsługi, w którym każdy zainteresowany podmiot mógłby łatwo uzyskać informacje o dostępnych funduszach i powiązanych procedurach dotyczących dostępu do funduszy unijnych, w odniesieniu do projektów związanych z problemami zanieczyszczenia powietrza.	N	
Art. 8	KRAJOWE BILANSE I PROGNOZY EMISJI ORAZ RAPORTY METODYCZNE IIR 1. Państwa członkowskie przygotowują i co roku aktualizują krajowe bilanse emisji zanieczyszczeń określonych w tabeli A załącznika I, zgodnie z wymogami określonymi w tej tabeli. Państwa członkowskie mogą przygotować i co roku aktualizować krajowe bilanse emisji zanieczyszczeń określonych w tabeli B załącznika I, zgodnie z wymogami określonymi w tej tabeli.	USZE art. 11	Art. 11. 1. Krajowy ośrodek przygotowuje i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, na 30 dni przed terminami wynikającymi z przepisów prawa Unii Europejskiej lub umów międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska inwentaryzacje emisji: 1) gazów cieplarnianych, zgodnie z wytycznymi do Konwencji Klimatycznej, 2) substancji określonych w Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, sporządzonej w Genewie dnia 13 listopada 1979 r. (Dz. U. z 1985 r. poz. 311, z 1988 r. poz. 313 oraz z 2012 r. poz. 216), 3) substancji, dla których w przepisach prawa Unii Europejskiej zostały określone poziomy emisji lub stężeń oraz krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji, zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku nr 2 do ustawy. [...] w art. 11b po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

	2. Państwa członkowskie przygotowują i co cztery lata aktualizują krajowe bilanse emisji w układzie przestrzennym oraz bilanse dużych źródeł punktowych i, co dwa lata, krajowe prognozy emisji zanieczyszczeń określonych w tabeli C załącznika I, zgodnie z wymogami określonymi w tej tabeli. 3. Państwa członkowskie sporządzają raport metodyczny IIR, który towarzyszy bilansom i prognozom emisji, o których mowa w ust. 1 i 2, zgodnie z wymogami określonymi w tabeli D załącznika I. 4. Państwa członkowskie, które zdecydują się na elastyczne podejście na mocy art. 5, włączają w stosownych przypadkach do raportu metodycznego IIR za dany rok informacje wykazujące, że korzystanie z tego elastycznego podejścia spełnia odpowiednie warunki określone w art. 5 ust. 1 i w załączniku IV część 4 lub w art. 5 ust. 2, 3 lub 4. 5. Państwa członkowskie przygotowują i aktualizują krajowe bilanse emisji, w tym, w odpowiednich przypadkach, skorygowane krajowe bilanse emisji, krajowe prognozy emisji, krajowe bilanse emisji w układzie przestrzennym, bilanse dużych źródeł punktowych i towarzyszący im raport metodyczny IIR zgodnie z załącznikiem IV. 6. Komisja, wspierana przez Europejską Agencję Środowiska, corocznie przygotowuje i aktualizuje ogólnounijne bilanse emisji i raport metodyczny IIR oraz, co dwa lata, ogólnounijne prognozy emisji, a także, co cztery lata, ogólnounijne bilanse emisji w układzie przestrzennym oraz ogólnounijne bilanse dużych źródeł punktowych w odniesieniu do zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku I, na podstawie informacji, o których mowa w ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu. 7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 16 w celu zmiany niniejszej dyrektywy w zakresie dostosowania załącznika I i załącznika IV do rozwoju sytuacji, w tym do postępu technicznego i naukowego, w ramach konwencji LRTAP	USZE art. 11b Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 6 lit. b N N N	[...] lb. Krajowy ośrodek przygotowuje i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, na 30 dni przed terminami wskazanymi w załączniku nr 2 do ustawy, raport metodyczny IIR, zgodnie z metodami określonymi w tym załączniku.”, ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Sporządzając projekty raportów, o których mowa w ust. 1 lub w ust. lb, Krajowy ośrodek może się posłużyć w szczególności informacjami, danymi i analizami przekazywanymi przez organy administracji publicznej, informacjami i danymi zawartymi w Krajowej bazie, informacjami zawartymi w prognozach zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. L i lb, oraz innymi informacjami i danymi udostępnianymi przez organizacje samorządu gospodarczego i organizacje pracodawców, a także funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej.”, ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie: „4. Organy administracji publicznej przekazują na wniosek Krajowego ośrodka dane, informacje lub analizy niezbędne do sporządzenia projektów raportów, o których mowa w ust. 1 i lb. 5. Krajowy ośrodek, realizując zadania, o których mowa w ust. 1 i lb, może występować do organizacji samorządu gospodarczego, organizacji pracodawców lub funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej o udostępnienie danych, informacji lub analiz niezbędnych do sporządzenia projektów raportów, o których mowa w ust. 1 i lb .”; Ad. ust. 4 Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 6 lit. b, tiret pierwszy w części 3: – w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu: „6a) w przypadku wykorzystania elastycznego podejścia, o którym mowa w pkt 6, informacje wykazujące, że korzystanie z tego podejścia spełnia warunki określone w art. 5 ust. 1 i w załączniku IV część 4 lub w art. 5 ust. 2, 3 lub 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284;”, Ad ust. 5 Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 6 lit. a „6) w załączniku 2: a) w części 2: – w ust. 2 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie: „Jeżeli nie jest to możliwe ze względu na brak wystarczająco szczegółowych danych, w raporcie metodycznym IIR zamieszcza się uzasadnienie bardziej zagregowanego poziomu sprawozdawczości.”
Art. 9	MONITOROWANIE WPŁYWU ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA Państwa członkowskie zapewniają monitorowanie negatywnego wpływu zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy w oparciu o sieć stacji monitoringowych, reprezentatywną dla ich siedlisk słodkowodnych, naturalnych i półnaturalnych oraz rodzajów ekosystemu leśnego, przyjmując podejście racjonalne pod względem kosztów i oparte na ocenie ryzyka. W tym celu państwa członkowskie koordynują działania z innymi programami monitorowania ustanowionymi na mocy prawodawstwa unijnego, w tym dyrektywy 2008/50/WE, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE i dyrektywy Rady 92/43/EWG, i, w stosownych przypadkach, konwencji LRTAP, a w stosownych przypadkach korzystają z danych zebranych na mocy tych programów. Aby spełnić wymogi niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą używać wskaźników opcjonalnych monitorowania wymienionych w załączniku V. 2. Przy gromadzeniu i przekazywaniu informacji, o których mowa w załączniku V, mogą być stosowane metody określone w konwencji LRTAP oraz w podręcznikach do tej	Ustawa o inspekcji ochrony środowiska art. 23 ust. 11 i 18a N	Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425) art. 23 ust. 11 pkt 1 „1) powietrza oraz wpływu zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy;”, ust. 18a. „Wieloletnie strategiczne programy państwowego monitoringu środowiska uwzględniają badanie negatywnego wpływu zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy w oparciu o badania monitoringowe prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska, w lokalizacjach reprezentatywnych dla siedlisk słodkowodnych, naturalnych i półnaturalnych oraz rodzajów ekosystemu leśnego, przyjmując podejście racjonalne pod względem kosztów i oparte na ocenie ryzyka.”;

	konwencji opracowanych w ramach programów współpracy międzynarodowej. 3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 16 w celu zmiany niniejszej dyrektywy w zakresie dostosowania załącznika V do postępu technicznego i naukowego i do rozwoju sytuacji w ramach konwencji LRTAP.	N	
Art. 10	SPRAWOZDAWCZOŚĆ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH 1. Państwa członkowskie przekazują Komisji swój pierwszy krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza do dnia 1 kwietnia 2019 r. W przypadku gdy krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza jest aktualizowany na mocy art. 6 ust. 4, dane państwo członkowskie przekazuje zaktualizowany program Komisji w terminie dwóch miesięcy. Komisja analizuje krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza i ich aktualizacje w świetle wymogów zawartych w art. 4 ust. 2 i art. 6. 2. Państwa członkowskie przekazują Komisji i Europejskiej Agencji Środowiska krajowe bilanse i prognozy emisji, krajowe bilanse emisji w układzie przestrzennym, bilanse dużych źródeł punktowych oraz raporty metodyczne IIR, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3 oraz, w stosownych przypadkach, w art. 8 ust. 4, zgodnie z terminami przedkładania sprawozdań określonymi w załączniku I. Przekazywane informacje muszą być spójne z informacjami przekazywanymi sekretariatowi konwencji LRTAP. 3. Komisja, wspomagana przez Europejską Agencję Środowiska, konsultując to z danymi państwami członkowskimi, dokonuje przeglądu danych zawartych w krajowych bilansach emisji w pierwszym roku ich zgłaszania, oraz regularnie w późniejszym okresie. Przegląd ten polega na: a) weryfikacji przejrzystości, dokładności, spójności, porównywalności i kompletności przedłożonych informacji; b) identyfikacji przypadków, w których dane zawarte w bilansach są przygotowane w sposób sprzeczny z wymogami określonymi w prawie międzynarodowym, w szczególności konwencji LRTAP; c) w stosownych przypadkach, obliczeniu wynikających z powyższego niezbędnych korekt technicznych, w konsultacji z danym państwem członkowskim. W przypadku gdy dane państwo członkowskie i Komisja nie są w stanie osiągnąć porozumienia w sprawie konieczności lub treści korekt technicznych na mocy lit. c), Komisja przyjmuje decyzję określającą korekty techniczne, które mają mieć zastosowanie do danego państwa członkowskiego. 4. Państwa członkowskie przekazują Komisji i Europejskiej Agencji Środowiska następujące informacje, o których mowa w art. 9: a) do dnia 1 lipca 2018 r., a następnie co cztery lata – lokalizację stacji monitoringowych i związane z tym wskaźniki używane do monitorowania wpływu zanieczyszczenia powietrza; oraz b) do dnia 1 lipca 2019 r., a następnie co cztery lata – dane uzyskane w wyniku monitorowania, o których mowa w art. 9.	Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (poz. 1501) N Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska	Art. 45. Inwentaryzacje emisji substancji, dla których w przepisach prawa Unii Europejskiej zostały określone krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji sporządzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się inwentaryzacjami w rozumieniu art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 12. Art. 46. Raporty metodyczne IIR sporządzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się raportami metodycznymi IIR, o których mowa w art. 11b ust. 1b ustawy zmienianej w art. 12. Art. 47. 1. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza, przyjęty przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy staje się Krajowym programem ograniczania zanieczyszczenia powietrza, o którym mowa w art. 16b ust. 8 ustawy zmienianej w art. 12, i może być aktualizowany na podstawie art. 16b ust. 10 ustawy zmienianej w art. 12. 2. Pierwsza aktualizacja Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie art. 16b ust. 9 ustawy zmienianej w art. 12 zostanie przeprowadzona najpóźniej do dnia 1 kwietnia 2023 r. Art. 51. 1. Dane uzyskane w wyniku badań wpływu zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy przekazane Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się informacjami, o których mowa w art. 25c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3. 2. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje po raz pierwszy Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska dane uzyskane w wyniku badań wpływu zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy przeprowadzonych w lokalizacjach, o których mowa w art. 25c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 3 w terminie do dnia 1 lipca 2023 r. Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425): „Art. 25c. 1. Główny Inspektor Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska co 4 lata, w terminie do dnia 1 lipca danego roku: 1) informacje o lokalizacji prowadzenia badań monitoringowych, o których mowa w art. 23 ust. 18a, i wskaźniki używane do badania wpływu zanieczyszczenia powietrza na ekosystemy; 2) dane uzyskane w wyniku badań, o których mowa w pkt 1, przeprowadzonych w lokalizacjach, o których mowa w pkt 1.: 2. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska do akceptacji informacje, wskaźniki oraz dane, o których mowa w ust. 1, w terminie 14 dni przed upływem terminu ich przekazania Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska.”.

Art. 11	SPRAWOZDANIA KOMISJI Do dnia 1 kwietnia 2020 r., a następnie co cztery lata Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów poczynionych we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, obejmujące ocenę wkładu tego wdrażania w realizację celów, o których mowa w art. 1, w tym dotyczące: a)postępów w realizacji: (i) orientacyjnych poziomów emisji i zobowiązań w zakresie redukcji emisji, o których mowa w art. 4, oraz, w stosownych przypadkach, przyczyn ich nieosiągnięcia; (ii) poziomów jakości otaczającego powietrza zgodnie z wytycznymi w zakresie jakości powietrza opublikowanymi przez Światową Organizację Zdrowia; (iii) unijnych celów w dziedzinie różnorodności biologicznej i ekosystemów zgodnych z siódmym programem działań w zakresie środowiska; b)określenia dalszych środków wymaganych na poziomie Unii i państw członkowskich służących realizacji celów, o których mowa w lit. a); c)pobierania i wykorzystania funduszy unijnych przeznaczonych na wsparcie środków służących realizacji celów niniejszej dyrektywy; d>wyników prowadzonej przez Komisję analizy krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza i ich aktualizacji na mocy art. 10 ust. 1 akapit trzeci; e)oceny zdrowotnych, środowiskowych i społeczno-gospodarczych skutków niniejszej dyrektywy. 2. W przypadku gdy ze sprawozdania wynika, że orientacyjne poziomy emisji oraz zobowiązania w zakresie redukcji emisji, o których mowa w art. 4, nie mogły zostać osiągnięte w wyniku nieskutecznych przepisów Unii w zakresie ograniczania zanieczyszczeń powietrza u źródła, w tym ich realizacji na poziomie państw członkowskich, Komisja bada, w stosownych przypadkach, potrzebę dalszych działań, uwzględniając również kwestię sektorowych skutków wdrażania. W stosownych przypadkach Komisja przedstawia wnioski ustawodawcze, w tym nowe przepisy w zakresie ograniczania zanieczyszczeń powietrza ukierunkowane na źródła emisji, tak aby zapewnić spełnianie zobowiązań wynikających z niniejszej dyrektywy.	N	
Art. 12	EUROPEJSKIE FORUM CZYSTEGO POWIETRZA Komisja powołuje Europejskie Forum Czystego Powietrza, aby wnieść wkład w tworzenie wytycznych i ułatwić skoordynowane wdrażanie unijnych przepisów i polityk związanych z poprawą jakości powietrza; forum to będzie regularnie skupiać wszystkie zainteresowane podmioty, w tym właściwe organy państw członkowskich na wszystkich odpowiednich szczeblach, Komisję, podmioty branżowe, społeczeństwo obywatelskie oraz społeczność naukową. Europejskie Forum Czystego Powietrza będzie dokonywać wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, w tym na temat redukcji emisji pochodzących z ogrzewania gospodarstw domowych i z transportu drogowego, tak aby móc zasiląć informacjami i wzmacniać krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza i ich realizację.	N	

Art. 13	PRZEGLĄD Na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 11 ust. 1, Komisja dokona przeglądu niniejszej dyrektywy do dnia 31 grudnia 2025 r. z myślą o zagwarantowaniu postępów w kierunku realizacji celów, o których mowa w art. 1 ust. 2, w szczególności przy uwzględnieniu postępu naukowego i technologicznego oraz realizacji unijnej polityki klimatyczno-energetycznej. W stosownych przypadkach Komisja przedstawi wnioski ustawodawcze dotyczące zobowiązań w zakresie redukcji emisji na okres po 2030 r. 2. W odniesieniu do amoniaku, Komisja oceni w swoim przeglądzie w szczególności: a) wyniki najnowszych badań naukowych; b) wytyczne EKG ONZ z 2014 r. dotyczące zapobiegania emisjom amoniaku pochodzącym z rolnictwa i ich zmniejszania (zwane dalej „wytycznymi dotyczącymi amoniaku”) oraz kodeks ramowy EKG ONZ, dotyczący dobrej praktyki rolniczej na rzecz redukcji emisji amoniaku, w wersji zaktualizowanej i ostatnio zmienionej w 2014 r.; c) aktualizacje najlepszych dostępnych technik zdefiniowanych w art. 3 pkt 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE; d) środki rolno-środowiskowe w ramach wspólnej polityki rolnej. 3. Na podstawie sprawozdawanych krajowych emisji rtęci Komisja ocenia ich wpływ na realizację celów określonych w art. 1 ust. 2 i rozważa środki na rzecz zmniejszenia tych emisji i, w stosownych przypadkach, przekazuje wniosek ustawodawczy.	N	
------------	---	----------	--

Art. 14	DOSTĘP DO INFORMACJI 1.Zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE państwa członkowskie zapewniają aktywne i systematyczne podawanie do wiadomości publicznej następujących informacji, publikowanych na ogólnie dostępnej stronie internetowej: a)krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza i wszystkich aktualizacji; b)krajowych bilansów emisji (w tym, w stosownych przypadkach, skorygowanych krajowych bilansów emisji), krajowych prognoz emisji, raportów metodycznych IIR oraz dodatkowych sprawozdań i informacji przekazywanych Komisji zgodnie z art. 10. 2. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1367/2006 Komisja zapewnia aktywne i systematyczne podawanie do wiadomości publicznej informacji, publikowanych na ogólnie dostępnej stronie internetowej, dotyczących ogólnounijnych bilansów emisji i prognoz emisji a także raportów metodycznych IIR. 3. Komisja publikuje na swojej stronie internetowej: a)podstawowe założenia stosowane w odniesieniu do poszczególnych państw członkowskich przy określaniu ich potencjału w zakresie krajowej redukcji emisji, użyte do celów przygotowania sprawozdania nr 16; b)listę odpowiednich przepisów Unii w zakresie ograniczania zanieczyszczeń powietrza u źródła; oraz c)wyniki analizy, o której mowa w art. 10 ust. 1 akapit trzeci.	Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko N N	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 25 w pkt 1 dodaje lit. g i h w brzmieniu: „g) z zakresu ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji: - krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz jego aktualizacje, - krajowe inwentaryzacje emisji, - krajowe prognozy emisji, - raporty metodyczne IIR, h) z zakresu ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska: - sprawozdania dotyczące lokalizacji prowadzenia badań monitoringowych oraz danych uzyskanych w wyniku tych badań;”.
Art. 15	WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI I KOORDYNACJA W RAMACH ORGANIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH Bez uszczerbku dla art.218 TFUE Unia i państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, dążą do dwustronnej i wielostronnej współpracy z państwami trzecimi oraz koordynacji działań w ramach odpowiednich organizacji międzynarodowych, takich jak Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP), EKG ONZ, Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Międzynarodowa Organizacja Morska (IMO) oraz Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), w tym poprzez wymianę informacji w zakresie badań technicznych	N	

	i naukowych oraz rozwoju w celu poprawy podstaw ułatwiających redukcję emisji.		
Art. 16	WYKONYWANIE PRZEKAZANYCH UPRAWNIEN Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule. 2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6 ust. 8, art. 8 ust. 7 i art. 9 ust. 3, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 31 grudnia 2016 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem tego okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień jest automatycznie przedłużane na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu. 3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 6 ust. 8, art. 8 ust. 7 oraz art. 9 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie uprawnień określonych w tej decyzji. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych. 4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. 5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. 6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6 ust. 8, art. 8 ust. 7 i art. 9 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyrażą sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformują Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.	N	
Art. 17	PROCEDURA KOMITETOWA Komisję wspomaga Komitet ds. Jakości Powietrza ustanowiony w art. 29 dyrektywy 2008/50/WE. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011. 2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011. W przypadku gdy komitet nie wyda opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.	N	
Art. 18	SANKCJE Państwa członkowskie określają zasady dotyczące sankcji stosowanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i wprowadzają wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.	Ustawa o nawozach i nawożeniu	Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2024 r. poz. 105) Art. 41a. Kto wbrew zakazowi określönemu art. 20a stosuje nawozy amonowo- węglanowe, podlega karze grzywny.”; art. 42 Orzekanie w sprawach określonych w art. 40–41a następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”.

Art. 19	ZMIANY W DYREKTYWIE 2003/35/WE W załączniku I do dyrektywy 2003/35/WE dodaje się lit. g) w brzmieniu: „ g) Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczenia atmosferycznego, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	N	
Art. 20	TRANSPOZYCJA Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 1 lipca 2018 r. Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 10 ust. 2 do dnia 15 lutego 2017 r. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie. 2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.	N	
Art. 21	UCHYLENIE I PRZEPISY PRZEJŚCIOWE Dyrektywa 2001/81/WE traci moc ze skutkiem od dnia 1 lipca 2018 r. Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego: a) art. 1 i 4 dyrektywy 2001/81/WE oraz załącznik I do niej mają nadal zastosowanie do dnia 31 grudnia 2019 r.; b) art. 7 i 8 dyrektywy 2001/81/WE oraz załącznik III do niej zostają uchylone z dniem 31 grudnia 2016 r. Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji w załączniku VI. 2. Do dnia 31 grudnia 2019 r. państwa członkowskie mogą stosować art. 5 ust. 1 niniejszej dyrektywy w odniesieniu do pułapów określonych w art. 4 dyrektywy 2001/81/WE oraz w załączniku I do tej dyrektywy.	N	
Art. 22	WEJŚCIE W ŻYCIE Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2016 r.	N	
Art. 23	ADRESACI Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich. Sporządzono w Strasburgu dnia 14 grudnia 2016 r.	N	
Załącznik I	MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ W ODNIESIENIU DO EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO ATMOSFERY Tabela A Wymogi dotyczące corocznego przekazywania informacji o emisjach, o których mowa w art. 8 ust. 1 akapit pierwszy Tabela B Wymogi dotyczące corocznego przekazywania informacji o emisjach, o których mowa w art. 8 ust. 1 akapit drugi	USZE załącznik nr 2	Załącznik nr 2 USZE, część 1, 2 oraz 3

	Tabela C Wymogi dotyczące przekazywania informacji o emisjach i prognoz, o których mowa w art. 8 ust. 2 Tabela D Wymogi dotyczące corocznego przekazywania raportu metodycznego IIR, o którym mowa w art. 8 ust. 3	Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ	Tabela D – zmiana w ustawie o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 6 lit. b „- w tabeli 4 w kolumnie trzeciej: „Szereg czasowy” wyrazy „Wszystkie lata (jak podano w części 1 ust. 6, części 2 ust. 4)” zastępuje się wyrazami: „Wszystkie lata (jak podano w części 1 ust. 6 i 7, części 2 ust. 4)”.”.
Załącznik II	KRAJOWE ZOBOWIĄZANIA W ZAKRESIE REDUKCJI EMISJI Tabela A Zobowiązania w zakresie redukcji emisji dwutlenku siarki (SCR), tlenków azotu (NOx) i niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO). Zobowiązania w zakresie redukcji w przypadku transportu drogowego odnoszą się do emisji obliczonych na podstawie sprzedanych paliw (*), a rokiem odniesienia jest 2005 r. Tabela B Zobowiązania w zakresie redukcji emisji amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}). Zobowiązania w zakresie redukcji w przypadku transportu drogowego odnoszą się do emisji obliczonych na podstawie sprzedanych paliw (*), a rokiem odniesienia jest 2005 r.	USZE załącznik nr 3	Załącznik nr 3 USZE
Załącznik III	TREŚĆ KRAJOWYCH PROGRAMÓW OGRANICZANIA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 6 i 10 CZĘŚĆ I Minimalna treść krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza 1. Wstępne krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza, o których mowa w art. 6 i 10, muszą zawierać co najmniej następujące informacje: a) krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza, w których program został opracowany, między innymi: (i) priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki, w tym w polityce dotyczącej zmiany klimatu oraz, w stosownych przypadkach, rolnictwa, przemysłu i transportu; (ii) obowiązki organów krajowych, regionalnych i lokalnych; (iii) postępy poczynione w ramach obecnej polityki i środków w dziedzinie redukcji emisji i poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne; (iv) prognozowany dalszy rozwój sytuacji przy założeniu, że nie nastąpi żadna zmiana w już przyjętej polityce i stosowanych środkach; b) warianty strategiczne rozważane w celu wypełnienia zobowiązań w zakresie redukcji emisji w okresie od roku 2020 do roku 2029 oraz na 2030 r. i na lata następne, jak również dla osiągnięcia średnioterminowych poziomów emisji określonych na 2025 r. oraz w celu dalszej poprawy jakości powietrza, a także analiza tych wariantów wraz z metodą jej przeprowadzenia; w przypadku gdy są	USZE art. 16b	USZE Art. 16b. 3. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza zawiera co najmniej: 1) krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza, w których program został opracowany, w szczególności: a) priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki, w tym w polityce dotyczącej zmiany klimatu oraz, w stosownych przypadkach, rolnictwa, przemysłu i transportu, b) określone w przepisach prawa obowiązki organów administracji publicznej z podziałem na obowiązki krajowe, regionalne (województwo) i lokalne (powiat, gmina) lub innych właściwych podmiotów, dotyczące realizacji założeń Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, c) postępy poczynione w ramach aktualnej polityki i zastosowanych środków w dziedzinie redukcji emisji i poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania wynikające z przepisów prawa, d) prognozowany dalszy rozwój sytuacji w zakresie osiągnięcia założeń Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza przy założeniu, że nie nastąpi żadna zmiana w już przyjętej polityce i stosowanych środkach; 2) warianty strategiczne rozważane w celu wypełnienia zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji w okresie od 2020 r. do 2029 r. oraz w okresie na 2030 r. i na lata następne, jak również dla osiągnięcia średnioterminowych poziomów emisji określonych na 2025 r. oraz w celu dalszej poprawy jakości powietrza, analizę tych wariantów wraz z metodą jej przeprowadzenia, a także poszczególne lub łączne skutki strategii i środków dotyczących redukcji emisji substancji, jakości powietrza i środowiska oraz związaną z nimi niepewność, w przypadku gdy informacje o takich skutkach są dostępne; 3) ścieżkę redukcji emisji substancji określoną jako orientacyjny poziom zmniejszania wielkości emisji substancji, dla których zostały określone krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji, o których mowa w art. 16a; 4) środki i strategie, które zdecydowano się przyjąć, w tym harmonogram ich przyjmowania, wdrażania i dokonywania ich przeglądu, wraz ze wskazaniem odpowiedzialnych właściwych organów administracji publicznej lub innych właściwych podmiotów; 5) w stosownych przypadkach, wyjaśnienie powodów, dla których osiągnięcie orientacyjnych poziomów emisji substancji określonych na 2025 r. jest niemożliwe bez pociągania za sobą nieproporcjonalnie wysokich kosztów, a także powodów, dla których przyjęto nieliniową ścieżkę redukcji emisji substancji, o której mowa w art. 16c ust. 3; 6) w stosownych przypadkach, informacje na temat możliwości stosowania przepisów art. 16d ust. 3 i 5; 7) ocenę, w jaki sposób wybrane strategie i środki zapewniają spójność z politykami, strategiami, programami, planami i prognozami w innych obszarach polityki. Ad. Załącznik III część I pkt 1e - projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. a: „a) w ust. 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

	dostępne, poszczególne lub łączne skutki strategii i środków dotyczących redukcji emisji, jakości powietrza i środowiska oraz związaną z nimi niepewność; c) środki i strategię, które zdecydowano się przyjąć, w tym harmonogram ich przyjmowania, wdrażania i dokonywania ich przeglądu, oraz odpowiedzialne właściwe organy; d) w stosownych przypadkach, wyjaśnienie powodów, dla których osiągnięcie orientacyjnych poziomów emisji określonych na 2025 r. jest niemożliwe bez pociągania za sobą nieproporcjonalnie wysokich kosztów; e) w stosownych przypadkach, informacje na temat wykorzystania elastycznego podejścia przewidzianego w art. 5 i skutków takiego wykorzystania dla środowiska; f) ocenę tego, w jaki sposób wybrane strategię i środki zapewniają spójność z planami i programami w innych odnośnych obszarach polityki. 2. Aktualizację krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, o którym mowa w art. 6 i 10, obejmującą co najmniej: A) ocenę postępów we wdrażaniu programu, redukcji emisji i zmniejszaniu stężeń; b) wszelkie znaczące zmiany kontekstu politycznego, ocen, programu lub harmonogramu jego wdrażania. CZĘŚĆ 2 Środki redukcji emisji, o których mowa w art. 6 ust. 2 akapit drugi Państwa członkowskie uwzględniają odpowiednie wytyczne dotyczące amoniaku oraz wykorzystują najlepsze dostępne techniki zgodnie z dyrektywą 2010/75/UE. A. Środki służące ograniczaniu emisji amoniaku 1. Państwa członkowskie sporządzają krajowy kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej dotyczący ograniczania emisji amoniaku z uwzględnieniem kodeksu ramowego EKG ONZ z 2014 r. dotyczącego dobrej praktyki rolniczej na rzecz redukcji emisji amoniaku, zawierający co najmniej następujące elementy: a) zarządzanie azotem, z uwzględnieniem pełnego obiegu azotu; b) strategię żywienia zwierząt gospodarskich; c) niskoemisyjne techniki rozpraszania nawozów; d) niskoemisyjne systemy przechowywania nawozów;	Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. a USZE art. 16b ust. 11 Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. b Ustawa o nawozach i	„6) w stosownych przypadkach, informacje na temat możliwości stosowania przepisów art. 16d ust. 3 i 5 oraz o skutkach zastosowania tych przepisów dla środowiska;”. 11. Aktualizacja Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza zawiera elementy, o których mowa w ust. 3, a także: 1) ocenę postępów we wdrażaniu Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, redukcji emisji substancji i zmniejszaniu stężeń; 2) wszelkie znaczące zmiany polityki i strategii oraz przyjętych założeń, a także znaczące zmiany harmonogramu wdrażania Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza. Ad część I pkt 1 lit. e załącznika III Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. a „w art. 16b: a) w ust. 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie: „6) w stosownych przypadkach, informacje na temat możliwości stosowania przepisów art. 16d ust. 3 i 5 oraz o skutkach zastosowania tych przepisów dla środowiska;”, Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. b „b) w ust. 4 dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu: „5) uwzględnia najlepsze dostępne techniki zgodnie z dyrektywą 2010/75/WE, jak i wytyczne dotyczące amoniaku, o których mowa w lit. A części 2 załącznika III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2024/299 z 17.01.2024), zwanej dalej „dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284”;; 6) uwzględnia skutki przyjętych środków wynikających z lit. A i B części 2 załącznika III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 dla małych i bardzo małych gospodarstw rolnych.”; Art. 22a. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, z uwzględnieniem kodeksu ramowego Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych z 2014 r. dotyczącym dobrej praktyki rolniczej na rzecz redukcji emisji amoniaku, opracuje kodeks dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczania emisji amoniaku, do dobrowolnego stosowania. 2. Kodeks dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczania emisji amoniaku obejmuje co najmniej wskazówki dotyczące: 1) zarządzania azotem, z uwzględnieniem jego pełnego obiegu w środowisku; 2) sposobów żywienia zwierząt gospodarskich gatunków, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich; 3) technik rozpraszania nawozów ograniczających emisję amoniaku; 4) sposobów przechowywania nawozów ograniczających emisję amoniaku; 5) sposobów chowu zwierząt gospodarskich gatunków, o których mowa w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, ograniczających emisję amoniaku; 6) możliwości ograniczania emisji amoniaku pochodzącego ze stosowania nawozów mineralnych. 3. Minister właściwy do spraw rolnictwa zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu zapewniającego jego obsługę kodeks dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczania emisji amoniaku.”; Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2024 r. poz. 105) art. 20a W celu zmniejszenia emisji amoniaku (NH3) ze stosowania nawozów mineralnych - zakazuje się stosowania nawozów amonowo-węglanowych.
--	--	---	--

	e) niskoemisyjne systemy hodowli zwierząt; f) możliwości ograniczania emisji amoniaku pochodzącego ze stosowania nawozów mineralnych. 2. Państwa członkowskie mogą ustanowić krajowy bilans azotu w celu monitorowania zmian w całkowitych stratach reaktywnego azotu z rolnictwa, w tym amoniaku, podtlenku azotu, amonu, azotanów i azotynów, w oparciu o zasady określone w wytycznych EKG ONZ dotyczących bilansów azotu. 3. Państwa członkowskie zakazują stosowania nawozów amonowo-węglanowych i mogą zmniejszyć emisje amoniaku z nawozów nieorganicznych, stosując następujące podejścia: a) zastąpienie nawozów na bazie mocznika nawozami na bazie azotanu amonu; b) jeżeli nawozy na bazie mocznika są nadal stosowane, wykorzystywanie metod, w przypadku których wykazano, że zmniejszają emisje amoniaku o co najmniej 30 % w porównaniu z wykorzystaniem metody odniesienia, jak określono w wytycznych dotyczących amoniaku; c propagowanie zastępowania nawozów nieorganicznych) nawozami organicznymi, a w przypadku gdy nawozy nieorganiczne są nadal stosowane, rozprowadzanie ich zgodnie z przewidywanymi potrzebami nawożonej uprawy lub nawożonego użytku zielonego w odniesieniu do azotu i fosforu, biorąc również pod uwagę istniejącą zawartość substancji pokarmowych w glebie oraz składniki pokarmowe w innych nawozach. 4. Państwa członkowskie mogą zmniejszyć emisje amoniaku z nawozów organicznych, stosując następujące podejścia: a) zmniejszanie emisji z gnojowicy i obornika stosowanych na gruntach ornych i użytkach zielonych przez zastosowanie metod służących zmniejszeniu emisji o co najmniej 30 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku oraz na poniższych warunkach: (i) rozprowadzanie obornika i gnojowicy jedynie w zgodzie z przewidywanymi potrzebami odżywczymi nawożonej uprawy lub użytku zielonego w odniesieniu do azotu i fosforu, biorąc również pod uwagę istniejącą zawartość substancji odżywczych w glebie oraz substancji odżywczych w innych nawozach; (ii) nierozprowadzanie obornika i gnojowicy na gruntach) nasyconych wodą, zalanych, zamarzniętych lub pokrytych śniegiem; (iii) rozprowadzanie gnojowicy na użytkach zielonych przy użyciu węży rozlewowych, aplikatorów płozowych lub metodą płytkiego lub głębokiego wtryskiwania; (iv)przorywanie obornika i gnojowicy rozprowadzanych na gruntach ornych w ciągu czterech godzin od rozprowadzenia; b) zmniejszanie emisji pochodzących z miejsc przechowywania nawozów organicznych na zewnątrz pomieszczeń dla zwierząt, przy zastosowaniu następujących podejść:	nawożeni u N T Ustawa o nawozac h i nawożeni u N N	
--	---	--	--

	(i) w przypadku obiektów do przechowywania gnojowicy zbudowanych po dniu 1 stycznia 2022 r. – stosowanie niskoemisyjnych systemów lub technik przechowywania, co do których wykazano, że zmniejszają emisję amoniaku o co najmniej 60 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku, a dla istniejących obiektów do przechowywania gnojowicy – o co najmniej 40 %; (ii) przykrywanie obiektów do przechowywania obornika; (iii) zapewnienie, aby gospodarstwa posiadały wystarczającą możliwość przechowywania obornika, aby rozprowadzać go jedynie w okresach odpowiednich ze względu na wzrost upraw; c) zmniejszanie emisji z pomieszczeń dla zwierząt z pomocą systemów, co do których wykazano, że zmniejszają emisję amoniaku o co najmniej 20 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku; d) zmniejszanie emisji z nawozów organicznych przez zastosowanie niskobiałkowych strategii żywienia, co do których wykazano, że zmniejszają emisję amoniaku o co najmniej 10 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku. B. Środki służące redukcji emisji w celu ograniczania pyłu drobnego oraz sadzy (BC) 1. Bez uszczerbku dla załącznika II dotyczącego wzajemnej zgodności do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 państwa członkowskie mogą zakazać spalania na terenie otwartym pozostałości zbiorów, odpadów rolniczych i pozostałości leśnych. Państwa członkowskie monitorują wdrażanie zakazów wprowadzonych zgodnie z akapitem pierwszym i egzekwują przepisy w tym zakresie. Wszelkie wyjątki od tego zakazu ograniczają się do programów zapobiegawczych, które mają na celu uniknięcie niekontrolowanych pożarów, zwalczanie szkodników lub ochronę różnorodności biologicznej 2. Państwa członkowskie mogą sporządzić krajowy kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej w celu właściwego zarządzania pozostałościami zbiorów na podstawie następujących podejść: a) poprawa struktury gleby poprzez przyorywanie resztek poźniwnych; b) udoskonalone techniki przyorywania resztek poźniwnych; c) alternatywne wykorzystywanie resztek poźniwnych; d) poprawa zasobności gleby w składniki pokarmowe i poprawa struktury gleby poprzez przyorywanie obornika, zgodnie z wymogami optymalnego wzrostu roślin, co pozwoli uniknąć spalania obornika (nawozu naturalnego, ściółki głębokiej). C. Zapobieganie skutkom dla małych gospodarstw		Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. b: „b) w ust. 4 dodaje się pkt 6 w brzmieniu: „6) uwzględnia skutki przyjętych środków wynikających z lit. A i B części 2 załącznika III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 dla małych i bardzo małych gospodarstw rolnych.”,
--	---	--	--

	Państwa członkowskie, wprowadzając środki określone w sekcjach A i B, zapewniają pełne uwzględnienie ich skutków dla małych i bardzo małych gospodarstw. Państwa członkowskie mogą np. zwolnić z tych środków małe i bardzo małe gospodarstwa, jeżeli jest to możliwe i stosowne w świetle mających zastosowanie zobowiązań w zakresie redukcji emisji.	Projekt ustawy o zmianie ustawy POŚ art. 12 pkt 4 lit. b	
ZALĄCZNIK IV	METODY PRZYGOTOWYWANIA I UAKTUALNIANIA KRAJOWYCH BILANSÓW I PROGNOZ EMISJI, RAPORTÓW METODYCZNYCH IIR I SKORYGOWANYCH KRAJOWYCH BILANSÓW EMISJI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 i 8 W przypadku zanieczyszczeń, o których mowa w załączniku I, państwa członkowskie przygotowują krajowe bilanse emisji, skorygowane krajowe bilanse emisji, w stosownych przypadkach, krajowe prognozy emisji, krajowe bilanse emisji w układzie przestrzennym, bilanse dużych źródeł punktowych oraz raporty metodyczne IIR, stosując metodę przyjętą przez strony konwencji LRTAP (wytyczne EMEP dotyczące sprawozdawczości), i są proszone o używanie przewodnika EMEP/EEA dotyczącego bilansów zanieczyszczeń powietrza (Przewodnik EMEP/EEA), o którym mowa w tej konwencji. Ponadto dodatkowe informacje, w szczególności dane dotyczące aktywności, niezbędne do oceny krajowych bilansów i prognoz emisji, przygotowuje się zgodnie z tymi samymi wytycznymi. Wykorzystanie wytycznych EMEP dotyczących sprawozdawczości pozostaje bez uszczerbku dla dodatkowych warunków określonych w niniejszym załączniku oraz dla wymogów dotyczących nomenklatury sprawozdawczej, szeregów czasowych oraz terminów przekazywania informacji, określonych w załączniku I. CZĘŚĆ I Krajowe roczne bilanse emisji 1. Krajowe bilanse emisji muszą być przejrzyste, spójne, porównywalne, kompletne i dokładne. 2. Emisje z określonych kluczowych kategorii obliczane są zgodnie z metodami określonymi w przewodniku EMEP/EEA oraz z myślą o wykorzystaniu metody Tier 2 lub wyższej (szczegółowej). Państwa członkowskie mogą korzystać z innych opartych na dowodach naukowych i kompatybilnych metod ustanawiania krajowych bilansów emisji, jeżeli metody te pozwalają na dokładniejsze szacunki niż standardowe metody określone w przewodniku EMEP/EEA. 3. W przypadku emisji	USZE	USZE załącznik nr 2 METODY PRZYGOTOWYWANIA I AKTUALIZACJI INWENTARYZACJI EMISJI I PROGNOZY EMISJI, RAPORTU METODYCZNEGO IIR ORAZ SKORYGOWANYCH INWENTARYZACJI EMISJI W przypadku substancji, dla których w przepisach prawa Unii Europejskiej zostały określone krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji, przygotowuje się inwentaryzacje emisji, w stosownych przypadkach, skorygowane inwentaryzacje emisji, w tym inwentaryzacje emisji w układzie przestrzennym i inwentaryzacje dużych źródeł punktowych, prognozy emisji, oraz raporty metodyczne IIR, zgodnie z metodą przyjętą przez strony Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości, sporządzonej w Genewie dnia 13 listopada 1979 r. (Dz. U. z 1985 r. poz. 311 oraz z 1988 r. poz. 313), zwanej dalej "Konwencją LRTAP" (wytyczne EMEP dotyczące sprawozdawczości), w oparciu o przewodnik EMEP/EEA dotyczący bilansów zanieczyszczeń powietrza (Przewodnik EMEP/EEA), o którym mowa w tej konwencji. Ponadto dodatkowe informacje, w szczególności dane dotyczące aktywności, niezbędne do oceny inwentaryzacji emisji i prognoz emisji, przygotowuje się zgodnie z tymi samymi wytycznymi. Wykorzystanie wytycznych EMEP dotyczących sprawozdawczości pozostaje bez uszczerbku dla dodatkowych warunków określonych w niniejszym załączniku oraz dla wymogów dotyczących nomenklatury sprawozdawczej, szeregów czasowych oraz terminów przekazywania informacji. W przypadku operacji lotniczych inwentaryzacja emisji, prognoza emisji lub raport metodyczny IIR są opracowywane na podstawie cyklu lądowania i startu rozumianego jako cykl obejmujący kołowanie przy starcie i lądowaniu, start, wznoszenie się, podchodzenie do lądowania, lądowanie i wszelkie inne czynności statku powietrznego odbywające się poniżej wysokości 3 000 stóp. W przypadku międzynarodowej żeglugi morskiej krajowa inwentaryzacja emisji, prognoza emisji lub raport metodyczny IIR są opracowywane na podstawie kursów – na morzu i w wodach przybrzeżnych – statków wodnych, z wyjątkiem statków rybackich, pływających pod wszystkimi banderami, wypływających z terytorium jednego państwa i wpływających na terytorium innego państwa. CZĘŚĆ 1 Roczne inwentaryzacje emisji 1. Inwentaryzacje emisji muszą być przejrzyste, spójne, porównywalne, kompletne i dokładne. 2. Emisje z określonych kluczowych kategorii obliczane są zgodnie z metodami określonymi w przewodniku EMEP/EEA, z wykorzystaniem metody „Tier 2” lub wyższej (bardziej szczegółowej). Można korzystać z innych metod opartych na dowodach naukowych i kompatybilnych metod ustanawiania inwentaryzacji emisji, jeżeli metody te pozwalają na dokładniejsze szacunki niż standardowe metody określone w przewodniku EMEP/EEA.

pochodzących z transportu państw członkowskie oblicza i przedstawiają emisje spójne z krajowymi bilansami energetycznymi przedstawianymi Eurostatowi. 4. Emisje pochodzące z transportu drogowego oblicza się i przedstawia na podstawie paliw sprzedanych (1) w danym państwie członkowskim. Ponadto państwa członkowskie mogą przedstawiać emisje pochodzące z transportu drogowego na podstawie ilości zużytych paliw lub kilometrów przejechanych w danym państwie członkowskim. 5. Państwa członkowskie przekazują informacje o swoich rocznych krajowych emisjach wyrażone w obowiązujących jednostkach określonych we wzorze sprawozdawczym NFR konwencji LRTAP. CZĘŚĆ 2 Krajowe prognozy emisji 1. Krajowe prognozy emisji muszą być przejrzyste, spójne, porównywalne, pełne i dokładne, 1. Krajowe prognozy emisji muszą być przejrzyste, spójne, porównywalne, pełne i dokładne, a przekazywane informacje obejmują co najmniej: a) jasne określenie przyjętych i planowanych polityk i środków objętych prognozami; b) w stosownych przypadkach, wyniki analizy wrażliwości wykonanej dla prognoz; c) opis metod, modeli, podstawowych założeń i kluczowych parametrów wejściowych i wyjściowych. 2. Prognozy emisji muszą być szacowane i przyporządkowywane do odnośnych sektorów źródeł. Państwa członkowskie przygotowują prognozę „ze środkami” (środki przyjęte) i – w stosownych przypadkach – „z dodatkowymi środkami” (środki planowane) dla każdego zanieczyszczenia zgodnie z wytycznymi ustanowionymi w przewodniku EMEP/EEA. 3. Krajowe prognozy emisji muszą być zgodne z krajowym rocznym bilansem emisji za rok x-3 i z prognozami zgłoszonymi na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (1). CZĘŚĆ 3 Raport metodyczny IIR Raporty metodyczne IIR są przygotowywane zgodnie z wytycznymi EMEP dotyczącymi sprawozdawczości i przekazywane przy użyciu wzoru raportu metodycznego IIR, jak określono w tych wytycznych. Raport ten zawiera przynajmniej następujące informacje: a) opisy, odniesienia i źródła informacji dotyczące określonych metod, założeń, wskaźników emisji i danych dotyczących aktywności, jak również przesłanki ich wyboru; b) opis krajowych kluczowych kategorii źródeł emisji; c) informacje na temat niepewności, zapewniania jakości i weryfikacji; d) opis uregulowań instytucjonalnych na potrzeby przygotowania bilansów; e) rekalkulacje i planowane ulepszenia; f) w stosownych przypadkach informacje na temat wykorzystania elastycznego podejścia przewidzianego w art. 5 ust. 1, 2, 3 i 4; g) w stosownych przypadkach informacje na temat powodów odejścia od ścieżki redukcji określonej zgodnie z art. 4 ust. 2, jak również środków służących zapewnieniu zbliżenia do tej ścieżki; h) streszczenie. CZĘŚĆ 4 Korekty krajowych bilansów emisji 1. Państwo członkowskie, które wnioskuje o skorygowanie swojego krajowego bilansu emisji zgodnie z art. 5 ust. 1, zawiera w swoim wniosku do Komisji co najmniej następującą dokumentację uzupełniającą: a) dowody na to, że odnośne krajowe zobowiązanie lub zobowiązania w zakresie redukcji emisji zostały przekroczone; b) określenie, na ile skorygowanie bilansu emisji zmniejsza przekroczenie oraz przyczynia się do wypełnienia danego krajowego	3. W przypadku emisji pochodzących z transportu oblicza się ją i przedstawia spójnie z krajowymi bilansami energetycznymi przekazanymi do Eurostatu. 4. Emisje pochodzące z transportu drogowego oblicza się i przedstawia na podstawie paliw zbytych na terytorium Polski. Ponadto emisje pochodzące z transportu drogowego mogą być przedstawione na podstawie ilości zużytych paliw lub kilometrów przejechanych na terytorium Polski. 5. Informacje o rocznych emisjach przedstawia się w obowiązujących jednostkach określonych we wzorze sprawozdawczym nomenklatury dla sprawozdawczości (NFR) Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości, sporządzonej w Genewie dnia 13 listopada 1979 r. 6. Inwentaryzacja emisji zawiera informacje określone w tabeli nr 1, które są przekazywane w terminach wskazanych w tej tabeli. Tabela nr 1 <table><tr><th>Rodzaj informacji</th><th>Zanieczyszczenia</th><th>Szereg czasowy</th><th>Terminy przekazywania informacji</th></tr><tr><td>Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR^{1),2)}</td><td>SO₂, NO_x, NMLZO, NH₃, CO — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb)³⁾ — TZO⁴⁾ (ogółem WWA⁵⁾ benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno (1,2,3-cd)piren, dioksyny/furany, PCB⁶⁾, HCB⁷⁾</td><td>Raz w roku, z uwzględnieniem danych od 1990 r. do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)</td><td>15 lutego. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 15 lutego.</td></tr><tr><td>Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR²⁾</td><td>- PM_{2,5}, PM₁₀⁸⁾ -sadza, jeżeli dane są dostępne</td><td>Raz w roku, z uwzględnieniem danych od 2000 r. do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)</td><td>15 lutego. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 15 lutego.</td></tr></table> Objaśnienia: ¹⁾ Nomenklatura dla sprawozdawczości (NFR) określona przez konwencję LRTAP. ²⁾ Informacje o emisjach ze źródeł naturalnych są sprawozdawane zgodnie z metodami w zakresie konwencji LRTAP oraz z przewodnikiem EMEP/ EEA dotyczącym bilansu emisji zanieczyszczeń powietrza. Nie są włączane do krajowych wartości całkowitych i są zgłaszane oddzielnie. ³⁾ Cd (kadm), Hg (rtęć), Pb (ołów). ⁴⁾ TZO (trwałe zanieczyszczenia organiczne). ⁵⁾ WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne). ⁶⁾ PCB (polichlorowane bifenyle). ⁷⁾ HCB (heksachlorobenzen). ⁸⁾ Przez PM₁₀ rozumie się cząstki o średnicy aerodynamicznej wynoszącej co najwyżej 10 mikrometrów (µm). 7. Inwentaryzacja emisji może także zawierać informacje określone w tabeli nr 2, które są przekazywane w terminie wskazanym w tej tabeli. Tabela nr 2 <table><tr><th>Rodzaj informacji</th><th>Zanieczyszczenia</th><th>Szereg czasowy</th><th>Termin przekazywania informacji</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Terminy przekazywania informacji	Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR ^{1),2)}	SO ₂ , NO _x , NMLZO, NH ₃ , CO — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) ³⁾ — TZO ⁴⁾ (ogółem WWA ⁵⁾ benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno (1,2,3-cd)piren, dioksyny/furany, PCB ⁶⁾ , HCB ⁷⁾	Raz w roku, z uwzględnieniem danych od 1990 r. do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)	15 lutego. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 15 lutego.	Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR ²⁾	- PM _{2,5} , PM ₁₀ ⁸⁾ -sadza, jeżeli dane są dostępne	Raz w roku, z uwzględnieniem danych od 2000 r. do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)	15 lutego. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 15 lutego.	Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Termin przekazywania informacji				
Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Terminy przekazywania informacji																		
Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR ^{1),2)}	SO ₂ , NO _x , NMLZO, NH ₃ , CO — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) ³⁾ — TZO ⁴⁾ (ogółem WWA ⁵⁾ benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno (1,2,3-cd)piren, dioksyny/furany, PCB ⁶⁾ , HCB ⁷⁾	Raz w roku, z uwzględnieniem danych od 1990 r. do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)	15 lutego. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 15 lutego.																		
Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR ²⁾	- PM _{2,5} , PM ₁₀ ⁸⁾ -sadza, jeżeli dane są dostępne	Raz w roku, z uwzględnieniem danych od 2000 r. do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)	15 lutego. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 15 lutego.																		
Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Termin przekazywania informacji																		

	zobowiązania lub zobowiązań w zakresie redukcji emisji; c) oszacowanie, czy i kiedy można spodziewać się, że dane krajowe zobowiązanie lub zobowiązania w zakresie redukcji emisji zostaną osiągnięte w oparciu o krajowe prognozy emisji bez korekty; d) dowody na to, że korekta jest zgodna z co najmniej jedną z trzech następujących okoliczności. W stosownych przypadkach można odnieść się do odpowiednich wcześniejszych korekt: (i) w przypadku nowych kategorii źródeł emisji: — dowody na to, że nowe kategorie źródeł emisji zostały uznane w literaturze naukowej lub w przewodniku EMEP/EEA, — dowody na to, że ta kategoria źródeł nie została ujęta w odpowiednim wcześniejszym krajowym bilansie emisji w czasie, gdy ustalano dane zobowiązanie w zakresie redukcji emisji, — dowody, że emisje pochodzące z nowej kategorii źródeł przyczyniają się do tego, że państwo członkowskie nie jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań w zakresie redukcji emisji, potwierdzone przez szczegółowy opis metody, dane i wskaźniki emisji wykorzystane, aby dojść do tego wniosku. (ii) w przypadku znacząco różnych wskaźników emisji wykorzystanych do określenia emisji z określonych kategorii źródeł: — opis pierwotnych wskaźników emisji, w tym szczegółowy opis podstawy naukowej do określenia tego wskaźnika emisji, — dowody na to, że pierwotne wskaźniki emisji były wykorzystywane do określania redukcji emisji w czasie, gdy redukcje te zostały określone, — opis zaktualizowanych wskaźników emisji, w tym szczegółowe informacje dotyczące podstawy naukowej użytej do określenia danego wskaźnika emisji, — porównanie szacunków emisji dokonywanych w oparciu o pierwotne i zaktualizowane wskaźniki emisji, wykazujące, że zmiana wskaźników emisji przyczynia się do tego, że państwo członkowskie nie jest w stanie wypełnić swoich zobowiązań w zakresie redukcji, — wyjaśnienie, czy zmiany wskaźników emisji są znaczące w celu podjęcia decyzji; (iii) w przypadku znacząco różnych metod wykorzystanych do określenia emisji z określonych kategorii źródeł: — opis pierwotnie wykorzystanej metody, w tym szczegółowe informacje dotyczące podstawy naukowej użytej do określenia tego wskaźnika emisji, — dowody na to, że pierwotna metoda została wykorzystana do określania redukcji emisji w czasie, gdy zostały ustanowione, — opis zaktualizowanej wykorzystanej metody, w tym szczegółowy opis podstawy naukowej lub odniesienia użytych do określenia tej metody, — porównanie szacunków emisji dokonywanych w oparciu o pierwotne i zaktualizowane metody, wykazujące, że zmiana metody przyczynia się do tego, że państwo członkowskie nie jest w stanie wypełniać swoich zobowiązań w zakresie redukcji emisji, — wyjaśnienie, czy zmiany wskaźników emisji są znaczące w celu podjęcia decyzji. 2. Państwa członkowskie mogą przedłożyć te same informacje uzasadniające w odniesieniu do procedur dostosowawczych opartych na podobnych warunkach wstępnych, pod warunkiem że każde państwo członkowskie przedstawi wymagane indywidualne informacje odnoszące się do danego państwa, jak określono w pkt 1. 3. Państwa członkowskie ponownie obliczają skorygowane wartości emisji, aby zapewnić spójność, w możliwym zakresie,		<table><tr><td>Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR ¹⁾</td><td>— metale ciężkie (As, Cr, Cu, Ni, Se i Zn oraz ich związki) ²⁾ — TSP ³⁾</td><td>Raz w roku, począwszy od 1990 r. (2000 r. dla TSP) do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)</td><td>15 lutego</td></tr></table> Objaśnienia: ¹⁾ Informacje o emisjach ze źródeł naturalnych są sprawozdawane zgodnie z metodami ustanowionymi w konwencji LRTAP oraz z przewodnikiem EMEP/EEA dotyczącym bilansu emisji zanieczyszczeń powietrza. Nie są włączane do krajowych wartości całkowitych i są zgłaszane oddzielnie. ²⁾ As (arsen), Cr (chrom), Cu (miedź), Ni (nikiel), Se (selen), Zn (cynk). ³⁾ TSP (całkowity pył zawieszony). CZĘŚĆ 2 Prognoza emisji 1. Prognoza emisji musi być przejrzysta, spójna, porównywalna, pełna i dokładna, a przekazywane informacje obejmują co najmniej: 1) przyjęte oraz planowane polityki i środki objęte prognozami; 2) w stosownych przypadkach, wyniki analizy wrażliwości wykonanej dla prognoz; 3) opis metod, modeli, podstawowych założeń i kluczowych parametrów wejściowych i wyjściowych. 2. Prognozy emisji muszą być szacowane i przyporządkowywane do odnośnych kategorii źródeł. Prognoza zawiera zastosowane „środki” (środki przyjęte) i – w stosownych przypadkach – „dodatkowe środki” (środki planowane) dla każdego zanieczyszczenia zgodnie z wytycznymi ustanowionymi w przewodniku EMEP/EEA. 3. Prognoza emisji musi być zgodna z inwentaryzacją emisji za rok x-3 i z prognozami zgłoszonymi na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE (Dz. Urz. UE. L 165 z 18.06.2013, str. 13, z późn. zm.). 4. Prognoza emisji zawiera informacje określone w tabeli nr 3, które są przekazywane w terminach wskazanych w tej tabeli. Tabela nr 3 <table><tr><th>Rodzaj informacji</th><th>Zanieczyszczenia</th><th>Szereg czasowy</th><th>Terminy przekazywania informacji</th></tr><tr><td>Krajowe dane w postaci siatki dotyczące emisji z podziałem na kategorie źródeł (GNFR)</td><td>— SO₂, NO_x, NMLZO, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5} — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — sadza, jeżeli dane są dostępne</td><td>Co 4 lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2), począwszy od 2017 r.</td><td>1 maja. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 1 maja.</td></tr><tr><td>Duże źródła punktowe według kategorii źródła (GNFR)</td><td>— SO₂, NO_x, NMLZO, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5} — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — sadza, jeżeli dane są dostępne</td><td>Co 4 lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2), począwszy od 2017 r.</td><td>1 maja. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje w ciągu 4 tygodni od dnia 1 maja.</td></tr><tr><td>Prognozowane emisje według zagregowanych kategorii NFR</td><td>— SO₂, NO_x, NH₃, NMLZO, PM_{2,5} — sadza, jeżeli dane są dostępne</td><td>Co 2 lata, począwszy od 2017 r. w odniesieniu do lat, których dotyczą prognozy, czyli 2020 r.,</td><td>15 marca</td></tr></table>	Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR ¹⁾	— metale ciężkie (As, Cr, Cu, Ni, Se i Zn oraz ich związki) ²⁾ — TSP ³⁾	Raz w roku, począwszy od 1990 r. (2000 r. dla TSP) do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)	15 lutego	Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Terminy przekazywania informacji	Krajowe dane w postaci siatki dotyczące emisji z podziałem na kategorie źródeł (GNFR)	— SO ₂ , NO _x , NMLZO, CO, NH ₃ , PM ₁₀ , PM _{2,5} — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — sadza, jeżeli dane są dostępne	Co 4 lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2), począwszy od 2017 r.	1 maja. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 1 maja.	Duże źródła punktowe według kategorii źródła (GNFR)	— SO ₂ , NO _x , NMLZO, CO, NH ₃ , PM ₁₀ , PM _{2,5} — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — sadza, jeżeli dane są dostępne	Co 4 lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2), począwszy od 2017 r.	1 maja. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje w ciągu 4 tygodni od dnia 1 maja.	Prognozowane emisje według zagregowanych kategorii NFR	— SO ₂ , NO _x , NH ₃ , NMLZO, PM _{2,5} — sadza, jeżeli dane są dostępne	Co 2 lata, począwszy od 2017 r. w odniesieniu do lat, których dotyczą prognozy, czyli 2020 r.,	15 marca
Całkowite krajowe emisje z podziałem na kategorie źródeł według NFR ¹⁾	— metale ciężkie (As, Cr, Cu, Ni, Se i Zn oraz ich związki) ²⁾ — TSP ³⁾	Raz w roku, począwszy od 1990 r. (2000 r. dla TSP) do roku sprawozdawczego minus 2 (X-2)	15 lutego																				
Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Terminy przekazywania informacji																				
Krajowe dane w postaci siatki dotyczące emisji z podziałem na kategorie źródeł (GNFR)	— SO ₂ , NO _x , NMLZO, CO, NH ₃ , PM ₁₀ , PM _{2,5} — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — sadza, jeżeli dane są dostępne	Co 4 lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2), począwszy od 2017 r.	1 maja. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia 1 maja.																				
Duże źródła punktowe według kategorii źródła (GNFR)	— SO ₂ , NO _x , NMLZO, CO, NH ₃ , PM ₁₀ , PM _{2,5} — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — sadza, jeżeli dane są dostępne	Co 4 lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2), począwszy od 2017 r.	1 maja. Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje w ciągu 4 tygodni od dnia 1 maja.																				
Prognozowane emisje według zagregowanych kategorii NFR	— SO ₂ , NO _x , NH ₃ , NMLZO, PM _{2,5} — sadza, jeżeli dane są dostępne	Co 2 lata, począwszy od 2017 r. w odniesieniu do lat, których dotyczą prognozy, czyli 2020 r.,	15 marca																				

szeregów czasowych dla każdego roku, w odniesieniu do którego zastosowano korektę lub korekty.				2025 r., 2030 r. oraz, jeżeli dane są dostępne - 2040 r. i 2050 r.							
		CZĘŚĆ 3 Raport metodyczny IIR 1. Raport metodyczny IIR jest przygotowywany zgodnie z wytycznymi EMEP dotyczącymi sprawozdawczości i przekazywany przy użyciu wzoru raportu metodycznego IIR, jaki określono w tych wytycznych. Raport ten zawiera przynajmniej następujące informacje: 1) opis, odniesienia i źródła informacji dotyczące określonych metod, założeń, wskaźników emisji i danych dotyczących aktywności, jak również przesłanki ich wyboru; 2) opis krajowych kluczowych kategorii źródeł emisji; 3) informacje na temat niepewności, zapewniania jakości i weryfikacji; 4) opis uregulowań instytucjonalnych na potrzeby przygotowania bilansów; 5) rekalkulacje i planowane ulepszenia; 6) w stosownych przypadkach, informacje na temat wykorzystania elastycznego podejścia przewidzianego w art. 5 ust. 1-4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1); 7) w stosownych przypadkach, informacje na temat powodów odejścia od ścieżki redukcji emisji, o której mowa w art. 16c ust. 1 ustawy, jak również środków służących zapewnieniu zbliżenia do tej ścieżki; 8) streszczenie. 2. Raport metodyczny IIR zawiera informacje określone w tabeli nr 4, które są przekazywane w terminie wskazanym w tej tabeli. Tabela nr 4 <table><tr><th>Rodzaj informacji</th><th>Zanieczyszczenia</th><th>Szereg czasowy</th><th>Termin przekazywania informacji</th></tr><tr><td>Raport metodyczny IIR</td><td>— SO₂, NO_x, NMLZO, NH₃, CO, PM_{2,5}, PM₁₀ — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) i sadza — TZO (ogółem WWA, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno (1,2,3-cd)piren, dioksyny/furany,HCB, PCB, HCB) —metale ciężkie (As, Cr, Cu, Ni, Se i Zn oraz ich związki) i TSP, jeżeli dane są dostępne</td><td>Wszystkie lata (jak podano w części 1 ust. 6, części 2 ust. 4)</td><td>15 marca</td></tr></table> CZĘŚĆ 4 Korekta inwentaryzacji emisji 1. W przypadku wnioskowania o skorygowanie inwentaryzacji emisji, zgłoszonej zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy, składa się wniosek do Komisji Europejskiej, który zawiera co najmniej następującą dokumentację uzupełniającą: 1) dowody na to, że odnośne krajowe zobowiązanie lub zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji zostały przekroczone; 2) określenie, na ile skorygowanie inwentaryzacji emisji zmniejsza przekroczenie oraz przyczynia się do wypełnienia danego krajowego zobowiązania lub zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji; 3) oszacowanie, czy i kiedy można spodziewać się, że dane krajowe zobowiązanie lub zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji zostaną osiągnięte w oparciu o prognozy emisji bez korekty; 4) dowody na to, że korekta jest zgodna z co najmniej jedną z trzech następujących okoliczności: a) w przypadku nowych kategorii źródeł emisji - dowody, że: — nowe kategorie źródeł emisji zostały uznane w literaturze naukowej lub w przewodniku EMEP/EEA, — dana kategoria źródeł nie została ujęta w odpowiedniej wcześniejszej inwentaryzacji emisji w czasie, gdy ustalano dane krajowe zobowiązanie lub zobowiązania w zakresie redukcji emisji substancji,				Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Termin przekazywania informacji	Raport metodyczny IIR	— SO ₂ , NO _x , NMLZO, NH ₃ , CO, PM _{2,5} , PM ₁₀ — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) i sadza — TZO (ogółem WWA, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno (1,2,3-cd)piren, dioksyny/furany,HCB, PCB, HCB) —metale ciężkie (As, Cr, Cu, Ni, Se i Zn oraz ich związki) i TSP, jeżeli dane są dostępne
Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy	Termin przekazywania informacji								
Raport metodyczny IIR	— SO ₂ , NO _x , NMLZO, NH ₃ , CO, PM _{2,5} , PM ₁₀ — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) i sadza — TZO (ogółem WWA, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno (1,2,3-cd)piren, dioksyny/furany,HCB, PCB, HCB) —metale ciężkie (As, Cr, Cu, Ni, Se i Zn oraz ich związki) i TSP, jeżeli dane są dostępne	Wszystkie lata (jak podano w części 1 ust. 6, części 2 ust. 4)	15 marca								

			—emisje pochodzące z nowej kategorii źródeł przyczyniają się do tego, że Rzeczpospolita Polska nie jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji, co jest potwierdzone przez szczegółowy opis metody, dane i wskaźniki emisji wykorzystane, aby dojść do tego wniosku, b) w przypadku znacząco różnych wskaźników emisji wykorzystanych do określenia emisji z określonych kategorii źródeł: — opis pierwotnych wskaźników emisji, w tym szczegółowy opis podstawy naukowej użytej do określenia tego wskaźnika emisji, — dowody na to, że pierwotne wskaźniki emisji były wykorzystywane do określania redukcji emisji substancji w czasie, gdy redukcje te zostały określone, — opis zaktualizowanych wskaźników emisji, w tym szczegółowe informacje dotyczące podstawy naukowej użytej do określenia danego wskaźnika emisji, — porównanie szacunków emisji dokonywanych w oparciu o pierwotne i zaktualizowane wskaźniki emisji wykazujące, że zmiana wskaźników emisji przyczynia się do tego, że Rzeczpospolita Polska nie jest w stanie wypełnić swoich zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji, — wyjaśnienie, czy zmiany wskaźników emisji są znaczące, c) w przypadku znacząco różnych metod wykorzystanych do określenia emisji z określonych kategorii źródeł: — opis pierwotnie wykorzystanej metody, w tym szczegółowe informacje dotyczące podstawy naukowej użytej do określenia tego wskaźnika emisji, — dowody na to, że pierwotna metoda została wykorzystana do określania redukcji emisji substancji w czasie, gdy redukcje te zostały ustanowione, — opis zaktualizowanej wykorzystanej metody, w tym szczegółowe informacje dotyczące podstawy naukowej użytej do określenia tej metody, — porównanie szacunków emisji dokonywanych w oparciu o pierwotne i zaktualizowane metody wykazujące, że zmiana metody przyczynia się do tego, że Rzeczpospolita Polska nie jest w stanie wypełniać swoich zobowiązań w zakresie redukcji emisji substancji, — wyjaśnienie, czy zmiany wskaźników emisji są znaczące. 2. W stosownych przypadkach można odnieść się do odpowiednich wcześniejszych korekt. 3. Te same informacje mogą posłużyć do uzasadnienia w odniesieniu do procedur dostosowawczych opartych na podobnych warunkach wstępnych dla różnych państw członkowskich Unii Europejskiej, pod warunkiem że państwo członkowskie Unii Europejskiej przedstawi wymagane indywidualne informacje odnoszące się do danego państwa, jak określono w ust. 1. 4. Skorygowana wartość emisji jest obliczana ponownie, aby zapewnić spójność, w możliwym zakresie, szeregów czasowych dla każdego roku, w odniesieniu do którego zastosowano korektę lub korekty.
Załącznik V	OPCJONALNE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA WPŁYWU ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA, O KTÓRYM MOWA W ART. 9 a) W odniesieniu do ekosystemów słodkowodnych: ustalenie zakresu szkód biologicznych, w tym reakcji wrażliwych wskaźników biologicznych (mikrofitów i makrofitów oraz okrzemków) oraz utrata zasobów rybnych lub bezkręgowców: wskaźnik podstawowy: zdolność neutralizacji kwasów (ANC); oraz wskaźniki dodatkowe: kwasowość (pH), siarczan rozpuszczony (SO4), azotan (NO3) i rozpuszczony węgiel organiczny: częstotliwość pobierania próbek: od rocznej (podczas cyrkulacji jesiennej jeziora) do miesięcznej (strumienie). b) W odniesieniu do ekosystemów lądowych: ocena kwasowości gleby, utraty glebowych składników pokarmowych, statusu i bilansu azotu oraz utraty różnorodności biologicznej: (i) wskaźnik podstawowy: kwasowość gleby – wymienne frakcje kationów zasadowych (wysycenie zasadami) i wymienny glin w glebach: częstotliwość pobierania próbek: co dziesięć lat;	N	

	wskaźniki pomocnicze: pH, siarczan, azotan, kationy zasadowe, stężenia glinu w roztworze gleby: częstotliwość pobierania próbek: co roku (w stosownych przypadkach); (ii) wskaźnik podstawowy: wypłukiwanie azotanów z gleby (NO3,wypłuk.): częstotliwość pobierania próbek: co roku; (iii) wskaźnik podstawowy: stosunek węgla do azotu (C/N) i wskaźnik pomocniczy: azot ogółem w glebie (Ncałk.): częstotliwość pobierania próbek: co dziesięć lat; (iv) wskaźnik podstawowy: bilans składników pokarmowych w liściach (N/P, N/K, N/Mg): częstotliwość pobierania próbek: co cztery lata. c) W odniesieniu do ekosystemów lądowych: ocena szkodliwego wpływu ozonu na wzrost roślinności i różnorodność biologiczną: (i) wskaźnik podstawowy: wzrost roślinności i uszkodzenie liści; oraz wskaźnik pomocniczy: strumień węgla (Cstrumień): częstotliwość pobierania próbek: co roku; (ii) wskaźnik podstawowy: przekroczenie poziomów krytycznych w oparciu o strumień: częstotliwość pobierania próbek: co roku w sezonie wegetacyjnym.		
--	---	--	--

Tytuł wdrażanej dyrektywy		Dyrektywa delegowana Komisji (UE) 2024/299 z dnia 27 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w odniesieniu do metod zgłaszania prognozowanych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych (Dz. Urz. UE L 2024/299 z 17.01.2024)	
Akt wdrażający: Ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw			
Jedn. Red. Dyrekt ywy	Treść przepisu rozporządzenia	Jedn. red. aktu kraj.	Akt krajowy wdrażający dyrektywę i treść przepisu
Art. 1	W załącznikach I i IV do dyrektywy (UE) 2016/2284 wprowadza się zmiany określone w załączniku do niniejszej dyrektywy.	N	Nie wymaga transpozycji, treść zmienionego przepisu merytorycznego podana przy transpozycji załącznika
Art. 2 ust. 1	1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do dnia 31 grudnia 2024 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.	Przypis nr 1 do projektu ustawy o zmianie ustawy POŚ	Nie wymaga transpozycji 1) Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1 i Dz. Urz. UE L 2024/299 z 17.01.2024)
Art. 2 ust. 2	2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.	N	Nie wymaga transpozycji
Art. 3	Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.	N	Nie wymaga transpozycji
Art. 4	Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.	N	Nie wymaga transpozycji

Załącznik pkt 1	W załącznikach I i IV do dyrektywy (UE) 2016/2284 wprowadza się następujące zmiany: 1) w załączniku I tabela C otrzymuje brzmienie: „Tabela C Wymogi dotyczące przekazywania informacji o emisjach i prognozy, o których mowa w art. 8 ust. 2 <table><tr><td>Rodzaj informacji</td><td>Zanieczyszczenia</td><td>Szereg czasowy/lata docelowe</td><td>Terminy przekazywania informacji</td></tr><tr><td>Krajowe dane w postaci siatki dotyczące emisji z podziałem na kategorie źródeł (GNFR)</td><td>— SO2, NOx, NMVOC, CO, NH3, PM10, PM2,5 — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — Sadza (jeżeli dane są dostępne)</td><td>Co cztery lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2) od 2017 r.</td><td>1 maja(1)</td></tr><tr><td>Duże źródła punktowe według kategorii źródeł (GNFR)</td><td>— SO2, NOx, NMVOC, CO, NH3, PM10, PM2,5 — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — Sadza (jeżeli dane są dostępne)</td><td>Co cztery lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2) od 2017 r.</td><td>1 maja(1) (1) Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje w ciągu czterech tygodni.”</td></tr><tr><td>Prognozowane emisje w podziale na kategorie źródeł według NFR</td><td>— SO2, NOx, NH3, NMVOC, PM2,5 oraz, jeśli dane są dostępne, sadza</td><td>Co dwa lata w odniesieniu do lat, których dotyczą prognozy, czyli 2020, 2025, 2030 oraz, jeżeli dane są dostępne, 2040 i 2050 od 2017 r.</td><td>15 marca</td></tr></table> (1) Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje w ciągu czterech tygodni.”	Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy/lata docelowe	Terminy przekazywania informacji	Krajowe dane w postaci siatki dotyczące emisji z podziałem na kategorie źródeł (GNFR)	— SO2, NOx, NMVOC, CO, NH3, PM10, PM2,5 — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — Sadza (jeżeli dane są dostępne)	Co cztery lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2) od 2017 r.	1 maja(1)	Duże źródła punktowe według kategorii źródeł (GNFR)	— SO2, NOx, NMVOC, CO, NH3, PM10, PM2,5 — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — Sadza (jeżeli dane są dostępne)	Co cztery lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2) od 2017 r.	1 maja(1) (1) Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje w ciągu czterech tygodni.”	Prognozowane emisje w podziale na kategorie źródeł według NFR	— SO2, NOx, NH3, NMVOC, PM2,5 oraz, jeśli dane są dostępne, sadza	Co dwa lata w odniesieniu do lat, których dotyczą prognozy, czyli 2020, 2025, 2030 oraz, jeżeli dane są dostępne, 2040 i 2050 od 2017 r.	15 marca	Art. 12 pkt 6 lit. a ustawy zmieniającej – zał. 2 część 2 tabela nr 3 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji i	6) w załączniku 2 w części 2: b) w tabeli 3 kolumnie pierwszej: „Rodzaj informacji” w wierszu trzecim wyrazy „Prognozowane emisje według zagregowanych kategorii NFR” zastępuje się wyrazami: „Prognozowane emisje w podziale na kategorie źródeł według NFR”.
Rodzaj informacji	Zanieczyszczenia	Szereg czasowy/lata docelowe	Terminy przekazywania informacji																
Krajowe dane w postaci siatki dotyczące emisji z podziałem na kategorie źródeł (GNFR)	— SO2, NOx, NMVOC, CO, NH3, PM10, PM2,5 — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — Sadza (jeżeli dane są dostępne)	Co cztery lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2) od 2017 r.	1 maja(1)																
Duże źródła punktowe według kategorii źródeł (GNFR)	— SO2, NOx, NMVOC, CO, NH3, PM10, PM2,5 — metale ciężkie (Cd, Hg, Pb) — TZO (ogółem WWA, HCB, PCB, dioksyny/furany) — Sadza (jeżeli dane są dostępne)	Co cztery lata dla roku sprawozdawczego minus 2 (X-2) od 2017 r.	1 maja(1) (1) Jeżeli informacje zawierały błędy, ponowne przekazanie informacji, wraz z wyjaśnieniem wprowadzonych zmian, następuje w ciągu czterech tygodni.”																
Prognozowane emisje w podziale na kategorie źródeł według NFR	— SO2, NOx, NH3, NMVOC, PM2,5 oraz, jeśli dane są dostępne, sadza	Co dwa lata w odniesieniu do lat, których dotyczą prognozy, czyli 2020, 2025, 2030 oraz, jeżeli dane są dostępne, 2040 i 2050 od 2017 r.	15 marca																
Załącznik pkt	2) w załączniku IV część 2 („Krajowe prognozy emisji”) pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2. Prognozy emisji są szacowane i zgłaszane w podziale na kategorie źródeł według NFR. Jeżeli nie jest to możliwe ze względu na brak wystarczająco szczegółowych danych, w raporcie metodycznym IIR zamieszcza się uzasadnienie bardziej zagregowanego poziomu sprawozdawczości. Państwa członkowskie przygotowują prognozę »ze środkami« (środki przyjęte) i – w stosownych przypadkach – »z dodatkowymi środkami« (środki planowane) dla każdego zanieczyszczenia zgodnie z wytycznymi ustanowionymi w przewodniku EMEP/EEA.”.	Art. 12 pkt 6 lit. a ustawy zmieniającej – zał. 2 część 2 ust. 2 USZE	6) w załączniku 2 w części 2: „w ust. 2 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie: „Jeżeli nie jest to możliwe ze względu na brak wystarczająco szczegółowych danych, w raporcie metodycznym IIR zamieszcza się uzasadnienie bardziej zagregowanego poziomu sprawozdawczości.”,																

ODWRÓCONA TABELA ZGODNOŚCI USTAWY O ZMIANIE USTAWY – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (UC33) POZOSTAŁE PRZEPISY PROJEKTU		
Jedn. red.	Treść przepisu projektu krajowego	Uzasadnienie wprowadzenia przepisu
Art. 1	Art. 1. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 3 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu: „9a) miejskim planie adaptacji – rozumie się przez to dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu;”; 2) w art. 14 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz miejskich planów adaptacji.”; 3) w tytule I w dziale III po art. 18 dodaje się art. 18a–18c w brzmieniu: „Art. 18a. 1. Dla miasta o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej, zgodnie z danymi statystycznymi dotyczącymi ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego ogłoszonymi przez Główny Urząd Statystyczny, sporządza się miejski plan adaptacji. 2. Rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejskiego planu adaptacji. 3. Uchwałę rada gminy podejmuje z własnej inicjatywy albo na wniosek burmistrza albo prezydenta miasta, o którym mowa w ust. 1. 4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, po podjęciu przez radę gminy uchwały sporządza projekt miejskiego planu adaptacji w celu realizacji polityki ochrony środowiska, w szczególności wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, oraz realizacji celów zawartych w strategiach rozwoju, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, oraz w planach, o których mowa w art. 315 pkt 1–3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089 i 1473). 5. Miejski plan adaptacji zawiera co najmniej: 1) część analityczną, w tym: a) analizę zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych w mieście oraz ich pochodnych, b) scenariusze zmian klimatu, c) opis głównych zagrożeń klimatycznych dla miasta wynikających z analizy i scenariuszy, o których mowa w lit. a oraz b, d) ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu, e) ocenę potencjału adaptacyjnego miasta do zmian klimatu, f) analizę podatności miasta na zmiany klimatu, g) analizę ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian dla miasta; 2) koncepcję zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień; 3) koncepcję zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych; 4) zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzną zawierającą przedstawienie wyników analiz, o których mowa w pkt 1 lit. a, f oraz g, oraz danych przestrzennych z koncepcji, o których mowa w pkt 2 oraz 3; 5) część programową, w tym: a) szczegółowe cele planu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z miernikami monitorowania skuteczności osiągania tych celów, b) działania adaptacyjne do zmian klimatu, określone na podstawie pkt 1–4, wraz z opisem tych działań, wskaźnikami monitorowania skuteczności wdrażania działań oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym tych działań,	<u>Zmiana w art. 3</u> Zaproponowano definicję Miejskiego Planu Adaptacji. Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców zainicjowane zostało w 2017 r. przez Ministerstwo Środowiska w ramach projektu, którego głównym celem była ocena wrażliwości na zmiany klimatu 44 największych polskich miast i zaplanowanie działań adaptacyjnych, adekwatnych do zidentyfikowanych zagrożeń. <u>Zmiana art. 14 ust. 2 oraz dodanie art. 18a–18c</u> Proponuje się uzupełnienie art. 14 ust. 2 o wskazanie MPA jako kolejnego narzędzia, za pomocą którego jest prowadzona polityka ochrony środowiska. Dodane zostają także nowe regulacje – art. 18a–18c, zgodnie z którymi burmistrz albo prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. sporządza MPA. Przyjęcie założenia, że opracowanie MPA będzie obligatoryjne dla miast liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców, wynika z potrzeby zwiększenia liczby mniejszych miast, które zwiększą swój potencjał adaptacji do zmian klimatu. MPA są instrumentami wspierającymi działania na rzecz zwiększenia odporności na zmiany klimatu, w tym zwiększanie retencji wody opadowej i roztopowej, rozwój zieleni oraz tzw. odbetonowanie przestrzeni miejskiej. W obecnym stanie prawnym nie uwzględnia się kwestii adaptacji do zmian klimatu i nie ma wymogu przygotowywania tych dokumentów. MPA mają na celu przystosowanie miast do zmian klimatu, zmniejszenie ich podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk i ich pochodnych. Uwzględnienie ich w polityce miasta będzie miało pozytywny wpływ na przestrzeń miast, ich odporność na zmiany klimatu oraz estetykę, a tym samym podniesie komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców. W art. 18a ust. 5 określono zasadnicze części MPA. Część analityczna jest kluczowa dla opracowania celów planu, ponieważ w obiektywny sposób identyfikuje zagrożenia klimatyczne dla miasta, dokonuje oceny wrażliwości miasta na zmiany klimatu oraz określa potencjał adaptacyjny miasta, w tym materialnych i niematerialnych zasobów. Ponadto częścią składową MPA będzie koncepcja zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień, oraz koncepcja zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych. Wskazówki do opracowania wspomnianych koncepcji zostały przedstawione w Podręczniku adaptacji do zmian klimatu dla miast, opracowanym przez IOŚ-PIB. Kolejną wymaganą częścią planu jest zbiór danych przestrzennych, w tym część graficzna zawierająca przedstawienie wyników analiz z części analitycznej, co jest istotne z punktu widzenia przestrzennego zobrazowania szans i zagrożeń dla miasta. W części programowej zobowiązano miasta do określania szczegółowych celów planu wraz z miernikami, ale co ważne na podstawie części analitycznej, graficznej oraz koncepcji zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień, i koncepcji zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. W art. 18b ust. 1 i 2 projektu ustawy wskazano, że rada miasta uchwali miejskie plany adaptacji do zmian klimatu oraz określono termin na to działanie.

c) wskazanie podmiotów i organów biorących udział w opracowaniu planu oraz sposobów ich włączenia w opracowanie tego planu; 6) wskazanie sposobu wdrażania planu, w tym: a) wskazanie podmiotów i organów odpowiedzialnych za wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, b) zasady monitorowania skuteczności osiągania szczegółowych celów planu z wykorzystaniem mierników monitorowania oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem wskaźników monitorowania; 7) wnioski i rekomendacje sporządzone na podstawie pkt 5. 6. W ramach zasad monitorowania, o których mowa w ust. 5 pkt 6 lit. b, można wskazać również dodatkowe wskaźniki monitorowania i mierniki monitorowania, które nie zostały wymienione w przepisach wydanych na podstawie art. 18c ust. 7. 7. Wszystkie wskaźniki monitorowania i mierniki monitorowania spełniają następujące kryteria: 1) określona liczbowo wartość początkowa; 2) określona liczbowo wartość docelowa; 3) rok osiągnięcia wartości docelowej. 8. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w ust. 1, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie miejskiego planu adaptacji. Art. 18b. 1. Miejski plan adaptacji jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały. 2. Uchwalenie miejskiego planu adaptacji następuje w terminie 30 miesięcy od dnia ogłoszenia przez Główny Urząd Statystyczny danych statystycznych dotyczących ludności według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, zgodnie z którymi miasto osiągnęło liczbę mieszkańców, o której mowa w art. 18a ust. 1. 3. Miejski plan adaptacji nie jest aktem prawa miejscowego. 4. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1, przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut, uchwałę w sprawie przyjęcia miejskiego planu adaptacji wraz z tym planem w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały. 5. Miejski plan adaptacji aktualizuje się, uwzględniając sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2, nie rzadziej niż raz na 6 lat. 6. Przepisy dotyczące miejskiego planu adaptacji, o których mowa w art. 18a ust. 2–8 oraz ust. 1, 3 i 4, stosuje się odpowiednio do jego aktualizacji. Art. 18c. 1. Burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1: 1) monitoruje wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. b, przez podmioty i organy, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 6 lit. a; 2) sporządza co 2 lata od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w pkt 1, zwane dalej „sprawozdaniem z monitorowania”, i przedstawia je radzie gminy; 3) przekazuje sprawozdanie z monitorowania w roku parzystym Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po okresie, którego ono dotyczy, za pośrednictwem systemu elektronicznego, o którym mowa w ust. 4. 2. Pierwsze sprawozdanie z monitorowania sporządza się za okres od dnia przyjęcia miejskiego planu adaptacji do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok przekazania sprawozdania z monitorowania zgodnie z ust. 1 pkt 2. 3. Sprawozdanie z monitorowania zawiera w szczególności: 1) dane dotyczące miasta, dla którego jest sporządzane sprawozdanie; 2) informacje o celach i działaniach adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b;	W art. 18c przedstawiono obowiązek sprawozdawania się z wdrażania działań adaptacyjnych. Celem tej regulacji jest doprowadzenie do sytuacji, gdy kolejne dwuletnie okresy sprawozdawcze będą kończyły się w roku nieparzystym. Zakłada się, że IOŚ-PIB w 2030 r. będzie w posiadaniu 100 % sprawozdań z 209 miast (liczba wg danych GUS na 31 grudnia 2023 r.) o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys. Podstawowy zakres sprawozdań z monitorowania został określony w art. 18c ust. 3, natomiast szczegółowy zakres sprawozdań oraz podstawowe wskaźniki niezbędne do monitorowania skuteczności podejmowanych działań adaptacyjnych oraz mierniki niezbędne do monitorowania skuteczności osiągania postawionych celów zostaną określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18c ust. 7. <u>Zmiana art. 71 i 72</u> W projekcie odniesiono się również do kwestii niewystarczającego uwzględnienia polityk adaptacyjnych w tworzeniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, strategii rozwoju ponadlokalnego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gmin. Dokumenty te są podstawowymi źródłami kreującymi politykę rozwoju oraz planistyczną gmin. Istotne jest by strategia jako dokument określający ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, również wykazywał zgodność z planem adaptacji i tłumaczył wyrażone w tymże planie postulaty na język określonych wytycznych do zastosowania w ramach realizacji polityki przestrzennej. Mając na względzie wagę zagrożeń, jakie dla funkcjonowania miast niosą ze sobą zmiany klimatu, proponuje się zastosowanie bardziej wymagających regulacji dotyczących respektowania celów określonych w miejskich planach adaptacji. W art. 71 zawarto ogólne wskazówki odnośnie do uwzględniania kwestii ochrony środowiska w wymienionych w ust. 1 dokumentach związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym. Wprowadzenie omawianej zmiany będzie miało realny wpływ na bardziej zrównoważone kształtowanie przestrzeni miejskich, a tym samym będzie konsekwentnie zwiększało odporność miast i terenów zurbanizowanych na zmiany klimatu. Zmiana wymaga regulacji przejściowych (art. 26 projektu ustawy), proponuje się zatem, by plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowały swoją moc. Przepisy przejściowe dotyczące strategii rozwoju gmin zostały zawarte w art. 28 ust. 2 projektu ustawy, zgodnie z którym do strategii rozwoju gminy, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosować się będzie przepisy dotychczasowe. <u>Zmiana art. 88 ust. 7</u> Zmiana przepisu ma charakter porządkujący i jest związana z użyciem po raz pierwszy w ustawie Poś wyrażenia „Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy” w nowododawanym art. 18a. <u>Zmiana art. 91 ust. 9c</u> Zarząd województwa będzie zobowiązany opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 tej ustawy, a nie jak ma to miejsce dotychczas w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie takiej uchwały. Dodatkowo zmienia się termin z 2 na 3 miesiące na określenie przez sejmik województwa w drodze uchwały aktualizacji programu ochrony powietrza.
---	---

3) informacje o osiągniętych wartościach mierników monitorowania i wskaźników monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b; 4) wnioski i rekomendacje wynikające z monitorowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1. 4. Sprawozdanie z monitorowania sporządza się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 7, w systemie elektronicznym dostępnym na stronie internetowej, której adres Instytut Ochrony Środowiska udostępnia na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej. 5. Instytut Ochrony Środowiska weryfikuje i analizuje sprawozdanie z monitorowania oraz zgłasza do niego uwagi, a burmistrz albo prezydent miasta, o którym mowa w art. 18a ust. 1, jest obowiązany uwzględnić te uwagi w terminie 60 dni od dnia ich otrzymania. 6. Instytut Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje w terminie do dnia 30 listopada roku parzystego ministrowi właściwemu do spraw klimatu podsumowanie sprawozdań z monitorowania. 7. Minister właściwy do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdania z monitorowania oraz mierniki monitorowania i wskaźniki monitorowania, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a i b, mając na uwadze potrzebę ujednolicenia zakresu informacji przekazywanych przez burmistrzów albo prezydentów miast, o których mowa w art. 18a ust. 1.”; 4) w art. 71 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. W gminach, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się wnioski i rekomendacje, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 7.”; 5) w art. 72 ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Wymagania, o których mowa w ust. 1–3, określa się na podstawie opracowań ekofizjograficznych, stosownie do rodzaju sporządzanego dokumentu, cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań, a dla miast, które posiadają miejskie plany adaptacji – także na podstawie wniosków i rekomendacji, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 7.”; 6) w art. 88 ust. 7 otrzymuje brzmienie: „7. Modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania wykonuje Instytut Ochrony Środowiska.”; 7) w art. 91 ust. 9c otrzymuje brzmienie: „9c. W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 4 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.”; 8) w art. 400d: a) w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) przedstawiciela organizacji pozarządowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o zasięgu ogólnokrajowym, działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii, w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.”; b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Członkiem Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 273 i 834).”;	Zmiana terminu opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza oraz terminu jego przyjęcia w drodze uchwały sejmiku województwa wynika z faktu zgłaszania przez zarządy województw problemów z wykazaniem osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych realizowanych działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza. <u>Zmiana art. 400d, 400f, 400i oraz 400j</u> Zmienia się ust. 2 pkt 5 poprzez wskazanie, że w skład rady nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) wchodzi przedstawiciel działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii organizacji pozarządowych. Uchyla się wymóg posiadania struktur organizacyjnych na terenie całego kraju przez organizacje pozarządowe, których przedstawiciel jest członkiem rady nadzorczej NFOŚiGW oraz przez organizacje pozarządowe udzielające swojego poparcia kandydatowi. Dotychczasowy zapis budził wątpliwości interpretacyjne i został uznany za zbędny, ponieważ rozwój systemów porozumiewania się na odległość umożliwia tym organizacjom funkcjonowanie na terenie całego kraju bez konieczności posiadania struktur organizacyjnych na terenie całego kraju. Wprowadza się przepis dotyczący wyboru przedstawiciela organizacji pozarządowych do Rady Nadzorczej NFOŚiGW w drodze konkursu organizowanego przez Radę Działalności Pożytku Publicznego. Zmienia się ust. 2 pkt 1 w art. 400f ustawy Poś poprzez wskazanie, że minister właściwy do spraw klimatu wyznacza do składu rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) spośród działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych, tym samym doprecyzowując dotychczasowy wymóg, który wskazywał na przedstawiciela nauki lub organizacji pozarządowych, bez określenia dziedziny nauki ani zakresu działania organizacji pozarządowej, której przedstawiciel może zostać wyznaczony do składu rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu. Wobec szerokich kompetencji Prezesa Zarządu NFOŚiGW, określonych w art. 400i ust. 16–18 ustawy Poś, mając na względzie potrzebę zabezpieczenia funkcjonowania NFOŚiGW zasadne jest dodanie w ustawie regulacji odnoszących się do różnych sytuacji, gdy Prezes nie może wykonywać swoich zadań albo gdy powstał vacat na stanowisku Prezesa. W sytuacji nieobecności Prezesa Zarządu lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, proponuje się dodanie regulacji ustawowych pozwalających na upoważnienie zastępcy Prezesa Zarządu do zastępowania Prezesa, a jeśli okoliczności faktyczne uniemożliwią udzielenie przez Prezesa Zarządu stosownego upoważnienia – pozwalającej na udzielenie takiego upoważnienia przez ministra właściwego do spraw klimatu, sprawującego nadzór nad tym Funduszem. Ponadto, na wypadek śmierci Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu albo odwołania go ze sprawowanej funkcji, proponuje się uzupełnienie regulacji w taki sposób, aby do czasu powołania nowego Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu jego obowiązki pełnił Zastępca Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu. Z uwagi na wątpliwości, jakie wywołuje aktualne brzmienie art. 400j ust. 2a ustawy Poś, w celu ich eliminacji, proponuje się uzupełnienie brzmienia tego przepisu o wyraźne wskazanie, że kompetencja działania zastępczego przez radę nadzorczą wfośigw, określona w art. 400j ust. 2a Poś, w przypadku gdy zarząd województwa we wskazanym
---	--

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie: „3. Rada Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na wniosek ministra właściwego do spraw klimatu, przeprowadza postępowanie konkursowe w celu wyłonienia kandydatów na przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5. 4. Zasady przeprowadzenia postępowania konkursowego określa Rada Działalności Pożytku Publicznego, uwzględniając zasadę przejrzystości oraz potrzebę wyłonienia kandydatów: 1) o potencjale do realizacji zadań Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu; 2) posiadających poparcie co najmniej pięciu organizacji pozarządowych o zasięgu ogólnokrajowym.”, d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4b w brzmieniu: „4a. Rada Działalności Pożytku Publicznego w wyniku przeprowadzenia postępowania konkursowego wyłania od trzech do pięciu kandydatów na przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, i przekazuje informację o tych kandydatach ministrowi właściwemu do spraw klimatu nie później niż w terminie 45 dni od dnia otrzymania wniosku. 4b. W przypadku: 1) uchybienia terminowi, o którym mowa w ust. 4a lub zasadom, o których mowa w ust. 4, lub 2) niewyłonienia wymaganego minimum kandydatów, zgodnie z ust. 4a – minister właściwy do spraw klimatu może delegować – na miejsce przedstawiciela, o którym mowa w ust. 2 pkt 5 – swojego przedstawiciela.”, e) ust. 5 otrzymuje brzmienie: „5. W razie niezgłoszenia przedstawicieli przez stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego minister właściwy do spraw klimatu może delegować na ich miejsce swoich przedstawicieli.”; 9) w art. 400f: a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) członkowie rad wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw klimatu spośród działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii, w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych.”; b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Członkiem rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.”, c) ust. 8 otrzymuje brzmienie: „8. W razie niewyznaczenia członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy, odpowiednio, przez wojewodę, Zarząd Narodowego Funduszu lub sejmik województwa, w terminie 14 dni od dnia odwołania albo wygaśnięcia mandatu, minister właściwy do spraw klimatu może powołać na ich miejsce swoich przedstawicieli.”; 10) w art. 400i: a) w ust. 4 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu: „8) nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.”, b) dodaje się ust. 19 i 20 w brzmieniu: „19. Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu w przypadku jego nieobecności lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, na podstawie jego pisemnego upoważnienia i przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, zastępuje jeden z zastępców Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu. W przypadku gdy udzielenie upoważnienia Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu nie jest możliwe – upoważnienia udziela minister właściwy do spraw klimatu. 20. W przypadku śmierci Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu albo odwołania go ze sprawowanej funkcji, do czasu powołania nowego Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu jego obowiązki pełni zastępca Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu.”;	terminie nie uwzględni wniosku rady nadzorczej o odwołanie lub powołanie członka zarządu wfośigw, obejmuje także odwołanie dotychczasowego członka zarządu i następnie powołanie w jego miejsce nowego. Projekt ustawy ma ponadto na celu wprowadzenie wymagań w stosunku do członków organów NFOŚiGW oraz wfośigw uniemożliwiających pełnienie tych funkcji, osobom, które w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. pracowały lub pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub były współpracownikami tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, zwanej dalej „ustawą lustracyjną”. Powyższe przepisy oznaczają niemożność kontynuowania stosunków pracy osób już zatrudnionych lub odwołanie takich osób, wypełniających powyższe przesłanki, oraz wykluczają zatrudnienie lub powołanie takich osób w przyszłości. Uzasadnieniem dla powyższych zmian jest konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, szczególnie w sytuacji podwyższonego zagrożenia w związku z trwającym konfliktem zbrojnym wywołanym atakiem wojsk Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy. Zdecydowano o wprowadzeniu jednolitych reguł, zarówno wobec NFOŚiGW, jak i wfośigw, mając na względzie jednolitość sytuacji prawnej dotyczącej obu tych grup. <u>Zmiana art. 401c ust. 9a poprzez dodanie pkt 4</u> Wskazano, że sprawozdawczość z MPA – zadania realizowane przez IOŚ-PIB – zostaną sfinansowane przez Narodowy Fundusz w ramach dostępnego limitu wydatków Narodowego Funduszu z zobowiązania wieloletniego „ochrona powietrza”, o którym mowa w art. 401c ust. 9a ustawy Poś. <u>Zmiana art. 403</u> Proponowana zmiana polegająca na zmianie brzmienia ust. 4, 5 oraz 6, a także dodaniu nowych ust. 5a i 5b, ma na celu uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu lub rady gminy w zakresie zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin. Projektowane przepisy przyznają powiatom lub gminom możliwość doprecyzowania szczegółowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym także wynikających z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie dotacji zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wojewódzkim funduszem. Dodatkowo, unikając wszelkich wątpliwości interpretacyjnych, proponuje się regulację wskazującą na możliwość odpowiedniego stosowania przepisów art. 411 ust. 10g–10r oraz ust. 10sa ustawy Poś, dotyczących wydawania zaświadczeń potwierdzających przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy zasady udzielania dotacji celowej określają kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie zawartej przez gminę lub powiat z Narodowym Funduszem lub wojewódzkim funduszem, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy lub budżetu powiatu. <u>Zmiana art. 411 ust. 10l</u> Zmienia się brzmienie ust. 10l celem doprecyzowania sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g ustawy Poś, wydawanego
---	---

11) w art. 400j: a) ust. 2a otrzymuje brzmienie: „2a. Jeżeli zarząd województwa w terminie 7 dni od dnia doręczenia wniosku, o którym mowa w ust. 2, nie odwoła lub nie powoła członków zarządu wojewódzkiego funduszu zgodnie z tym wnioskiem, odwołania lub powołania członków zarządu wojewódzkiego funduszu dokonuje rada nadzorcza wojewódzkiego funduszu.”, b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu: „3a. Członkiem zarządu wojewódzkiego funduszu może być osoba, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.”; 12) w art. 401c w ust. 9a w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) zadania Instytutu Ochrony Środowiska, o których mowa w art. 18c ust. 5.”; 13) w art. 403: a) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie: „4. Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2, może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy albo budżetu powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych lub jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi. 5. Rada gminy albo rada powiatu określi, w drodze uchwały, zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące: 1) kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania; 2) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1; 3) tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania.”, b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu: „5a. Rada gminy albo rada powiatu w uchwale, o której mowa w ust. 5, może także określić: 1) kategorie podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych uprawnionych do otrzymania dotacji celowej; 2) dodatkowe kryteria lub warunki, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w umowie zawartej przez gminę albo powiat z Narodowym Funduszem albo z wojewódzkim funduszem, w ramach której gmina albo powiat otrzymuje dotację, o której mowa w art. 411 ust. 1 pkt 2; 3) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów lub warunków, o których mowa w pkt 2. 5b. W przypadku gdy uchwała, o której mowa w ust. 5, określa kryteria lub warunki, o których mowa w ust. 5a pkt 2, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy albo budżetu powiatu, przepisy art. 411 ust. 10g–10r i 10sa stosuje się odpowiednio.”, c) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „6. Udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, następuje na podstawie umowy zawartej z podmiotem niezaliczonym do sektora finansów publicznych albo z jednostką, o których mowa w ust. 4. W przypadku gdy dotacja celowa stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.”; 14) w art. 411: a) ust. 10l otrzymuje brzmienie: „10l. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego stosuje się przepisy art. 5 ust. 8–9 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy czym: 1) ilekroć w tych przepisach jest mowa o: a) rodzinie – rozumie się przez to gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 10j,	na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. <u>Zmiana art. 411 dodanie ust. 12</u> Celem projektowanych przepisów art. 411 ust. 12 ustawy Poś jest wzmocnienie i doprecyzowanie obecnych krajowych regulacji umożliwiających udostępnianie przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), danych osobowych osób fizycznych przetwarzanych w związku z realizacją przez te fundusze zadań powierzonych im do realizacji na podstawie umów i porozumień zawartych z NFOŚiGW w ramach zaangażowania tych funduszy w realizację inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Zakres danych osobowych osób fizycznych udostępnianych przez wojewódzkie fundusze podmiotom wskazanym w przepisie art. 411 ust. 12 ustawy Poś będzie odpowiadał zakresowi niezbędnych danych do realizacji obowiązków tych podmiotów nałożonych ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, polegających na realizacji, kontroli, audycie i ewaluacji reform i inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.
---	--

	b) gospodarstwie rolnym – rozumie się przez to gospodarstwo rolne, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333 oraz z 2023 r. poz. 1450); 2) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, z gospodarstwa rolnego jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w: a) przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia danego roku do dnia ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, b) ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia następującego po dniu ogłoszenia w danym roku, w drodze obwieszczenia, o którym mowa w lit. a, wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego do dnia 31 grudnia danego roku.”, b) dodaje się ust. 12 w brzmieniu: „12. Wojewódzkie fundusze – w zakresie, w jakim są zaangażowane w realizację inwestycji w rozumieniu art. 14la pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z realizacją tej inwestycji: 1) Narodowemu Funduszowi jako ostatecznemu odbiorcy wsparcia w rozumieniu art. 14la pkt 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo jako jednostce wspierającej plan rozwojowy w rozumieniu art. 14la pkt 4 tej ustawy, 2) ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi do spraw Zwalczenia Nadużyć Finansowych, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu i Prokuraturze Europejskiej – na ich żądanie, w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.3)).”.	
Art. 2	Art. 2. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 10e w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;”; 2) w art. 10f w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa.”; 3) w art. 10g w ust. 9 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa obszaru objętego strategią albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa.”;	<u>Zmiana art. 10e ust. 3 pkt 1, art. 10f ust. 5, art. 10g ust. 9 oraz w art. 28aa dodanie ust 3a.</u> W art. 10e ust. 3 zostały określone obligatoryjne części składowe strategii rozwoju gminy. Aspekt adaptacji do zmian klimatu nie jest wystarczająco mocno osadzony w przepisach dotyczących rozwoju gminy i rozwoju ponadlokalnego, dlatego w ustawie o samorządzie gminnym dodany został przepis, zgodnie z którym strategię rozwoju na poziomie gminnym i ponadlokalnym będą musiały wskazywać nie tylko cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, ale również cele klimatyczno-środowiskowe. W art. 10f ust. 5 oraz w art. 10g ust. 9 doprecyzowano, że odpowiednio strategia rozwoju gminy albo strategia rozwoju ponadlokalnego podlega aktualizacji także w przypadku, gdy wymaga tego sytuacja klimatyczno-środowiskowa gminy. W art. 28aa po ust. 3 dodaje się ust. 3a, zgodnie z którym w gminach, które posiadają MPA, przy sporządzaniu raportu o stanie gminy należy uwzględnić informacje ze sprawozdań z monitorowania MPA.

	4) w art. 28aa po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu: „3a. W gminach, które posiadają miejski plan adaptacji, przy sporządzaniu raportu o stanie gminy uwzględnia się wnioski i rekomendacje zawarte w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 i 834).”.	
Art. 3	Art. 3. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) w art. 11: 1) w ust. 1c pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;”; 2) w ust. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu: „5a) tworzenie warunków do prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222);”.	<u>Zmiana art. 11 ust. 1c oraz ust. 2</u> Art. 11 ust. 1c określa, co powinna zawierać strategia rozwoju województwa. W związku ze zmianami w art. 2 należy ujednolicić, by strategia rozwoju województwa również wskazywała nie tylko cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, ale także cele klimatyczno-środowiskowe. Artykuł 11 ust. 2 jest przepisem regulującym w sposób ramowy prowadzenie polityki rozwoju województwa. Stanowi on również samodzielną podstawę do prowadzenia przez samorząd województwa polityki rozwoju. Zgodnie z obecnym stanem prawnym przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Fundusze na rozwój regionalny są przyznawane w formie dofinansowania do konkretnych programów, natomiast art. 11 ustawy konstytuuje obowiązek jej prowadzenia przez samorząd województwa i także wskazuje źródło jej finansowania. W związku z tym, w projektowanej zmianie proponuje się doprecyzowanie zakresu prowadzenia przez samorząd województw polityki rozwoju przez uzupełnienie katalogu o kwestie tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu.
Art. 4	Art. 4. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 1 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) wymagania ochrony środowiska, w tym: a) gospodarowania wodami, b) ochrony gruntów rolnych i leśnych, c) ochrony złóż kopalin, d) zmniejszania podatności na zmiany klimatu;”; 2) w art. 39 w ust. 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu: „2a) zasady prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu, które zmniejszają podatność regionu na zmiany klimatu;”.	<u>Zmiana art. 1 ust. 2 pkt 3</u> Określono wymagania, które należy uwzględniać w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zapewniające w szczególności poszanowanie praw i wolności obywateli, jak też respektowanie innych wartości chronionych prawem. Kierunki tych działań są wyznaczone potrzebami ładu przestrzennego oraz rozwoju, określonego jako „zrównoważony”. Zmieniany przepis wprowadza obowiązek uwzględniania wymienionych w nim wymagań, wartości i potrzeb. Nie zostały jednak wśród nich uwzględnione kwestie adaptacji do zmian klimatu. Mimo że przepis ten nie ma charakteru numerus clausus, wymieniono tu tylko te kwestie, które są najistotniejsze dla procesu planowania i zagospodarowania przestrzennego. Proponowane rozwiązanie będzie skutkowało zwiększeniem bezpośredniego wpływu planów adaptacji do zmian klimatu na kontekst funkcjonalno-przestrzenny, a także poprawi potencjał do wdrażania działań adaptacyjnych, umożliwiając ich zastosowanie również w ramach prac na niższych szczeblach administracji. <u>Zmiana art. 39 ust. 3</u> Mając na uwadze, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi integralną część polityki rozwoju województwa, jest zasadne doprecyzowanie przedmiotowych zapisów również w tym planie. Proponowaną zmianą jest dodanie w art. 39 w ust. 3 pkt 2a stanowiącego, że w planie zagospodarowania przestrzennego województwa określa się w szczególności m.in. zasady dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu.

		Proponuje się wprowadzenie odpowiednich przepisów przejściowych (art. 25 projektu ustawy), zgodnie z którymi plany zagospodarowania przestrzennego województw obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane.
Art. 5	Art. 5. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491) w art. 35 w ust. 2 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu: „9) przeprowadzanie postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydatów na przedstawiciela organizacji pozarządowych do Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zgodnie z art. 400d ust. 3–4b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 i 834).”.	Zmiana doprecyzowująca w wyniku zmian w art. 1 (art. 400d ustawy PoS). Do zadań Rady Działalności Pożytku Publicznego należy również przeprowadzenie postępowania konkursowego mającego na celu wyłonienie kandydatów na przedstawicieli organizacji pozarządowych do Rady Nadzorczej NFOŚiGW.
Art. 6	Art. 6. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz.1478) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 78: a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i otrzymuje brzmienie: „Organy gminy są obowiązane zakładać i utrzymywać w należyтым stanie tereny zieleni.”; b) dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu: „2. Przy zakładaniu terenu zieleni wykorzystuje się w pierwszej kolejności zasoby przyrodnicze terenu, w tym zachowuje istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnia, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90% powierzchni tego terenu zieleni, z wyłączeniem terenów, w odniesieniu do których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. 3. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności utrzymuje się funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej vegetacji, oraz w miarę możliwości zwiększa się udział w powierzchni tego terenu zieleni powierzchni biologicznie czynnej.”; 2) w art. 96: a) ust. 1a otrzymują brzmienie: „1a. Minister właściwy do spraw środowiska powołuje w drodze zarządzenia członków Państwowej Rady Ochrony Przyrody, spośród działających na rzecz ochrony przyrody przedstawicieli nauki, praktyki i organizacji ekologicznych.”, b) uchyla się ust. 1b, c) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu: „1ba. Kadencja Państwowej Rady Ochrony Przyrody trwa 5 lat.”, d) ust. 1c otrzymuje brzmienie: „1c. Ustanie członkostwa w Państwowej Radzie Ochrony Przyrody następuje w przypadku: 1) pisemnej rezygnacji członka; 2) śmierci członka; 3) odwołania członka przez ministra właściwego do spraw środowiska w przypadku: a) trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków członka, b) rażącego naruszenia prawa przez członka. c) dodaje się ust. 1d w brzmieniu: „1d. W miejsce członka Państwowej Rady Ochrony Przyrody, którego członkostwo w Radzie ustało z przyczyn określonych w ust. 1c, minister właściwy do spraw środowiska może powołać inną osobę spełniającą przesłanki, o których mowa w ust. 1a, na czas pozostały do końca kadencji Rady.”.	<u>Zmiany art. 78 poprzez zmianę ust. 1 oraz dodanie ust. 2 i 3</u> Zostanie wskazane, że obowiązek zakładania i utrzymywania w należyтым stanie terenów zieleni należy do organów gminy. Wskazane zostaną również zasady działania dla organów gmin przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni. Proponuje się dodanie do art. 78 ust. 2 i 3 wskazujących na to, że przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachowywać istniejącą roślinność rodzimą oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90% powierzchni terenu zieleni, z wyłączeniem terenów, w odniesieniu do których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenów do naturalnej vegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni miała powierzchnia biologicznie czynna. Te dodatkowe regulacje będą chroniły tereny zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szczelnymi, a także będą chroniły tereny zieleni „dzikiej”, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji do zmian klimatu, np. spełniając funkcje retencyjne. <u>Zmiana art. 96</u> Powoływanie członków Państwowej Rady Ochrony Przyrody przewiduje się w drodze zarządzenia ministra właściwego do spraw środowiska, co ułatwi tą procedurę. Dodatkowa zmiana ma na celu wprowadzenie kadencyjności Państwowej Rady Ochrony Przyrody, która zapewni stabilność składu Rady. Zakłada się 5-letnią kadencję, analogicznie do okresu trwania kadencji pozostałych kadencyjnych organów w zakresie ochrony przyrody – regionalnej rady ochrony przyrody oraz rady naukowej parku narodowego. W związku z wprowadzeniem kadencji Rady konieczne było też doprecyzowanie kwestii ustania członkostwa w trakcie kadencji oraz uzupełnienia składu Rady, jeśli w związku z ustaniem członkostwa w składzie Rady pozostanie mniej niż 20 członków Rady.
Art. 7	Art. 7. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1209) po art. 3a dodaje się art. 3b–3d w brzmieniu: „Art. 3b. 1. Biomasa pozyskana z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, musi spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów.	W ramach rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze

	2. Minister właściwy do spraw klimatu oraz minister właściwy do spraw energii określą, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji. Art. 3c. 1. Biomasa roślinna z rolnictwa, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, musi spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów. 2. Minister właściwy do spraw klimatu oraz minister właściwy do spraw energii mogą określić, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy roślinnej z rolnictwa, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji. Art. 3d. 1. Biomasa pozyskana z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzana do obrotu lub obejmowana procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2, musi spełniać wymagania jakościowe określone dla tego rodzaju paliwa ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz interesy konsumentów. 2. Minister właściwy do spraw klimatu oraz minister właściwy do spraw energii mogą określić, w drodze rozporządzenia, wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew lub krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego z przeznaczeniem, o którym mowa w art. 1 ust. 2, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie wynikający z badań tych paliw, a także doświadczeń w ich stosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.”.	bytowo-komunalnym. W celu wykonania tej rekomendacji zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji do ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie upoważnienia do określenia, w drodze rozporządzenia wymagań jakościowych dla paliw stałych z biomasy wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW dla: 1) biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, w postaci brykietu lub peletu, Dodatkowo powyższe działania będą stanowiły podstawę do realizacji przez MKiŚ kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. 2) biomasy rolniczej, w postaci brykietu lub peletu, 3) biomasy pozyskanej z drzew i krzew, w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego.
Art. 8	Art. 8. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 273 i 834) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 4 w pkt 70 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 71 w brzmieniu: „71) członek Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, członek Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, członek rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz członek zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.”; 2) w art. 8 w pkt 65 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 66 w brzmieniu: „66) pkt 71 – minister właściwy do spraw klimatu.”.	W konsekwencji wprowadzenia zmian w ustawie Poś odnoszących się do wymagań w stosunku do Prezesa Narodowego Funduszu i jego zastępców o wymóg bycia osobą, która nie pracowała lub nie pełniła służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy lustracyjnej, zaistniała konieczność wprowadzenia odpowiednich zmian w ustawie o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.
Art. 9	W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 5 pkt 12 otrzymuje brzmienie: „12) wsparcie zwrotne – wsparcie finansowe niestanowiące dotacji, podlegające całkowitemu albo częściowemu zwrotowi, przyznawane w szczególności w formie poręczeń, gwarancji lub pożyczek, w tym pożyczek przeznaczonych na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach.”; 2) w art. 10a ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej,	Zmiana art. 5 pkt 12, art. 14lj, art. 14ll, art. 14li, art. 14lz Celem proponowanych zmian jest zapewnienie krajowej podstawy prawnej realizacji inwestycji E3.1.1 Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej (dalej jako: E3.1.1) zgodnie z wymogami zatwierdzonego przez Radę UE w dniu 16 lipca 2024 r. KPO. Rewizja KPO w zakresie inwestycji E.1.1.1 obecnie E.3.1.1 Inwestycja E3.1.1. jest kontynuacją (dopełnia) inwestycję E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej (dalej jako: E1.1.1) oraz jest niezbędna dla wykorzystania środków dla Polski z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Ze względu na niemożliwość efektywnej operacjonalizacji inwestycji E1.1.1 Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej uległa ona zmianom w ramach II rewizji KPO. W wyniku zmian

przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.”; 3) w art. 14lzh po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4d w brzmieniu: „4a. Instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji E3.1.1, o której mowa w załączniku do decyzji wykonawczej Rady wydanej na podstawie art. 20 ust. 1 rozporządzenia 2021/241, może na wniosek podmiotu wnioskującego o objęcie wsparciem udzielić wsparcia zwrotnego w formie nieoprocentowanej pożyczki przeznaczonej na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach oraz pokrycie wynagrodzenia za zarządzanie środkami. 4b. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 4a, uwzględnia koszty zarządzania przyznanymi środkami oraz ryczałt od kwoty transakcji nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach i jest uzgadniana z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych. 4c. Umowa o objęciu przedsięwzięcia wsparciem zwrotnym z planu rozwojowego w formie nieoprocentowanej pożyczki przeznaczonej na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach określa zasady realizacji przedsięwzięcia, w tym w szczególności: 1) opis przedsięwzięcia, w tym cel, na jaki przyznano środki, i termin jego realizacji; 2) strategię inwestycyjną obejmującą zasady i tryb nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów w spółkach, zasady wykorzystywania przez spółki środków pochodzących z nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach, zasady i tryb zbywania lub umarzania akcji lub udziałów w spółkach oraz opis sposobu jej wdrażania; 3) wysokość przyznaných środków oraz sposób ustalania transz, terminy i warunki przekazywania tych środków; 4) zobowiązanie do przechowywania dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli przez okres wskazany w umowie; 5) zobowiązanie do poddania się kontroli i tryb kontroli realizacji przedsięwzięcia; 6) warunki rozwiązania umowy ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie realizacji przedsięwzięcia; 7) warunki i terminy zwrotu środków, w tym środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny; 8) zobowiązanie do prowadzenia działań informacyjnych o finansowaniu przedsięwzięcia ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności; 9) wysokość wynagrodzenia za zarządzanie środkami; 10) inne postanowienia umożliwiające monitorowanie i sprawozdawanie z osiągania wartości docelowych oraz wskaźników inwestycji, w ramach której jest realizowane przedsięwzięcie. 4d. W przypadkach, o których mowa w ust. 4a, nie stosuje się przepisów art. 411 ust. 6a i art. 411a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089 i 1222) w zakresie wymogu uzyskania zgody ministra właściwego do spraw klimatu i ministra właściwego do spraw finansów publicznych.”; 4) w art. 14lzi: a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Środki finansowe przekazane na realizację inwestycji lub jej części w formie wsparcia zwrotnego, po wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z planu rozwojowego, oraz odsetki i inne przychody, a także zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami, po pomniejszeniu o koszty realizacji zadań przez podmioty, o których mowa w art. 14lr pkt 2 i 3, ponoszone zgodnie z umową, o której mowa w art. 14lj ust. 1 pkt 2 i 3, podlegają zwrotowi na rachunek.”; b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b–2e w brzmieniu: „2b. W przypadku, o którym mowa w art. 14lzh ust. 4a, środki, o których mowa w ust. 1, podlegają zwrotowi po pomniejszeniu o wynagrodzenie za zarządzanie środkami, o którym mowa w art. 14lzh ust. 4a. 2c. W przypadku gdy kwota uzyskana ze zbycia lub umorzenia akcji lub udziałów w spółkach lub pozyskana w wyniku innych zdarzeń przez podmiot, o którym mowa w art. 14lzh ust. 4a, jest niższa niż kwota udzielonej pożyczki, o której mowa art. 14lzh ust. 4a, pomniejszona o wynagrodzenie za zarządzanie środkami, różnica jest pokrywana ze środków	inwestycja E1.1.1 jest kontynuowana jako E3.1.1 w ramach części pożyczkowej, z zachowaniem alokacji, tj. 1 113 750 000 EUR. Nastąpiło uproszczenie struktury wdrażania inwestycji oraz zmiana charakteru i terminów realizacji wskaźników, co urealnia również terminy realizacji projektów inwestycyjnych. W obecnym kształcie w ramach Inwestycji E3.1.1 przewidziane jest udzielanie wsparcia całkowicie poprzez inwestycje kapitałowe. Ta forma wsparcia jest bardziej adekwatna dla zrealizowania określonego celu inwestycji. Cel inwestycji E3.1.1 (zgodnie z CID) Ogólnym celem inwestycji jest przyczynianie się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej i zeroemisyjnej przez wspieranie przemysłu z myślą o sektorze czystej mobilności i sektorze energetycznym. Celem szczegółowym inwestycji jest zwiększenie potencjału wybranych sektorów w zakresie opracowywania zeroemisyjnych i niskoemisyjnych rozwiązań produktowych. Umożliwienie realizacji przedsięwzięć w ramach inwestycji E3.1.1 przez Ostatecznego odbiorcę wsparcia (OOW) W celu umożliwienia realizacji inwestycji E3.1.1 przez OOW wprowadzono zmiany do art. 14lzh (dodawane ust. 4a–4d) ustawy zapewniając: 1) możliwość udzielenia przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji nieoprocentowanej pożyczki w celu nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach oraz pokrycia wynagrodzenia za zarządzanie środkami (ust. 4a), 2) określenie wysokości wynagrodzenia w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych (ust. 4b), 3) określenie elementów przedmiotowo istotnych umowy o objęciu przedsięwzięcia wsparciem zwrotnym z planu rozwojowego w formie nieoprocentowanej pożyczki przeznaczonej na nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach (ust. 4c), wyłączenie zgody ministra właściwego do spraw klimatu i ministra właściwego do spraw finansów publicznych na objęcie udziałów lub akcji z uwagi na: a) kwestię zapewnienia niezależności wyboru przedsięwzięć w ramach inwestycji – są to wymogi określone w KPO (wyboru przedsięwzięcia dokonuje niezależny komitet inwestycyjny większością głosów niezależnych od rządu), b) wzajemnych relacji między przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, c) uwarunkowań czasowych realizacji inwestycji E3.1.1 (ust. 4d). Ponadto, zaproponowane zmiany w art. 14lzi ustawy polegają na wskazaniu, iż środki zwracane przez ostatecznych odbiorców wsparcia oraz zwracane przez nich odsetki, przychody i zyski powstałe na skutek obrotu tymi środkami można przed ich przekazaniem do instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji pomniejszyć o koszty związane z realizacją inwestycji ponoszone przez podmioty bezpośrednio realizujące te inwestycje, czyli Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz NFOŚiGW. Brak takich zapisów budzi wątpliwości interpretacyjne w szczególności w kontekście przepisów art. 14lj ust. 2 pkt 7, który wprost wskazuje, iż jednym ze składników umowy zawieranej z BGK lub NFOŚiGW są zapisy dotyczące wynagrodzenia za zarządzanie powierzonymi środkami. Dodatkowo zaproponowano dodanie 2b–2e w art. 14lzi ustawy gdyż ostateczny odbiorca wsparcia otrzymywał będzie pożyczkę, która następnie przeznaczana jest na nabywanie lub obejmowania akcji lub udziałów w spółkach. Ze względu na asymetryczność instrumentu służącego pozyskaniu środków pożyczki z jednej strony i instrumentu
--	---

Funduszu Inwestycji Kapitałowych, o którym mowa w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834). 2d. Różnica, o której mowa w ust. 2c, jest finansowana na wniosek instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji przez dysponenta Funduszu Inwestycji Kapitałowych. 2e. W przypadku gdy kwota uzyskana ze zbycia lub umorzenia akcji lub udziałów w spółkach lub pozyskana w wyniku innych zdarzeń przez podmiot, o którym w art. 14lzh ust. 4a, jest wyższa niż kwota udzielonej pożyczki, o której mowa w art. 14lzh ust. 4a, pomniejszona o wynagrodzenie za zarządzanie środkami, kwota nadwyżki uzyskanej przez ten podmiot jest przekazywana na rachunek Funduszu Inwestycji Kapitałowych.”; 5) art. 14lzl otrzymuje brzmienie: „Art. 14lzl. Dostęp do danych osobowych i informacji gromadzonych przez administratorów przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, jednostce wspierającej plan rozwojowy, Bankowi Gospodarstwa Krajowego, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Szeffowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej.”; 6) w art. 24g ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Środki Funduszu przeznacza się na: 1) wzmocnienie zdolności inwestycyjnych miast i miejskich obszarów funkcjonalnych ukierunkowanych na zieloną transformację, w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i jednoczesnym nieograniczaniu potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym na: a) wsparcie projektów inwestycyjnych, w tym związanych z tworzeniem terenów zieleni oraz przyczyniających się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, b) zapewnienie zdolności instytucjonalnej jednostek samorządu terytorialnego do realizowania projektów, c) zintegrowanie z procedurami planowania przestrzennego, d) zapewnienie partycypacji społecznej przez organizację konsultacji; 2) wdrażanie projektów lub inwestycji wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej lub polityki miejskiej; 3) realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących wzmocnieniu lub promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju; 4) realizację zadań polegających na rozwoju społeczności lokalnych lub wzmocnieniu społeczeństwa obywatelskiego.”.	służącego przekazaniu dalej tych środków, zachodzi konieczność uregulowania sytuacji w której suma środków uzyskanych tytułem dokonanej inwestycji będzie się różnić od kwoty otrzymanej pożyczki (pomniejszonej o wynagrodzenie z tytułu zarządzania tymi środkami). W tym zakresie w projektowanych ust. 2c i 2e art. 14lzi wskazano sytuacje, które prowadzić będą do uzyskania środków finansowych przez beneficjenta w wyniku dokonanych inwestycji kapitałowych. Co do zasady środki z dokonanej inwestycji uzyskane zostaną wskutek zbycia lub umorzenia udziałów lub akcji w spółkach. Aby jednak uwzględnić wszystkie przypadki uzyskania przez ostatecznego odbiorcę wsparcia inwestycji E3.1.1 środków finansowych z dokonanych inwestycji, wskazano dodatkowo otwarty katalog „innych zdarzeń”, w wyniku których ostateczny odbiorca wsparcia odzyska zainwestowane lub uzyska dodatkowe środki finansowe. Wprowadza się mechanizm, zgodnie z którym w roli swoistego gwaranta zwrotu środków z tej pożyczki występuje Fundusz Inwestycji Kapitałowych, o którym mowa w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834). Ewentualne ujemne różnice pomiędzy kwotą uzyskaną z tytułu posiadanych przez OOW praw udziałowych a kwotą pożyczki pokrywane są z tego funduszu zaś ewentualne nadwyżki tej kwoty zasilają ten fundusz. Oprócz tego wprowadza się zmiany redakcyjne w art. 14lzl, które mają na celu: 1) skorygowanie oczywistej omyłki pisarskiej, mogącej sugerować (wbrew założeniu regulacji), że przepis odnosi się do BGK i NFOŚiGW jedynie wówczas, gdy instytucje te występują w roli jednostki wspierającej plan rozwojowy, względnie, że BGK i NFOŚiGW są jedynymi jednostkami wspierającymi plan rozwojowy, do których przepis ten się odnosi; 2) ujednolicenie sposobu sformułowania wyliczenia podmiotów, których przepis dotyczy. Zmiany art. 10a ust. 1 Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przy opracowaniu projektu strategii rozwoju (gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju), projektu polityki publicznej, projektu programu rozwoju lub projektu programu służącego realizacji umowy partnerstwa podmiot opracowujący przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, natomiast nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji klimatyczno-środowiskowej. Zasadne jest więc zapewnienie w przepisach prawa elementu składowego polityki rozwoju, który doprowadzi do wzmocnienia roli działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu. Wprowadzono przepis przejściowy (art. 28 ust. 1 projektu ustawy), zgodnie z którym do strategii rozwoju, polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, co do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe. Zmiany art. 24g ust. 3 Zmiany w rozdziale 4b mają na celu wzmocnienie prowadzenia polityki regionalnej i miejskiej o działania i efekty zielonej transformacji miast. Zakres interwencji istniejącego już Funduszu Rozwoju Regionalnego zostaje rozszerzony o projekty i inwestycje służące zielonej transformacji miast i miejskich obszarów funkcjonalnych, o których mowa w art. 5 pkt 6a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.
--	--

		Termin zielona transformacja należy rozumieć jako proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego. Szerzej jest to proces, który tworzy potencjał do rozwoju społecznego i gospodarczego w oparciu o założenia Europejskiego Zielonego Ładu oraz podstawowych priorytetów strategii UE w zakresie przystosowania do zmian klimatu. Fundusz Rozwoju Regionalnego powinien finansować zróżnicowane projekty o charakterze lokalnym i ponadlokalnym ukierunkowane na zrównoważony rozwój, zgodny z zasadami określonymi w krajowych i europejskich dokumentach strategicznych. Dodatkowo, w ramach Funduszu Rozwoju Regionalnego wsparcie będą mogły otrzymać projekty lub inwestycje wynikające z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej i krajowej polityki miejskiej. W ten sposób wsparcie z Funduszu Rozwoju Regionalnego będzie komplementarne do systemu finansowania inwestycji środkami pochodzącymi z funduszy europejskich. Rozszerzenie zakresu Funduszu Rozwoju Regionalnego wynika z faktu, że skala i dynamika procesów społeczno-gospodarczych i przestrzennych w Polsce, w tym terytorialna dywersyfikacja tempa rozwoju gospodarczego i zmian demograficzno-społecznych, oraz takie procesy jak metropolizacja i suburbanizacja, determinują nowe wyzwania w zakresie zarządzania terytorialnego, w tym programowania rozwoju oraz zintegrowanego planowania strategicznego i przestrzennego miast i ich obszarów funkcjonalnych.
Art. 10	Art. 10. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 21 w ust. 2 w pkt 23: a) w lit. a dodaje się tiret siódme w brzmieniu: „– miejskich planów adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy;”, b) po lit. eb dodaje się lit. ec i ed w brzmieniu: „ec) miejskich planach adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy, ed) sprawozdaniach, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 tej ustawy;”, 2) w art. 25 w ust. 1 w pkt 8 w lit. a po tiret drugim średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się tiret trzecie i czwarte w brzmieniu: „– miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a tej ustawy, – sprawozdania, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 tej ustawy;”, 3) w art. 62 w ust. 1: a) w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie: „a) środowisko, w tym klimat, oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi;”, b) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu: „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”, 4) w art. 63 w ust. 1 w pkt 1 w lit. e wyrazy „ze zmianą klimatu” zastępuje się wyrazami „ze zmianami klimatu”; 5) w art. 66 w ust. 1: a) w pkt 1 lit. g otrzymuje brzmienie: „g) ocenione w oparciu o wiedzę naukową ryzyko wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyko związane ze zmianami klimatu, obejmujące ryzyko wynikające z podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność przedsięwzięcia na zmiany klimatu;”, b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:	Kluczową kwestią w zakresie zmian legislacyjnych w obszarze oceny oddziaływania na środowisko (oos) jest doprecyzowanie w ustawie zagadnień związanych z analizą podatności (narażenia oraz odporności) przedsięwzięcia na zmiany klimatu, która powinna zostać przeprowadzona na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko (wymóg przeprowadzenia analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu zgodnie z wymogiem wskazanym dyrektywą oos). Dyrektywa oos nie definiuje pojęć „podatność” i „odporność”, natomiast zgodnie z IPCC AR5, 2014), Annex II (Glossary): – Podatność (Vulnerability) – skłonność lub predyspozycja do ulegania negatywnym wpływom. Podatność obejmuje szereg pojęć i elementów, w tym wrażliwość na szkody oraz brak zdolności do radzenia sobie i adaptacji. – Odporność (Resilience) – zdolność systemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych do radzenia sobie z niebezpiecznymi zdarzeniami, tendencjami lub zakłóceniami, reagując lub reorganizując się w sposób, który utrzymuje ich podstawowe funkcje, tożsamość i strukturę, zachowując jednocześnie zdolność do adaptacji, uczenia się i transformacji. Zakres zmian w ustawie oos polega na doprecyzowaniu przepisów dotyczących analiz ryzyka klimatycznego w postępowaniu oos przez wskazanie, że w skład tych analiz zgodnie z dyrektywą oos wchodzi analiza podatności przedsięwzięć na zmiany klimatu. Praktyka wykonywania oos w Polsce wskazuje, że obecne przepisy ustawy oos w zakresie analiz dotyczących ryzyka klimatycznego, w szczególności w odniesieniu do adaptacji przedsięwzięć do zmian klimatu, wymagają osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności. Należy zauważyć, że analiza ryzyka związanego ze zmianami klimatu, obejmująca analizę podatności, jest pojęciem dobrze zdefiniowanym w wytycznych UE, zwłaszcza w przepisach i wytycznych (poradnikach) przeznaczonych dla beneficjentów funduszy UE. W celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska, działania zapobiegawcze

„6) określenie przewidywanego oddziaływania analizowanych wariantów na środowisko, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, katastrofy naturalnej lub budowlanej, na klimat, w tym emisje gazów cieplarnianych i oddziaływania istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, przewidywanej podatności na zmiany klimatu, uwzględniającej narażenie oraz odporność analizowanych wariantów na zmiany klimatu, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko, a w przypadku drogi, o której mowa w art. 24ga ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, także wpływu planowanej drogi na bezpieczeństwo ruchu drogowego;”.	należy podjąć w szczególności w przypadku niektórych projektów, które ze względu na swoją podatność na poważne wypadki lub klęski żywiołowe (takie jak powódzie, podnoszenie się poziomu morza lub trzęsienia ziemi) mogą mieć znaczące niekorzystne skutki dla środowiska. W przypadku takich projektów należy ocenić ich podatność (narażenie i odporność) na poważne wypadki lub katastrofy, ryzyko wystąpienia tych wypadków lub katastrof oraz konsekwencje dla prawdopodobieństwa wystąpienia znaczących niekorzystnych skutków dla środowiska. Zmiany art. 21 i 25 Wśród dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie z zakresu ustawy Poś, które należy zamieścić w publicznie dostępnych wykazach, uwzględniono projekty MPA, uchwalone MPA oraz sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA. <u>Zmiany art. 62 ust. 1</u> W art. 62 w ust. 1 ustawy ooś, proponuje się zmianę o charakterze porządkującym (zgodność z art. 66 ustawy ooś), poprzez wskazanie, że w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia: (...) wpływ na „a) środowisko, w tym klimat, oraz ludność, w tym zdrowie i warunki życia ludzi”. A ponadto dodanie pkt 1b w brzmieniu: „1b) podatność danego przedsięwzięcia na zmiany klimatu”, co ma charakter precyzujący. Proponowane zmiany pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z dnia 16 kwietnia 2014 r. – Załącznik IV Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 (Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Zgodnie z nowelizacją dyrektywy ooś, wskazaną w załączniku IV, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zawiera informacje o wpływie przedsięwzięcia na klimat oraz podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu (narażenia na zmiany klimatu oraz odporności na nie) – regulacje są wzmacniane zgodnie z brzmieniem znówelizowanej w 2014 r. dyrektywy ooś. Pomimo, iż obowiązujące przepisy krajowe w analizowanym zakresie pozostają w zgodzie z nowelizacją dyrektywy ooś z 2014 r., to jednak konieczne wydaje się doprecyzowanie w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności w tym zakresie. <u>Zmiana art. 63 ust. 1</u> Ujednolicone zostanie określenie „zmiany klimatu” – w liczbie mnogiej, które zastąpi obowiązujące „zmiana klimatu” – w liczbie pojedynczej (art. 63 ust. 1 pkt 1 lit. e). <u>Zmiany art. 66 ust. 1</u> Wprowadzenie do ustawy doprecyzującego pojęcia ryzyka związanego ze zmianami klimatu, w szczególności w kontekście podatności, jest odpowiedzią na konieczność eliminacji dowolności interpretacyjnej, która do tej pory mogła prowadzić do pominięcia kluczowych aspektów w analizach ryzyka klimatycznego w raportach o oddziaływaniu na środowisko. Dotychczasowa praktyka wykazała, że bez jasno określonych wymagań, ocena podatności mogła nie być adekwatnie realizowana, co zagrażało skuteczności ocen środowiskowych. Podatność, zgodnie z definicją przyjętą przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) w VI Raporcie, odnosi się do stopnia, w jakim system jest podatny na, i niezdolny do radzenia sobie ze szkodliwymi skutkami zmian klimatu, w tym ekstremalnych zjawisk pogodowych. Jest to pojęcie, które obejmuje zarówno aspekty związane z narażeniem, jak i zdolnością do adaptacji i odporności. Uściślenie w ustawie, że analiza ryzyka klimatycznego musi obejmować analizę podatności, zgodnie z międzynarodowymi standardami, jest zatem niezbędne, aby
---	---

		zapewnić, że każde przedsięwzięcie będzie odpowiednio oceniane pod kątem swojego wpływu na środowisko w kontekście zmian klimatu. To podejście nie tylko wzmacnia spójność regulacyjną i zapewnia zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami, ale także przyczynia się do lepszego zrozumienia i zarządzania ryzykiem klimatycznym, co jest kluczowe dla planowania oraz realizacji trwałych i zrównoważonych przedsięwzięć. Zmiana ta zapewnia, że ocena oddziaływania na środowisko będzie pełniła lepiej swoją rolę jako narzędzia identyfikacji potencjalnych zagrożeń oraz promowania skutecznych strategii adaptacyjnych w obliczu zmian klimatycznych, bez pozostawiania marginesu interpretacyjnego.
Art. 11	Art. 11. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 1446 i 1473) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 2 w pkt 1c w lit. a dodaje się tiret ósme w brzmieniu: „– rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1186 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 20 oraz Dz. Urz. UE L 38 z 15.02.2017, str. 1),”; 2) w art. 11b ust. 11 otrzymuje brzmienie: „11. Współfinansowanie ze środków Funduszu wynosi nie więcej niż 90% kosztów realizacji porozumienia, o którym mowa w art. 11c ust. 1.”; 3) w art. 11c: a) w ust. 1: - w pkt 1 wyrazy „20 takich budynków” zastępuje się wyrazami „10 takich budynków”, - w pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych pochodzących z dochodów własnych lub ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których suma stanowi 10% kosztów realizacji porozumienia, a w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000 – więcej niż 10% kosztów realizacji porozumienia.”; b) w ust. 5 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) koszty realizacji porozumienia, wraz z ich uzasadnieniem, na podstawie liczby przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w pkt 2, przy czym średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym, a w przypadku budynku mieszkalnego jednorodzinnego o dwóch lokalach – w jednym lokalu, nie może przekroczyć kwoty 106 000 zł;”; 4) w art. 11d: a) w ust. 1 uchyla się pkt 3 i 4, b) w ust. 1b wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”; c) ust. 2b otrzymuje brzmienie: „2b. W przypadku realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego na podstawie ust. 2a nie stosuje się przepisów ust. 1–2, 5–11 i 13, art. 11e i 11f.”; d) w ust. 7 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”; e) w ust. 7e: – we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”; – pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) przeprowadzić wywiad środowiskowy, o którym mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);”;	<u>Zmiana art. 2 w pkt 1c lit. a</u> Zmiana ma charakter porządkowy i rozszerza katalog wymagań, jakie spełniają urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach o kwestie etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń. <u>Zmiany w art. 11b ust. 11 oraz 11c ust. 1 pkt 4</u> Zmiany dotyczą zwiększenia współfinansowania ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów do poziomu 90 % przy równoczesnym zmniejszeniu wkładu własnego gminy na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych do poziomu 10 %. Jako główny powód braku przystąpienia do realizacji Programu "Stop Smog" zapytane przez Narodowy Fundusz gminy wskazują brak możliwości wniesienia wkładu własnego na poziomie 30% kosztu realizacji porozumienia. Obecna sytuacja związana z gwałtownie rosnącymi kosztami ponoszonymi przez samorządy jeszcze pogłębia problem związany z możliwością wniesienia wkładu własnego do realizowanych przedsięwzięć. Zwiększenie wkładu środków pochodzących z budżetu państwa do 90% wartości porozumienia, pozwoli na odciążenie budżetów samorządów i tym samym umożliwi większej liczbie gmin przystąpienie do programu. Tym samym, umożliwi to udzielenie pomocy większej liczbie osób ubogich energetycznie, co w obecnych okolicznościach jest działaniem priorytetowym. <u>Zmiana art. 11c ust. 1 pkt 1</u> Zmiana podyktowana jest potrzebą zmniejszenia wymagań dotyczących min. liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych deklarowanych przez gminy do realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach zawieranych porozumień. Od początku funkcjonowania Programu "Stop Smog" wiele gmin zgłaszało problem ze zrealizowaniem min. 20 przedsięwzięć niskoemisyjnych. Proponowana zmiana rozwiązuje powyższy problem i umożliwia efektywne skorzystanie z Programu przez mniejsze gminy, w których zrealizowanie min. 20 przedsięwzięć było niemożliwe. <u>Zmiana art. 11c ust. 5 pkt 5</u> Zmiana podyktowana jest koniecznością zwiększenia średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym do kwoty 106 000 zł. Obowiązujący średni koszt realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych był ustalany na etapie tworzenia Programu „Stop Smog” w 2018 r. Od tego momentu ceny materiałów, urządzeń oraz usług znacznie wzrosły. W szczególności najwyższe wzrosty dotyczyły kosztów związanych z termomodernizacją budynków. Na podstawie rozeznania rynku przygotowanego na potrzeby zmian wprowadzanych w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, gdzie mamy do czynienia z tymi samymi kategoriami kosztów, urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych w ramach Programu „Stop Smog”.

	f) w ust. 8a w pkt 2 wyrazy „oświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2”; g) ust. 13 otrzymuje brzmienie: „13. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, sporządza się zgodnie ze wzorem udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw klimatu.”; 5) w art. 11f: a) w ust. 6 wyrazy „oświadczeniach, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczeniu, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”; b) w ust. 7 w pkt 2 wyrazy „oświadczenia, o których mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2 lub 4” zastępuje się wyrazami „oświadczenie, o którym mowa w art. 11d ust. 1 pkt 2”; 6) w art. 22c w ust. 3 w pkt 1 wyrazy „w terminach, o których mowa w art. 11c ust. 4”, zastępuje się wyrazami „w terminie, na który jest ono zawierane”.	Wobec czego proponowane jest podniesienie średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w Programie. Podniesienie średniej wartości na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego pozwoli gminom realizującym przedsięwzięcia niskoemisyjne na wyjście z obecnie powszechnie zgłaszanego problemu z wyłanianiem wykonawców. <u>Zmiany w art. 11d ust. 1 pkt 3 i 4, ust. 2b, ust. 7, ust. 7e, ust. 8a pkt 2, ust. 13 oraz w art. 11f ust. 6 i ust. 7 pkt 2</u> są podyktowane potrzebą likwidacji kryterium majątkowego beneficjenta końcowego. Obecnie w Programie „Stop Smog” obowiązuje zarówno kryterium dochodowe, jak i majątkowe, które znacząco utrudnia realizację Programu przez gminy. Kryterium dochodowe jest wystarczającym warunkiem do spełnienia przez wnioskodawców celem ukierunkowania wsparcia dla najmniej zamożnych gospodarstw domowych. W sposób analogiczny przebiega weryfikacja w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, w części z najwyższym poziomem dofinansowania skierowanym do najuboższych właścicieli budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Jednocześnie kryterium majątkowe jest trudne do weryfikacji, w szczególności przy szacowaniu wartości ruchomych składników majątku (samochody, sprzęt rolniczy itp.). Ponadto kryterium majątkowe wyklucza z udziału w Programie duże grono osób z gmin wiejskich, gdzie potencjalny beneficjent jest często właścicielem niewielkiej działki rolnej lub leśnej, której wartość przekracza dopuszczalny limit. <u>Zmiana art. 22c ust. 3 pkt a</u> Zmiana podyktowana jest koniecznością uspoijnienia zapisów w związku ze zmianami wprowadzanymi w art. 11c ust. 1 pkt 1.
Art. 12 pkt 1) do 3)	Art. 12. W ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673 oraz z 2024 r. poz. 834) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 5 w ust. 2 wyrazy „31 stycznia” zastępuje się wyrazami „28 lutego”; 2) w art. 9: a) w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”; b) w ust. 1b wyrazy „5 lat” zastępuje się wyrazami „4 lata”; c) w ust. 1f wyrazy „12 miesięcy” zastępuje się wyrazami „6 miesięcy”; d) w ust. 5: – pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) dotyczą kolejnych 6 lat kalendarzowych kończących się cyfrą 0 albo cyfrą 5, następujących po roku, w którym są sporządzane prognozy;”; – uchyla się pkt 2, – pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie: „3) informacje i dane podaje się na podstawie danych dla roku odniesienia, gromadzonych na potrzeby statystyki publicznej, a w razie braku takich danych – na podstawie innych posiadanych danych dla tego roku, ze wskazaniem ich źródła, gdzie rokiem odniesienia jest rok rozpoczynający się 3 lata przed rokiem, w którym są sporządzane prognozy; 4) w uzasadnionych przypadkach dla poszczególnych informacji i danych można przyjąć za rok odniesienia inny reprezentatywny rok niż rok, o którym mowa w pkt 3, dla którego są dostępne te informacje i dane, pod warunkiem zamieszczenia w prognozach informacji o roku, którego one dotyczą, oraz powodu ich wykorzystania.”; e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu: „5a. Krajowy ośrodek w okresie od 18 do 22 miesięcy od dnia sporządzenia prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, przeprowadza ocenę dotyczącą zasadności sporządzenia aktualizacji tych prognoz i w razie potrzeby sporządzenia aktualizacji wskazuje jej zakres, biorąc pod uwagę w szczególności:	<u>Zmiany art. 5</u> Przesunięto termin składania przez KOBiZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań z dnia 31 stycznia na dzień 28 lutego. KOBiZE każdego roku przedstawia sprawozdanie z realizacji powierzonych mu zadań publicznych. Sprawozdanie dokumentuje całokształt zadań zrealizowanych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego. Termin 31 stycznia jest za krótki biorąc pod uwagę rozległy zakres zadań ustawowych realizowanych przez KOBiZE. W praktyce, aby dotrzymać tego terminu prace nad sprawozdaniem muszą się rozpoczynać jeszcze w trakcie okresu sprawozdawczego, co z kolei implikuje konieczność aktualizowania szeregu informacji potrzebnych do sporządzenia sprawozdania, zwłaszcza informacji dot. statystyk załatwianych spraw, wniosków, raportów itp. Działanie takie należy ocenić jako nieefektywne przede wszystkim pod względem wykorzystania czasu pracy ekspertów. Przesunięcie terminu na 28 lutego umożliwi rozpoczęcie pracy nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której zebrane będą już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania. <u>Zmiany art. 9</u> KOBiZE ma obowiązek przygotowywania co 5 lat prognoz zmian aktywności dla wybranych sektorów gospodarki i prognoz zmian aktywności w zakresie zużycia nośników energii. 5-cioletni okres jest liczony począwszy od dnia 31 grudnia 2021 r. (art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1501)). Ze względu na to, że prognozy zmian aktywności są sporządzane głównie na potrzeby wykonania prognoz wielkości emisji, o których mowa w art. 12, zasadne jest by terminy przygotowania prognoz zmian aktywności były zsynchronizowane, z nowym terminem

1) zmiany mające wpływ na poziomy aktywności, które zaszły w okresie 18 miesięcy od dnia sporządzenia ostatnich prognoz, w obszarze: a) krajowych lub sektorowych polityk i strategii gospodarczych, b) krajowych przepisów prawa dotyczących poszczególnych sektorów gospodarki, o których mowa w ust. 1; 2) udział aktywności, której poziom uległ zmianie, w całkowitej wielkości emisji.”, f) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „6. Krajowy ośrodek sporządza aktualizację prognoz, o których mowa w ust. 1 i 1b, w terminie 2 lat od dnia sporządzenia tych prognoz, jeżeli ocena, o której mowa w ust. 5a, wykazała zasadność sporządzenia aktualizacji. Aktualizacja prognoz jest sporządzana na podstawie tej oceny.”, g) uchyla się ust. 7, h) w ust. 8 wyrazy „1c–1e” zastępuje się wyrazami „1c–1f”, i) uchyla się ust. 9; 3) w art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Prognozy wielkości emisji i pochłaniania obejmują okres 30 lat i są aktualizowane po upływie 4 lat.”;	opracowywania aktualizacji prognoz wielkości emisji. Zaproponowana zmiana skracą okres między prognozami zmian aktywności do 4 lat i przenosi termin ich wykonania na 30 czerwca w roku parzystym, co umożliwi wykorzystanie najbardziej aktualnych prognoz zmian aktywności do wykonania aktualizacji prognoz wielkości emisji w nowych terminach. Aktualizację prognoz wielkości emisji KOBiZE przekazuje do MKiS na 60 dni przed terminem wynikającym z prawa UE i prawa międzynarodowego, czyli ok. 15 stycznia roku kalendarzowego, w którym jest obowiązek przekazania tych danych (lata nieparzyste). Zatem główne prace nad prognozami wielkości emisji trwają w drugiej połowie roku parzystego. Dostępność aktualnych prognoz zmian aktywności od 30 czerwca roku parzystego umożliwi wykorzystanie tych danych w prognozach wielkości emisji. W następstwie skrócenia okresu między prognozami zmian aktywności, zmieniony został także termin przekazania do KOBiZE informacji i danych przez właściwych ministrów z 12 do 6 miesięcy przed terminem sporządzenia prognoz. Doświadczenia uzyskane podczas pracy nad pierwszymi prognozami wykazały, że okres 6 miesięcy jest wystarczający dla KOBiZE do opracowania prognoz oraz zapewni większą aktualność otrzymywanych danych. Projekt ustawy przewiduje również zmiany w przepisach dotyczących roku odniesienia dla sporządzanych prognoz zmian aktywności. Nowe zasady ustalania roku odniesienia mają zapewnić korzystanie z możliwie najbardziej aktualnych danych. Dodatkowo wprowadzono regułę, według której w uzasadnionym przypadku możliwe będzie przyjęcie za rok odniesienia innego roku. Aktualny przepis daje jedynie możliwość wykorzystania danych dla innego roku, gdy nie są dostępne dane dla roku, o którym mowa w pkt 3. Natomiast mogą zająć takie okoliczności, w których przyjęcie innego roku będzie zasadne, mimo że dane za rok, o którym mowa w pkt 3, będą dostępne, np. jeżeli będą budziły uzasadnione zastrzeżenia co do ich reprezentatywności (ze względu na nagłe zakłócenia, które bardzo znacząco wpływają na poziomy aktywności, takie jak pandemia lub wojna itp.). Powód wykorzystania innego roku niż wskazany w pkt 3 musi zostać wyjaśniony w prognozie. Zaproponowano również zmienione przesłanki do sporządzania aktualizacji prognoz zmian aktywności. Aktualizacja będzie poprzedzona badaniem oceny jej zasadności i jej potencjalnego zakresu, w oparciu o zdefiniowane w ustawie elementy. Jeżeli ocena wykaże taką potrzebę, aktualizacja będzie przygotowywana w połowie okresu między ustawowymi terminami przygotowywania prognoz zmian aktywności. Ponadto, uporządkowano inne przepisy w art. 9 USZE przez uchylenie ust. 9, odpowiednią zmianę ust. 8 oraz uchylenie w ust. 5 pkt 2 w związku z proponowanymi rozwiązaniami dotyczącymi roku odniesienia. <u>Zmiana art. 12</u> W wyniku zmian wprowadzonych do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 328 z 29.07.2021, str. 1, z późn. zm.) (zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1999”) wydłużony został horyzont czasowy prognoz wielkości emisji z 20 na 30 lat. W następstwie tych zmian prognozy wielkości emisji mają obejmować okres do 2050 r., co
---	--

		powinno być uwzględnione już w najbliższych prognozach, które zostaną zrealizowane do marca 2023 r., jednakże prognozy realizowane na podstawie aktualnego art. 12 ust. 3 są wykonywane dla 20-letniego okresu (dotyczą jedynie okresu do 2040 r.). Dodatkowo zmieniono okres aktualizacji prognoz wielkości emisji z 5 na 4 lata. Taka zmiana odpowiada 4-letniemu terminowi na złożenie raportu rządowego wynikającego z decyzji 9/CP.16 (FCCC/CP/2010/7/Add.2, str. 17) wydanej na podstawie Konwencji Klimatycznej. Elementem tego raportu są właśnie prognozy wielkości emisji. Zgodnie z projektem nowe terminy przewidziane dla aktualizacji prognoz wielkości emisji i dla nowych prognoz zmian aktywności będą ze sobą skorelowane, co ma istotne znaczenie z uwagi na to, że prognozy zmian aktywności są wykorzystywane do sporządzania aktualizacji prognoz wielkości emisji.
Art. 13	W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 33b w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu: „3a) środki z tytułu nadwyżki, o której mowa w art. 14lzi ust. 2e ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862);”; 2) w art. 33c w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) pokrycie różnicy, o której mowa w art. 14lzi ust. 2cd ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.”.	W konsekwencji zmian wprowadzonych w art. 9 ustawy zmiany wymagają odpowiednie przepisy dotyczące Funduszu Inwestycji Kapitałowych, o którym mowa w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i 834), zwanym dalej „FIK”. Katalog prawnie dopuszczalnych celów finansowania środkami z FIK określony został w art. 33c ust. 1 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym i nie przewiduje on celu opisanego w proponowanym art. 14lzh o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Z tego samego względu zmiany wymaga art. 33b w ust. 1 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, który określa źródła przychodów FIK.
Art. 14	Art. 14. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 12 w ust. 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu: „7) prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu.”; 2) w art. 12a ust. 7 otrzymuje brzmienie: „7. Strategia rozwoju związku metropolitalnego podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza, przestrzenna lub klimatyczno-środowiskowa gmin wchodzących w skład związku albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju związku metropolitalnego stosuje się ust. 3–6.”.	Zgodnie z art. 10e ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym gminy przygotowują strategię rozwoju, która jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę. Zgodnie z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o związku metropolitalnym związek metropolitalny opracowuje strategię rozwoju związku. Do strategii rozwoju związku metropolitalnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 10e ust. 2–4 ustawy o samorządzie gminnym. Ponadto w myśl art. 12a ust. 6 ustawy o związku metropolitalnym strategia rozwoju związku metropolitalnego jest przyjmowana przez zgromadzenie związku metropolitalnego, w drodze uchwały, jako strategia rozwoju ponadlokalnego, o której mowa w art. 10g ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z projektowanymi zmianami (art. 2) strategia rozwoju gminy, ponadlokalnego będzie określać cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym. Zgodnie z art. 8 podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. Jednocześnie zgodnie z art. 10e ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym gminy przygotowują strategię rozwoju, która jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę. Taką strategią rozwoju ponadlokalnego jak wskazano powyżej jest strategia rozwoju związku metropolitalnego. Ponieważ związek metropolitalny ma opracowywać strategię rozwoju związku i określać w niej cele strategiczne w wymiarze klimatyczno-środowiskowym, a gminy członkowskie mają zachować spójność swojej strategii ze strategią związku również w wymiarze klimatyczno-środowiskowym, zasadnym jest wskazanie wprost w art. 12 ust. 1 ustawy zadania polegające na prowadzeniu działań na rzecz ochrony klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu.

		Jednocześnie należy uspoźnić wymagania, kiedy strategia rozwoju związku metropolitalnego wymagać będzie aktualizacji, podobnie jak ma to miejsce w przypadku pozostałych strategii. Powyższa propozycja pozwoli na zachowanie spójności już uchwalonych przepisów oraz projektowanych zmian ustawowych dotyczących konieczności podejmowania działań na rzecz klimatu. W innym przypadku mogą pojawiać się wątpliwości interpretacyjne.
Art. 15	Art. 15. 1. Rada gminy może, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, uznać dotychczas uchwalony dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędący aktem prawa miejscowego, który realizuje cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, za miejski plan adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1. 2. Informację o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, za miejski plan adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1 właściwy burmistrz albo prezydent miasta zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu gminy albo miasta, w terminie 14 dni od dnia uznania, o którym mowa w ust. 1, oraz przekazuje tę informację wraz z tym planem Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez ten Instytut. 3. Dokument, o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, zachowuje ważność i może być aktualizowany, zgodnie z art. 18b ust. 5 i 6 ustawy zmienianej w art. 1. 4. Dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, o którym mowa w ust. 1, którego termin aktualizacji, zgodnie z art. 18b ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, przypada w okresie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, aktualizuje się w terminie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.	Dotychczas uchwalone w miastach o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tysięcy dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel określony w art. 3 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 1, zostaną uznane za miejskie plany adaptacji w rozumieniu art. 18a ust. 1 ustawy Poś. Informacja o uznaniu dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym za miejski plan adaptacji zostanie zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu gminy oraz przekazana Instytutowi Ochrony Środowiska w terminie 30 dni od dnia tego zamieszczenia. Ponadto dokumenty uznane za MPA zachowują moc i mogą być zmieniane i aktualizowane. Aktualizacja dokumentów uznanych za MPA, zgodnie z art. 18b ust. 5 odbywa się przynajmniej raz na 6 lat uwzględniając sprawozdania z monitorowania, o którym mowa w projektowanej ustawie w art. 18c ust. 1 pkt 2, natomiast ewentualna zmiana tych dokumentów może nie wynikać z zakresu aktualizacji. Dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym uznane za MPA, których termin aktualizacji (6 lat od dnia uchwalenia) przypada w terminie 30 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, powinny zostać zaktualizowane w tym terminie.
Art. 16	Art. 16. 1. Sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się dla dokumentu, o którym mowa w art. 15, w zakresie wynikającym z tego dokumentu. 2. Dla dokumentu, o którym mowa w art. 15, pierwsze sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza się i przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska za okres od dnia jego uchwalenia do dnia 31 grudnia 2025 r., w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r.	Dla dokumentu uznanego za MPA sporządza się sprawozdanie z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, w zakresie wynikającym z tego dokumentu. Pierwsze sprawozdanie sporządza się i przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska za okres od dnia jego uchwalenia do dnia 31 grudnia roku 2025 r., w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r.
Art. 17	Art. 17. Do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy art. 91 ust. 9c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.	Do programów ochrony powietrza opracowanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy Poś, stosuje się art. 91 ust. 9c tej ustawy w nowym brzmieniu. Spowoduje to wydłużenie terminu z 3 na 4 lata na przygotowanie, a następnie przyjęcie aktualizacji programów ochrony powietrza w drodze uchwał sejmików województw.
Art. 18	Art. 18. 1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, prześlą Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu listy członków organów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r., zawierając następujące dane tych osób: datę urodzenia, imię (imiona), nazwisko oraz numer PESEL, a w przypadku nieposiadania przez te osoby numeru PESEL – imię ojca. 2. Imiona i nazwiska osób ujętych na listach, o których mowa w ust. 1 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej przekazują do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw klimatu. 3. Listy, o których mowa w ust. 1, sporządza się na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz przekazuje w postaci papierowej.	W celu zweryfikowania spełniania przez obecnych członków organów Narodowego Funduszu oraz wfośgw nowego wymogu wprowadzonego na podstawie ustawy POŚ, odnoszącego się do nie pracowania lub nie pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa lub nie bycia współpracownikiem tych organów w rozumieniu przepisów ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, niezbędne jest wprowadzenie przepisów określających procedurę przeprowadzenia weryfikacji tych osób oraz przepisów umożliwiających odwołanie osób, które złożyły oświadczeniami lustracyjnymi, potwierdzające pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami, albo wobec których wydano prawomocne orzeczenie stwierdzające fakt złożenia przez te osoby niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego.

	4. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania list, o których mowa w ust. 1, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, przekazuje, w sposób określony w ust. 3, ministrowi właściwemu do spraw klimatu informację o osobach: 1) które złożyły oświadczenie lustracyjne potwierdzające pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami; 2) wobec których wydano prawomocne orzeczenie stwierdzające fakt złożenia przez te osoby niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego.	
Art. 19	Art. 19. 1. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 18 ust. 4, minister właściwy do spraw klimatu odwołuje członków Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członków rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, lub członków Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy złożyli oświadczenia lustracyjne potwierdzające pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami, albo wobec których wydano prawomocne orzeczenie stwierdzające fakt złożenia przez te osoby niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego. 2. W przypadku gdy informacja, o której mowa w art. 17 ust. 4, dotyczy członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członka rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznaczonego przez inny podmiot niż minister właściwy do spraw klimatu, minister właściwy do spraw klimatu odwołując tego członka wzywa ten podmiot do wyznaczenia innego przedstawiciela w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.	
Art. 20	Art. 20. Minister właściwy do spraw klimatu przekazuje informację, o której mowa w art. 18 ust. 4, właściwej radzie nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, która w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji wnioskuję do zarządu województwa o odwołanie członka zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, którego dotyczy ta informacja.	
Art. 21	Art. 21. 1. Członkowie organów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, którzy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie złożyli oświadczeń lustracyjnych, są obowiązani do ich złożenia w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy. 2. Minister właściwy do spraw klimatu odwołuje członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członka rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, lub członka Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który: 1) złożył oświadczenie lustracyjne potwierdzające pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami; 2) nie złożył oświadczenia lustracyjnego w terminie, o którym mowa w ust. 1. 3. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 2, dotyczą: 1) członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub członka rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznaczonego przez inny podmiot niż minister właściwy do spraw klimatu, minister właściwy do spraw klimatu wzywa ten podmiot do wyznaczenia innego przedstawiciela w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania; 2) członka zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej minister właściwy do spraw klimatu przekazuje informację o zaistnieniu tych okoliczności do właściwej rady nadzorczej wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, która w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji wnioskuję do zarządu województwa o odwołanie członka zarządu wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 2.	
Art. 22	Art. 22 Mandat członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powołanego na podstawie art. 400d ust. 2 pkt 5 i ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym wygasa z dniem powołania członka Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wyłonionego w trybie określonym w art. 400d ust. 2 pkt 5 oraz ust. 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz w art. 400d ust. 4a i 4b ustawy zmienianej w art. 1.	Wobec zmiany sposobu wyłaniania przedstawiciela organizacji pozarządowych w radzie nadzorczej NFOŚiGW, proponuje się, aby mandat członka rady nadzorczej NFOŚiGW zgłoszonego do składu rady na podstawie art. 400d ust. 2–4 ustawy Poś w brzmieniu dotychczasowym wygaś z dniem powołania członka rady nadzorczej NFOŚiGW

		wyłonionego w trybie określonym w art. 400d ust. 2–4b ustawy Poś w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
Art. 23	Art. 23. Członkowie rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznaczeni do składu tych rad na podstawie art. 400f ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym pełnią swoje funkcje do czasu cofnięcia ich wyznaczenia przez ministra właściwego do spraw klimatu.	Ze względu na zmiany kręgu organizacja, spośród których wyłania się przedstawiciele organizacji pozarządowych do rad nadzorczych wfośigw, wprowadza się przepis przejściowy wskazujący, że przedstawiciele rad nadzorczych wyznaczeni do składu rad nadzorczych wfośigw na podstawie art. 400f ust. 2 pkt 1 ustawy Poś w dotychczasowym brzmieniu, pełnią swoje funkcje do czasu cofnięcia ich wyznaczenia przez ministra właściwego do spraw klimatu.
Art. 24	Art. 24 1. Uchwały rady gminy albo rady powiatu podjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. 2. Do uchwał, o których mowa w ust. 1, podjętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy art. 403 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.	Do uchwały określającej zasady udzielania dotacji celowej, podjętej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, ponadto do ww. uchwały stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym.
Art. 25	Art. 25. Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej udostępniają, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej, podmiotom, o których mowa w art. 411 ust. 12 ustawy zmienianej w art. 1, na ich żądanie, w celu, o którym mowa w tym przepisie, niezbędne dane osobowe osób fizycznych pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. i przetwarzane w związku z zaangażowaniem tych funduszy w realizację inwestycji w rozumieniu art. 141a pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862).	Wojewódzkie fundusze udostępniają Narodowemu Funduszowi oraz podmiotom, które na podstawie odrębnych przepisów są uprawnione do wykonywania zadań w zakresie ochrony interesów finansowych i budżetu Unii Europejskiej, w celu realizacji tych zadań, niezbędne dane osobowe osób fizycznych przetwarzane w związku z wykonywaniem zadań publicznych przez te fundusze, pozyskane od tych osób od dnia 15 maja 2020 r. Środki wydatkowane przez Narodowy Fundusz na realizację Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” od dnia 15 maja 2020 r. do dnia zawarcia umowy o objęcie wsparciem przedsięwzięcia „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” zostaną zrefundowane ze środków KPO. W związku z tym, aby je rozliczyć, konieczne będzie udostępnienie przez wojewódzkie fundusze wskazanych niezbędnych danych uprawnionym podmiotom w rozumieniu art. 411 ust. 12 ustawy Poś.
Art. 26	Art. 26. 1. Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność i mogą być zmieniane. 2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane. 3. Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 15 ust. 1, za miejskie plany adaptacji, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe. 4. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.	Plany ogólne gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województw uchwalone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc i mogą być zmieniane. Do planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do których przed dniem uchwalenia miejskich planów adaptacji, o których mowa w art. 18a ustawy zmienianej w art. 1Poś, albo w odniesieniu do których przed uznaniem dokumentów, o których mowa w art. 12 ust. 1, za miejskie plany adaptacji do zmian klimatu, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe. Do planów zagospodarowania przestrzennego województw, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie ustawy, rozpoczęto proces opiniowania lub uzgadniania, stosuje się przepisy dotychczasowe.
Art. 27	Art. 27. 1. Państwowa Rada Ochrony Przyrody, w składzie obowiązującym w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, działa do końca 5-letniej kadencji, o której mowa w art. 96 ust. 1ba ustawy zmienianej w art. 6, liczonej od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. 2. Członkowie Państwowej Rady Ochrony Przyrody powołani do składu Państwowej Rady, o której mowa w ust. 1, pełnią swoje funkcje do zakończenia kadencji, o której mowa w art. 96 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 6, liczonej od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.	W celu zachowania ciągłości pracy Państwowej Rady Ochrony Przyrody określono, że do Rady powołanej na podstawie dotychczasowych przepisów, stosuje się przepisy dotyczące Państwowej Rady Ochrony Przyrody w ustawie o ochronie przyrody.

Art. 28	Art. 28. 1. Do polityk publicznych, programów rozwoju lub programów służących realizacji umowy partnerstwa, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 9 w brzmieniu dotychczasowym, w odniesieniu do których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto proces konsultacji, stosuje się przepisy dotychczasowe. 2. Do spraw dotyczących opracowania i uchwalania strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, strategii rozwoju województwa i strategii rozwoju związku metropolitalnego, o których mowa w przepisach ustaw zmienianych w art. 2, 3, 9 i 14, albo zmian tych strategii, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.	Do spraw dotyczących opracowania i uchwalania strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, strategii rozwoju województwa, strategii rozwoju związku metropolitalnego, o których mowa w przepisach ustawy zmienianej w art. 2, 3, 9 i 14, albo zmian tych strategii, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.
Art. 29	Art. 29. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i postępowań, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 10, oraz postępowań w sprawie wydania pozwolenia, o którym mowa w art. 75e ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.	Przepis przejściowy dla wszczętych i niezakończonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i postępowań, w ramach których przeprowadza się ponowną ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
Art. 30	Art. 30. 1. Do porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie niedotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5. Strony tych porozumień dostosują je do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. 2. Do umów, o których mowa w art. 11c ust. 1b ustawy zmienianej w art. 11, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie niedotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów, o których mowa w ust. 5. 3. Do wniosków, o których mowa w art. 11c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 11, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wzywa wnioskodawcę do dostosowania wniosku do przepisów zmienionych niniejszą ustawą w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania, o czym poucza wnioskodawcę w tym wezwaniu. 4. Do wniosków, o których mowa w art. 11d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w odniesieniu do których nie zawarto umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 11, przed tym dniem, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. 5. Do umów, o których mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 11, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. 6. W porozumieniach, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11, zawartych przed dniem 1 stycznia 2024 r., okres, na który są one zawierane, nie może być dłuższy niż: 1) 4 lata – w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie nie większej niż 2 % łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy; 2) 5 lat – w przypadku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w liczbie większej niż 2 % łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy.	Zgodnie z proponowanym w projekcie art. 28 ust. 1, do porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy będą miały zastosowanie przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą w zakresie niedotyczącym przedsięwzięć niskoemisyjnych realizowanych na podstawie umów zawartych przez gminy z beneficjentami przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Strony tych porozumień będą miały obowiązek dostosowania ich do przepisów zmienionych projektowaną ustawą w terminie 60 dni od dnia jej wejścia w życie. Dodatkowo, uwzględniając także, że zgodnie z art. 11c ust. 1a ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków stroną porozumienia na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych może być związek międzygminny, związek metropolitalny lub powiat, w ust. 2 uregulowano kwestię umów zawieranych przez gminy uczestniczące w tych związkach lub położone na terytorium powiatu. Ust. 3 tego przepisu nakazuje dostosowanie do nowych przepisów złożonych przez gminy wniosków o zawarcie porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych w terminie wskazanym przez Narodowy Fundusz. W zakresie wniosków beneficjentów o zawarcie umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego z gminami, złożonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy w odniesieniu do których nie zawarto takich umów przed tym dniem, zgodnie z projektowanym art. 29 ust. 4, przyjmuje się, że będą miały zastosowanie przepisy ustawy zmienianej, co pozwoli w szczególności na aktualizację finansowych aspektów realizowania przedsięwzięć niskoemisyjnych w aktualnie zawieranych przez gminę z beneficjentem umowach o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego. Zgodnie natomiast z projektowanym art. 28 ust. 5, do umów o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego zawartych przez gminę z beneficjentem, tj. z osobą fizyczną będącą właścicielem lub posiadaczem budynku lub lokalu, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, bez względu na stopień zaawansowania realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego, będą nadal stosowane przepisy ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków w brzmieniu dotychczasowym tak, aby realizacja przedsięwzięcia została dokończona na podstawie wcześniejszych regulacji. Natomiast zgodnie z projektowanym art. 28 ust. 6 podmioty, które zawarły porozumienie na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych przed dniem 1 stycznia 2024 r., będą mogły

		wydłużyć okres ich realizacji do 4 lub 5 lat w zależności od ilości realizowanych przedsięwzięć niskoemisyjnych. Zaproponowane przepisy przejściowe umożliwiają w ramach już zawartych porozumień między Narodowym Funduszem a gminami, realizację przez gminy nowych umów, które nie zostały jeszcze zawarte z beneficjentami na nowych korzystniejszych warunkach. Należy tu ponownie podkreślić, że przeprowadzone przez Narodowy Fundusz szerokie konsultacje z gminami zarówno biorącymi już udział w Programie jak i pozostałymi, które jeszcze nie przystąpiły do Programu, jednoznacznie wskazują na konieczność wprowadzenia zmian w Programie „Stop Smog” mających na celu dostosowanie zasad uczestnictwa w nim i jego realizacji do bieżących uwarunkowań społeczno-gospodarczych (np. inflacja, ograniczona dostępność towarów i usług itd.). W obecnej sytuacji wiele przetargów ogłaszanych przez gminy kończy się brakiem możliwości wyłonienia wykonawcy robót budowlanych, co w konsekwencji będzie prowadzić do zmniejszenia zakresu już podpisanych porozumień do niezbędnego minimum przewidzianego wskazanymi w ustawie wymaganiami lub – w przypadku braku możliwości ich realizacji – rozwiązania podpisanych już porozumień. Zaproponowane przepisy przejściowe mają na celu zapobieganie tej sytuacji i uatrakcyjnienie zasad funkcjonowania Programu tak, aby możliwe było pozyskanie nowych gmin przy jednoczesnym ułatwieniu realizacji tym, które już przystąpiły do Programu. Proponowana nowelizacja stanowi odpowiedź na konieczność wsparcia samorządów gminnych w przedsięwzięciach poprawiających stan techniczny budynków jednorodzinnych.
Art. 31	Art. 31. Do porozumień, o których mowa w art. 11c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 11c ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Strony tych porozumień dostosują je do art. 11c ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.	Zgodnie z proponowanym art. 29, do porozumień na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy art. 11c ust. 1 pkt 1 w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą. Strony tych porozumień będą miały obowiązek dostosowania ich do przepisów zmienionych projektowaną ustawą w terminie 60 dni od dnia jej wejścia w życie.
Art. 32	Art. 32. 1. Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami po raz pierwszy sporządza prognozy zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 12 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 30 czerwca 2026 r. 2. Informacje i dane, o których mowa w art. 9 ust. 1c i 1d ustawy zmienianej w art. 12, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, właściwi ministrowie w zakresie swojej właściwości przekazują po raz pierwszy Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami do dnia 31 grudnia 2025 r. 3. Terminy sporządzania prognoz zmian aktywności, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 1b ustawy zmienianej w art. 12 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, liczy się od dnia, o którym mowa w ust. 1.	Przepisy przewidują sporządzenie pierwszych prognoz zmian aktywności według nowych terminów – do dnia 30 czerwca 2026 r. Od tego terminu będą liczone nowe 4-letnie terminy na sporządzanie kolejnych prognoz. Na potrzeby prognoz zmian aktywności, które mają być sporządzone do dnia 30 czerwca 2026 r. właściwi ministrowie przekażą potrzebne informacje i dane do dnia 31 grudnia 2025 r.
Art. 33	Art. 33. 1. W latach 2025–2034 maksymalny limit wydatków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy wynosi 2 013 tys. zł, w tym w: 1) 2025 r. – 0 tys. zł; 2) 2026 r. – 200 tys. zł; 3) 2027 r. – 50 tys. zł; 4) 2028 r. – 320 tys. zł; 5) 2029 r. – 50 tys. zł; 6) 2030 r. – 431 tys. zł; 7) 2031 r. – 50 tys. zł; 8) 2032 r. – 431 tys. zł; 9) 2033 r. – 50 tys. zł; 10) 2034 r. – 431 tys. zł.	W projekcie ustawy, w związku z koniecznością kontynuacji realizacji zadań określonych w art. 18a ust. 20 ustawy Poś, określono maksymalne limity wydatków sektora finansów publicznych na lata 2025–2034 dla sektora finansów publicznych w ramach środków pochodzących z budżetu państwa, Narodowego Funduszu. Wprowadza się mechanizm korygujący, który należy wdrożyć w przypadku przekroczenia lub ryzyka przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków. Nadzór nad monitoringiem limitu wydatków oraz wdrażania mechanizmu korygującego został powierzony ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

	2. Organem monitorującym wykorzystanie limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz wdrażającym mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3, jest minister właściwy do spraw klimatu. 3. W przypadku, gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65 % limitu wydatków przewidzianych na dany rok, obniża się wielkość środków przeznaczonych na wydatki w drugim półroczu o kwotę stanowiącą różnicę między wielkością tego limitu a kwotą przekroczenia wydatków.	
Art. 34	Art. 34. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 3 w zakresie art. 18b ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.	-

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia

w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji

Na podstawie art. 18c ust. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089, 1122 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy zakres sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zwanego dalej „sprawozdaniem z monitorowania”;
- 2) mierniki monitorowania skuteczności osiągnięcia szczegółowych celów miejskiego planu adaptacji, o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zwane dalej „miernikami”;
- 3) wskaźniki monitorowania skuteczności podejmowanych działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o których mowa w o których mowa w art. 18a ust. 5 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zwane dalej „wskaźnikami”.

§ 2. Sprawozdanie z monitorowania zawiera:

- 1) informacje podstawowe, w tym:
 - a) datę złożenia sprawozdania oraz okres, którego ono dotyczy,
 - b) nazwę miasta,
 - c) województwo,
 - d) numer identyfikacyjny REGON miasta,
 - e) adres urzędu miasta,
 - f) liczbę osób zamieszkujących miasto wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego złożenie sprawozdanie,

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działem administracji rządowej – klimat, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2726).

- g) powierzchnię miasta wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego złożenie sprawozdanie,
 - h) datę uchwalenia miejskiego planu adaptacji oraz link do uchwały,
 - i) datę uchwalenia zaktualizowanego planu, jeśli dotyczy,
 - j) dane kontaktowe jednostki składającej sprawozdanie,
 - k) podpis elektroniczny osoby upoważnionej do akceptacji sprawozdania;
- 2) informacje o celach zawartych w miejskim planie adaptacji i miernikach do nich przypisanych, w tym:
- a) nazwę szczegółowego celu wraz z przypisanym miernikiem,
 - b) rok początkowy i wartość początkową miernika,
 - c) rok docelowy i wartość docelową miernika,
 - d) wartość osiągniętą w okresie sprawozdawczym,
 - e) wartość osiągniętą od początku wdrożenia miejskiego planu adaptacji,
 - f) stopień realizacji miernika,
 - g) przyczyny nieosiągnięcia docelowej wartości miernika, jeśli dotyczy;
- 3) informacje o działaniach adaptacyjnych zawartych w miejskim planie adaptacji i wskaźnikach do nich przypisanych, w tym:
- a) nazwę działania,
 - b) opis działania,
 - c) podmioty i organy odpowiedzialne za wdrożenie działania,
 - d) planowany okres wdrażania działania,
 - e) przewidywane efekty i korzyści wdrażania działania,
 - f) stan wdrożenia działania,
 - g) koszty wdrażania, w tym:
 - planowany całkowity koszt wdrożenia,
 - poniesiony koszt wdrożenia,
 - koszty poniesione z własnego budżetu,
 - pozyskane zewnętrzne środki finansowe oraz ich źródła,
 - h) dobre praktyki dotyczące współpracy i zaangażowania we wdrożenie działania podmiotów i organów, o których mowa w lit. d,
 - i) trudności napotkane we wdrażaniu działania lub przyczyny niewdrożenia,
 - j) wskaźnik monitorowania działania, w tym:
 - nazwę wskaźnika,
 - rok początkowy i wartość początkową wskaźnika,

- rok docelowy i wartość docelową wskaźnika,
 - wartość wskaźnika osiągniętą w okresie sprawozdawczym,
 - wartość wskaźnika osiągniętą od początku wdrożenia miejskiego planu adaptacji,
 - stopień realizacji wskaźnika,
 - przyczyny nieosiągnięcia docelowej wartości wskaźnika, jeśli dotyczą;
- 4) wnioski i rekomendacje wynikające z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu, o którym mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

§ 3. Skuteczność osiągania szczegółowych celów miejskiego planu adaptacji monitoruje się poprzez następujące mierniki:

- 1) wzrost powierzchni terenów zieleni w powierzchni miasta;
- 2) zmniejszenie powierzchni miasta narażonej na występowanie deszczy nawalnych i powodzi miejskich lub wzrost powierzchni biologicznie czynnej / zdolności retencyjnej miasta;
- 3) wzrost poziomu świadomości mieszkańców miasta na temat zmian klimatu i adaptacji do nich;

§ 4. Skuteczność podejmowanych działań adaptacyjnych do zmian klimatu monitoruje się poprzez następujące wskaźniki:

- 1) powierzchnia publicznie dostępnych terenów zieleni na mieszkańca (m² /1 os.);
- 2) procentowy udział terenów zieleni miejskiej (publicznej i prywatnej) w mieście (%);
- 3) procentowy stopień zwarcia korony drzew na terenie miasta (%);
- 4) przyrost nasadzeń drzew w mieście w przeliczeniu na 100 mieszkańców (szt./100 os.);
- 5) wskaźnik potencjału retencyjnego miasta (%);
- 6) udział powierzchni nieprzepuszczalnych w obszarze zurbanizowanym miasta (%);
- 7) liczba wydarzeń edukacyjnych (szkoleń, kursów, konferencji i seminariów) związanych z adaptacją do zmian klimatu na 1 mieszkańca (szt./os.).

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER KLIMATU I
ŚRODOWISKA**

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia

**w sprawie wymagań jakościowych dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów
wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w
postaci brykietu lub peletu²⁾**

Na podstawie art. 3b ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1209) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a lit. c ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu lub peletu z przeznaczeniem do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem r.

**MINISTER KLIMATU I
ŚRODOWISKA**

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działem administracji rządowej – klimat, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2726).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu ..., pod numerem ..., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Klimatu i Środowiska
z dnia (Dz. U. poz.
...)

WYMAGANIA JAKOŚCIOWE BIOMASY POZYSKANEJ Z DRZEW I KRZEWÓW
WPROWADZANEJ DO OBROTU LUB OBEJMOWANEJ PROCEDURĄ CELNĄ
DOPUSZCZENIA DO OBROTU W POSTACI BRYKIETU LUB PELETU Z
PRZEZNACZENIEM DO UŻYCIA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ORAZ
W INSTALACJACH SPALANIA O NOMINALNEJ MOCY CIEPLNEJ MNIEJSZEJ NIŻ
1 MW

**Tabela nr 1. Wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów
wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu
w postaci peletu¹⁾ (A2)**

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1	Średnica	D	mm	6,00	8,00
2	Długość	L	mm	3,15	40,00
3	Zawartość wilgoci	W	% mas., stan roboczy	–	10,00
4	Zawartość popiołu	A	% mas., stan suchy	–	1,20
5	Wytrzymałość mechaniczna	DU	% mas., stan roboczy	97,50	–
6	Zawartość frakcji drobnej	F	% mas., stan roboczy	–	1,00
7	Wartość opałowa	Q	MJ/kg, stan roboczy	16,50	–
8	Gęstość nasypowa	BD	kg/m ³ , stan roboczy	600,00	750,00
9	Zawartość dodatków ²⁾	–	% mas., stan roboczy	–	2,00
10	Zawartość azotu	N	% mas., stan suchy	–	0,30
11	Zawartość siarki całkowitej	S	% mas., stan suchy	–	0,04
12	Zawartość chloru	Cl	% mas., stan suchy	–	0,02

Objaśnienia:

- ¹⁾ Wyprodukowany z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrębie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne obejmują pozostałości z korowania, piłowania lub rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpki i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- ²⁾ Dodatki wspomagające produkcję, transport lub spalanie: dodatki do prasowania, inhibitory żużlowania lub inne, takie jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina.

Tabela nr 2. Wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci peletu¹⁾ do urządzeń grzewczych 3, 4 i 5 klasy oraz spełniających wymagania ekoprojektu (A1)²⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1	Średnica	D	mm	6,00	8,00
2	Długość	L	mm	3,15	40,00
3	Zawartość wilgoci	W	% mas., stan roboczy	–	10,00
4	Zawartość popiołu	A	% mas., stan suchy	–	0,70
5	Wytrzymałość mechaniczna	DU	% mas., stan roboczy	98,00	–
6	Zawartość frakcji drobnej	F	% mas., stan roboczy	–	1,00
7	Wartość opałowa	Q	MJ/kg, stan roboczy	16,50	–
8	Gęstość nasypowa	BD	kg/m ³ , stan roboczy	600,00	750,00
9	Zawartość dodatków ³⁾	–	% mas., stan roboczy	–	2,00
10	Zawartość azotu	N	% mas., stan suchy	–	0,30
11	Zawartość siarki całkowitej	S	% mas., stan suchy	–	0,04
12	Zawartość chloru	Cl	% mas., stan suchy	–	0,02

Objaśnienia:

- ¹⁾ Wyprodukowany z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrębie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne obejmują pozostałości z korowania, piłowania lub rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć

związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpy i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne peletu mieszczą się jednoznacznie w granicach.

- 2) Pelet drzewny do urządzeń grzewczych 3, 4 i 5 klasy energetycznej lub spełniający wymagania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10 i Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1).
- 3) Dodatki wspomagające produkcję, transport lub spalanie: dodatki do prasowania, inhibitory żużlowania lub inne, takie jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina.

Tabela nr 3. Wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów wprowadzanej do obrotu lub obejmowanej procedurą celną dopuszczenia do obrotu w postaci brykietu¹⁾

Lp.	Parametr	Symbol	Jednostka	Wartość	
				minimalna	maksymalna
1	Zawartość wilgoci	W	% mas., stan roboczy	–	12,00
2	Zawartość popiołu	A	% mas., stan suchy	–	3,00
3	Gęstość ziarna	DE	g/cm ³ , stan roboczy	0,90	–
4	Zawartość dodatków ²⁾		% mas., stan roboczy	–	2,00
5	Wartość opałowa	Q	MJ/kg, stan roboczy	15,50	–
6	Zawartość azotu	N	% mas., stan suchy	–	0,30
7	Zawartość siarki całkowitej	S	% mas., stan suchy	–	0,04
8	Zawartość chloru	Cl	% mas., stan suchy	–	0,02

Objaśnienia:

- 1) Wyprodukowany z całych drzew bez korzeni (z wyłączeniem surowca pochodzącego z zagajników o krótkiej rotacji), drewna strzał, pozostałości po wyrębie oraz nieprzetworzonych chemicznie pozostałości drzewnych. Nieprzetworzone chemicznie pozostałości drzewne obejmują pozostałości z korowania, piłowania lub rozdrabniania, formowania, prasowania (pozostałości drzewne to drewno pozostające na powierzchni cięć związane z procesem ścinki drzew i krzewów oraz manipulacji surowca drzewnego, którego ze względów jakościowych nie można przyporządkować do innych sortymentów użytkowych lub ich pozyskanie jest nieuzasadnione gospodarczo, a więc zaliczany jest do nich chrust, gałęzie, zrębki, karpy i korzenie, kora jak również drewno średniowymiarowe); dopuszczalne są pomijalnie niskie zawartości kleju, smaru i innych dodatków do produkcji drewna stosowane w tartakach podczas produkcji drewna i produktów z surowego drewna, jeśli wszystkie parametry chemiczne brykietu mieszczą się jednoznacznie w granicach.
- 2) Dodatki wspomagające produkcję, transport lub spalanie: dodatki do prasowania, inhibitory żużlowania lub inne, takie jak skrobia, mąka kukurydziana oraz ziemniaczana, olej roślinny, lignina.

Minister do spraw Unii Europejskiej

Adam Szłapka

DPUE.720.676.2024.DK.10
Warszawa, 04 listopada 2024 r.
Dot.: RM-0610-99-24

Pani Joanna Knapińska
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia

Ignacy Niemczycki
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

Pani Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska